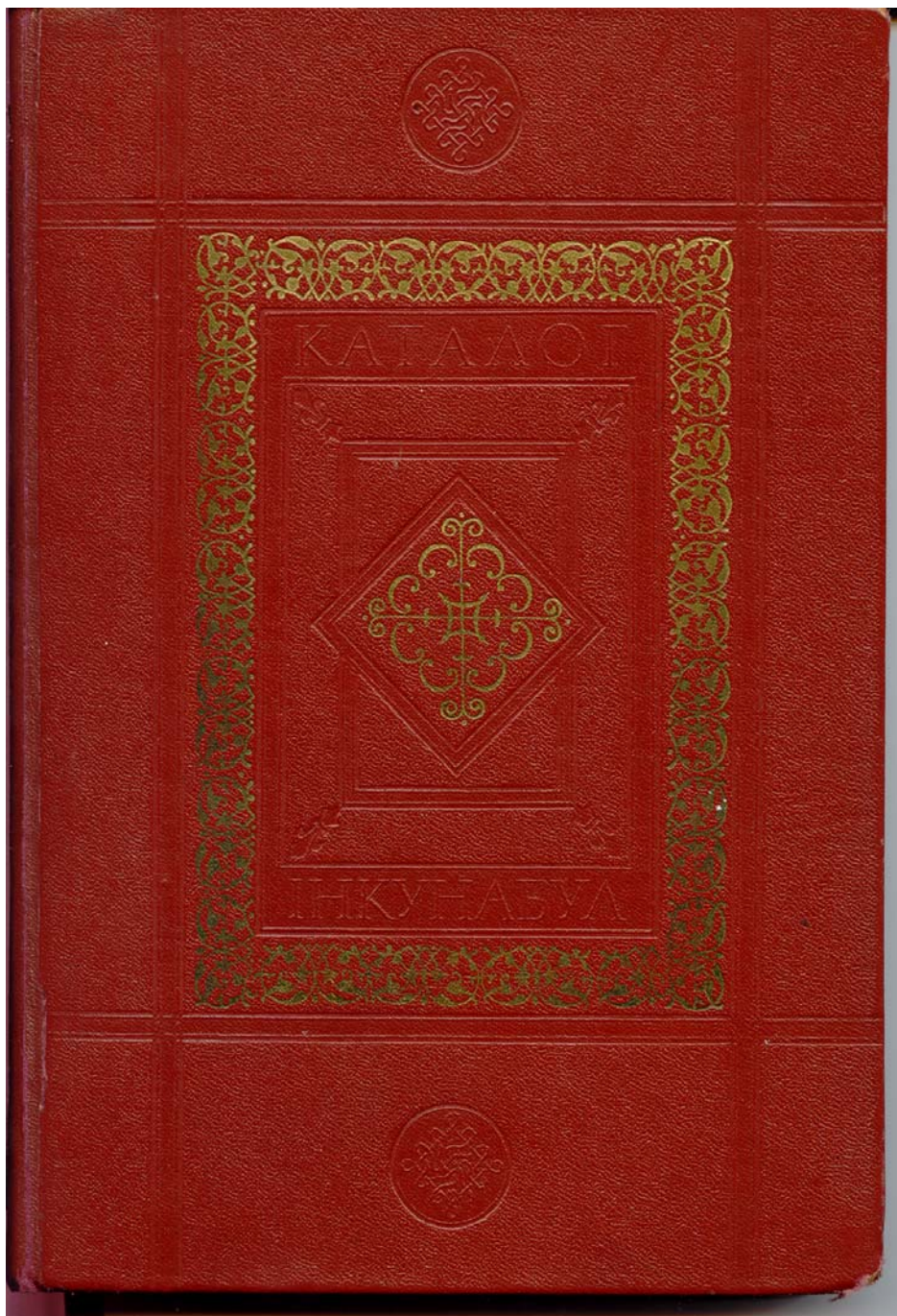

КАТАЛОГ
ІНКУНАБУЛ

ВИДАВНИЦТВО
«НАУКОВА ДУМКА»
КИЇВ — 1974

ЗМІСТ

<i>ВІД УПОРЯДНИКА</i>	6
ПЕРЕДМОВА	8
АЛФАВІТНИЙ КАТАЛОГ ІНКУНАБУЛ	14
НАДХОДЖЕННЯ ОСТАННІХ РОКІВ	169
ДОДАТОК.....	170
ПОКАЖЧИК МІСЦЬ ДРУКУ, ДРУКАРІВ ТА ВИДАВЦІВ.....	192
ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК.....	210
ПОКАЖЧИК ІМЕН КОМЕНТАТОРІВ, ПЕРЕКЛАДАЧІВ, КОРЕКТОРІВ, ВИДАВЦІВ ТЕКСТУ, АВТОРІВ ДОДАТКІВ ТА ПЕРЕДМОВ.....	214
ПОКАЖЧИК КОЛИШНІХ ВЛАСНИКІВ ІНКУНАБУЛ	216
КОНКОРДАНЦІЇ.....	221
СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ЦИТОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	225
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ.....	227
СПИСОК КОЛЬОРОВИХ ІЛЮСТРАЦІЙ	228
СПИСОК ЧОРНО-БЛИХ ІЛЮСТРАЦІЙ	228
РЕЗЮМЕ	229
SUMMARY	231

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

КАТАЛОГ ІНКУНАБУЛ

Уклад Б. ЗДАНЕВИЧ

ВИДАВНИЦТВО «НАУКОВА ДУМКА» КИЇВ — 1974

016:0
Ц38

Вс 11991

УПОРЯДНИК
Г. І. ЛОМОНОС-РІВНА

К $\frac{0610-118}{M221(04)-74}$ БЗ-24-9-73

© Видавництво «Наукова думка», 1974 р.

ВІД УПОРЯДНИКА

Зібрання інкунабул Центральної наукової бібліотеки АН УРСР завдячує своєю впорядкованістю і навіть наявністю в ньому цілого ряду фрагментів рідкісних видань авторів цього каталога Борису Івановичу Зданевичу. Працюючи в бібліотеці з перших днів її заснування в 1919 р., Зданевич був одним з невоманих і самовідданих фундаторів Відділу стародруків — нинішнього Відділу рідкісної книги ЦНБ. Серед сотень тисяч книг, що надходили в перші роки радянської влади з різних установ та закладів України до центральної республіканської книгозбірні — адже бібліотека була створена як Всенародна бібліотека України,— він вишукував старі та рідкісні видання, формуючи з них колекції майбутнього відділу. Одночасно книги уважно досліджувались, результатом чого був ряд наукових розвідок та публікацій. Саме Б.І. Зданевич вилучив із старовинних оправ кілька фрагментів рідкісних видань та дослідив їх. Одна з його знахідок стала предметом спеціальної публікації: «*Provinciale Romanum. Невідоме видання Й. Гутенберга*». К., Вид-во АН УРСР, 1941. Це видання Гутенберга, виїняте з оправи етьєнівської біблії 1557 р., було гордістю Відділу стародруків. На жаль, воно втрачене незадовго перед Великою Вітчизняною війною.

Робота над освоєнням зібрання інкунабул та складанням каталога велась у тісному контакті з Комісією «Зведеного каталога інкунабул» у Берліні («*Gesamtkatalog der Wiegendrucke*») та провідними фахівцями Москви й Ленінграда. «Каталог інкунабул» був остаточно завершений напередодні війни.

Під час Великої Вітчизняної війни фонди Відділу стародруків були евакуйовані до Уфи і збереглись майже повністю. Тому праця Б.І. Зданевича не втрачає свого значення і в наші дні. Єдине з описаних у «Каталозі інкунабул» видань, якого немає в бібліотеці,— це згадане вище «*Provinciale Romanum*».

Оскільки втрачений примірник був єдиним відомим у світі, а книга Зданевича, в якій наведено його факсиміле, не набула широкого розповсюдження, ми вважаємо за потрібне навести в «Додатку» опис цього видання, а в ілюстраціях — фототипне відтворення, взяте з публікації 1941 р.

Інші зміни в складі колекції інкунабул відбулись у напрямку її збільшення: в 1958 р. було придбано через букіністичний магазин другий примірник видання С.Т. Suetonius. *Vitae XII Caesarum*. Venezia, 1500 (див. № 457). Навесні 1970 р. в складі бібліотеки члена-кореспондента АН УРСР П.М. Попова, подарованої ним ЦНБ, надійшла ще одна інкунабула — *Biblia Latina*. Venezia, 1497 (див. № 515). Ще дві в тому ж самому році виявлено серед неопрацьованих фондів ЦНБ: *Albertus Magnus. Sermones*. Ulm, [non post 1478] і *M.T. Cicero. Epistolae*. Venezia, 1480 (див. № 514 і 516).

Як і кожне подібне зібрання, колекція інкунабул ЦНБ є передусім матеріалом для вивчення початкового періоду друкарства. За словами Б.І. Зданевича, «Каталог інкунабул» має насамперед реєстраційну мету, тобто облік книг XV ст., що збереглись до нашого часу. Відомості про інкунабули ЦНБ, надіслані Б.І. Зданевичем Комісії «Зведеного каталога інкунабул» у Берліні, частково відбиті в тих томах «Зведеного каталога», які встигли вийти до Великої Вітчизняної війни.

Однак не менший інтерес становить вивчення зібрання в історико-бібліотечному аспекті. Численні старі записи, екслібриси, печатки, старанно описані або відтворені в «Каталозі інкунабул», розповідають про колишніх власників кожної книги. З них ми дізнаємось, наприклад, що «Історія» Геродота у венеціанському виданні 1500 р. належала Мелетію Смотрицькому, «Хроніка» німецького історика-гуманіста Гартмана Шеделя (Нюрнберг, 1493 р.) від XVII ст. зберігалась в бібліотеці Києво-Печерської лаври, а одна з перших книг кирилівського друку «Часословець», надрукований Фіолем у Кракові 1491 р., — у Києво-Михайлівському монастирі. Так постає минуле найдавніших бібліотек України.

При підготовці до друку «Каталога інкунабул», майже через тридцять років після його завершення, було звірено опис з сучасним станом колекції та станом кожної книги, а також з найбільш авторитетними новими бібліографічними покажчиками. Використано також деяку іншу інкунабулознавчу літературу, що з'явилась у післявоєнні роки. В певних випадках на підставі нових досліджень в описах раніше анонімних видань було вказано ім'я автора або наведено ім'я друкаря чи видавця, невідоме науці в довоєнні часи. Слід, однак, зазначити, що інкунабулознавчий довідковий апарат, на незадовільну повноту якого в радянських бібліотеках скаржиться Б.І. Зданевич у своїй «Передмові», і зараз далеко неповний; цілком можливо, що недостатня інформація позначилась на описі окремих видань.

Згідно з сучасними вимогами до «Каталога інкунабул» було складено допоміжні покажчики: місць друку, друкарів та видавців, хронологічний покажчик імен коментаторів, перекладачів тощо, покажчик колишніх власників книг, конкорданції з найбільш авторитетними бібліографічними довідниками. Передмову Б.І. Зданевича подаємо без суттєвих змін.

При підготовці «Каталога інкунабул» до друку істотну допомогу надали поради й консультації відомого ленінградського інкунабулознавця Н.В. Варбанець, за що упорядник висловлює їй щирі подяки.

Г. Ломонос-Рівна

Каталог є спробою здійснити опис зібрання інкунабул Бібліотеки Академії наук УРСР¹, який хоча б наближено відповідав науковим вимогам до таких робіт. Високий рівень, якого досягло сучасне інкунабулознавство, що особливо виявилось у такому фундаментальному за своїми масштабами науковому виданні, як «Зведений каталог інкунабул»² з усіма попередніми та супроводжуваними роботами, ставить того, хто наважиться взятись за подібну працю, перед чималими труднощами. Значні самі по собі, ці труднощі зростають у міру віддалення від тих центрів, де зосереджено в наш час основні матеріали, сили і досвід вивчення книжкової продукції XV ст., особливо ускладнюючись в країнах, у книгосховищах яких західноєвропейські інкунабули є переважно випадковими гостями. Скеровуючи свою увагу на близькі їм за своїм походженням і характером об'єкти, ці бібліотеки не можуть мати ані такого необхідного для вивчення цих видань багаторічного досвіду, ані складного наукового апарату, який вимагає великих витрат і формується з великими труднощами, ані, нарешті, достатньої кількості примірників інкунабул, що полегшувало б процес ототожнення й опису.

Особливо істотною перешкодою, яка не могла не позначитись негативно на якості роботи, є, звичайно, незадовільний стан наукового апарату; далекий від досконалості в центральних бібліотеках, на периферії він перебуває у зародковому стані. Звідси виникає неминучий розрив між матеріалом, який має бути описаний, і необхідними для цієї мети посібниками.

Відсутність потрібної підготовчої роботи та інших умов, що забезпечили б нормальне вивчення матеріалу, не звільняє працівників згаданих бібліотек від обов'язку сприяти введенню в науковий обіг культурних цінностей, зберігання яких їм доручено, не відкладаючи роботи до появи сприятливих умов. Слід пам'ятати, що «bis dat, qui cito dat»³. До того ж, успішність робіт по складанню повного «Зведеного каталога інкунабул» перебуває в тісному зв'язку з темпами і якістю опису окремих зібрань; несвоєчасна і недостатня інформація Комісії «Зведеного каталога» про інкунабули, що знаходяться у віддалених місцях, є якраз однією з найголовніших перешкод для розв'язання завдань, котрі стоять перед нею. Коли безсумнівно, що опис окремих видань повинен здійснюватися на основі досвіду «Зведеного каталога», то не викликає заперечень і зворотне положення: повнота його залежить від обліку складу окремих зібрань, особливо віддалених від центрів вивчення інкунабул і тому поставлених у важкі умови щодо розкриття і публікації своїх фондів.

У тісному зв'язку із сказаним стоїть і прийнята в цьому каталозі

¹ Стара назва ЦНБ АН УРСР (прим. упорядника).

² «Gesamtkatalog der Wiegendrucke», скорочено GW. Міжнародне видання, центром якого була Державна бібліотека в Берліні. З 1925 по 1940 р. вийшло 7 томів і 1-й випуск 8-го (до заголовка Federici).

³ «Дає двічі той, хто дає швидко» (лат.).

схема опису окремих видань. Вона виходить з правил розміщення і оформлення матеріалу, що лягли в основу «Зведеного каталога», зафіксованих у доданій до III тому інструкції для опису інкунабул, і поповнюється нами головним чином в тій частині, що не входить у завдання «Зведеного каталога», — в описі особливостей конкретного примірника.

Опис складається з таких основних частин:

1) Загальні бібліографічні дані: автор, заголовок, перекладач, редактор і т.ін., кількість томів, місце видання, друкар¹, видавець, дата, формат.

2) Колляція: кількість аркушів, кількість зшитків (сигнатури), нумерація, кількість шпальт на сторінці, кількість рядків, шрифти, ініціали, рубрики та інші особливості друкарського оформлення тексту, ілюстрації, друкарські знаки або знаки видавців, шрифти, ініціали рубрики і друкарські знаки — з посиланням на позначення, прийняті в «Репертуарі шрифтів XV ст.» К. Геблера².

3) Опис тексту: початковий аркуш, початок і кінець передмови або інших частин, які передують текстові, початок і кінець основного тексту, зокрема початковий рядок другого зшитка основного тексту, колофон, початок і кінець додатків, що йдуть за текстом.

4) Основна бібліографічна література.

5) Опис даного примірника: довжина і ширина сторінки, повнота примірника, якщо він відрізняється від інших примірників, наявність частин, відсутніх в інших примірниках, дефекти, характер і особливості рубрикації та ілюмінації, рукописні додатки, маргіналії, помітки, власницькі записи, дані про історію примірника, оправи тощо.

Колляція і опис тексту наводяться лише в тих випадках, коли дається повний опис видання, тобто тоді, коли описується невідоме, маловідоме або недостатньо описане в основних бібліографічних посібниках видання³.

Розходження з описом «Зведеного каталога», які є або наслідком того, що даний примірник має текстові варіанти чи друкарські відхилення порівняно з описом «Зведеного каталога», або ж являють собою поправки чи уточнення до опису «Зведеного каталога», наводяться у формі приміток після переліку літератури, де описано дане видання.

В каталозі представлено кілька видань XVI ст.; це знаходить своє виправдання в тому, що їх віднесення до палеотипів не у всіх випадках є категоричним, а також тому, що деякі з них входили раніше як інкунабули до складу зібрань, відомих не тільки в СРСР, а й Комісії «Зведеного каталога» (наприклад, інкунабули Волинського музею в Житомирі).

Зібрання інкунабул БАН УРСР складається нині з 525⁴ окремих

¹ Відповідно до сучасних тенденцій опису інкунабул, латинські форми назв міст замінені на сучасні нам форми. Ім'я друкаря чи видавця дається або латинською мовою, або його рідною мовою, якщо він мав друкарню у себе на батьківщині (*прим. упорядника*).

² К. Haebler. Typenrepertorium der Wiegendrucke, скорочено Тгрг.

³ При підготовці каталога до друку деякі елементи колляції було наведено в кожному описі, а саме: початкову кількість аркушів, наявність гравюр, гравійованих ініціалів, друкарського знака (*прим. упорядника*).

⁴ Кількість описів — 516 — пояснюється тим, що в первісному варіанті каталога кожний том багатотомних видань було описано під окремим порядковим номером. При підготовці каталога до друку такі описи об'єднали в один загальний

видань і посідає одне з чільних місць серед зібрань Радянського Союзу. Його історія в мініатюрі повторює історію самої бібліотеки, джерела якої слід шукати в колишній Всенародній бібліотеці України (ВБУ), заснованій ще в 1919 р. одночасно з організацією Академії наук УРСР (ВБУ була фактично фундаментальною бібліотекою Академії), в складі зібрань різних установ і приватних осіб, що надійшли до ВБУ на початку 20-х років. До цього періоду формування колекції можна віднести лише 20—26 інкунабул, зокрема невідоме видання Гутенберга *Provinciale Romanum*¹. Воно було виявлене в квітні 1935 р. разом з уривками дев'яти інших видань XV ст. в оправі етьєнівської біблії 1557 р., яка в 1844 р. належала в Петербурзі якомусь Бармелєєву і надійшла до ВБУ на початку 20-х років за невідомих обставин, очевидно, у складі якогось приватного зібрання.

В 1923 р., з приєднанням до ВБУ бібліотеки Київської духовної академії, зібрання поповнюється 12 інкунабулами з цієї бібліотеки. В 1925 р., у зв'язку з передачею Академії наук бібліотек монастирів, триває поповнення колекції (2 інкунабули надійшли з бібліотеки Києво-Печерської лаври, 1 — з бібліотеки Києво-Михайлівського монастиря, 5 — у складі найстарішої бібліотеки Києва — бібліотеки Києво-Софійського собору).

Цього ж року Відділ стародруків очолює відомий знавець старої книги член-кореспондент АН УРСР проф. С.І. Маслов². Структура відділу набуває більш чіткої форми, організуються окремі фонди, починається планомірне формування колекцій, зокрема колекції інкунабул. Після приєднання до Всенародної бібліотеки України в 1926 р. бібліотеки Київського університету — найбільшого і найціннішого з старих книжкових зібрань на території України — колекція поповнюється 266 інкунабулами. Значною мірою вони належали до найстарішої частини університетського зібрання — бібліотеки Волинського ліцею у Кременці, закритого в 1831 р. Перевезена в 1835 р. до Києва бібліотека Кременецького ліцею після багатьох поневірянь стає фундаментом бібліотеки недавно заснованого Київського університету. Це колосальне поповнення фондів перетворює колекцію інкунабул ВБУ в найзначніше зібрання України. Особливу цінність у бібліотеці Кременецького ліцею становить частина бібліотеки останнього польського короля Станіслава Августа Понятовського (*Collectio Regia*), придбана у його спадкоємців засновником ліцею графом Тадеушем Чацьким. Саме до королівської бібліотеки належить значна частина видань класиків античних літератур, а також більшість біблій колекції інкунабул БАН. Серед багатьох видатних книг цієї бібліотеки заслуговує на особливу увагу друкований на пергамені ілюмінований примірник *Historia de animalibus* Арістотеля (Венеція, 1476 р.), який в 1504 р. медик-венеціанець Миколай Юдекус підніс відомому меценату, познанському єпископу Яну Любранському, що підтримував зв'язки з ушляхенням Альдом Мануцієм (останній присвятив йому одне з своїх видань). Примірник — в оригінальній, досить цінній з історичної точки зору оправі. До цієї ж бібліотеки належав і один з унікалів колекції інкунабул БАН — *Ars*

опис видання. Відбулись також деякі незначні зміни в складі колекції, про що див. «Від упорядника».

¹ Про долю цього видання див. «Від упорядника».

² Сергій Іванович Маслов (1880—1957) очолював Відділ стародруків з 1925 до 1937 р.

memorativa (див. № 44), посібник з мнемотехніки, з друкарні Йоганна Бемлера в Аугсбурзі — у середині XVIII ст. він був власністю нюрнберзького юриста Фейерляйна і його описали Панцер і Гайн (Н* 1828).

Ще більш цінним поповненням бібліотеки Кременецького ліцею, ймовірно, слід вважати зібрання книг відомого польського історика і мецената князя Юзефа Олександра Яблоновського (1712—1777) — *Collectio Jablonoviana*, подароване ліцею його дочкою княгинею Теофілою Сапегою. Сформоване в середині XVIII ст. в Лейпцігу, в безпосередньому зв'язку з діяльністю організованого там наукового товариства *Societas Jablonoviana*, зібрання Яблоновського (близько 4000 томів), яке складається майже з одних раритетів, становить особливий інтерес як за кількістю інкунабул (144), так і за їх підбором. Досить сказати, що до цієї колекції належить, наприклад, збірник з 75 римських видань XV ст. (див. № 380), багато з яких дійшло до нашого часу лише в кількох примірниках — надзвичайно цінний матеріал для історика римських друкарень, друге видання «Філобіблону» Річарда де Бері (Шпеер, брати Хіст, 1483; див. № 401). Зібрання Яблоновського, до якого увійшла відома бібліотека Зальтена, було описано її бібліотекарем — німецьким ученим Віцлебенем. Він склав каталог, виданий у Лейпцігу 1755 р. в чотирьох томах (в четвірку) під назвою «*Catalogus Bibliothecae Jablonovianae*». Очевидно, саме йому належать бібліографічні записи в книгах, що дають цінний матеріал для вивчення західноєвропейського бібліографічного наукового апарату першої половини XVIII ст. Записи свідчать про глибоку обізнаність їх автора з тогочасною книгознавчою літературою, а писані цією ж рукою заголовки книг на корінцях, вкладені смуги паперу з зазначенням місця і дати видання, що мають чисто бібліотечно-пізнавальне значення, дають змогу твердити: ці записи робив бібліотекар, тобто Віцлебен.

Цінна основна бібліотека Кременецького ліцею (*Collectio Kremencensis*), що складається з 11500 томів, має лише 4 інкунабули, але серед них таку історико-культурну цінність, як перша друкована книга гуманістичного характеру і водночас перша книга з друкованими грецькими літерами — перше видання *De officiis et Paradoxa* Ціцерона, що вийшло в Майнці з друкарні Фуста і Шефера 1465 р. (див. № 133).

Одночасно з кременецьким зібранням до бібліотеки Київського університету надходить частина бібліотеки Віленського університету (7819 томів, серед них 7 інкунабул), а в 1842 р. — бібліотека створеної на базі медичного факультету Віленського університету Медико-хірургічної академії (*Academia Vilnensis*) з 10 інкунабулами переважно медичного змісту. До цієї колекції належать майже всі медичні інкунабули БАН, серед них *Herbarius* (див. № 227), виданий у Лувені Йоганном Вельденером близько 1484—1485 pp., з 150 ілюстраціями «аптечних» рослин, що є переддруком перших друкованих ботанічних ілюстрацій з аналогічного видання, видрукованого в 1484 р. в Майнці Петером Шефером.

З більш пізніх надходжень до бібліотеки Київського університету виділено 25 інкунабул: 22 з так званих «років» (надходження 1838—1894 pp.), 5 з «відділів» (надходження 1894—1926 pp.), 3 — із зібрання литовського канцлера Йоахима Хрептовича, 3 — із зібрання Бердичівського кармелітського

монастиря, 3 — з бібліотеки проф. І.О. Сікорського, 1 — з бібліотеки акад. М.П. Дашкевича.

Переважна більшість інкунабул зібрання Київського університету описана в алфавітному «Каталогі книг бібліотеки Киевского университета»¹, складеному бібліотекарем університету А.Я. Красовським. На початку 20-х років, незадовго до передачі університетського зібрання ВБУ, вивченням зібрання займався один з піонерів інкунабулознавства в Києві проф. П.М. Попов, який виділив з фонду, користуючись каталогами Красовського і Гайна, значну частину інкунабул і подав відомості про них до Комісії «Зведеного каталога».

Зібрання ВБУ неухильно зростає і в наступні роки: придбано кілька інкунабул у приватних осіб. З книги передано з ліквідованої в 1930 р. Вінницької філії ВБУ, зокрема унікальне ілюстроване видання *Li miraculi de la Madonna* (див. № 318), що вийшло в Венеції 1498 р. в друкарні Манфредо де Бонелліс і є, очевидно, передруком видання 1496 р. того ж друкаря. До вінницьких фондів належить і *Missale Romanum* (Венеція, Октавіан Скотт, 1484, див. № 320) — один з ранніх міссалів з друкованими нотами.

Виняткове значення для нашого зібрання мав рік 1932-й, коли в нього влилось 169 інкунабул Волинського державного науково-дослідного музею в Житомирі, бібліотека якого увібрала в себе всі місцеві зібрання: барона Станіслава Шодуара, Житомирської римсько-католицької семінарії, Житомирського римсько-католицького капітула, Житомирського древлесховища, Житомирської чоловічої гімназії та інших закладів й установ.

Особливо значним серед них є зібрання Шодуара, що налічує 64 інкунабули, з такими видатними зразками раннього друкарства, як *Tractatus rationis et conscientiae* Матвія Краківського (див. № 304) — витвір верстата Гутенберга, надрукований шрифтами відомого «Католікона» незадовго до виходу в світ «Католікона», тобто в 1459—1460 рр. Це найдавніша після *Provinciale Romanum* друкована книга в БАН УРСР. Той факт, що в основу зібрання Шодуара покладено інкунабули якоїсь придбаної ним німецької колекції, пояснює наявність у ньому досить значної кількості видань німецькою мовою, що становлять не лише історико-друкарський, а й лінгвістичний інтерес, а також видань німецьких першодрукарів та провідних друкарів XV ст. Це, наприклад, *Johannes Chrysostomus. Homiliae super Matthaeum* (див. № 264) — друк страсбурзького першодрукаря Йоганна Ментеліна, близько 1466 р.; *Speculum humanae salvationis* (див. № 449), що вийшло в Аугсбурзі з друкарні першого друкаря цього міста Гюнтера Цайнера близько 1473 р., з його відомими в історії книжкової графіки ксилографіями — видатний зразок німецького мистецтва книги, що знайшов своє достойне продовження в представлених у цьому ж зібранні таких шедеврах, як видання найвизначнішого німецького друкаря XV ст. Антона Кобергера: німецька біблія 1483 р. (див. № 85), «Хроніка» Гартмана Шеделя, 1493 р. (див. № 425—429). До зібрання Шодуара, очевидно, належав і знаменитий *Schatzbehalter* 1491 р., що залишився у Волинському державному музеї у Житомирі на книжковій виставці². Другу групу в зібранні Шодуара, що походить, очевидно, з іншого джерела, складають рідкісні

¹ Каталог книг бібліотеки Киевского университета. Т. 1—5. К., 1854—1858.

² Де тепер знаходиться ця книга — невідомо (прим. упорядника).

італійські видання XV ст.: венеціанські, пізанські, неаполітанські, флорентійські.

Майже на всі інкунабули житомирського фонду є алфавітний картковий каталог, складений науковим співробітником музею П.Н. Абрамовичем (з посиланнями на Панцера і Гайна). Саме йому Комісія «Зведеного каталога» завдячує першими відомостями про це чудове зібрання, яке свідчить про виняткове багатство Волині на інкунабули (адже значна частина зібрання Київського університету теж колись належала Волинському ліцею в Кременці).

Останній період історії колекції пов'язаний з перетворенням Всенародної бібліотеки України в бібліотеку Академії наук УРСР, що відбулось 1936 р. У зв'язку з передачею до фундаментальної бібліотеки бібліотек відділів Академії та ліквідацією і реорганізацією деяких інститутів колекція поповнилася п'ятьма інкунабулами. Одночасно зібрання збагачується надходженнями з реформованих музеїв; особливої уваги заслуговує передача 1936—1937 рр. 19 інкунабул із Всеукраїнського музейного городка (Києво-Печерська лавра) після ліквідації там відділу письма та друку (частина їх відома Комісії «Зведеного каталога»); серед них — фрагмент «Тріоді постної», одного з первістків кирилівського друку (Краків, Швайпольт Фіоль, 1491 р.), що належав раніше Церковно-археологічному музеєві Київської духовної академії; з цього музею походить й інший раритет — латинська біблія, друквана Кoberгером у Нюрнберзі 1475 р.

Цей каталог, як видно із сказаного вище, має насамперед на меті реєстрацію, відзначаючи в міру можливостей особливості інкунабул даного зібрання, доповнюючи і виправляючи в деяких випадках існуючі описи як видань, так і окремих примірників. Він стане відправним моментом для описів більш вузького масштабу, але глибшого і вичерпнішого характеру, присвячених розкриттю окремих груп інкунабул БАН як з погляду історико-друкарського, так і з більш широкої культурно-історичної точки зору з усією її багатоаспектністю. Успішне розв'язання цього завдання неможливе без активної участі істориків науки. Не менш необхідною передумовою успішності такої роботи є приведення в належний стан усіх зібрань інкунабул СРСР, передусім найбільшого радянського зібрання — колекції Бібліотеки ім. Салтикова-Щедріна, а також інших ленінградських колекцій, публікація каталогів окремих зібрань, а також складання зведених каталогів місцевого і республіканського значення, які стали б підготовчим етапом для створення зведеного каталога інкунабул СРСР.

Наприкінці укладач вважає за свій приємний обов'язок висловити глибоку вдячність установам і особам, що в тій чи іншій формі сприяли його роботі.

Київ. 24 грудня 1939 р.

Б.І. Зданевич

АЛФАВІТНИЙ
КАТАЛОГ
ІНКУНАБУЛ

1. Abbreviamentum statutorum. Latine et Gallice. London, Rychard Pynson, 9 × 1499. 8°. 196 арк., гравір. ініц. Друк. знак.

Сор. 5611. GW 5.

Особливості примірника: 1) в останньому зшиткові (z) відсутня сигнатуризація; 2) крім вказаних у GW типів ініц. «с» і «d» (за Trpr), зустрічається ще тип «е», а також ломбард S, 2—3 мм. заввишки, не згаданий в Trpr. Цей ломбард використано як дублет ініц. S в дрібному шрифті.

125 × 90 мм.

Бракує нум. арк. 1—8 на початку тексту: перший з них білий, решта містять tabula.

Помітки англійським почерком XVI ст.

Оправа XIX ст., шкіряна, англійського типу; на корінці відтиснуто золотом: STATUTORUM ABBREVIAMENTUM.

IA 1 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 2.

Abdilazius див. **Alchabitius**.

2^{прим. 2}. Abraham Ben-^cEzra (1092—1167). De nativitatibus. Latine. Acc. Henricus Bate. Magistralis compositio astrolabii. Venezia, Erhard Ratdolt IX Kal. Jan. 1485 [24 XII 1484]. 4°. 30 арк., грав., гравір. ініц.

НС*21. GW 113. BMC V 291 (IA 20551). Brno Mikul. 1. БАН 1. Кисельов І. Розбіжність з GW: арк. 28а, рядок 16: ... loca planetaru coequare... (порівн. Brno Mikul. 1).

IA 2 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 2).

Abridgment of the Statutes див. **Abbreviamentum statutorum**.

Abu Darham див. **David Abudraham**.

Abu Derahim див. **Abu Darham**.

3^{прим. 3}. Adam Magister (XIII ст.). Summula e Summa Raymundi de Pennafortii extracta. Cum commentario et interlineali glossa. Köln, Heinrich Quentell, III Id. Febr. [11 II] 1498. 4°. 156 арк.

НС* 13709. GW 215. BMC I 287 (IA 4665). VK 997. Pell. (Vers.) 165.

Розбіжність з GW: даний примірник, як і примірники H, BMC, VK, Pell. (Vers.), має на тит. арк. рядок 3: reuisa ac castigatissime correcta. breuissimo co//...

201 × 139 мм.

Бракує частини арк. а₂; тит. арк. підклеєно. Численні помітки XVI — XVII ст.

На арк. 2а мальований червоною та чорною фарбами ініц. C, перекреслено маюскульи та рубрики; решту книги не рубриковано.

Оправлено разом з № 299, 330.

Оправа давня, дерев'яна, обклеєна папером у XVIII ст.; корінець і наріжки шкіряні, теж пізні. На звороті верхньої дошки друкований екслібрис з текстом: Ex libris Mich. Comitis Vandalini Mniszech (див. W. Wittyg. Exlibrisy bibliotek polskich XVII i XVIII w. Warszawa, 1903, str. 50—51).

IA 3 3 надходжень до бібліотеки початку 20-х років.

4^{прим. 4}. Adrianus Castellensis (?—1491 s. 1492). Oratio super foedere inter Alexandrum VI papam ac Romanorum, Hispaniae et Angliae reges, Venetorum Mediolanensiumque duces. [Roma, Andreas Fritag, non ante 31 VII 1496]. 4° арк., грав., гравір. ініц.

Сор. 2889. GW 231. BMC IV 137 (IA 19346).

Розбіжність з GW: в описові GW пропущено вказівку на наявність у друковій ініц. (типи «а» та «е» за Trpr).

214 × 144 мм.

№ 61 в конволюті, що складається з 75 римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 3 бібліотеки Київського університету (Co11. Jabl. 1268 kk).

^{прим. 2} Конволют (3); Переплетено разом з № 14, 193; IA 2 (3); В паперовій обгортці (XVIII ст.?) (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 3} Конволют (3); Mniszech; IA 3 (1) (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 4} Конволют; IA 4 (61) (Прим. Фонду стародруків)

5. Albertus Magnus (1193 s. ca 1206—1280). De intellectu et intelligibili. [Leipzig, Martin Landsberg, ca 1489—1496]. 4°. 32 арк.

Н 498 = 499 = 500. GW 615. BMC III 638 (IA 11927).

195 × 144 мм.

Давня рукописна пагінація: 71—134.

Численні помітки почерком XV—XVI ст., характерним також для інших примірників лейпцігських друків кінця XV — початку XVI ст., представлених у зібранні бібліотеки.

Без оправи: частина давнього конволюта (див. вищенаведену рукописну пагінацію).

IA 5 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 3 (зібрання Шодуара).

6^{прим. 6}. Albertus Magnus. Secreta mulierum et virorum. Cum expositione Henrici de Saxonia. Augsburg, Anton Sorg, VI feria post Bonifacij [12 VI] 1489. 4°. 76 арк.

НС*8434. GW 764. BMC II 354 (IA 6031).

193 × 135 мм.

Бракує арк. 8(a₈); арк. 3—6 вміщено при оправленні книги після арк. 7. На початку Expositio і тексту — ініц. A, D, виконані кількома фарбами на золотому тлі, з віньеткою.

На тит. арк. напис почерком XVII—XVIII ст.: p Conuentu F. Prmorul ad S. Cunem Oenipont.

Оправа дерев'яна, обтягнута на корінці та краях дощок шкірою з відтиснутим плетеним орнаментом (південнонімецький тип початку XVI ст.), з рештками металевих застібок. Внутрішні сторони дощок обклеєно двома арк. інкунабул: Venceslaus Brack. Vocabularius rerum. Augsburg, 1487 (H*3703), з тієї самої друкарні Антона Зорга, що й даний друк (див. № 97).

IA 6 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 73.

7^{прим. 7}. Albertus Magnus. Secreta mulierum et virorum. Cum commento. [Leipzig, Konrad Kachelofen, ca 1490]. 4°. 52 арк.

Сop. 199. GW 729.

209 × 148 мм.

Бракує арк. 47—52 (зшиток g).

Оправлено разом з № 313.

IA 7 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Acad. Viln. XV. Suppl. I. 532).

8. 2-й примірник.

192 × 145 мм.

Рубрикація: червоні ініц., перекреслені маюскульи та деякі початкові рядки. Рукописна сигнатуризація п'ятих аркушів кожного зшитка.

Печатка-штамп з текстом: «Частная библиотека профессора И. А. Сикорского. Отд... № ...».

Оправа — пергамен з свинячої шкіри; для обклеювання внутрішніх сторін використано чисті аркуші паперу XV—XVI ст. На внутрішній стороні верхньої палітурки друкована етикетка-екслібріс: «Библиотека И. Сикорского».

IA 8 3 бібліотеки Київського університету (бібліотека Сікорського, I, 65).

9^{прим. 9}. Albertus Magnus. De virtutibus seu Paradisus animae. Memmingen [Albrecht Kunne, ca 1488 (non post 1496)]. 4°. 34 арк.

НС*477. GW 704. BMC II 607 (IA 11153).

186 × 127 мм.

Фрагмент: 10 перших аркушів (зшиток a).

IA 9 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 4 (зібрання Шодуара).

^{прим. 6} Конволют; IA 6 (1) (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 7} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 9} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

10^{прим. 10}. Albertus Magnus. Sermones de tempore et de sanctis. [Elfeld, Nicolaus Bechtermünze, non post 1475]. 2°. 240 арк.

НС*469. GW 772. BMC II 488 (IB 8511). J. Halle Kat. 59.

Розбіжність з GW: 1 огоджуючись з аргументами, наведеними E. Schulte-Strathaus (J. Halle Kat. 59, S. 10—12), відносимо дане видання до друків Bechtermünze.

2) Від примірників, описаних в GW, даний примірник відрізняється тим, що tabula вміщена в ньому не на початку, а в кінці твору. Починається tabula так: арк. la: Tabula sive directorium prese == // tis libri iuxta alphabeti ordine // Incipit feliciter [6] Bstinecia siue ie = /7 iuniu est duplex //una corpalis et // alia spiritual'... Кінчається на арк. 10b, рядок 36: altemus cum in secula seculoru // Amen sermone lix // Explicit tabula sermonum //.

273 × 200 мм.

Бракує арк. О₄, О₅, а також білого арк. г₆. Частково пошкоджено останній арк. тексту (М₈) та останній арк. tabula.

На берегах численні записи лат. та польськ. мовами, різними почерками XVI—XVIII ст. Перед арк. М₄ вклеєно аркуш картону з записом XVI ст., що стосується свята св. Катерини.

Рубриковано примірник, очевидно, в різний час і різними особами: в одних місцях червоною та синьою, в інших — цитриновою та зеленою фарбами. На останньому арк. тексту (М₈) напис рукою рубрикатора (?): amen solamen subleuamen anie jhs xpi amen.

На тит. арк. вгорі запис почерком XV—XVI ст.: Iste liber e [con]vet[us] Leopoliensis. Нижче більш пізнім почерком: Fris Dominici Uyszynski... Оправлено разом з № 189.

IA 10 (2) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 5 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XXV—103).

11^{прим. 11}. Pseudo-Albertus Magnus. Compendium theologiae veritatis. Cum tabula Thomae Dornibergii. [Speyer, typogr. libri Gesta Christi, post 23 VIII 1473]. 2°. 188 арк.

Н*434. GW 597.

Ca 250 × 200 мм.

Фрагмент: лише 47 арк., а саме: 35(c₁), 36, 41—49, 59(f₁), 66(f₈)—74, 78(h₄), 141 (q₁), 157(S₁)—159, 163—175, 178—179(u₇); інші аркуші точніше не визначено. Майже всі аркуші значно пошкоджені, особливо вгорі.

Червоною фарбою виконано контурні ініц., перекреслено маюскули, підкреслено заголовки розділів.

IA 11 Вийнято з оправи етьєнівської біблії 1557 р. разом з іншими друками XV ст. (див. № 12, 52, 104, 211, 226, 472, додаток).

12^{прим. 12}. 2-й примірник.

248 × 195 мм.

Фрагмент: 6 арк. 166—171 (t₂—t₇), значно пошкоджені.

IA 12 Вийнято з оправи етьєнівської біблії 1557 р. разом з № 11, 52, 104, 211, 226, 472, додаток.

13. Albumasar (?—886). De magnis conjunctionibus et alia opuscula. Latine. Ed. Johannes Angelus. Augsburg, Erhard Ratdolt, pridie Kal. Apr. [31 III] 1489. 4°. 118 арк., грав., гравір. ініц.

НС*611. GW 836. BMC II 383 (IA 6689, 6690). Goff A-360. БАН 22. Кисельов 15.

204 × 151 мм.

Деякі гравюри частково розмальовано, переважно зеленою фарбою, а кілька друкованих ініц. на початку книги — червоною.

Без оправи.

IA 13 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 6.

14^{прим. 14}. Alchabitius (X ст.). Libellus isagogicus. Trans. Lat. Johannes Hispalensis. Acc. Johannes de Saxonia. In Alchabitium. Corr. Bartholomaeus

^{прим. 10} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 11} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 12} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 14} У паперовій обгортці (XVIII ст.?); (3 б-ки Київ. ун-ту); (Coll. Jabl. 2); Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Alten.Venezia, Erhard Ratdoltus, 1485 (ante 4 XI). 4°. 98 арк. грав., гравір. ініц.
Н*617. Сор. 225. GW 844. BMC V 290 (IA 20542). Goff A-363. БАН 24.
Кисельов 18.
Розбіжність з GW: 1) арк. 2а не має сигнатури aa₂; 2) ініц.: «b», «c», «n», «q»,
але 12 X 12 мм.
Про шрифти й дату див. Accurli, p. 115.
206 × 156 мм.
Оправлено разом з двома іншими друками Ратдольта: № 2 та 193.
IA 2 (1)

15. Alexander de Villa Dei (ca 1170 — ca 1240). Doctrinale. P. 3, 4.
Comm.[Kempo Thessaliensis?]. Deventer, Richard Paffraet, 1495. 4°. 48 арк.
НС 14759 (III). GW 1202. VB 4841. Кисельов 23.
Розбіжність з GW: в описі GW не згадано про наявність в друковій ініц. типу
«a» (за Trpr); див. арк. c₇a, d₃b, g₃b.
198 × 132 мм.
В обгортці з музичного німецького рукопису XVIII ст.
IA 14 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 62 (зібрання
Шодуара).

16. Algorithmus integrorum cum probis annexis. [Leipzig, Martin Landsberg, ca
1490]. 4°. 12 арк.
R 378. GW 1272. Goff A-461.
204 × 153 мм.
Початковий ініц. С мальовано червоною фарбою, решту твору не рубриковано.
На тит. арк. напис ранньою фрактурою: Algorithmus// Lineal' Magri // Sebalidi.
Печатка бібліотеки університету св. Володимира.
В жовтій паперовій обгортці (XVIII ст.?).
IA 15 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 92).

¹⁷**17. Almeida. Ferdinandus de** (1459—1498). Oratio ad Alexandrum VI
parat. (Roma, Johannes Besicken & Sigismundus Mayer, post 19 VII 1493?). 4°. 4
арк., гравір. ініц.
Н*863. GW 1553. Goff A-523.
Факсиміле: Incunabula in the library of the Hispanic Society of America. New
York, 1928.
214 × 143 мм.
№ 20 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (20) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268 t).

18. Alphabetum divini amoris. Trans. Germ. Hans Mickel. Memmingen, Albrecht
Kunne, 1493. 4°. 42 арк.
Н*7638. GW 1567. Goff A-532.
191 × 132 мм.
У паперовій обгортці.
IA 16 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 64 (зібрання
Шодуара).

19. Ambrosius, episcopus Mediolanensis (ca 340—397). Opera. P. 1—3. Add.
Johannis de Lapide. Basel, Johann Amerbach, 1492. 2°. 268 + 302 + 290 арк., грав.
НС*896. Сор. 406 (= P. 3). GW 1599. BMC III 753 (IB 37347). Goff A-551.
294 × 210 мм.
В Р.2 бракує арк. 91—302; в Р.3 бракує арк. 1—238.
Рубрикація червоною та синьою фарбами. На тит. арк. напис почерком XVII
ст.: B. M. V. in Nouacella.
Печатка бібліотеки університету св. Володимира.
Оправа XIX ст.
IA 17 3 бібліотеки Київського університету (11.4.19).

20. 2-й примірник. Лише Р.І, 2.
295 × 307 мм.
В Р.1 бракує арк. 1, 8, 134 (m₂), 135 (m₃). Арк. 138 (m₆) вміщено перед арк. 136
(m₄). Зшиток b (арк. 169—174) при брошуруванні помилково вставлено двічі.

^{прим. 17} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

На арк. 183 (g₁ останнього рахунку) сигнатуру, що не відбилась в друку, написано від руки.

Помітки на берегах почерком XVI—XVII ст.

Печатка бібліотеки Київської духовної семінарії.

Оправа XIX ст.

IA 18 3 бібліотеки Київської духовної семінарії.

21. Andreae, Johannes (ca 1270—1348). *Super arboribus consanguinitatis, affinitatis et cognationis spiritualis et legalis*. Comm. Henricus Greve. [Leipzig, Martin Landsberg, non ante 1498]. 2°. 18 арк., грав.

H*1045. GW 1712. Goff A-622.

Розбіжність з GW: В описі GW не згадується шрифт M₈₇ = 68 (69?) мм., який вжито для написів на деревориті на арк. 2а.

295 × 213 мм.

Печатки бібліотеки Київського університету св. Володимира та Інституту народної освіти ім. Драгоманова.

Без оправи.

IA 19 3 бібліотеки Київського університету (Reg. VII A. 26a).

22^{прим. 22}. Andrelinus, Publius Faustus (post 1450—1518). *Elegiae*. Paris, Guy Marchant [pro Jean Petit], 9 IX 1496. 4°. 50 арк., грав., гравір. ініц. Друк. знак.

HC 1089. GW 1865. BMC VIII 62 (IA 39671). Claudin I p. 379 suiv. Goff A-692.

193 × 130 мм.

Бракуює лівого нижнього кута тит. арк. з частиною друк, знака та дереворита.

На тит. арк. кілька записів.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправлено разом з: Bigus, Lodovicus Pictorius Ferrariensis. *Opusculorum christianorum libri tres*. Strassburg, 1509.

Оправа картонна, обтягнута аркушем давнього рукопису релігійного змісту на пергамені.

IA 20 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 108).

23^{прим. 23}. Angeli, Jacobus (XV ст.). *Tractatus de cometis*. [Memmingen, Albrecht Kunne, ca 1490]. 4°. 16 арк.

HC*1099 = H 5541. GW 1891. BMC II 608 (IA 11134). Goff A-709. БАН 47.

196 × 135 мм.

На тит. арк. такі написи: 1) Anno dnj 1506 in die vinceti [marty ?] rj installat9.

2) Почерком теж XVI ст., але більш пізнім, над титулом: In hoc libro iunta; під титулом: Regime sanitatis Ma...inj // Opus aureu3 musice // Enchiridion nou9 Algorismj. // Oratio Hermolay barbarj ad federicu // Impatore z Maximilianu rege romao[rum] // Gratulatio Lodouici Bruni laureati poete // de regis romano[rum] Maximiliani coronatone. // Stultifere nauicule fatua[rum] mulie[rum] // Jodocj Badij Ascensij // S. Baptiste Mantuani Bucolica cum // Ascensiana familiari expositione. // Ei9dem i laude Scti Johanis Bapte // pro natali ei9 carmen. // Eiusdem de vita bta libell9 // 3) Почерком XVII—XVIII ст.: Bibl. PP. Franciscanorum Ingolstadj.

Штамп: Волынский Комит. по охр. памятн. искусств. и старины. 3429.

На корінці слід давньої оправи.

Очевидно, цей друк належав до конволюта початку XVI ст., зміст якого наведено у записі 2. Можливо, пізніше він надійшов до бібліотеки францисканців у Інгольштадті (порівн. аналогічні написи в № 116, 171, 187, 223, 240, 242, 504).

IA 21 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 7 (зібрання Шодуара ?).

24. Angelus de Clavasio (1411—1495). *Summa angelica de casibus conscientiae*. Add. Hieronymi Tornielli. Strassburg, Martin Flach, V feria post Andreae [I XII] 1491. 2°. 370 арк.

H*5391. GW 1932. BMC I 151 (IB 2160). Goff A-721. ЛДУ 5. Кисельов 36.

287 × 202 мм.

На тит. арк. напис: Ecclie Parchlis Ilzensis (порівн. № 175, 274, 282, 308, 369).

Оправа південнонімецька, першої чверті XVI ст.: дошки до половини криті шкірою, орнамент простий; рештки металевих застібок.

IA 22 3 Відділу письма та друку Всеукраїнського музейного городка, інв. № 27092.

^{прим. 22} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 23} а (Прим. Фонду стародруків)

25^{прим. 25}. Angelus de Clavasio. Summa de casibus conscientiae. Nürnberg, Anton Koberger, 10 II 1492. 2°. 312 арк.
НС*5395. GW 1933. BMC II 434 (IB 7417). VB 1737. Goff A-722. БАН 50.
306 × 210 мм.
Бракує арк. 312 (білого).
Рубриковано лише арк. 2а, де вміщено різноколірний ініц. А на орнаментованому тлі.
Кілька записів XVI ст.
Оправлено разом з № 471.
Оправа XV ст. (?): дошки, криті тисненою шкірою, з рештками металевих застібок.
IA 23 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 234).

26. Angelus de Clavasio. Summa angelica de casibus conscientiae. Add. Hieronymi Tornielli. Venezia, Georgius Arrivabene, 4 VI 1492. 8°. 540 арк.
Н*5396. GW 1934 (Anm. c). BMC V.385 (IA 22534). Goff A-723. БАН 51.
188 × 120 мм.
Бракує арк. 201(r₅)—204(r₈), замість них при брошуруванні вставлено вдруге арк. 189(q₅)—192(q₈).
На тит. арк. напис: Ex Bibliotheca Seminarij Luceor.
Печатка Житомирської римсько-католицької духовної семінарії з латинським текстом.
IA 24 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 40 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XXVIII — 139).

27. Angelus de Clavasio. Summa angelica de casibus conscientiae. Add. Hieronymi Tornielli. Nürnberg, Anton Koberger, in vigilia sancti Bartholomaei [23 VIII] 1498. 2°. 268 арк.
Н*5400. GW 1944. Goff A-728.
301 × 215 мм.
Ініц. і рубр. мальовано синьою і червоною фарбами; підкреслено титули та деякі рядки; перекреслено маюскули.
На тит. арк. запис почерком XVI ст.: Hue libru copauit Ac Emit fr. nicolaus Stenfordie... (закреслено) pfessus in...tuc plebanus in lundt (?) ad vale...? frm residetiū pro tempore in lundt (?). Нижче — рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Angelus Carletus de Clavasio, Ligur, Ordin. Minorum, obiit an. 1485. Scripsit praeter hanc sumam Anhelicam de Casib9 Conscientiae ordine alphabetico quae prodiit Venet. 1490 in 8°. 1492 et cum Jac. Ungarelli additionib9 1569. 1578. 1582. Norimbergae 1498 per Anton. Koberger, quae haec nostra et rara est editio, item 1588. Argentinae 1513. Lugduni etc. nec non Italice 1593. 4 uti ex Gesnero et imprimis Waddingo notavit Fabrici9 Biblioth. Lat. med. aevi. To. 1. p. 262. Addens eum etiam scripsisse Arcam Fidei excusam Compluti 1562. 4. et Tractatum de Restitutionibus. Eodem fere habet Whartonus in Append. ad Caveum p. 127 addens: eum fuisse familiae Observantium Vicarium Generalem, theologum et Ictum insignem, Sixto IV. aliisq Pontificib9 gratissimum, a quib9 Nuncii Apostolici titulo insignit9 Pro corradenda contra Turcas pecunia subsidiaria legat9 est.
Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою з тисненим орнаментом, з слідами металевих «жуків» та рештками застібок. Внутрішні сторони дощок обклеєно двома аркушами давнього орнаментованого рукопису на пергамені літургичного змісту, з старовинними нотами (невмами). Шкіряні наклейки на краях аркушів, щоб полегшити розшук певних місць тексту. На корінці давня (XVI ст.?) пергаменна наклейка з рукописним титулом: Suma Angelica.
IA 25 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 235).

28. Anianus (ca 1300). Compotus cum commento. [Basel, Leonhart Eisenhut, ca 1490]. 4°. 40 арк., грав.
НС*2195. Cop. 1734. GW 1954. BMC III 780 (IA 37867). Goff A-734.
197 × 132 мм.
В обгортці.
IA 26 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 14.
Anienus див. Anianus.

^{прим. 25} Конволют; IA 23 (1) (Прим. Фонду стародруків)

29. Annius, Johannes (ca 1432—1502). De futuris Christianorum triumphis in Saracenos. Nürnberg, [Peter Wagner, ca 1485]. 4°. 48 арк.
Н*1123. GW 2022. BMC II 462 (IA 7933). Goff A-755. БАН 54.
198 × 250 мм.

Бракує останнього (білого) арк. Арк. f₂, f₄ пошкоджено. При брошуруванні переплутано арк. останнього зшитка, вони йдуть у такому порядку: f₁, f₄, f₃, f₆, f₅, f₇.

Без оправи: частина давнього конволюта.

IA 28 3 бібліотеки Київського університету (Suppl. ad coll. Regiam. 147).

30. Anselmus Cantuarensis (1033 s. 1034—1109). Dialogue Beatae Mariae et Anselmi de passione Domini. [Passau, Johann Petri, ca 1485—1486]. 4°. 8 арк.
Н*1141. GW 2040. BMC II 616 (IA 11330). Goff A-764.
194 × 140 мм.

На арк. 2b, рядок 3 (рукою коректора?) виправлено друкарську помилку. На тит. арк. сліпі відбитки кількох рядків.

IA 29 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 9.

31. Antoninus Florentinus (1389—1459). Chronicon. P.2. Nürnberg, Anton Koberger, 31 VII 1484. 2° maj. 260 арк.

НС*1159. GW 2072. BMC II 426 (IC 7320). Goff A-778. Кисельов 40.

393 × 257 мм.

Бракує білих арк. 1, 12, 13, 260.

На арк. 15a великий ініц. С, виконаний золотом на рожевому тлі в різнобарвній рамці. Решта ініц.— червоною або синьою фарбою.

На арк. 2a запис почерком XVIII ст.: Conuentus Berdyczoviensis Carm. Discalt.

Печатка Київського університету св. Володимира (пізня — без слова «Императорского»).

Оправа картонна XVIII ст.

IA 326 3 бібліотеки Київського університету (X.60.8. Інв. № 1918—237).

32. Antoninus Florentinus. Confessionale «Defecerunt». Latine. Acc. Johannes Chrysostomus. Sermo de poenitentia.— Henricus de Hassia. Regulae ad cognoscendum differentiam inter peccatum mortale et veniale. Memmingen, Albrecht Kunne, 1483. 4°. 96 арк.

НС*1190. GW 2097. BMC II 602 (IA 11022). Goff A-811.

205 × 143 мм.

Гарно рубрикований примірник. Головні ініц. мальовано кількома фарбами, решту — одною.

На арк. 1 запис почерком XVII—XVIII ст.: Fm Minorum Conuent9 // Jngolstadij.

Без оправи. Фарбований обріз, характерний і для інших інкунабул, що колись належали цьому монастиреві (див. № 23, 94, 116, 171, 187, 223, 240, 242, 327, 504).

IA 30 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 10 (зібрання Шодуара).

33^{прим. 33}. Arculanus, Johannes (?—1460, s. 1484). Expositio in primam Fen quarti Canonis Avicennae. Add. Arnulphi de Sacra Saxa. Venezia, Bonetus Locatellus, impensis Octaviani Scoti, VI Kal. Nov. [27 X] 1496. 2°. 148 арк., гравір. ініц. Друк. знак.

НС* 1553. Cop. III p. 241. GW 2317. BMC V 446 (IB 22947). Goff A-949.

Розбіжність з GW: в описі тексту GW ряд. 7: eo //, в даному примірнику: eo: //.

303 × 210 мм.

Численні записи медичного змісту почерком XVII ст.

Оправлено разом з № 400.

IA 31 (3) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 586).

34. Aristoteles (384—322 a. ae. n.). De anima. Latine. Leipzig, [Martin Landsberg, ca 1492]. 2°. 38 арк. Друк. знак.

HR 1704. GW 2343.

305 × 208 мм.

Бракує останнього (білого) арк.

Головні ініц. виконано двома фарбами, решту одною. Численні помітки на

берегах та між рядками почерком XVI ст.

Пізня печатка бібліотеки університету св. Володимира (без слова «Императорского»).

Оправа XVII ст., картонна, з шкіряним корінцем та наріжниками. На корінці відтиснуто золотом титул. Таку ж оправу мають і деякі інші друки, що належали до цього зібрання.

IA 36 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. Class. 550b).

^{35 прим. 35}. **Aristoteles.** De animalibus. Trans. Lat. Theodorus Gaza. Ed. Lodovicus Podocatharus. Venezia, Johannes de Colonia & Johannes Manthen, 1476. 2°. 252 арк.

HC*1699. GW 2350. BMC V 232 (IB 20286, 20287). Goff A-973. БАН 83.

306 × 208 мм.

На пергамені¹. Бракує останнього (білого) арк., якщо такий повинен бути в пергаменному примірнику. Відсутню сигнатуру h₄ відтворено від руки золотом. На арк. 2а зліва вгорі, вздовж внутрішнього берега — прямокутна заставка (стилізований рослинний орнамент), виконана золотом на синьому тлі. На початку тексту (арк. 76) — велика рамка в стилі Відродження, майстерно намальована різними фарбами на золотому тлі. На нижньому краю рамки вміщено герб роду Godziemba²: синій щит, на ньому рослина з трьома верхівками; щит тримають крилаті міфічні фігури, над щитом — єпископська митра. На арк. 1а — різнобарвний ініц. L (26 × 26 мм.) на золотому тлі. Подібний ініц. A (32 × 32 мм.), мальований золотом на синьому тлі (як і перша заставка), вміщено на арк. 7b. На початку окремих книг ініц. (32 × 32 та 28 × 28 мм.) мають форму звичайних капітальних літер, мальованих золотом на бордовому тлі. Решта ініц. — прості (без тла) золоті або блакитні маюскули. На форзаці (теж з пергамена) датований напис синіми капітальними літерами: NICOLAUS. IVDECUS³. VE // NETUS. PHILOSOPHUS. // AC. MEDICVS. // QUI JOANNI ALBERTO. IN // CLYTO. POLONORUM. REGI. HONESTO // SALARIO. EX. ITALIA. AC- // CERSITUS. TRIENNII. // INSERVIVIT. CUM CETE // RIS. REGNI PROCERIBUS. TUM LVBRANCIAE NOBILISSIME. DOMVI. CA- // RISSIMUS. JOANNI. EX EA // FAMILIA⁴. DOCTORI. ET PON // TIFICI. POZNANIENSI. MA- // GNIS. AB. EO. BENEFICIIS. AF- // FECTUS. AC. FREQUENTI. LIBERALITATE. PROVOCATUS. HVNC. LIBRUM. // DONO. DEDIT. // M. D. IIII. Під цим написом (зчищено): huius libri...de Magna Poremba Porembski 161 (0?)⁵. На внутрішній стороні верхньої дошки почерком XVIII або початку XIX ст.: Editio princeps et maxime pretiosa ob raritatem suam et elegantiam typi in charta pergamena. In Historia Bibliographiae nitet precipue eo, quod Sixtus IV auctori Theodoro Gaza sibi eam offerenti, tantum modo pretium compactionis magnificae unius exemplarii persolvi iusserat (Cfr. Debure 1682).

Оправа — дошки, криті червоною шкірою з тисненням золоченим орнаментом, що має східні елементи. Ранній зразок східного впливу в інтралігаторському мистецтві. Обріз позолочений. Рештки застібок, яких було 4:2 з правого боку та по одній вгорі і внизу.

IA 37 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V, 548 b).

^{36 прим. 36}. **Aristoteles.** Ethica ad Nicomachum. Tract, abbreviata Arnoldi Wostefelde. [Leipzig, Martin Landsberg, ca 1492]. 2°. 32 арк. Друк. знак.

H 1745. GW 2379.

302 × 209 мм.

Бракує арк. 31 та 32 (білих). Початкові ініц. виконано двома фарбами, інші — одною.

Оправлено разом з № 435.

IA 38 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 174/c).

^{прим. 35} Ж; 7b

¹ GW не згадує жодного такого примірника, проте пергаменний примірник має також Національна бібліотека в Парижі (Velins 504). Його придбано на аукціоні бібліотеки герцога Ла Вальєра. Подібний примірник було продано в XIX ст. на аукціоні Masterman Sykes'a. (Див. Van Praet. Catalogue des livres imprimés sur vélin de la Bibliothèque du Roi. T. III. Paris, 1822, pp. 56 — 67, N 71).

² A. Boniecki i A. Reiski. Herbar. polski. Cz. 1. T. XV. Warszawa. 1912, str. 100.

³ Nicolaus Judecus — коректор видання Duns Scotus. Quaestiones in Universalis Porphyrii. Venezia, Johannes et Gregorius de Gregoriis, 5 I 1492 (1943). 2°. = GW 9090. Можливо, він відіграв певну роль у зв'язках Яна Любранського з Альдом Мануцієм.

⁴ Jan Godziemba Lubrański — познанський єпископ з 1498 по 1520 р. Див. про нього: N. Zalasowski. Suppl. ad «Vitae Episcoporum Poznaniensium». Poznań, 1706, p. 23 («... in pauperes et egenos scholares praesertim liberalissimus...»).

⁵ Nicolaus I? de Magna Poremba Porembski, Castellanus Czechoviensis, Senator Regni Poloniae. — Estreicher. Bibliografia polska. T. 29, str. 439; t. 25, str. 84 — 85.

^{прим. 36} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

37. Aristoteles. *Ethica ad Nicomachum.* Trans. Gall. Nicolaus Oresme. Paris, [Antoine Vêrard?], 8 IX 1488. 2°. 248 арк., грав.

HC 1759. GW 2381. BMC VIII 74 (IB 41090). Goff A-993.

Розбіжність з GW: I. Не 250, а 248 арк. II. Зшиток у має не 8 арк., а лише 6, що цілком збігається з регістром. III. За GW, у цьому друку використано змішані шрифти: 2+4 (M 36, M 37) = 96—98 мм. та 3+13 (M 32)= 113—120 мм. В друку не спостережено ні M 36, ні M 37, а лише M 32 та M 35. Можливе розрізнення двох друкарів — перший друкував зшитки A — C⁸D⁶, другий — решту видання. Ймовірно, цим пояснюється й неузгодженість в сигнатуризації та нумерації саме в тих місцях, де простежується зміна шрифтів. У першого друкаря — два шрифти: 1) M 32 + + M 35 = 112—113 мм. Тут наявні дві форми A (переважно без крапки) C, D, E, J (кілька форм), 2S (переважно не суто французька форма); 2) M 32 = // 120 мм. (заголовки тощо) = Vêrard 3?. Другий друкар вживав тільки один шрифт M 32 = 115—116 мм.; A з крапкою, E незвичне, S французьке; всі літери здебільшого в одній формі. IV. В описі тексту, арк. 10a: *Sy commence le premier li= // ure...*; колофон, ряд. 6: *...la chappelle*; ряд. 7: *...les presi // dens.*

307 × 223 мм.

Виправлено від руки помилки в колонитулі на арк. c₅, d₁, d₂, e₁, e₃.

На тит. арк. почерком XVII—XVIII ст.: Collegii Paris. Soc. JESU. Порівн. № 41: тотожна оправа та бібліотечна наклейка P 488 вказують на спільність походження обох книг.

Кругла печатка бібліотеки Київського університету.

IA 39 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 551b).

38. Aristoteles. *Opera.* Graece. Cum additionibus. T. 2—5. Venezia, Aldus Manutius, 1497—1498. 2°. Гравір. ініц.

T. 2: II 1497. 300 арк. T. 3: 29 I 1497. 468 арк. T. 4: Acc. Theophrastus. *De historia et causis plantarum.* Kal. Jun. [1 VI] 1497. 521 арк. T. 5. VI 1498. 330 арк.

HC*1657 (2—5). GW 2334 (2—5). BMC V 553—559. Accurti p. 141. Goff A-959. БАН 77—79. Кисельов 51—53.¹

Розбіжність з GW: T. 2. В GW не вказано наявності таких ініц. (за Trpr): 1) d (28 мм.); 2) призматичні бл. 45 мм.; 3) «weiss auf schwarz» = p? (20 × 20 мм.). T. 3. Зшиток PP має в даному примірнику не 11, а 12 арк., причому 1-й (412-й) — білий (порівн. Accurti, p. 141), тому нумерація має таку форму: 1—400 [1] 401—410 [1] 411—457 [9]. Не вказано ініц. «b», «g», «o» (32 × 32 мм.), див. нум. арк. 419, 439. Текст арк. 2a рядок 1: αὐν // θετα. T. 4. Нумерація починається так: 1 (1) 1—126. Не згаданий в описі GW аркуш — білий, ініц. «d» в даному примірнику не виявлено, але, крім згаданих в описі GW, є ще такі ініц.: 18 × 18 мм. («Grund schraffiert»? «weiss auf schwarz»? див. арк. 119a, та 32 × 32 мм. = «o»? T. 5. Registrum має не 4, а 5 шпальт.

T. 2. 310 × 217 мм.

На арк. 1a запис почерком XVII—XVIII ст.: Bibliothecae Collegij Vilnensis Societ: JESV inscriptus catalogo.

Там же кругла печатка з текстом: Biblioth. Academ. Vilnensis. На арк. 1b рання печатка бібліотеки Київського університету з текстом: Bibliotheca Universitatis S. Vladimiri.

Оправа першої половини XVI ст.: дошки, криті брунатною шкірою, з фігурним орнаментом. На верхній дошці відтиснуто титул твору: ARISTOTELIS ET THEOPHRA // STI OPERUM // PRIMA PARIS [sic!] // GRAECE. Як медальйон використано герби Польщі та Литви. На нижній дошці посередині: SIGISMUNDI // AUGUSTI RE // GIS POLONIAE // MONUME // NTUM // 1549 //.

Написи на гербі зберігають сліди позолоти. Дві металеві застібки, з яких однієї бракує. На обрізі чорнилом титул твору: Operū // Aristot // et Theophras. // Prima [sic!] Pars // Graec //.

IA 32

T. 3. 316 × 215 мм.

На арк. 100_b додруковано та наклеєно останній рядок з кустодом. На арк. 1a, 1_b ті самі написи й печатки, що на T. 2.

Оправа ідентична оправі T. 2, але титул: ARISTOTELIS ET THEOPHRA // STI OPERUM // SECVNDA PARS [sic!] GRAECE //. З двох металевих застібок однієї бракує.

IA 33

¹ Т. 1 цього видання, що зберігається у ВДБ ім. В.І. Леніна (Кисельов 51), належить до того ж комплексу, що й описані в цьому каталозі т. 2 — 5; див.: А. Виноградов. Каталог альдин Румянцевского музея. М., 1914.

Т. 4. 312 × 217 мм.

Оправа ідентична попереднім. Печатки ті самі, запис також, але більш пізнім почерком дописано: *Bibliothecae magnae*. На верхній дошці відповідна зміна: *ARISTOTELIS ET THEOPH // RASTI OPERUM // TERTIA PARS // GRAECE* //, а на обрізі: *Aristo: et The // ophrasti opm pars 3^a [sic!] Graece*. Бракує обох застібок.

IA 34

Т. 5. 311 × 218 мм.

Оправа, записи та печатки ідентичні попереднім. На верхній дошці: *ARISTOTELIS OPERUM // QUARTA [sic!] PARS // GRAECE* //; на обрізі: *Operum // Arist pars // quinta Graec* //.

Бракує однієї застібки.

IA 35 3 бібліотеки Київського університету (1838—1024).

39. Aristoteles. *Opera de naturali philosophia*. Latine. Acc. Averroes. De substantia orbis. Add. Petri Antonii Sforzantis. Venezia, Philippus Petri, pridie Non. Apr. [4 IV] 1482. 2°. 360 арк.

H*1682. GW 2336. Goff A-961. БАН 80.

306 × 203 мм.

Бракує арк. 185-234, 351—360.

Численні давні рукописні помітки біля окремих трактатів, які, очевидно, вивчались у школі.

Печатка бібліотеки Київського університету.

Оправа першої чверті XVI ст., південнонімецька: дошки, обтягнуті до половини шкірою, на якій витиснено орнамент. Рештки двох металевих застібок.

IA 41 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 858).

40^{прим. 40}. Aristoteles. *Parva naturalia*. Latine. [Leipzig, Martin Landsberg, ca 1490—1495]. 2°. 34 арк. Друк. знак.

R 819. GW 2425. Goff A-1015.

Розбіжність з GW: В описі GW не відзначено рубр. α.

311 × 216 мм.

Бракує тит. арк. та останнього арк. (1, 34).

Частину ініц. виконано двома фарбами, більшість — однією.

Оправлено разом з № 87.

IA 42 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 858).

41. Aristoteles. *Politica et Oeconomica*. Trans. Gall. Nicolaus Oresme. Paris, [Guy Marchant, impensis] Antoine Vérard, 8 VIII 1489. 2°. 380 арк., грав., гравір. ініц.

HC 1772. GW 2449. BMC VIII 74 (IB 41092). Goff A-1027.

Примітка: На арк. 2а бракує мінускула-репрезентанта «а»: [5] Tres souverain et // ...

295 × 210 мм.

На арк. 367 сигнатуру *cc* виправлено чорнилом на *C*. На арк. 353b сліпий відбиток вміщеної в даному друку гравюри-схеми (нум. арк. CCXV). На тит. арк. напис почерком XVII—XVIII ст.: Colleg. Paris. Soc. Jesu.

Печатка бібліотеки Київського університету.

Оправа XVII—XVIII ст., картонна, обтягнута свинячою шкірою, без орнаменту. Для зміцнення оправи використано смужки давнього пергаментного рукопису.

IA 43 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 552).

Aristoteles. Див. також № 358: Petrus de Abano. *Expositio Problematum Aristotelis cum textu ejusdem*.

42. Pseudo-Aristoteles. *Lapidarius*.— *Quomodo virtutes pretiosorum lapidum augmentantur*.— *Physiognomia*. Merseburg, [Lucas Brandis], in vigilia XI milium virginum [20 X] 1473. 2°. 40 арк.

HC 1777. GW 2389. BMC II 546 (IB 9605). Goff A-998.

269 × 202 мм.

Бракує арк. 1, 40 (білих).

Рубриковано лише арк. 2а, наспіх, не фахівцем.

Пропущені на арк. 26b слова *et castitatem* додано в нашому примірнику не від руки¹, а за допомогою штемпеля чи навіть набору.

^{прим. 40} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

¹ Див. Haebler. *Handbuch der Inkunabelkunde*. Leipzig, 1925, s. 78.

На форзаці запис почерком XVIII або початку XIX ст.: Editio rarissima a Fabricio Vogtio Buhrio non memorata, hoc ipso anno, scilicet 1473, quo et lib. X Ethicorum Aristotelis Leonardo Aretino latine interprete in officina Conradi Sweynheim et Arnoldi Pannartz Romae excussi, prima ex reliquis Aristotelis operibus post inventam artem Typographicam in lucem prodidit. Continet libellum de gemmis, qui supposititius habet et Physiognomica.

Пізня печатка бібліотеки Київського університету.

Оправа XVIII ст., картонна, з шкіряним корінцем та наріжниками.

IA 40 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 546).

43. Armandus de Bellovisu (?—1334). De declaratione difficilium terminorum tam theologiae quam philosophiae ac logicae. Köln, Heinrich Quentell [et Retro Minores], in profesto S. Bartholomaei [23 VIII] 1499. 4°. 110 арк., грав.

НС*1795. GW 2503. BMC I 291 (IA 4704). Goff A-1057.

200 × 140 мм.

На тит. арк. кілька власницьких записів, частково закреслених. Почерком XVII ст.: Ex catalogo librorū M. Laurentij Swiczkowii Swialecij Phiae Doct. (див. Estreicher, t. 28, s. 294). Нижче: Valeriani Alembek (див. Estreicher, t. 12, s. 108). Рукописні помітки XVII ст.

Оправлено разом з^{прим. 43} такими друками: 1) Auctoritates Aristotelis. Köln, Heinrich Quentell, 1509. 4°. 2) Michael de Vratislavia. Epitoma in libros phisicorum et de anima Aristotelis. Kraków, J. Haller, 1518.

Оправа картонна XIX ст., крита штучним пергаментом, на корінці відтиснуто: Armandus 1518 (дату останнього друку, що входить до складу конволюта, прийнято за дату першого твору збірника). На звороті верхньої палітурки друкований екслібріс: Biblioteka Zahiniecka.

IA 44 3 надходжень до Всенародної бібліотеки України початку 20-х років.

44. Ars memorativa. Germanice. [Augsburg, Johann Bämle, ca 1479?]. 4°.

16 арк., арк. 16 білий (?). Сигн. [a⁸⁷ — b⁸], але брошурувальні шнури вміщено в цьому примірнику між арк. 3—4, 6—7, 12—13 (мабуть, у XVII ст. при опрацюванні конволюта, див. нижче). Кількість рядків непостійна: переважно 26, але на арк. 3a — 23; 5a, 9a — 22. Шрифти: 3 (M 11 = 119 мм.). Ініц.: d(34 × 34 мм.), g(14—15 мм.), n(9—10 мм.), s(5—6 мм.), t(11—12 мм.). Рубр.: a. 14 дереворитів. Титульний дереворит — 118 × 90 мм., решта — 182 × 120 мм. = Schreiber 3369. Schramm. Bilderschmuck IV. Taf. 362—368 (помилково це видання віднесено до продукції А. Зорга).

Арк. 1a білий. Арк. 1b: титул. Дереворит: Schulszene 2. Арк. 2a: ¶ Hie nach volget ein loblich büchlin. Zu latein ge // nant Ars memoratiua gar mit vil selzame schönen // figuren von künstlicher gedächtnus zū hilff vñ zū auff- // enthaltung eins yeden menschen natürlicher gedäch // nus. // [Z⁶] ü dem anfang der kunst y gedächt // nus soltu wissen das die kunst ga // ncz vñ gar uporgen ist. jnn zwain // Artickel. Der erst das sint die stet // Die anzen sint gleichnus oder pil // dung ¶ An dem ersten wil ich sage- // von den stetten... Арк. 9a (сигн. b⁷): al wege behalten. Wen du aber etwaf hast darein ge// seczt... Кінчається текст на тому ж арк., рядок 15: [2] un haben wir gesagt von den steten das man // die mit etlicher pildung mag malen / das du nñ // des mügest des leychter thun So hab ich dir sollich / // figur her nach gepild die du magst ein pilde auff Dr // eÿzechen stet / und wñ dir die dienent so prauch sy // // Wilt du des nicht / so überzeuch die pildug mit weis // sen winhanck. Doch so pildest durch // sy gar leychtikli // cher die materÿ ein//. Арк. 9b—15b: 13 дереворитів. Арк. 16 — білий (?).

H 1828. GW 2568/10 (Див. «Ergänzungen und Verbesserungen» — окремих додаток до GW, Sp. 18). Panzer. Annalen der älteren deutschen Literatur. Nürnberg, 1788—1803. Bde 1—2, Zusätze S. 25, № 104b. Schreiber 3369 (варіант до H 1827). Schramm. Bilderschmuck IV, Taf. 362—368.

За повідомленням Комісії «Зведеного каталога», цей примірник є єдиним відомим. Зазначені в GW під № 2569 п'ять екземплярів дорівнюють H 1827. Цей факт давав, очевидно, підставу Комісії припустити тотожність описів H 1827 з H 1828.

186 × 135 мм.

Бракує останнього арк.

Титульний дереворит розмальовано червоною, зеленою та жовтою фарбами, а великий ініц. на арк. 2a — жовтою та червоною.

Оправлено разом з^{прим. 44} 1) Introductorium magnae ar/tis generalis reverendissimi

^{прим. 43} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 44} пс; конволют (Прим. Фонду стародруків)

// doctoris illuminati magistri // Raymundi Lulli ad omnes // scientias vtilissimum. S. 1. et typ. n. [Lyon? Hilbert de Villiers?] 1515. Колофон: ¶ Explicit introductorium ma = // gne artis generalis reverendissimi doctoris illuminati magistri Raymū//di Lullii ad omnes scientias vtilicē— // mū quod nuperrime in lucem pro = //dijt Anno dñi milleç imo. ccccc. xv. // die xxviii mensis Aprilis. 2) Arbor scie // tie...Raymundi lullij. Lyon, Hilbert de Villiers, impensis Guil. Huyon et Const. Fradin, IV Non. Maij 1515. 4°. 3) рукописом, датованим 1516 р., що починається так: Clementissime deus cum tua gratia et // auxilio incipit Liber qui vocatur Janua // artis mgrj Raymundi luli: edit9 a Petro degi ville montç albj presbytero //. Далі початок тексту: [2] N nomie Jhu in quo ome... Порівн. Н 10 323, а також Histoire littéraire de la France, ouvrage commencé par des religieux bénédictins...et continué par des membres de l'Institut, t. 29, p. 237 (монографія Е. Ренана про Раймунда Луллія). Перший з цих творів — Introductorium — у такому рідкісному виданні, що Ренан ніколи його не бачив і посилання на нього вважає помилкою (див. стор. 293). На думку Ренана, не збереглося жодного рукопису цього твору.

Оправа картонна, крита свинячою шкірою з тисненням рослинним орнаментом (флорентійські лілії). На верхній палітурці відтиснуто: CMD (custos meus deus?) // 1609 //. На форзаці друкований екслібріс: Johann Conrad Feuerlein Ictus et Consil. Norimb. Саме цей конволют описано в Bibliothecae a Joanne Conrado Feverlino...summo studio coilectae a. d. 30 Sept. et seqq. A. 1793 publicae auctionis ritu Norimbergae dividendae, pars prior... Nürnberg, 1793, p. 409, № 3909.

Цей конволют був відомий Панцеру (див. G. Panzer. Annalen der älteren deutschen Literatur. Zusätze. S. 25, № 104b), який міг його бачити на аукціоні бібліотеки Фойерляйна в Нюрнберзі.

IA 45 (3) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. III. B 48a).

45. Astesanus de Ast (XIV ст.). Summa de casibus conscientiae. Ed. Bartholomaeus de Bellatis et Gomez de Ulixbona. Nürnberg, Anton Koberger, 11 V 1482. 2°. 324 арк.

НС*1897. GW 2758. BMC II 423 (IB 7262). Goff A-1170. БАН 91.

339 × 227 мм.

Бракує арк. 1, 2 (є тільки лівий верхній кут), 324 (білий); пошкоджено арк. 3 (віризано ініц.) та частково арк. 319, 322, 323, де бракує окремих слів угорі. Червоною та синьою фарбами мальовано ініц., рубр., перекреслено маюскули. На арк. За почерком XVIII ст. (бібліотекаря книгозбірні Яблоновського): Hic liber dicitur Summa de Casib9 Conscientiae distincta Libris VIII. item ab auctore Astesana s. Astensis. Autor Astesan9 dict9 ex Asta Subalpinorum urbe, Ord. Minor. defunct9 circa an. 1330. vocat9 Casista. Hendreich in Pandectis Brandenb. p. 314, memorat editiones Colon. 1479, Venet. 1480, Norimb. 1528. Confer auctores ab eo citatos. Paulo plura Fabrici9 in Biblioth. Lat. med. aevi To. 1 p.381: attulit, qui et hui9 nostrae editions valde rare meminit, Norimb 1482 per Anton. Koburger, et Venetam 1519. Waddingius etiam Venetam an. 1468. commemorat, quam vix produisse puto. Maittaire non habet librum Venetiis editum ante an. 1469, vid. To. 1 p. 64 sq. sed neq3 hui9 nostrae editionis meminit. Fallitq3 Hendreich, cum pag. 313 Astensis Sumām Decretalium Libris VIII et p. 314. Astesani hanc Sumām de Casib9 conscientiae Libris VIII. velut diversos recenset cum auctores, tum libros: unus enim idemq3 liber est. Male etiam pag. 313 hanc edit. Norib. 1482. in duas partes distinctam tradidit, prima 5, altera tres libros contineret: sed hoc falsum esse patet.

Печатка бібліотеки Київського університету.

Оправа XV ст.: дошки, криті брунатою шкірою з тисненням орнаментом, з рештками металевих застібок. На верхній дошці відтиснуто: SUMA ASTEIANI [sic!].

IA 327 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 90).

Augustinus, Aurelius. De anima et ejus origine. Див. № 51. Pseudo — Augustinus. De duodecim abusionum gradibus.

⁴⁶прим. **46. Augustinus, Aurelius** (354—430). De arte praedicandi (= De doctrina christiana lib. IV). [Strassburg, Johann Mentelin, non post 1466]. 4°. 22 арк.

Н*1956. GW 2871. BMC I 52 (IB 510, 511). Goff A-1226.

284 × 200 мм.

Бракує арк. 11—22, арк. 2 оправлено після арк. 10.

Червоною фарбою мальовано ініц. Н, підкреслено початок твору та перекреслено маюскули.

^{прим. 46} Конволют; IA 46 (1) (Прим. Фонду стародруків)

На тит. арк. наклеєно клаптик паперу з написом XVII — XVIII ст.: 8. Omeliae S. August. Hieron. Ambrosii. Записи XVII ст.: 1) Beati Joannis chrisostomi Sup. Mathium; 2) Ex libris Eccliae Czarnoduñ ab adm Rñdo Simone Odrowański olim Parocho ejusdem loci legat9; 3) Possidet albert Nouicki ...Dil[mensi]s [?]....

Оправлено разом з № 241: Homiliarius doctorum. Speyer, Peter Drach, 1482.

Давня (після 1650 р.) рукописна нумерація 2—11, що становить частину загальної нумерації конволюта. Даний друк вміщено між першим і другим арк. Homiliarius.

IA 46 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II. 506b).

47^{прим. 47}. Augustinus, Aurelius. De civitate dei. Cornm. Thomas Walleys et Nicolaus Trivet. Basel, Johann Amerbach, Id. Febr. [13. II] 1490. 2°. 268 арк., грав.

НС*2066. GW 2888. BMC III 752 (IB 37328). Goff A-1244. БАН 94.

305 × 215 мм.

Початковий ініц. з віньєткою на арк. 2а виконано синьою та рожевою фарбами на золотому тлі; решта ініц. червоні або сині.

Кілька поміток XV ст.

Печатка бібліотеки Київського університету.

Оправлено разом з № 48.

Оправа картонна, XIX ст.

IA 47 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II. 805a).

Augustinus, Aurelius. De divinatione daemonum contra paganos. Див. № 51. Pseudo-Augustinus. De duodecim abusionum gradibus.

48^{прим. 48}. Augustinus, Aurelius. De trinitate. Basel, Johann Amerbach, 1490. 2°.

86 арк.

НС*2039. GW 2928. BMC III 753 (IB 37329). Goff A-1345. БАН 96.

306 × 214 мм.

Рубрикація виконана тим самим майстром, що і в № 47, але простіша: ініц. всі одного типу і одною фарбою. В кінці друку додано 4 арк. паперу (водяний знак «три гори», XV—XVI ст.), що містять рукописну tabula до De civitate dei і De trinitate. Перша з них відрізняється від друкованої, доданої до Н 2066 (див. № 47), і є ніби доповненням до неї. Писано цей додаток почерком кінця XV або початку XVI ст., що вказує на давнє походження конволюта і дає підставу гадати, що обидва друки розглядались як одне ціле, чим пояснюється, що їх нерідко знаходять в одній оправі.

IA 47 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II. 805 a).

49. Augustinus, Aurelius. Epistolae. Basel, Johann Amerbach, [14]93. 2°.

328 арк.

НС* 1969. GW 2906. BMC III 755 (IB 37362). Goff A-1268.

308 × 207 мм.

Початковий ініц. на арк. 9а (сигн. а) виконано червоною та синьою, решту — одною фарбою; підкреслено титули, колонтитули, деякі рядки; перекреслено маюскули. На арк. 8а рукою рубрикатора червоною фарбою написано дату: 1496; тією ж рукою синьою фарбою її написано під колофоном. На тит. арк. запис XVII—XVIII ст.: Ex Bibliotheca Dñi Abbatis de Nova Cella. Рясні помітки на полях почерками різного часу. На звороті тит. арк. витяг з передмови Еразма Роттердамського до другого тому творів Августина, що містять Epistolae.

Печатка бібліотеки Київського університету.

Оправа другої половини XIX ст., картонна з шкіряними наріжниками та корінцем.

IA 48 3 бібліотеки Київського університету (11.4.7; 1895—1822).

^{прим. 47} Конволют; IA 47 (1) (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 48} Конволют; IA 47 (2) (Прим. Фонду стародруків)

Wie nach volgt ein loblich büchlin. Zu latein ge-
nant Ars memoratiua gar mit vil selzamē schönen
figuren von künstlicher gedächtnus zu hilff vñ zu auff-
enthaltung eins yeden menschen natürlicher gedäch-
nus.

u dem anfang der kunst & gedäch-
nus soltu wissen das die kunst ga-
nzz vñ gar vporgen ist. In zwain
Artickel Der erst das sint die stet
Die anden sint gleichnus oder pil-
dung. An dem erste wil ich sage
von den stetten/du solt wissen das die stet haissent/
Tür. An den heüssen an kamern vnd stuben Vnd/
auch alle andere ding die mercklich sind vñ die von-
einander vnder schayd habent Als ein grof vensier/
ein ofen. ein tisch. vñ des gleichen/ Das alwegē an ein-
er statt still stat wiltu vil wort on tytē leuē. so mü-
sta vil stet habē. wē du nū vil stet hast. wiltu dē
so nym dir ein hauf für das dir gar wol kündig sey.
vñ heb an der außern thür an. vñ rechen vñ zel nach
der gerechtē hand vñ ihm al thüren Zu dem ersten in
dem vndern gemach dar nach übersich gar auff dar/
nach vnd dz hauf grof ist vñ vil thür hat vñ gemach
Als es ir ye mer hat als es ye böffer wār. hat es aber
der nicht vil so nym merckliche heüßer nach einander
vnd merck die zal gar wol Wen du hundert thür/

50. Augustinus, Aurelius. Sermones. Add. Sebastiani Brantii. P.I, 4—6. Basel, Johann Amerbach, 1494—1495. 2°. 74, 30, 56, 256 арк.

Н*2008. GW 2920. BMC III 756 (IB 37380). Goff A-1308.

313 × 212 мм.

В Р.І бракує арк. а₁, а₆; пошкоджено арк.: а₄, b₈, c₁, f₂—f₈, g₁, g₂. В Р.4 бракує арк. а₁; пошкоджено арк. b₁—b₆, c₁, c₇, c₈, d₁. В Р.6 є тільки останні зшитки: сигн. А—D. Бракує арк. А₁, арк. D₈ пошкоджено. Початковий ініц. в Р.1 на арк. b₁ виконано червоною фарбою на фіолетовому тлі з розчерками; решта — звичайні ломбарди.

Оправа XVI ст.: дошки криті брунатною шкірою з тисненим орнаментом. На верхній дошці вгорі відтиснуто: SZ AVGVSTINI. Рештки металевих застібок. Оправа пошкоджена. Внутрішні сторони обклеєно аркушем якогось коментаря до Біблії: Fol. CCXXI книги пророка Осії, друкованого в XVI (?) ст.

IA 49 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, інв. 1250, придбано в 1928 р. у Ф. Ф. Кундеревича).

51. Pseudo-Augustinus. De duodecim abusio num gradibus. Acc. Augustinus, Aurelius. De anima et eius origine.— De divinatione daemonum contra paganos. [Nürnberg, Fratres Eremitae s. Augustini, ca 1483]. 4°. 8 арк.

Н*2103. GW 2934. BMC II 459 (IA 7921). Goff A-1264.

204 × 150 мм.

Ініц. червоні, перекреслено маюскул та рубрики, підкреслено деякі рядки.

Без оправи.

IA 50 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 13.

52^{прим. 52}. Pseudo-Augustinus. Scrm de festo praesentationis Mariae. Acc. De gloriosa Virgine Maria quaedam exempla. [Köln, Ulrich Zell, ca 1470]. 4°. 22 арк.

Н 1992. GW 2993. Cop. 745. Goff A-1300.

Ca 200 × 138 мм.

Фрагмент: 14 арк., а саме: зшиток с (арк. 17—22), арк. 9(b₁) з відповідним йому арк. 16(b₈) та 6 арк., не визначених точніше. На арк. 22 — давні рукописні помітки (XV—XVI ст.) релігійного змісту.

IA 51 Вилучено з оправи (див. Додаток).

53. Pseudo-Augustinus. Sermones ad heremitas. Acc. Homiliae duae. [Strassburg, Typogr. libri Casus breves = Georg Husner, ca 1493—1494]. 4°. 108 арк.

НС* 1998. GW 3006. BMC I 161 (IA 2350). Goff A-1318.

198 × 140 мм.

Кілька рукописних поміток.

Оправлено разом з^{прим. 53}: 1) Marulus, Marcus. Evangelistarium. Basel, Adam Petri, 1519; 2) Oresme, Nicolaus. Concio coram papa Urbano V et cardinalibus habita anno 1346. Wittenberg, Johann German, 1604.

Оправа картонна XVIII ст., з бібліографічними нотатками бібліотекаря зібрання Яблоновського про твір Марула. Його ж рукою наведено зміст конволюта та вказано бібліотечний шифр на корінці.

IA 52 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 869).

Averroes (1126—1198). De substantia orbis. Див. № 39: Aristoteles. Opera de .naturali philosophia.

Avianus див. Avianus.

54^{прим. 54}. Avicenna (? — 1037). Canon. Libri 1—5. Trans. Lat. Gerhardus Cremonensis. Cum expositione Gentilis Fulginatis. Acc. De viribus cordis.

Trans. Lat. Arnoldus de Villa Nova. Venezia, Simon Bevilaqua, 20 VII — 21 XI 1500. 4°. 632 арк.

НС*2211. GW 3123. BMC V 524 (IA 24 004). Goff A-1425.

217 × 160 мм.

Рясні рукописні помітки різними почерками, переважно XVI ст. На тит. арк. почерком XVIII ст.: Ex Bibliotheca Rdmi Capit. Insig. Collegiae S. Joan. Bapt.

прим. 52 Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

прим. 53 Конволют (Прим. Фонду стародруків)

прим. 54 М

Varfavf.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправа початку XVI ст.: дошки, криті брунатною шкірою з витисненим орнаментом. Дві металевих застібки, з яких однієї бракує.

Смужки давнього рукопису на пергамені використано для зміцнення оправи.

IA 53 3 бібліотеки Київського університету (Reg. IV. 29a).

Aytinger, Wolfgang (XV ст.). Tractatus super Methodium. Див. № 312. Pseudo-Methodius. Revelationes.

^{55 прим. 55}. **Azo, Portius** (? — ca 1230). Summa super Codice et Institutis. Cum additionibus. Venezia, Georgius Arrivabene [et Bernardinus Benalius], 20 XII 1499. 2°maj. 296 арк.

H*2236. GW 3148. BMC V 387 (1C 22 575).

390 × 260 мм.

Фрагмент: лише tabula (сигн. K₁—L₉), разом 17 арк. Додаток до H 4601 (див. № 349).

IA 328 3 бібліотеки Волинського державного музею (порівн. № 349).

56. Badius Ascensius, Jodocus (1461 s. 1462—1535). Silvae morales. Cum interpretatione. Lyon, Jean Trechsel, XVIII Cal. Dec. [14 XI] 1492. 4°. 236 арк. Друк. знак.

HC 15 191. GW 3154. BMC VIII 294 (IB 41 900). Goff B-3.

243 × 167 мм.

Бракує арк. 215—222 (зшиток D). Їх було пропущено ще, можливо, при брошуруванні, а потім відтворено від руки (в XV ст.). Нечисленні давні помітки на берегах. Печатка бібліотеки Київського університету.

Оправа XVIII ст., картонна, з шкіряним корінцем, тисненим золотом.

IA 54 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 1023b).

^{57 прим. 57}. **Baduarius, Sebastianus** (XV ст.). Oratio ad Alexandrum VI in praestanda Venetorum oboedientia. [Roma, Andreas Fritag, post 17 XIII 1492]. 4°. 2 арк.

H*2243. GW 3159. Cop. I 2242 (H*2242). BMC IV 137 (IA 19 329). Goff B-6.

214 × 145 мм.

№ 35 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (35) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268y).

58. Balbus, Johannes (? — 1298). Catholicon. Lyon, [Boniface Jehan], 7 I 1496 (1497?). 2°. 300 арк., гравір. ініц.

H 2265. GW 3202. BMC VIII 320 (IB 42 038).

319 × 225 мм.

Бракує арк. 1 (тит.), 32(d₈) та 300 (білий); пошкоджено арк. d₁, p₄.

Кілька рукописних поміток на берегах. Власницькі записи: Ex libris Andreae Klimaszeuij Anno Dni 1645. Більш пізнім почерком: Monastera Poczaiewskiego. Монастыря Почаев...

Кругла печатка бібліотеки Волинської православної духовної семінарії.

Оправа XVIII ст., шкіряна. На корінці: Liber Docens Latinismum A. Joan. De Janua.

IA 55 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 15 (б-ка Волинської правосл. дух. семінарії, № 2841).

59. Baptista de Salis (XV ст.). Summa casuum conscientiae. Venezia, Paganinus de Paganinis, 21 XII 1499. 8°. 490 арк., гравір. ініц.

HC* 14 186. GW 3326. BMC V 460 (IA 23 303). Goff S-50.

154 × 100 мм.

Бракує арк. 1—2; арк. 3—4 помилково поставлено після арк. 10.

На арк. 15a (сигн. aa) два ініц., мальовані чорнилом, решту книги не рубриковано.

Оправа кінця XVIII ст., картонна, шкіряний корінець та наріжники, червоний фарбований обріз.

прим. 55 Фрагмент; IA 4 (32) (Прим. Фонду стародруків)

прим. 57 Конволют (Прим. Фонду стародруків)

60. Barberiis, Philippus de (XV ст.). De animorum immortalitate. De divina providentia, mundi gubernatione et hominum praedestinatione et reprobatione. Discordantiae doctorum sanctorum Hieronymi et Augustini. [Napoli, Matthias Moravus? ante 1487?]. 4°. 70 арк.

Сор. 873. GW 3388. Pell. 1840. Goff B-115.

Розбіжність з GW і Pell.: Арк. 69b, рядок 12: ppt' re // deudātiā peccato in oriente undiq3 ppetratam // Finis. // Арк. 70a: Registrum в 3 шпальти. Кінчається рядок 11: numen. Арк. 70b — білий.

214 × 145 мм.

На тит. арк. напівврізаний давній рукописний титул: De immortalitate anima. Рукописні помітки XVI ст.

Оправа XIX ст., картонна, крита чорним коленкором. На корінці відтиснуто золотом: Phil. de Barberiis Discord, ss. Hierony et Augusti. Romae Riesing[er] s. XV. Друкований екслібрис Шодуара.

IA 57 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 16 (зібрання Шодуара).

Basilius Magnus (ca 330—379). De legendis antiquorum libris. Див. № 490: Vergerius Petrus Paulus. De ingenuis moribus.

61. Basilius Magnus. De legendis libris gentilium. Trans. Lat. Leonardus Brunus Aretinus. Ed. Martinus Brenningarius. Ulm, [Johann Zainer, ca 1478]. 4°. 16 арк., гравір. ініц.

H*2689. GW 3706. BMC II 525 (IA 9176). Goff B-274.

205 × 140 мм.

Без оправи.

IA 58 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 17.

Bate, Henricus (1244—1309). Magistralis compositio astrolabii. Див. № 2: Abraham Ben-^cEzra. De nativitatibus.

62. Beccadelli, Antonius (1394—1471). Alfonsi V regis dicta et facta. Add. Sandeus Felinus. Epistola ad Joannem Medices. Pisa, Gregorius de Gcntis, Kal. Febr. [1 II] 1485. 4°. 58 арк.

R 276. GW 3752. BMC VII 1096 (IA 34 429). 215 × 145 мм.

Бракує арк. 1 (білого). Друкований екслібрис Шодуара. Оправа XIX ст., тотожна з № 60.

IA 59 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 117 (зібрання Шодуара).

Bebel, Heinrich^{прим. 62} (? — 1514). Elegidium paraneticum ad religiosae vitae viros. Див. № 458: Summenhart Conradus. Tractatus exhortatorius.

63^{прим. 63}. **Beda Venerabilis** (ca 672—735). Repertorium auctoritatum Aristotelis et aliorum philosophorum. Cum commento. Köln, Heinrich Quentell, IV Kal. Apr. [29 III] 1495. 4°. 53 арк.

H 1935-НС*2734. GW 3758. BMC I 284 (IA 4635, 4636, 4637). Goff B-295.

198 × 135 мм.

Рубриковано лише до арк. 4.

Давні помітки. Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправлено разом з № 206.

Оправа XV (?) ст.: пергаменна папка з неорнаментованої свинячої шкіри з металевою застілкою на середині верхньої палітурки; на застілці вигравіювано: HINRICIS GRATHORN. Як форзац використано два аркуші латинського медичного рукопису на пергамені з мальованими червоною та синьою фарбою ініціалами.

IA 60 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 159).

^{прим. 62} № 1472-1518 (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 63} Конволют; IA 60 (1) (Прим. Фонду стародруків)

64^{прим. 64}. **Bentivoglio, Antonio Galeazzo** (XV ст.). *Oratio ad Alexandrum VI papam nomine Bononiensium habita*. Ed. Ferdinandus de Salazar. [Roma, Eucharius Silber, post 11 VIII 1492]. 4°. 2 арк.
Н*2790. GW 3854. BMC IV 114 (IA 18 967, 18 968). Goff B-332.
214 × 146 мм.
№ 32 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (32) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268).

65. Bernardus Carthusiensis (XV ст.). *Dialogus Virginis Mariae misericordiam elucidans*. Leipzig, [Konrad Kachelofen], 1493. 4°. 56 арк.
Н*2840. GW 3902. BMC III 625-626 (IA 11 555). Goff B-360.
185 × 141 мм.
Червоною фарбою старанно виконано ініц., рубр.; підкреслено титули та деякі рядки.
На форзаці запис почерком XVIII ст. (рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського): *Huius Bernardi Cartusienensis nulla neq3 a Caveo, neq3 in Lexico Erudit. ne ab ipso quidem Fabricio in Biblioth. Lat. m. aevi facta est mentio. Vixit a. in domo passionis Jesu Christi prope Civitatem Legnitz, et scripsit hunc librum an. 1481. uti ex fine Libri patet. Impressum est Lipsiac an. 1493. Neq3 tn. eius meminere sive Maittaire in Annal. Typogr. p. 150 sqq. sive Schwartz in Indice f. sive in Gotefr. Christianus Goetzi9, Praetor et Bibliothecarius Lipsiensis, in Bibliotheca Lipsiensis an. 1711.*
Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.
Оправа — картон, обтягнений неорнаментованою свинячою шкірою.
IA 61 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 176).

66. Bernardus Carthusiensis. *Dialogus Virginis Mariae misericordiam elucidans*. Leipzig, Melchior Lotter, 1497. 4°. 56 арк.
Н 2841. GW 3903. Goff B-361. Кисельов 95.
206 × 109 мм.
Рубрикація тотожна з №351, разом з яким цей друк оправлено.
IA 62 (2) Придбано 1934 р. у М.О. Макаренка.

Bernardus Claravallensis (1090—1153). *De obsecratione, oratione, postulatione et gratiarum actione.— De septem misericordiis dei*. Див. №264: Johannes Chrysostomus. *De compunctione cordis*.

67^{прим. 67}. **Bernardus Claravallensis**. *Epistolae et tractatus*. Basel, [Nicolaus Kessler], 1 XII 1494. 2°. 104 арк.
НС*2872. GW 3926. BMC III 771 (IB 37646). Goff B-386.
285 × 205 мм.
Бракує останнього арк. (білого).
Друковану частину тит. арк. вирізано та наклеєно на форзац пізнішого походження. На рештках тит. арк. запис XVI—XVII ст.: *con^s leopolien copis dni o pre [= ordinis praedicatorum ?]*.
На форзаці: *Nune ex Duplicatis Cont Leopold SSmi Corporis...per me Frem Stanislaum Ra...yk O. P. 1785 mp.*
Кругла печатка з текстом. *Sigillum Bibliothecae Serninarii Zytomiriensis*.
Ініц. та рубр. мальовано червоною та синьою фарбами. На початку тексту (арк. 2а) ініц. виконано зеленою та рожевою фарбами на золотому тлі; на нижньому березі тотожна щодо стилю та фарб. віньєтка.
Оправа XIX ст.: картонна, з шкіряними корінцями та наріжниками.
IA 63 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 20 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії).

68. Bernardus Claravallensis. *Sermones de tempore, de sanetis et de diversis*. Basel, Nicolaus Kessler, 1495. 2°. 214 арк. Друк. знак.
НС*2848. = Н 2847. GW 3944. BMC III 771 (IB 37 648). Goff B-439.
303 × 215 мм.
Червоною та синьою фарбами по черзі виконано ініц. та рубр., підкреслено титули, колонтитули та деякі заголовки._

^{прим. 64} Конволют; IA 4 (32) (*Прим. Фонду стародруків*)

^{прим. 67} Замість ЙА 63 вказано IA 63 (*Прим. Фонду стародруків*)

На тит. арк. запис XVI ст.: Iste liber ptinet fri prd (?) Johanj denstat (?). Нижче більш пізнім почерком: Daniel Cramer⁹ Th. L. Далі: Liber conuentus Herterbcrge pro alio commutatus. На звороті два слова арабською мовою. Під ними: In defixum nuq ...uae // amicitiae, Tibj, Reuerende // Clarissime

D. Daniel Cramere// St. Thliae Licentiate meritissime, // Amice spectatissime, scribebam, // Teq3, quando tuae ... negligis, Libro nostro donatū // M. Frideric9 Tilemann9 Wi =//tenbergensis, ad 17. cycli // enead. 28/ (?) Pr. Non.

Apr. // ... [?] die Sereniss. Fride = // ricum 2. ab anno 33 (?) // Dania luxit, luget //

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправа XV—XVI ст.: дошки, криті орнаментованою шкірою; рештки металевих застібок.

IA 64 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 123).

Bernardus Claravallensis. Tractatus de planctu Beatae Mariae Virginis. Див. № 462: Textoris Gui11ermus. De passione Christi.

69. Bernardus Claravallensis et Gilbertus de Hoilandia (? — 1172). Sermones super Cantica canticorum. Strassburg, Martin Flach, 1497. 2°. 202 арк.

HC*2859. GW 3937. BMC I 154 (IB 2206). Goff B-430.

258 × 180 мм.

Бракує тит. арк. та арк. 126, 202 (білих); пошкоджено арк. 2—6, 196—301, арк. 127—130. Tabula до Sermones Gilberti вміщена безпосередньо за Tabula до Sermones Bernardi. На початку Sermones Bernardi великий ініц., виконаний двома фарбами; решту ініц. виконано однією фарбою; перекреслено маюскули.

Примірник підмочений, вирваний з оправи, в обгортці.

IA 65 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 22 (б-ка Волинського древлесховища, № 57a).

70. Pseudo-Bernardus. De contemptu mundi. Leipzig, Arnold von Köln, prid. Non. Oct. [6 X] 1493. 4°. 12 арк.

H*2904. GW 3952.

197 × 140 мм.

Бракує останнього арк. (білого).

На арк. 10b, 11a перекреслено червоною фарбою маюскули; решту книги не рубриковано.

Рукописні помітки XVI ст.

На тит. арк. відбиток без фарби кількох рядків титулу або початку тексту якогось друку.

IA 66 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 19 (зібрання Шодуара).

71^{прим. 71}. Pseudo-Bernardus. Meditationes de interiori homine. Paris, Georg Mittelhus, 1493. 8°. 32 арк.

HC 2885. GW 4034. BMC VIII 126 (IA 40 065). Goff B-406.

128 × 94 мм.

№ 3 в конволюті паризьких інкунабул, описаному під № 476.

На тит. арк. відбиток без фарби двох рядків, на останньому арк.— одного рядка маюскулів.

Оправлено разом з № 96, 197, 207, 348, 408, 476.

IA 67 (3) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 21.

72. Pseudo-Bernardus. Modus benc vivendi. Italice. Firenze, Laurentius de Morgianis et Johannes Petri, impensis Pietro Pacini, 27 I 1495 [1496]. 4°. 124 арк., грав., гравір. ініц. Друк, знак P. Pacini.

H*2898. Сор. 960. GW 4053. BMC VI 683 (IA 27810). Goff B-418.

198 × 127 мм.

Оправа XIX ст., картонна, з шкіряними наріжниками та корінцем.

IA 68 3 надходжень до Всенародної бібліотеки України початку 20-х років.

73. Biblia Latina. [Basel, Bernhard Richel, non post 1474]. 2°. 469 арк.

H*3041 = 3043 ? GW 4212. BMC III 736 (IC 37163, 37164). Goff B-537.

Примітка. В зшитку T між арк. T₇ і T₈ залишено берег з друкованими на ньому

^{прим. 71} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

маргіналіями, що відносяться до попереднього арк. (Т_{7b}). Решту арк., на якому, очевидно, помилково було відбито текст, вирізано.

380 × 283 мм.

Бракує початкового арк. (білого).

Друковані ініц. розмальовано від руки червоною та синьою фарбами. Червоною фарбою мальовано колонтитули, перекреслено маюскули, підкреслено заголовки розділів. На арк. Н₈—Н_{10a} назви євр. літер вписано в залишених для них місцях червоною та синьою фарбами.

Рештки давньої рукописної сигнатуризації, зробленої при опрацюванні книги. Початок книги має давню посторінкову нумерацію: 1—112 (чорнилом).

Окремі помітки різними почерками. На арк. 2a запис XVII—XVIII ст.: Sum Ex Libris Land. (?) Buchler.

Оправа: дошки, обтягнуті неорнаментованою шкірою; ремонтвана; дві металеві застібки.

IA 329 Одержано в жовтні 1937 р. з Всеукраїнського музею народного мистецтва.

74. Biblia Latina. Nürnberg, Anton Koberger, 16 XI 1475. 2°. 481 арк.

НС*3056. GW 4218 (Anm.). BMC II 413 (1C 7130). Goff B-543.

Примітка. Арк. Ia: Incip epl'a sci...

340 × 238 мм.

Бракує арк. 481 (білого).

Ініц. на початку книг кількома фарбами, решта — червоною або синьою, або двома. Червоною фарбою мальовано рубр., колонтитули, підкреслено заголовки розділів, перекреслено маюскули.

Примірник реставровано в XIX ст.

Оправа XIX ст., картонна, обтягнута чорною шкірою, з двома металевими застілками, наріжниками та хрестом (православним) на верхній палітурці. Вкладено друкований дарчий лист: *Almae matri Academiae Ecclesiasticae Kijoviensi in memoriam decem lustrorum per Eminentissimum Ecclesiae Kijoviensis Antistitem Arsenium in officiis publicis, scholasticis ecclesiasticisque ferendis, fauste feliciterque, summa cum gloria, totiusque Ecclesiae fructu peractorum hoc opus, versionem sacrorum librorum veteris ac novi testamenti, quae Vulgata nominatur, continens et anno MCCCCLXXV in regia civitate Norimbergensi per Anthonium Coberger impressum, offert Hieronymus, Archimandrita Monasterii Schabensis Bessarabici, anno post Christum natum MDCCCLXXIII.*

IA 324 З Всеукраїнського музейного городка (раніше — в Церковно-археологічному музеї Київської духовної академії).

75. Biblia Latina. Acc. Aristas. Ad Philocratem de LXX interpretibus. Trans. Lat. Matthias Palmerius. Ed. Johannes Andreae. Nürnberg, Johann Sensenschmidt & Andreas Frisner, V Id. Dec. [9 XII 1475]. 2° maj. 458 арк., гравір. ініц. Друк. знак.

Н*3057. GW 4219. BMC II 407 (1C 7848). Goff B-544.

Примітки. 1) Даний примірник належить до тих, що не мають колофона. 2) У визначенні ініц. у описі GW пропущено вказівку на ініц. «а» (16—17 мм.).

472 × 327 мм.

Бракує арк. 1—8, 40—47, 206, 454 та 457. На арк. 9a великий ініц. F виконано золотом на синьому тлі з зеленою рамкою та віньеткою. Численні різнобарвні ініц. на узорчастому тлі на початку окремих книг. Червоною фарбою перекреслено маюскули.

Рукописні помітки, зроблені подекуди червоною або зеленою фарбою (рукою рубрикатора ?); виправлено помилки.

Кругла печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Смужки старовинного пергаментного рукопису, використані для підкладки під брошурувальні шнури.

Оправа давня, пошкоджена: дошки, криті неорнаментованою шкірою; рештки металевих застібок; сліди накладного медальйона та наріжників на обох дошках.

IA 330 З бібліотеки Київського університету (Reg. II 27b).

76. Biblia Latina. Venezia, Franciscus Renner, 1480. 4° et 8°. 470 арк.

НС*3078. GW 4241. BMC V 195 (IB 19 875). Goff B-566. БАН 142. Кисельов 108.

226 × 157 мм.

Бракує першого та останнього арк. (білих). Ініц. червоні та сині. На початку книги Genesis великий ініц. I в формі розгорнутого сувою, виконаний кількома фарбами і золотом.

Рясні помітки різного часу. У верхньому правому куті рештки давньої нумерації, частково зрізаної при переоправленні книги.

Печатка Житомирської семінарії з латинським текстом.

Оправа XVIII — початку XIX ст.: шкіра з витисненим золотом орнаментом. На корінці тиснений золотом титул і дата.

IA 69 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 260 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії. Арм. 2. № 25).

77. Biblia Latina. Add. Menardi monachi. Nürnberg, Anton Koberger, XVIII Kal. Mai. [14 IV] 1480. 2°. 468 арк.

НС*3076. GW 4243. BMC II 418 (IC 7198). Goff B-568. Кисельов 109, 110.

406 × 280 мм.

Пошкоджено арк. 268.

На арк. 2а початковий ініц. виконано синьою фарбою на золотому тлі в різнобарвній рамці; вздовж внутрішнього берега віньєтка; поміж шпальтами — золота смуга, що закінчується віньєткою на нижньому березі. На початку окремих книг — великі двоколірні ініц. на узорчастому золотому або червоному тлі; решта — прості червоні або сині. Перекреслено маюскули, в кінці книги мальовано рубр.

Численні давні помітки польською мовою. Рукописні сигнатури. На арк. 2а між шпальтами почерком XV — початку XVI ст.: liber 9^{ue} // tus s. t. (home ?) // or frm // pre // dicatorum. Смужки давнього пергаменного рукопису для підкладки під брошурувальні шнури.

Найдавніша печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира (з лат. текстом).

Оправа XV ст. (Кобергера?): дошки, криті орнаментованою шкірою з металевими «жуками» та наріжниками; одного з них бракує. Рештки металевих застібок. Корінець більш пізній, на ньому золотом витиснено титул: Biblia sacra gottica та ініц. у формі вензеля: ST [Sancti Thomae?].

IA 331 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II 27c).

78^{прим. 78}. Biblia Latina. Comm. Walafridus Strabo, Anselmus Laudunensis. [Strassburg, Adolf Rusch, impensis Anton Koberger, 1481, cito post 23 IX]. 2° maj. 1211 арк.

НС*3173. GW 4282. BMC I 92 (IC 813). Goff B-607. Львів 13.

480 × 334 мм.

Фрагмент: два арк. Сигн. с, с₈. Колонтитул: Quarti Regum CXXIV.

Синьою та червоною фарбами виконано ініц. та рубр., підкреслено колонтитули, заголовки та початкові рядки; перекреслено маюскули. Рукописна сигнатуризація внизу аркушів.

IA 332 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, інв. 8949).

79^{прим. 79}. Biblia Latina. Comm. Nicolaus de Lyra, Guillelmus Brito, Paulus Burgensis, Matthias Doeringk. Acc. Nicolaus de Lyra. Contra perfidiam Judaeorum. Venezia, Franciscus Renner, 1483. 2°. 1361 арк.

НС*3165. GW 4287. BMC V 197—198 (IB 19 883—19 885). Goff B-612.

297 × 208 мм.

Лише Р.3; бракує арк. 1211 (білий), 1214—1233, арк. 1212 — 1213 (tabula), які в деяких інших примірниках вміщено в кінці твору.

Старанна рубрикація: деякі ініц. виконано двома фарбами, решту червоною або синьою; перекреслено маюскули, підкреслено колонтитули.

Кругла печатка бібліотеки університету св. Володимира з лат. текстом.

Оправлено разом з № 404.

Оправа XVII—XVIII ст., пергаменна.

IA 70 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 144).

80. Biblia Latina. [Basel, Johann Amerbach], 1486. 2°. 538 арк.

НС*3094. GW 4258. BMC III 749 (IB 37 297). Goff B-581. БАН 146.

290 × 206 мм.

Бракує арк. I (білого), 2, 538 (білого).

Початкові ініц. червоною або синьою фарбою.

Окремі помітки на берегах.

прим. 78 Фрагмент; IA 332 (1); Т. 1-5 IA-363 (Прим. Фонду стародруків)

прим. 79 Конволют; IA 70 (1) (Прим. Фонду стародруків)

Давня кругла печатка бібліотеки університету св. Володимира.
Оправа XVI ст.: дошки, криті брунатою орнаментованою шкірою, ремонтувана.
IA 71 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 137).

81. 2-й примірник.

298 × 210 мм.

Бракує арк. 1 (білого), 2, 221—254 (зшитки В—Е), 538 (білого). На арк. 5а, на початку книги Genesis, різнобарвний ініц. І з віньеткою; інші ініц.— червоні або сині, іноді на узорчастому тлі, з орнаментованим розчерком на берегах та між шпальтами; перекреслено маюскули, підкреслено колонтитули та деякі заголовки.

Численні помітки XVI ст. На форзаці почерком XVIII ст. (рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського): *Biblia haec impressa sunt an. 1486 atq3 ex eorum sunt numcro, quae hos in // fine ostendunt versus: //*

Fontibus ex Graecis Hebraeorum libris //

Emendata satis et decorata simul //

Biblia sum praesens superos ego testor et astra //

Est impressa nec in orbe mihi similis etc. //

Vide Apokalypsis finem, et confer Le Long Biblioth. S. P. I. p. 580 ubi memorat inde in vers9 istos in nonnullis aliis editio // nibus additos esse. Et p. 581 adfert Biblia Lat. Argentor. 1482. cum iisdem edita // Sed in Bibliotheca Perill. Dn. Raym. de Krafft sunt etiam Biblia Latina Gothice, an. 1479. fol. sine mentione loci et typographi, istis decorata versibus, narrante// Schelhornio in Amoenitat. Litterar. To. III. p. 26 sqq. // sequitur in hisce nostris, Index textuum Biblicor per omnes ferias atq3 festa, necnon // Interpretationes Hebraicor nominum. Utrumq3 eadem ratione, ac Biblia ipsa, imprcsum est; sed litteris, ni fallor, paullo minoribus: // omissac etiam in his sunt custodes litterae, quae tamen in Bibliis ipsis adhibitae. //

In libris rarissimis haec Biblia numeranda esse facile patet. // Illustris ab Uffenbach Biblioth. To. 1. p. 3. num. 9. et 10. suae Biblior editioni Venet. 1481.—20 Rtlr. // et alteri Ulmensi an. 1484 itidem — 20 Reichthlr pretium statuit. //

Давня кругла печатка бібліотеки університету св. Володимира з лат. текстом.

Оправа XVI—XVII ст.: брунато орнаментована шкіра. На верхній дошці вписано: *Biblia //M. CCCC.LXXXVI.*

IA 72 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II. 35b).

82. Biblia Latina. Basel, Johann Froben, 27 VI 1491. 8°. 496 арк.

HC*3107. GW 4269. BMC III 789 (IA 37873). Goff B-592. БАН 150^{прим. 82}.

149 × 112 мм.

Бракує арк. 6, 492, 493; пошкоджено арк. 217, 218, 414, 487—488; у деяких арк. при переоправленні зрізано колонтитули.

Ініц. червоні або сині, іноді двома фарбами; перекреслено маюскули, підкреслено колонтитули та деякі рядки, але тільки на арк. 7—11; решту книги докладніше не рубриковано. Окремі помітки різного часу. На арк. 494b почерком XVII—XVIII ст.: *Sum ex Libris Joachimi Wermannj // Fortune Spero Gr[atiam?]*.

Печатка Київської духовної семінарії.

Оправа XVI—XVII ст.: дошки, обтягнуті світлою шкірою з тисненням орнаментом; дві застіжки (відірані).

IA 73 3 бібліотеки Київської духовної семінарії (1.I.79).

83. Biblia Latina. [Nürnberg, Kaspar Hochfeder, ca 1491—1493]. 2°. 402 арк.

HC*3048. GW 4272. BMC II 475 (IB 8205). Goff B-595.

298 × 209 мм.

Бракує арк. 1, 8, 10, 15, 385, 402 (білого). Арк. 8, 10, 15 відновлено від руки ще в XVI—XVII ст. Численні помітки, особливо на початку книги.

Ініц. червоні, зрідка сині. На арк. 2b ініц. F синьою фарбою на золотому тлі, в різнобарвній рамці.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа XVII ст.: дошки, криті брунатою шкірою з тисненням орнаментом-рамкою; корінець пізній.

IA 74 3 бібліотеки Київського університету (Reg. Theol. II. 35a).

84. Biblia Latina. Comm. Walafridus Strabo, Anselmus Laudunensis, Nicolaus de Lyra, Guillelmus Brito, Paulus Burgensis, Matthias Doeringk. Acc. Nicolaus de Lyra. Contra perfidiam Judaeorum. Ed. Sebastian Brant. P. 5, 6. Basel, Johann Froben &

^{прим. 82} ДП1Б48 (Прим. Фонду стародруків)

Johann Petri, Kal. Dec. [1 XII 1498. 2°. 244 + 280 арк.

НС*3172. GW 4284. BMC III 791 (IB 37895). Goff B-609. Львів 14.
314 × 214 мм.

Рукописні помітки різного часу.

Давня печатка бібліотеки університету св. Володимира з лат. текстом.

На тит. арк. рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Basil.
1498.

Оправа XV ст.: дошки, криті світлою шкірою з тисненим рослинним орнаментом, металевими медальйонами, наріжниками та двома застібками (бракує обох медальйонів, двох наріжників та обох застібок). Для зміцнення брошурування використано два арк. пергаменного рукопису XIV—XV ст. релігійного змісту та кілька смужок з того ж рукопису.

IA 75 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 136).

85. Biblia Germanica. P. 1,2. Nürnberg, Anton Koberger, Montag nach Invocavit [17 II] 1483. 2° maj. 295 + 291 арк., грав.

Н*3137. GW 4303. BMC II 424 (IC 7283). Goff B-632. Кисельов 120.

398 × 280 (P.1), 420 × 280 (P.2) мм.

Бракує арк. aa₁ (білого) на початку P.2; нум. арк. CCCCXX, якого бракує в даному примірнику, замінено відповідним арк. з іншого примірника (377 × 250 мм.), що мав інше розфарбування гравюр.

На арк. 1, 5, 296 різноколірні ініц. на золотому тлі, решта ініц.— однією, подекуди двома фарбами; перекреслено маюскули; червоні і сині рубр. На звороті верхньої дошки P.1 почерком XV—XVI ст.: ...bezalt XJ fl. На арк. la почерком XVIII ст.: Reperitur haec editio in Catalogo Biblioth. Uffenbach T.1 pag. 2: cum pretio: L. taleror. Juncker in Bib. Jsen.: pag. 53. Serpilius: Lib. rar. Till: pag. 131. T. Sincerus. T. II, pag. 19. Vogt pag: 101.

Оправа XV ст. (Кобергера?): дошки, криті брунатною орнаментованою шкірою. Відтиснено титули: P.1 — Das ezte (?) teill. P.2 — Das ander teil. Бракує металевих медальйонів та застібок, корінці пошкоджено.

IA 333, 334 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 27.

86. Birgitta (ca 1303—1373). Onus mundi. Acc. Festa S. Birgittae.— Birgitta. Revelationes aliquae libri quarti.— Sermo defensionum ac expositionum revelationum S. Birgittae.— Johann Tortsch. Oratio in laudem S. Birgittae.— Ed. Wolfgang Sandizeller. Roma, Eucharius Silber, impensis Georgii Palatini Rheni, 1 X 1485. 4°. 40 арк.

НС* 12012. R 647. GW 4399. BMC IV 106 (IA 18845, 18846). Goff B-675.

205 × 150 мм.

Бракує арк. 1—28, 57—64.

Кілька рукописних поміток.

Вирвано з оправи.

IA 76 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 113.

87^{прим. 87}. Bodivit, Guillelmus (XV ст.). Sermo habitus Romae in missa papali in die Trinitatis a. 1485. [Roma, Stephanus Plannck, post 29 V 1485]. 4°. 4 арк.

Н*3349. GW 4505. BMC IV 93 (IA 18420).

210 × 146 мм.

№ 35 у конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (35) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268i).

88. Boethius, Anicius Manlius Torquatus Severinus (ca 480—524). De consolatione philosophiae. Disciplina scholarium. Comm. Thomas Walleys. Nürnberg, Anton Koberger, 8 VI 1495. 4°. 174 арк.

НС*3388. GW 4559. BMC II 440 (IA 7491). Goff B-799. Кисельов 137.

201 × 143 мм.

Бракує арк. 174 (білого). Численні помітки різними почерками, лат. та нім. мов. Одна з них датована 1531 р. Записи віршового розміру нотними знаками на арк. E_{1a}, E_{5b}, E_{8b}, F_{3b}, G_{1a}.

Оправлено разом з: Vergilius Maro, Publius. Bucolica et Georgica. Köln, Heinrich Quentell, 1501.

На початку конволюта напис тим самим почерком, що й німецькі помітки до Боеція, одна з яких датована 1531 р.: Johannes trenerus est possessor huius libelli qui enim fuerat ipsum... (закреслено). Почерком XVII ст.: Collegii Vilm. S. J. Дописано

^{прим. 87} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

пізніше: Bibliothecae magnae.

Оправа XVIII — початку XIX ст.: картонна, з шкіряним корінцем та наріжниками.

IA 77 3 бібліотеки Київського університету (U. V. III. 157) прим. 88.

Bollanus, Dominicus (1445—1496). De conceptione Beatae Virginis Mariae. Див. № 116: Caracciolus, Robertus. Sermones de adventu.

89. Bonatus, Guido. (1230—1296). Decem tractatus astronomiae. Add. Jacobi Canter. Ed. Johannes Angeli. Augsburg, Erhard Ratdolt, VII Kal. Apr. [26 III] 1491. 4°. 422 арк., грав., гравір. ініц.

HC*3461. GW 4643. BMC II 384 (IA 6713, 14, 15). Goff B-845. Кисельов 139.

Розбіжність з GW: В описі GW пропущено вказівку на шрифт 22 (діагр. на арк. h₅a) та ініц.: «d» (49 × 42 мм.; umschlungen, арк. a₂), «v» (34 × 27 мм., арк. z₃b, R₇a, DD₇a), ломбарди: «t» (6 мм.), а не «s» (7 мм.).

205 × 154 мм.

Арк. 1—14 рубриковано: підкреслено червоною фарбою деякі рядки та заголовки, перекреслено маюскули, а також розмальовано ініц. на арк. 15a.

На тит. арк. запис: Sum Andreae Aurifabrj. D. 1547. Нижче рукою бібліотекаря збірки Яблоновського (XVIII ст.): Scripsit Bonat9 circa anum 1282. Prima haec est adeoq3 insigniter rara editio Ratholdi, de quo vid. pag. sequens, Aug. Vindel. 1491. Inde em prodiit Venet. 1506. fol. Basil. 1530. 1550. Augustae iterum 1581. et germanice Basil. 1542. vid. Jo. A. Fabricii Biblioth. Lat. med. aevi. To. III. p. 379 sq. Singulare est, q de hoc Auctore notat et Jacobo Cantero Frisio, Gesner9: q Foro Livium Martini IV. Papae tempore obsessam, dum civib9 suis idoneum maxime hostib9 obviam exeundi temp9 exposuit, incolumem servavit. Ibidem. Bünnemann9 in Catal. M. 55. et Libror. Rariss. p. 21. n. 19,3) habet editionem Venet. 1506. fol. cui9 in fine sunt signum et arma Erh. Ratdolt, nim. catus ore tenet glirem. Ptaefatio eadem, q3 hic vides, praemissa est, cui9 fere dimidium Bünnemann9 excripsit, ob operij praestantiam, addens: Est op9 nitidissimum multis figuris et recondita doctrina plenum, Maittairio ignotum.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа XVI—XVII ст.: дошки, обтягнуті світлою шкірою з витисненим орнаментом.

IA 78 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 269).

90. 2-й примірник.

Можна припустити, що цей примірник належить до перших випусків видання, оскільки він має ще не виправлену сигнатуру 4L замість правильної L₄ (див. попередній примірник). Інших розходжень при звірці обох примірників не встановлено.

216 × 164 мм.

Рукописні помітки XVI ст. На арк. 1a: Petri Vedelicij de Obornyki Artiu liberaliu // Gymnasij Cracovien Magistri. Під титулом: P[etrus], поряд малюнок зубчастого колеса¹¹, з другого боку: O[bornyki?]. Ще нижче: Antonij Snederger F ex dono Rdj dni Siluestrj // Rogusij... A°1585. На арк. 15a: petri Vedelski de Obornyki Arü // & Medicine Doctoris.

Оправа XVI ст. (краківська?): дерев'яна, обтягнута брунатою шкірою з витисненим орнаментом та слідами двох металевих застібок; корінець пізніший. На верхній дошці витиснено: Guido BONATUS, нижче — герб (?). На внутрішній стороні друкований екслібріс: герб з трьома зірками, лілією та цапом, текст: KAI TVXH KAI TEXNH.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

IA 79 3 бібліотеки Київського університету (Reg. III B. 339a).

91. Bonaventura (1221 — 1274). Breviloquium. Acc. Nicolaus de Hanapis. Biblia pauperum. Venezia, Johannes de Colonia & Johannes Manthen, 1477. 4°. 54 арк.

H*3473. GW 4654. Goff B-858.

228 × 162 мм.

Бракує першого арк. (білого). Старанна рубрикація: червоною фарбою виконано ініц., підкреслено заголовки, перекреслено маюскули, розмічено літерами на берегах окремі підрозділи, дописано заголовки.

Арк. 1—4 нумеровано римськими цифрами на місці колонтитула, на інших арк.

^{прим. 88} (Univ. Viln. III. 157) (Прим. Фонду стародруків)

¹ Kolo zegarowe — один з гербів Ведельських, див.: K. Niesiecki Herbarz Polski. T. 9. Lipsk, 1842, s. 147.

обведено олівцем відповідні місця. Смужки пергаментного рукопису XV ст. використано для підкладки під брошуровальні шнури.

Вирвано з оправи. За характерним обрізом цей примірник мав належати до бібліотеки францисканців у Інгольштадті (див. № 23, 32, 94, 116, 171, 187, 223, 240, 242, 327, 504).

IA 80 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 24.

92^{прим. 92}. Pseudo-Bonaventura. De castitate et munditia sacerdotum. Leipzig, Konrad Kachelofen, [14]98. 4°. 34 арк.

НС 3504 = Н 11641. GW 4716. BMC III 628 (IA 12351). Goff B-866.

208 × 150 мм.

Кілька рукописних поміток різного часу.

Оправлено разом з № 253.

IA 27 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 7792).

93. Pseudo-Bonaventura. Meditationes vitae Christi. [Paris, Philippe Pigouchet, ca 1490—1495]. 4°. 72 арк., гравір. ініц. Друк. знак.

GW 4747. BMC VIII 112 (IA 40282).

184 × 130 мм.

Бракує останнього арк. (білого).

Рубрикація: червоною та синьою фарбами виконано рубр., підкреслено заголовки, і розграфлено, за французьким звичаєм, береги. Ініц.: поліхромні на узорчастому тлі, іноді з золотом, а також звичайні одноколірні ломбарди, сині та червоні.

На тит. арк. штамп: I. A. ZALUSKI, а поряд з титулом напис: Authore S. Bonaventura. Внизу: Beau (?) 1581. На звороті: Ex Bibliotheca Reipublicae Zalusciana auctionis publicae ritu acquisivit N. Kuniecki. Під колофоном: Tertiam libelli lectionem finivi die 26ta Junij 1785° Anno N. Kuniecki. На форзаці: Ex libris Cypriani Prokopowicz (XVIII — поч. XIX ст.).

Оправа картонна, XVIII ст.

IA 81 3 незакаталогізованих інкунабул Волинського державного музею (раніше — бібліотека Волинської православної духовної семінарії).

94. Pseudo-Bonaventura. Meditationes vitae Christi. [Strassburg, Johann Grüninger, ca 1496]. 4°. 54 арк.

НС*3550. GW 4754. BMC I 116 (IA 1539). Goff B-897. БАН 178.

212 × 151 мм.

В обгортці першої половини XIX ст. Фарбований жовтою фарбою обріз, характерний для книг францисканської бібліотеки в Інгольштадті.

IA 82 3 бібліотеки Волинського державного музею; інк. 28 (зібрання Шодуара).

95. Pseudo-Bonaventura. Sermones de tempore et de sanctis. [Zwolle, Peter van Os], 1479. 2°. 344 арк.

GW 4811. BMC IX 80 (IB 48105).

284 × 210 мм.

Бракує арк. 12, 343 та 344 (останні два білі).

Давня рукописна сигнатуризація в правому нижньому кутку.

Червоною фарбою мальовано ініц.-ломбарди, рубр., перекреслено маюскули, підкреслено заголовки, ініцїп та колофон.

Численні помітки різного часу. В кінці книги подано tabula на 8 арк., писану почерком XV ст., яка закінчується: finit rgist4 felicit' pennatoria // arte p me frem Jacobu Schaulick3 // Anno dni M° cccclxxxvi Ad horem Dei pro oi vtilitate exaratam fria // q'ta p'me dnice xlme Deo gras. Додаток рубриковано; тією ж рукою, очевидно, в тексті мальовано колонтитули та маргінальні літери — відсилки до tabula. На тит. арк. почерком XV ст.: In isto lib° 9tinet' Sermones Bouentuè de tpe // et de Sanctis. Нижче: Sum M. Joachimj Ricky. Іншим почерком: Ex cujus Bibliotheca me emit M. Johannes Stein Rost: Anno MDCXXII. Далі: Ex huius Bibliotheca me rursū emit cum viveret Rostochj, M. Christophor9 Wi... (?) Reg. Prus. Anno MDC.LXXIII. Тит. арк. підклеєно шматком давнього рукопису.

В обгортці кінця XVIII — поч. XIX ст.

IA 83 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 163).

^{прим. 92} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

96^{прим. 96}. **Pseudo-Bonaventura**. Stimulus amoris. Ed. Johannes Quentin. Paris, Georg Mittelhus, 4 IV 1493. 8°. 136 арк.
НС 3480. Соп. 1131. GW 4823. BMC VIII 126 (IA 40057). Goff B-965. Кисельов 147.

128 × 104 мм.

№ 5 в конволюті паризьких інкунабул, описаному під № 476.

IA 67 (5) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 25.

97^{прим. 97}. **Brack, Wenceslaus** (XV ст.). Vocabularius rerum. (Augsburg, Anton Sorg), in die S. Crucis [14 IX] 1487. 4°. 168 арк.

Н*3703. GW 4988. BMC II 352 (IA 6004). Goff B-1062. Кисельов 154.

194 × 130 мм.

Фрагмент: арк. 4(a₁), 12.

Знято з внутрішніх сторін оправи № 6.

IA 6 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 73.

98. Brant, Sebastian (1457—1521). Das Narrenschiff. Trans. Lat. Jacobus Locher Philomusus. Basel, Johann Bergmann de Olpe, Kal. Mart. 1497 [revera Nürnberg, Georg Stuchs, post 1 III 1497]. 8°. 148 арк., грав., гравір. ініц.

Н*3747. GW 5055. BMC II 471 (IA 8105). Goff B-1087. Кисельов 156.

133 × 95 мм.

Оправлено в форзац XVIII ст. При опрацюванні трохи зрізано маргіналії.

Кілька рукописних поміток XVI ст.

Штамп Волинського комітету по охороні пам'яток старовини, № 5752.

IA 84 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 29 (зібрання Шодуара).

99. Brant, Sebastian. Das Narrenschiff. Trans. Lat. Jacobus Locher Philomusus. Add. Thomae Beccadelli. Basel, Johann Bergmann de Olpe, Kal. Mart. [1 III 1498]. 4°. 164 арк., грав., гравір. ініц. Друк. знак.

Н*3751. GW 5062. Goff B-1091.

211 × 153 мм.

На тит. арк.: Bibliothecae magnae [Academiae Vilmensis Societatis Jesu?]. Помітки різного часу франц. та лат. мовами.

Оправа початку XVI ст., південнонімецька (базельська? Бергмана?). Орнамент оправи тотожний з друк. знаком. Дошки до половини криті орнаментованою шкірою, сліди металевої застіжки. Верхня дошка розколота надвоє ще за давніх часів і зміцнена шнурками, протягнутими крізь пророблені в оправі дірки.

IA 85 3 бібліотеки Київського університету (1838 — 737).

100. 2-й примірник.

199 × 143 мм.

Бракує верхньої частини тит. арк. та нум. арк. 30 (d₆).

На форзаці рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Recensetur hic liber perquam rarus in Thesaurio // Bibliothecali. Vol. II p. 314 sqq, cuius Auctor clarissim9 // de eo recte sic iudicat: Liber hie rarus et lepidus mul // tos ostendit, sed sine causa. Jo. Geiler von Kay // sersburg hat gar über dies Narren Schiff geprediget. // Diese Predigten sind auch erstl. Lateinisch, hernach deutsch // an. 1574. zu Basel in 8° 1½, alph. gedruckt worden, // welche artige Postilla unter Hunderten nicht eincr nimals gesehen hat, teste Reimanno hist. Literar. // Parte III. de Theologia, p. 8. Fabricius aber in Bi- // bliotheca Latina med. aevi To. IV. p. 223. erzählet es etwas // anders, ordine fere inverso. // — Editiones et Versiones huius Navis Stultiferae diuersas, vide // in Thesaurio Bibliothec. 1. c. plures vero apud Fabricium 1. c. // et Hendreich. Pandect. Brandenburg, pag. 703 sqq, ubi etiam // alia hui9 Brantii, vel Titionis, Jeti, Gregorii Biblioth. Anon. Berolini 1736. p. 89. num. 86. //

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа XVIII ст., шкіряна, корінець тиснений.

IA 86 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 288).

^{прим. 96} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 97} Фрагмент; IA 6 (1) (Прим. Фонду стародруків)

101^{прим. 101}. **Brentius, Andreas** (ca 1460 — ca 1485). *Caesaris oratio Vesontione habita. Cum additionibus nonnullorum amicorum in laudem Brentii*. [Roma, Stephanus Plannck, ca 1481 — 1484]. 4°. 8 арк.

H*4228. GW 5099. BMC IV 89 (IA 18610). Goff B-1110.

213 × 138 мм.

№ 5 у конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (5) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268d).

102. Breviarium Cracoviense. Nürnberg, Georg Stuchs impensis Johannis Haller, XIV Kal. Jun. [29 V] 1498. 8°. 8 + 100 + 448 арк., гравір. ініц.

GW 5331. Estr. t. 13 s. 336—337. Львів, 17.

169 × 122 мм.

Бракує: *Calendarium* повністю (8 арк.); в *Psalterium* — арк. 1—80 (нум. I—LXXX), 88—91, 94—97, 100; в *Proprium* — арк. 9 (b₁), 360—448. В *Proprium* пошкоджено арк. 30 (нум. XXX), 198, 204, 205, 359.

Кілька поміток XVI—XVII ст. На арк. 1₄ пошкоджений запис: *Fr...conus De Grodek*.

Оправа першої половини XIX ст.: картонна, корінець та наріжки шкіряні. На корінці бібліотечний шифр: Dist. I № 12.

IA 87 3 бібліотеки Волинського державного музею (виявлено серед нез'ясованих фондів після передачі зібрання до Відділу стародруків БАН УРСР).

103^{прим. 103}. **Breviarium Parisiense.** Ed. Johannes Muneratus. Paris. [Pasquier Bonhomme], in vigilia Annunciationis dominicae [24 III] 1479/1480. 8°. 438 арк.

HC 3867. GW 5420. Claudin 1, p. 181.

Фрагмент: арк. BB_{1,2,7,8}, FF_{5,6,7,8}; арк. зшитка BB — 10 примірників, арк. зшитка FF — 9 примірників.

Виявлено в оправі Н 6943 разом з іншими паризькими друками XV ст. (див. № 407).

IA 88 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 351).

104^{прим. 104}. **Breviarium Wormatiense.** (Marienthal, Fratres vitae communis, ca 1475]. 4°. 739 арк.

HC 3953. GW 5513. Goff B-1188.

197 × 141 мм.

Фрагмент: 19 арк., в тому числі останній арк. *Psalterium* з такою поміткою рубрикатора: *Anno [1484] Urbanj...*

Червоною фарбою мальовано ініц., перекреслено маюскули, підкреслено окремі рядки.

Вилучено разом з *Provinciale Romanum* (див. додаток) з оправи етьєнівської біблії.

IA 89

105^{прим. 105}. **Brudzewo, Albertus de** (1445—1497). *Commentum in Theoricis planetarum Georgii Purbachii. Add. Johannis Otto de Valle Uracensi*. Milano, Uldaricus Scinzenzeler, III Kal. Apr. [30 III] 1495. 4°. 40 арк., грав. (схеми), гравір. ініц.

HC*3999. GW 5577. BMC VI 769 (IA 26752). Goff B-1218. БАН 192.

203 × 149 мм.

Початок твору та деякі місця всередині рубриковано.

На тит. арк.: *Dublet* $\frac{9761}{11}$ do H. J. ; нижче олівцем: *dublet* $\frac{9761}{11}$ // ...lepszy exemplarz. Пізня рукописна нумерація.

IA 90 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 30 (зібрання Шодуара).

^{прим. 101} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 103} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 104} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 105} а (Прим. Фонду стародруків)

Caballus, Franciscus (XV ст.). De animalis Theria. Див. № 126: Cermisonus Antonius. Consilia medica.

106^{прим. 106}. Cadratus, Petrus (? — 1510). Oratio ad Innocentium VIII papam die XI Februarii 1485 habita. Acc. Andreoccus de Chinucius. Oratio ad Innocentium VIII pro republica Senensi habita. [Roma, Stephanus Plannck, post 11 II 1485]. 4°. 4 арк.

Н*4211. GW 5862. BMC IV 85 (IA 18408). Goff C-15.

213 × 140 мм.

№ 8 у конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (8) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268 g).

107. Caesar, Cajus Julius (ca 100 a. ae. n.— 44). Commentarii. Ed. Hieronymus Bononius. Acc. Raimundus Marlianus. Index Commentariorum C Julii Caesaris. Venezia, Theodorus de Ragazonibus, 13 VII 1490. 2°. 134 арк.

НС*4219. GW 5870. BMC V 477 (IB 23548). Goff C-23. ЛДУ 16.

Примітка. Даний екземпляр має арк. m₂—m₇ та зшитки п — q, взяті з видання Pincius, 1494 (Н*4220 = GW 5871, див. № 108; порівн. аналогічний випадок з примірником Британського музею). Отже, даний примірник зброшуровано не раніше 25 X 1494 р. Можливо, що Pincius купив рештки видання 1490 р. (Н*4219), яке він передрукував сторінка за сторінкою, крім останнього зшитка, у своєму виданні 1494 р. Можливо, що це видання видавця Benedict. Fontana, на якого працював Pincius (див. Н 4221), тому й брошурування деяких примірників видання 1490 р. відноситься до більш пізнього часу.

310 × 211 мм.

Останній арк. пошкоджено, бракує арк. 1 (білого).

Печатка фундаментальної бібліотеки Волинської духовної семінарії.

Оправа кінця XVIII — поч. XIX ст.: обгортка, для якої використано польський рукопис XVIII ст. історичного змісту.

IA 91 3 бібліотеки Волинського державного музею (зібрання Волинської правосл. дух. семінарії, № 2223 нов. кат.).

108^{прим. 108}. Caesar, Cajus Julius. Commentarii. Ed. Hieronymus Bononius. Acc. Raimundus Marlianus. Index Commentariorum C. Julii Caesaris. Venezia, Philippus Pincius, 25 X 1494. 2°. 134 арк.

НС*4220. GW 5871. BMC V 496 (IB 23652). Goff C-24.

310 × 210 мм.

Фрагмент: арк. m₂—m₇ та зшитки п — q, використані для комплектування частини видання 1490 р., див. № 107.

IA 91

109. Calpurnius Siculus, Titus Julius (I ст.) et **M. Aurelius Nemesianus** (III ст.). Bucolica. Deventer, Jacob de Breda, 1491. 4°. 20 арк.

НС 4273. GW 5922. Goff C-64.

100 × 143 мм.

Вирвано з оправи.

IA 92 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 33.

110^{прим. 110}. Campanus, Johannes Antonius (ca 1420—1477). Oratio in conventu Ratisponensi anno 1471 habita ad exhortandos principes Germanorum contra Turcos et de laudibus eorum. [Roma, Stephanus Plannck, ca 1488—1490]. 4°. 12 арк., гравір. ініц.

Н*4289. GW 5941. Goff C-76.

213 × 138 мм.

№ 2 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268a).

111^{прим. 111}. Campanus, Johannes Antonius. Oratio in exequiis Baptistae Sfortiae Urbini comitissae XVI Kal. Sept. 1475 habita. [Roma, Stephanus Plannck, ca 1488—1490]. 4°. 8 арк.

Н*4291. GW 5943. BMC IV 93 (IA 18615).

^{прим. 106} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 108} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 110} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 111} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

213 × 148 мм.

№ 72 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (72) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1269vv).

112. Canis, Johannes Jacobus (? — ca 1490). De modo studendi in utroque jure. Padua, Matthaeus [Cerdonis], 1485. 4°. 10 арк., гравір. ініц.

H*4324 = H 4322. GW 5975. BMC VII 923. (IA 3020). Goff C-98.

Розбіжність з GW: Ініц. не «a¹», а «a²» (28 × 24 мм.).

206 × 150 мм.

На арк. 1а червоною фарбою розмальовано ініц. та перекреслено маюскули; решту книги не рубриковано.

IA 93 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 34 (зібрання Шодуара).

113^{прим. 113}. Caoursin, Guillelmus (ca 1430—1501). Ad Innocentium papam VIII pro Magistro Rhodi oratio. [Roma, Stephanus Planck, post 28 I 1485]. 4°. 2 арк.

H*4367. GW 6016. BMC IV 84 (IA 18399). Goff C-107.

214 X 140 мм.

№ 14 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (14) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268n).

Capella див. Martianus Mineus Felix Capella.

Capitaneus, Thomas ex див. Capitaneus, Thomas.

114^{прим. 114}. Capitaneus, Thomas (XV ст.). Oratio ad Sixtum papam IV in die Omnium Sanctorum a. 1483 habita. [Roma, Stephanus Planck, post 1 XI 1483]. 4°. 6 арк.

H*4377. Cop. 1141. GW 6023. BMC IV 82 (IA 18343). Goff C-122.

213 × 142 мм.

№ 53 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4(53) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268bb).

115^{прим. 115}. Cara, Petrus (XV ст.). Oratio ad Alexandrum papam VI nomine Caroli II ducis Sabaudiae habita. [Roma, Stephanus Planck, 1493, post 21 V]. 4°. 10 арк., гравір. ініц.

HC*4413. GW 6034. BMC IV 98 (IA 18572).

214 × 144 мм.

№ 23 в конволюті римських інкунабул, див. № 380.

IA 4 (23) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268w).

116. Caracciolus, Robertus (1425—1495). Sermones de adventu etc. Acc. Bollandus, Dominicus. De conceptione Beatae Virginis Mariae. [Venezia, Johannes de Colonia et Johannes Manthen, ca 1477—1478]. 4°. 138 арк.

H*4473. GW 6047. Goff C-139.

230 × 161 мм.

Бракує арк. 117—138 (Bollanus повністю). Червоною та синьою фарбами виконано ініц., заголовки, деякі рядки тексту, а також tabula. Рукописна нумерація XV ст., зроблена рукою рубрикатора, в формі колонтитула, причому цифра, що стоїть на гесто, повторюється на verso кожного аркуша. Нумерація починається з арк. 2; до 34 арк. включно вона йде римськими цифрами, а далі арабськими в їх архаїчній формі. Тією самою рукою зроблено деякі поправки в тексті та додатки. На арк. 1а почерком XVI ст.: ...de lindenfels // v. p. mân pp^a. Далі почерком XVII—XVIII ст.: A. Hildephonsus // Codesimus Hispan9 minorita // Assena. На арк. 2a почерком XVII—XVIII ст.: Ad Bibl. PP. Francis. Ingol ft// . Обріз оправи фарбований жовтою фарбою.

На нижньому обрізі круга печатка бібліотеки Інгольштадтського францисканського монастиря і напис: Robert9 de licio Breuiloquiū...

На верхньому обрізі — літера «Н», від якої залишилась лише половина, решта повинна була бути на Bollandus, якого бракує (порівн. аналогічні знаки на інших оправах цієї бібліотеки).

^{прим. 113} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 114} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 115} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

117. Caracciolus, Robertus. Sermones quadragesimales de peccatis etc. Venezia, Andreas Torresanus, V Kal. Oct. [27 IX] 1488. 4°. 192 арк.
НС*4439. GW 6080. BMC V 309 (IA 21658). Goff C-160.
203 × 151 мм.
Бракує арк. 1, 192 (білих).
Кілька рукописних маргіналій.
Рубриковано лише арк. 2—4.
Печатка бібліотеки Київської духовної академії.
IA 95 3 бібліотеки Київської духовної академії (В XIX 4/109).

118. Caracciolus, Robertus. Sermones quadragesimales de peccatis etc. Strassburg, Johann Prüss, III Non. Dec. [3 XII] 1490. 8°. 328 арк.
Н*4442. GW 6084. BMC V 128 (IA 1753). Goff C-163.
164 × 108 мм.
Бракує арк. 321—328.
Червоною або синьою фарбою мальовано ініц., перекреслено маюскули, підкреслено деякі рядки та заголовки. На арк. ССХХХVІІІ виправлено коректором (?) початок тексту.
Печатка Всенародної бібліотеки України.
Оправа картонна, крита давнім пергаменним рукописом релігійного змісту.
IA 96 Придбано у приватної особи 30 IX 1928 р.

119. Carcano, Michael (? — ca 1490). Sermonarium de decem praeceptis per quadragesimam. Venezia, Johannes et Gregorius de Gregoriis, [impensis Alexandri Chalcedonii], 1492 [inter 18 I — 1 III 1493]. 4°. 232 арк. Друк. знак.
НС*4504. GW 6133. BMC V 343 (IA 21040). Goff C-193.
212 × 157 мм.
Початкові ініц. виконано червоною та синьою фарбами. Підкреслено лише титул, під титулом розчерк у формі літер SG (рубрикатор?). Там же почерком XVII ст.: Sū Matthei Timaiei [?]. bibliothecarii... Scti. На форзаці почерком XVII ст.: Andreas Vlman tenet iure hunc librum. Lib. perrar. Нижче більш пізнім почерком: Christian Jacob Götz 152a. Окремі рукописні маргіналії. Друкований екслібріс з текстом: Bibliotheka Zahiniecka.
Оправа XV ст.: дошки, криті орнаментованою шкірою, металева застібка.
IA 97 3 надходжень до колишньої Всенародної бібліотеки України початку 20-х років.

120^{прим. 120}. **Cardulus, Franciscus** (XV ст.). Oratio in exequiis Ardicini II de Porta cardinalis Aleriensis habita. Acc. Porta, Ardicinius de. Epistola ad Innocentium papam VIII die II Juni 1492 missa. Ed. Damianus Corycius Barba. [Roma, Andreas Fritag, post 4 III 1493]. 4°. 6 арк., гравір. ініц.
НС*4511. Cop. 4825. GW 6134. Goff C-199.
214 × 142 мм.
Як і в примірниках Британського музею, дату листа кардинала Porta виправлено чорнилом з 1493 на 1491.
№ 70 в конволюті римських інкунабул, див. № 380.
IA 4 (70) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268t).

121^{прим. 121}. **Carvajal, Bernardinus** (1455 s. 1456—1523). Oratio de eligendo summo pontifice d. VI m. Augusti a. 1492 habita. [Roma, Eucharius Silber, ca 1493]. 4°. 6 арк., гравір. ініц.
Н*4542. GW 6152. BMC IV 113 (IA 18941). Goff C-228.
213 × 142 мм.
№ 19 в конволюті римських інкунабул, див. № 380.
IA 4 (19) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268s).

122^{прим. 122}. **Carvajal, Bernardinus.** Oratio in die Circumcisionis a. 1484 habita. [Roma, Stephanus Plannck, post 1 I 1484]. 4°. 8 арк.
Н*4547. GW 6146. BMC IV 83 (IA 18348). Goff C-222.

^{прим. 120} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 121} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 122} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

214 × 145 мм.

№ 40 в конволюті римських інкунабул, див. № 380.

IA 4 (40) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268c).

123^{прим. 123}. Carvajal, Bernardinus. Sermo in commemoratione victoriae Bacensis d. X m. Januarii a. 1490 habitus. [Roma, Stephanus Plannck, ca 1495]. 4°. 12 арк., гравір. ініц.

HC*4549. GW 6153. BMC IV 98 (IA 18473). Goff C-229.

214 × 143 мм.

№ 60 в конволюті римських інкунабул, див. № 380.

IA 4 (60) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268ii).

124^{прим. 124}. Cataneus, Johannes Lucidus (XV ст.). Ad Alexandrian papam VI oratio. [Roma, Andreas Fritag, post 5 XI 1492]. 4°. 6 арк., гравір. ініц.

HC*4684. Cop. III, p. 253. GW 6217. BMC IV 135 (IA 18952). Goff C-277.

213 × 144 мм.

№ 27 в конволюті римських інкунабул, див. № 380.

IA 4 (27) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268a).

125. Catonis disticha. Cum commento «Summi deus largitur praemii». Leipzig, Konrad Kachelofen, 1494. 4°. 48 арк., грав.

H 4734. GW 6311.

185 × 135 мм.

Бракує арк. 16 (C₄), 17, 45, 46; пошкоджено арк. 14 (C₂), 15 (C₃).

Численні помітки на берегах та серед тексту, лат. та польськ. мовами, різними почерками, переважно XVII ст. На місці арк., яких бракує, вставлено білі; на них переписано пропущені вірші тексту, іноді з польськ. віршованим перекладом, але без коментаря. Всі вірші пронумеровано від руки. Тит. арк. та форзац заповнено дрібними напівстергими записами різного часу. Один з них має такий заголовок: SIRENA III^{mo} Eustachio... // Epo Vilenensi.

LUSUS LECHINUS

Nos Docet Janus per evm intrat an[nus?]

More Romano, ueteri, pfano,

Que tenent sani quoq3 Christiani

Orsa sub ani;

Mentib9 pronis, cumulare donis,

Patriae conor, Dominos, Patronos.

Hacci, Mecoenas, cupis arte sirenas

Evstachi, amoenas

Evstachi dign9, cui tale pign9

Detur... і т. д., 12 строф.

Під колофоном книги: Ex libris Brenni.

Кругла печатка: Bibliotheca Academiae Vilnensis та печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Без оправи.

IA 98 3 бібліотеки Київського університету (Acad. Viln. I Lit. 138).

126^{прим. 126}. Cermisonus, Antonius (?—1441). Consilia medica. Acc. Gentilis de Fu1gineo. Consilia medica. — Ejusdem. Receptae super primam Fen IV libri Avicennae. — Ejusdem. De balneis.— Franciscus Caballus. De animali Theria. Venezia, [Bonetus Locatellus, impensis] Octaviani Scoti, [ca 1498]. 2°. 94 арк., гравір. ініц. Друк. знак.

HC*4884. GW 6515. BMC V 453 (IB 22950). Goff C-403.

318 × 211 мм.

Оправлено разом з: 1) Gradi, Johannes Matthaeus de. Consilia secundum Avicennae ordinata etc. Leyden, in aedibus Jacobi Giunti, 1535, 2°. 2) Clementini, Clementius Amerinus. Lucubrationes. Basel, Henricus Petri, 1535. 3) Marsilius de Sancta Sophia Patavinus. De febribus etc. Venezia, Georgius Arrivabene, impensis haeredum Octaviani Scoti, 1514.

На тит. арк. твору de Gradi, що займає перше місце в конволюті, запис: Ex libris ... Gabrielis Ochocki phiae et Mede Doct. ac pfess. // Cathed (?) Crac. mpp. (XVII ст.).

^{прим. 123} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 124} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 126} М; Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа — пергамен з свинячої неорнаментованої шкіри, фарбований зеленою фарбою. Смужки давнього пергаменного рукопису використано для зміцнення корінця.

IA 99 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. IV 29b²).

127^{прим. 127}. Chevrerius, Philippus (XV ст.). Oratio ex parte dacia Sabaudiae ad Innocentium papam VIII a. 1485 habita. [Roma, Stephanus Plannck, post 4 II 1485]. 4°. 2 арк.

H*4947. GW 6614. BMC IV 85 (IA 18404). Goff C-447.

213 × 140 мм.

№ 12 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (12) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 12681).

128^{прим. 128}. Chieregatus, Leonellus (?—1506). Oratio in funere Innocentii papae habita. [Roma, Eucharius Silber, post 28 VII 1494]. 4°. 4 арк.

H*4965. GW 6624. BMC IV 113 (IA 18936, IA 18937).

213 × 142 мм.

№ 63 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (63) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268mm).

129^{прим. 129}. Chieregatus, Leonellus. Propositio ex parte Innocentii papae VIII coram Carolo VIII Francorum rege facta. [Roma, Stephanus Plannck, post 20 I 1488]. 4°. 6 арк., гравір. ініц.

H*4960. GW 6619. Cop. 3293. BMC IV 91 (IA 18465). Goff C-454.

213 × 141 мм.

№ 17 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (17) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268n).

130^{прим. 130}. Chieregatus, Leonellus. Propositio ex parte Innocentii papae VIII coram Henrico VII Angliae rege facta. [Roma, Eucharius Silber, post 29 III 1490]. 4°. 14 арк.

HC 4967. GW 6622. BMC IV 111 (IA 18910, 18911). Goff C-456.

213 × 141 мм.

№ 18 в конволюті римських інкунабул XV ст., описаному під № 380.

IA 4 (18) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268r).

131^{прим. 131}. Chieregatus, Leonellus. Sermo in publicatione confoederationis initae inter Innocentium papam VIII et Venetos habitus Romae a. 1487. [Roma, Eucharius Silber, post 2 II 1487]. 4°. 4 арк.

H*4959. GW 6618. BMC IV 107 (IA 18859). Goff C-462.

213 × 140 мм.

№ 16 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (16) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268p.).

Chinuciis, Andreocius de (?—1497). Oratio ad Innocentium VIII pro republica Senensi. Див. № 106: Cadratus, Petrus. Oratio ad Innocentium VIII papam.

^{прим. 127} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 128} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 129} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 130} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 131} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Aristoteles. De animalibus. Venezia. Johannes de Colonia et Johannes Manthen, 1476, onpava (№ 35)

Aristoteles. De animalibus. Venezia. Johannes de Colonia et Johannes Manthen,
1476, ap. 76 (№ 35)

132^{прим. 132}. **Cicero, Marcus Tullius** (106—43 a. ae. n.). Cato Major de senectute. Corr. Johannes Honorius de Cubito. Leipzig, Martin Landsberg, 18 III 1493. 2°. 16 арк. GW 6987.
306 × 208 мм.
Нерубрикований примірник, крім цікавої рубрики у формі руки на арк. 2а.
На початку книги численні студентські нотатки кінця XV — поч. XVI ст., характерні для лейпцігських учбових друків того часу, що входять до складу колекції. На тит. арк. рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського: Lips. 1493.
Оправлено разом з № 135 і 138.
IA 100 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V 1614^a).

133. Cicero, Marcus Tullius. De officiis et Paradoxa. Acc. Versus XII Sapientum. — Horatius Flaccus, Quintus. Oda de vitae brevitae: Diffugere vives... [Mainz], Johann Fust & Peter [Schoeffer], 1465. 2° min. 88 арк.
H 5238. GW 6921. R IV p. 192. BMC I 123 (IB 108, 109, 110). Goff C-575.
229 × 168 мм.
Бракує арк. 88 (вірші Горація та, можливо, друкарський знак, якого немає в багатьох примірниках). Окремі арк. пошкоджено шашлями.
Примірник обрізано при переоправленні, тому бракує пунктурів.
Не рубриковано.
Давні рукописні помітки на арк. 1b; виправлено пунктуацію, а також два слова на березі.
На тит. арк. зрізано лівий берег (можливо, з власницьким записом або печаткою).
Кругла печатка бібліотеки університету св. Володимира з лат. текстом.
Оправа кінця XVIII — початку XIX ст., картонна, пошкоджена шашлями.
IA 101 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Crem. 1909).

134. Cicero, Marcus Tullius. De officiis. Laelius de amicitia. Cato Major de senectute. Paradoxa Stoicorum. Comm. Petrus Marsius, Omnibonus Leonicensus, Martinus Phileticus. Venezia, Jacobus de Paganinis, 15 III 1491. 2°. 128 арк.
HC*5277. QW 6960. BMC V 456 (IB 23306). Goff C-605.
316 × 214 мм.
При переоправленні переплутано зшитки с, d, e; вони йдуть у такому порядку: e, d, c.
На початку De officiis — великий синій ініц. Q, виконаний фахівцем; решта книги не рубрикована.
Численні помітки учбового характеру XVI—XVII ст. на берегах та серед тексту. Рукописний колонтитул та нумерація XVI ст.
Оправа XVIII ст., картонна, шкіряний корінець та наріжники, обклеєна синім папером, характерним для оправ зібрання Яблоновського.
IA 102 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 232).

135^{прим. 135}. **Cicero, Marcus Tullius.** De officiis. [Leipzig, Martin Landsberg, ante 6 IV 1493]. 2°. 68 арк. Друк. знак.
Сор. I, 5234 (не H 5234). GW 6917. BMC III 639 (IB 11987).
306 × 206 мм.
На арк. 2а початковий ініц. мальовано рожевою фарбою на золотому тлі, з різнобарвною рамкою та віньеткою; інші — однією фарбою. Розкреслення берегів, незакінчені колонтитул і нумерація такі самі, як і в № 435, і зроблені тією самою рукою.
Рясні помітки на берегах та між рядками, характерні для лейпцігських учбових видань того часу, представлених у даній колекції. Опрано разом з № 132 і 138.
Печатка бібліотеки університету св. Володимира.
Оправа XVIII ст., картонна, тотожна з № 435.
IA 100 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V 1614^a).

136. Cicero, Marcus Tullius. De officiis. Cato Major de senectute. Laelius de amicitia. Paradoxa Stoicorum. Comm. Petrus Marsius, Omnibonus Leonicensus, Martinus Phileticus. Venezia, [Philippus Pincius], 10 XII 1500. 2°. 158 арк., гравір. ініц.
H*5287. GW 6972. Goff C-614. БАН 221.
305 × 215 мм.

^{прим. 132} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 135} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Бракує правого нижнього кута тит. арк.
На берегах рукописні помітки XVI—XVII ст. На тит. арк. почерком XVII ст.: Collegij Vlnensis; поряд більш пізнім: Bibliothecae Magnae Coll: Acad. Vln. S. J.
Печатки бібліотек Віленської академії (з лат. текстом) і університету св. Володимира.
Оправа XVII—XVIII ст., шкіряна (Віленської академії?).
IA 103 3 бібліотеки Київського університету (Univ. Vln. III. 198).

137. Cicero, Marcus Tullius. Epistolae ad familiares. Comm. Hubertinus clericus Crescentinatis. Venezia, Andreas de Paltasichis, prid. Id. Maii [14 V] 1488. 2°. 220 арк.
HCR 5195. GW 6842. BMC V 355 (IB 21925). Goff C-527. БАН 218.
311 × 200 мм.
Пошкоджено арк. 218—220; вирізано нижню частину тит. арк., що містила, можливо, власницький запис. На берегах та серед тексту численні давні глоси, частково зрізані при переоправленні примірника.
Оправа XVII—XVIII ст.: неорнаментований пергамен з свинячої шкіри, фарбований червоний обріз.
IA 104 3 бібліотеки Київського університету (1844—1090).

138^{прим. 138}. Cicero, Marcus Tullius. Laelius de amicitia. Leipzig, [Martin Landsberg], 1493. 2°. 18 арк.
GW 7002. Nachtr. 72. Goff C-561.
306 × 208 мм.
Не рубриковано.
Характерні для лейпцігських друків даного зібрання помітки XV—XVI ст. На тит. арк. рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Lipsi. 1493.
Оправлено разом з № 132 і 135.
IA 100 (3) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V 1614a).

139. Cicero, Marcus Tullius. Oratio Philippica. Ed. Petrus Aeolicus. [Leipzig, Martin Landsberg, ca 1495]. 2°. 8 арк.
H 5135 = H*5141. GW 6798. Goff C-553.
312 × 210 мм.
На арк. 2а початковий ініц. виконано двома фарбами з розчерком на березі, решту книги не рубриковано. Підкреслено заголовки та титул.
Багато рукописних поміток, характерних для лейпцігських видань того часу, що входять до даного зібрання; очевидно, всі вони належать одній особі.
Печатка бібліотеки університету св. Володимира.
Оправлено в синю обгортку XVIII ст.
IA 105 3 бібліотеки Київського університету (Reg. Def. 42).

140^{прим. 140}. Cicero, Marcus Tullius. Oratio pro Marco Marcello. Ed. Paulus Niavis. [Leipzig, Martin Landsberg, ca 1495]. 4°. 8 арк.
H 5146. GW 6791. Nachtr. 74.
209 × 150 мм.
Оправлено разом з № 253.
IA 27 (6) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 779).

141. Cicero, Marcus Tullius. Tusculanae disputationes. Venezia, Philippus Petri, 16 IX 1480. 2°. 74 арк.
HR*5315. GW 6893. Goff C-635.
Розбіжність з GW: На арк. e₁—e₈, f₃, f₆ — шрифт 2*H (114—115 мм.).
298 × 208 мм.
Бракує арк. 1—19, 59—74; арк. 20—25 вміщено в кінці книги, після арк. 58. На початку окремих книг — великі ініц., мальовані червоною фарбою; перекреслено маюскули, підкреслено заголовки; рубр. червоні.
Оправа кінця XIX ст., картонна.
IA 106 3 бібліотеки Київського університету (X.A.33).

142. Pseudo-Cicero. De proprietatibus terminorum. Augsburg, Anton Sorg, 1488. 4°. 36 арк.
HC*5353. GW 7027. BMC II 353 (IA 6022). Goff C-669.

^{прим. 138} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 140} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

197 × 136 мм.

Без оправи.

IA 107 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 39 (зібрання Шодуара).

143^{прим. 143}. **Collenucius, Pandulphus** (1444—1504). Oratio ad Mximilianum regem. [Roma, Johannes Besicken, post 17 III 1494]. 4°. 8 арк., гравір. ініц.

HCR 5484. GW 7166. BMC IV 140 (IA 19414). Goff C-753.

213 × 144 мм.

№ 56 в конволюті римських інкунабул XV ст., описаному під № 380.

IA 4 (56) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268ee).

144^{прим. 144}. **Columna, Guido de** (XIII ст.). Historia destructionis Troiae. [Strassburg, Typogr. libri 1483 Vitas patrum (= Johann Grüninger), non post 1484]. 2°. 88 арк.

H*5503. GW 7229. BMC I 199 (IB 1327). Goff C-772.

285 × 205 мм.

Ініц. та рубр. виконано червоною фарбою; підкреслено деякі рядки та колонитули, перекреслено маюскули. На арк. 88а підкреслено червоною фарбою останній рядок, а поряд, також червоною фарбою, рукою рубрикатора, дата: LXXXIII.

Окремі помітки на полях почерками XVII—XVIII ст.

Штамп бібліотеки акад. М.П. Дашкевича.

У паперовій обгортці. Смуги паперового рукопису використано для зміцнення брошурування.

IA 108 3 бібліотеки Київського університету (зібрання Дашкевича).

145. Columna, Guido de. Historia destructionis Troiae. Strassburg, [Typogr. libri 1483 Jordani de Quedlinburg (= Georg Husner)], circa festum S. Jacobi [ca 15 VII] 1494. 2". 88 арк.

HC*5511. GW 7232. BMC I 144 (IB 1922). Goff C-775.

251 × 168 мм.

Оправа картонна, крита форзацем XVIII ст., шкіряні наріжники та корінці з золотим тисненням.

IA 109 3 бібліотеки Київського університету (Reg. VIII C. I^a).

146^{прим. 146}. **Concilium Basiliense. Decreta.** [Basel, Jacobus Wolf de Pforzheim, non ante I III 1499]. 4°. 112 арк., гравір. ініц.

HC*5605. Cop. 1736. GW 7284. BMC III 777 (IA 37715). Goff C-799. БАН 239.

212 × 150 мм.

На тит. арк. записи XVII ст.: Ex libris Alberti Stephanidis Presbitri. — Dono data a amantissimo Fre Rndo Dño Gregorio Laczovic Praepto Warszavien et Con... die 26 Martii 1640. — Stan. Knelinskj Can Poznan. — Conv. S. Francisci Warsã: Ord. Min.

На звороті оправи записи релігійного змісту лат. мовою. Тією ж рукою: Starodub captus Anõ Dñi 1535.

Штамп: Bibliotheca Prof. Dr. Michaelis Godlewski¹.

Оправлено разом з: Johannes de Paltz. Celifodina. Erfurt, Wolfgang Schenk, 1502.

Оправа початку XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою, витиснений орнамент, рештки металевих застібок.

IA 122 (1) Виявлено серед стародруків, одержаних у 1932 р. від Волинського державного музею.

Conradus de Alemania див. Conradus de Halberstadt.

147. Conradus de Halberstadt (XIV ст.). Concordantiae Bibliorum. Ed. Sebastian Brant. Acc. Johannes de Secubia. Concordantiae partium sive dictionum indeclinabilium totius Bibliae. Basel, Johann Froben & Johann Petri, 1) Non. Sept. [5 IX]; 2) non ante 1 X/1496. 2°. 463 арк.

H*5633. GW 7422. BMC III 791 (IB 37891). Goff C-853. БАН 242.

^{прим. 143} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 144} п (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 146} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

¹ Проф. Римсько-католицької духовної академії в Петербурзі, автор опису зібрання інкунабул бібліотеки академії: Catalogs librorum qui in Bibliotheca Caesariae Romano-Catholicae Ecclesiasticae Petropolitanae Academiae asservantur. Sectio polonica XV et XVI saeculi. Petropoli, 1901.

300 × 208 мм.
Бракує арк. 1, 463.
Запис XVII—XVIII ст.: Ex Bibliotheca Peithneriana.
Овальна печатка: Житом. Гимназ. Фунд. Б-ки.
Оправа XVI ст.: дошки, криті світлою орнаментованою шкірою; сліди двох металевих застібок. На обрізі вирізано знак «К» (Konrad de Alemannia?).
IA 110 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 41 (Житомирська гімназія, фундам. б-ка, XV. 69).

148^{прим. 148}. **Conradus de Halberstadt**. Responsorium cunosorum sive Mensa philosophica. Lübeck, [Lucas Brandis], 1476. 2°. 134 арк.
НС 8347. GW 7423. BMC II 550 (IB 9813). Goff C-854.
286 × 212 мм.
Як і в примірнику BMC, на арк. 68b ще в друкарні дописано останній рядок: est sanguis grossus ζ impurus iō in eis nō est visus.
Оправлено разом з № 195.
Оправа XV ст.: дошки, криті брунатною орнаментованою шкірою, з металевими застілками, «жуками» та наріжниками. Внутрішні сторони покришок обклеєно двома арк. лат. рукопису (словник?), писаного скорописом на пергамені; форзац — аркуш міссала, писаного на пергамені каролінгським мінускулом IX—X ст., з кількома рядками невмів. Це один з найстаріших рукописів київських зібрань.
IA 111 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 272).

149^{прим. 149}. **Conradus de Mure** (XIII ст.). Elucidarius carminum et historiarum vel Vocabularius poeticus. Deventer, Richard Paffraet, 1498. 4°. 58 арк.
НС 11644. Brunet (1862) III, col. 1951—1952.
185 × 128 мм.
Численні давні рукописні дописки та помітки. На тит. арк. почерком XV ст.: Hermannī Torrentinī.
Оправлено разом з № 178.
IA 130 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. VIa Lit. 202).

150^{прим. 150}. **Cordiale seu Liber quattuor novissimorum**. Deventer, in platea episcopi (= Richard Paffraet), 1489. 4°. 72 арк.
НС*5705. GW 7506. BMC IX 51 (IA 47610). Goff C-895.
206 × 147 мм.
Бракує тит. арк. та арк. 72 (білий).
Червоні ініц.
Рукописна нумерація XIX ст.: 183—261.
№ 13 в конволюті, описаному під № 434.
IA 112(13) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 42 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XV — 55).

151^{прим. 151}. **Cordiale seu Liber quattuor novissimorum**. Leipzig, Wolfgang Stöckel, 1497. 4°. 48 арк.
НС*5711. GW 7513. BMC III 654 (IA 12194). Goff C-900.
171 × 121 мм.
Бракує арк. 1, 47, 48. Пошкоджено арк. 3—7, 45—46; арк. 2 оправлено перед арк. EE₁]. Між арк. DD₃ і DD₄ при переоправленні книги вклеєно уривок рукопису польськ. мовою XVII ст. релігійного змісту.
Оправлено разом з № 221.
IA 113 (2) 3 бібліотеки Києво-Софійського собору, № 440.

152^{прим. 152}. **Crescentiis, Petrus de** (1230—1320). Opus ruralium commodorum. Gallice. Paris, Jean Bonhomme, 15 X 1486. 2°. 226 арк.
Н 5836. GW 7830. Claudin I p. 190-194, 424—427. Goff C-970.
290 × 190 мм.
Фрагмент з п'яти арк.: 1) f_{iii}, шп. α: de et buuvages et vault aux aul- // tres choses dessusdittes Contre la // ... 2) B_i, шп. β: quat il3 seront separez ct seurez de // meres on

^{прим. 148} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 149} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 150} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 151} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 152} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

les tondre hastuiueniet // ... 3) шп. B, p. 25: Des colombiers et quel3 il3 doi // uent estre
iiii^{xx}. viii. Chap. // [c²] Olombiers peuet fait3 // en deux manieres... 4) шп. α, ряд. 6
знизу: Des gelines coqs et pouletz et // cōment on les doit garder. // iii^{xx}. vii. chap. //...
5) (відповідний попередньому арк. в зшиткові) шп. β, p. 39?: iour de mars car aisi la
truie pour //...

Всі ці арк. знайдено в оправі Н 6943, див. № 407.

IA 88 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 351).

153. Crispus de Montibus, Johannes (XV ст.). Repetito tituli institutionum de
heredibus quae ab intestato defertur et tituli de gradibus. Unacum arbore
consanguinitatis et affinitatis. Venezia, Johannes Hamman, XIV Kal. Novembr. [19 X]
1490. 2° maj. 18 арк., грав.

HC*11607. GW 7836. BMC V 424 (IC 23347). Goff C-977.

413 × 275 мм.

Оправлено з прим. 153 Н 3238 (див. № 417) і Duranti. Speculum. P. 3, 4. Venezia,
Baptista de Tortis, 1516. Рукописні помітки XVI—XVII ст. На першому арк.
(білому) запис, зроблений до опрацювання конволюта (1523 р.? див. дату на оправі),
бо в збірнику бракує зазначеного в написі п'ятого, останнього трактату. Запис:
Contenta in hoc libello // S. Blasio. Primo lect... Joan Crispi de Mon. Sup duobus Justi
tit ve3

De heredit que abintest defere //

De gradibus // Item Not. tract Baptiste: de sancto basilio.

Naturâ unius... Lectionis describens // et vocatur arbor actionū // Item eius baptis. trac ī
centū questio. Arbitrū et arbitrator: // Jte eiusde bapt tract Correlatiuorū // Item eiusde de
priuilegijs dotalibus // Item eiusde baptiste repeticia sup prima parte decretj //

Ludovici Valeriani Alembek Phie Med Doctoris // sect... SSe Mis. Scab. Leop. ex.
dono //... Stanislai Jozefowicz Scab. Leop. // C 1° 1698. 17 Julij.

Дерево (arbor conasanguinitatis) друковано брунатною та червоною фарбами.
Розмальовано від руки червоною і зеленою. На арк. C₂ внизу сліпий відбиток ініц.
Q 13 мм. заввишки; під колофоном такий самий відбиток низки подібних ініц. («f»
за Trgr).

Оправа: дошки, обтягнуті орнаментованою шкірою; сліди двох металевих
застібок. На верхній дошці вгорі відтиснуто: TERCIA: ET: QUARTA: PARS //
SPECULI: 1523 (дата оправи?); внизу: 10: BAR: На звороті верхньої дошки
друкований екслібрис: Ex libris Mich. Comitis Vandalini Mniszech (Wittyg, str. 50).

IA 335 (2) 3 надходжень до Всенародної бібліотеки України початку 20-х
років.

Crottis, Paul us de (XV ст.). Brevis relatio de vita cardinalis Petri Ferrici. Див. №
294: Ludovicus Imolensis. Oratio in funere cardinalis Petri Ferrici habita.

154. Curtius Rufus, Quintus (I ст.). De rebus gestis Alexandri Magni. Comm.
Bartholomaeus Merula. Venezia, Johannes Tacuinus, 17 VII 1494. 2°. 68 арк.

HC*5885. GW 7875. BMC V 528 (IB 24042). Goff C-1002.

310 × 214 мм.

Кругла початка Фундаментальної бібліотеки Волинської духовної семінарії.

Обгортка з польськ. рукопису XVIII ст. історичного змісту.

IA 114 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 48 (зібрання
правосл. дух. семінарії. № 2278 нов. кат.).

155. Datus, Augustinus (1420—1478). Elegantiolae. De variis loquendi regulis sive
poetarum praeceptis. [Wien, Johann Winterburg, ca 1493?]. 4°. 24 арк.

HC*5975. BMC III 812 (IA 51529).

200 × 140 мм.

На початку книги рукописні помітки XVI—XVII ст.

В обгортці кінця XVIII — початку XIX ст.

IA 115 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 47 (зібрання
Шодуара).

156^{прим. 156}. Datus, Augustinus. Elegantiolae. (Köln? typogr. ignotus? post 1472?).

4°. 34 арк.? останній білий? Сигн.: $\frac{8}{a}$ — c⁸d¹⁰? 27 ряд. Шрифт (в Trgr не

описаний?) = M₅ = 102 мм. того ж кельнського типу, що й Zell 1 (M₄), але: A (з

прим. 153 Конволют (Прим. Фонду стародруків)

прим. 156 Конволют; див. також файл (Прим. Фонду стародруків)

нормальним переднім шенкелем), H₁, J₁, N₁; інші: B₁, D₁, E₁, Q₁, R₁, S₁, V₁ в мінушках своєрідне кінцеве високе S.

Арк. 1a, b білі. Арк. 2a: Opusculum Augustini Senensis. quod // vulgo Dacus maior dicit foeliciter incipit. [4] Redimus iādudum a pleriq̃ vi // ris etiā disertissimis psuasi turn de // mum artem quempiam... Сигн. 3bζ imperator quod est Africanus singularis //... Арк. 32(d₈)b, ряд. 25: cio dec̃io klās ap'les. Vigesiāp'ma Duodec̃io // klas ap'les Vigesiasecūda Undec̃io klās ap' // les. Vigesimalercia Decimo klās apriles. //... наступних арк. бракує.

H 5978? Panzer IV.120.418?

195 × 135 мм.

Бракує арк. 33 і 34 (білий?). На початку тексту ініц. C, виконаний кіновар'ю; тією ж фарбою мальовано рубр., перекреслено маюскули, підкреслено деякі рядки й окремі слова. Давні рукописні помітки (XVI ст.?) учбового характеру на початковому (білому) арк.

Оправлено разом з № 496.

IA 116(5) Із зібрання Й. Хрептовича, № 196.

157. David Abudraham (ca 1350). Commentarius ordinis precum. Hebraice. Lisboa, [Rabbi Elieser Toledano], in neomenia mensis Tebet (5) 250 [25 XI 1489]. 2°. 169 арк.

GW 8160. Haebler BI 1. Goff Heb-36.

258 × 180 мм.

Повний примірник.

Оправа — синя тиснена шкіра; золотом витиснено титул.

IA 117 3 бібліотеки Інституту єврейської пролетарської культури
АН УРСР, 2749,6.

158. David ben Joseph Kimh'i (ca 1160 — ca 1235). Liber radicum. Hebraice. Ed. Samuel ben Meir Latef. Napoli, [Isaac ben Judah ben David Cattorzi], 5 Adar 5251 [11 II 1491]. 2°. 168 арк.

H 6034. GW 8173. Goff Heb-40.

285 × 205 мм.

Пошкоджено тит. арк.

Оправа XIX ст.: картонна, корінець і наріжки шкірянні. На звороті палітурки наклейка: Библиотека О[бщества] р[аспространения] пр[освещения] м[ежду] ев[реями] в Р[оссии], шкаф 3, полка 2, № 21. Примірник барона Гінцбурга (?).

IA 118 3 бібліотеки Інституту єврейської пролетарської культури
АН УРСР.

159. De angelorum et obsequio et custodia ac de filiorum correctione. [Augsburg, Johann Froschauer], 1498. 4°. 6 арк., грав.

Сор. 470 = 1860 = 5856. R I p. 134. GW (Nachtr.) 256. BMC II, 397 (IA 6503). Goff O-6.

200 × 145 мм.

На тит. арк. під дереворитом сліпий відбиток п'яти рядків друкарського набору такої самої ширини, як і набір даного друку (90 мм.).

IA 119 3 бібліотеки Київського університету (б-ка І.О. Сікорського І.71).

160^{прим. 160}. De cometis. [Venezia], Hans Aurl, 1474, 4°.

34 арк. Арк. 1, 34 білі. Сигн.: [a¹²b¹⁰c¹²]. 24 ряд. Шр.: 1. 2 пунктури.

Арк. 1 білий. Арк. 2a: THVRECENSIS: PHISICI TR- // ACTATUS: DE: COMETIS: // INCIPIT: // (3) Ixit Aristoteles. Nemo eoЧ que ignorat //. Сигн. b (арк. 13a): exuberās ī corpore ipsū ducit extra latitudine //. Арк. 33a, ряд. 8: arguet uel affirmabit. // SIT: LAVS: DEO: // ANNO: DOMINI: M.CCCC.LXXIII: HANS: AVR.L. Арк. 33 b і 34 білі.

В описі GW не вказано наявності арк. 1, 34, що збереглися в примірнику ЦНБ АН УРСР і являють собою одне ціле з арк. 12 і 23, як це видно з брошурування (порівн. BMC).

HC*15513. GW 7253. BMC V 237 (IA 20402). Goff C-785. БАН 784.

205 × 149 мм.

Знаки двох пунктурів (вгорі і внизу) на зовнішньому березі. Рештки давньої рукописної нумерації арк. у нижньому правому куті. Давні рукописні помітки та нумерація окремих абзаців. Під колофоном сліпий відбиток рядків друкарського набору.

В обгортці, зроблений з форзацу XVIII ст. На звороті штамп: «Волин. Губерн. Комит. по охроне памяти, искусства и старины № 3427».

IA 120 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 165 (зібрання Шодуара).

De gloriosa Virgine Maria quaedam exempla. Див. № 52: Pseudo-Augustinus. Sermo de festo praesentationis Mariae.

¹⁶¹прим. **De ritu et moribus Indorum et de principe eorum presbytero Joanne.** Acc. Pius II, papa. Commendatio Ladislai regis Hungariae. — Eiusdem. De laude litterarum. [Deventer, Richard Paffraet, ca 1490]. 4°. 12 арк.

Сор. 3367 = 5128. VK S. 307. Goff J-397.

207 × 145 мм.

№ 5 в збірнику голланд. друків, описаному під № 434.

Рукописні ініц. червоною фарбою на початку головних частин. Під титулом запис почерком XVII ст.: W tym opisanu Indiey niemasz nic prawdy ale // wszystko babskie balamutnie // kto głupi może im wierzyć. Рукописна нумерація XIX ст.: 35—46.

IA 112 (5) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 88 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії. XV—55).

De vita et moribus Antichristi. Див. № 339: Ockam, Guillelmus. Dialogus sive disputatio inter clericum et militem.

Decreta. Див. Concilium Basiliense.

162. Decisiones Rotae Romanae antiquae et novae. [Сор. Gulielmus Horborch et alii]. Mainz, Peter Schoeffer, prid. Non. Jan. [4 I] 1477. 2° et 4°. 289 арк. Друк. знак. H*6047. GW 8201. BMC I 33 (IB 214). Goff D-108.

316 × 235 мм.

Бракує арк. 6, 7 (білих). В Decisiones novae зшитки B, D переставлено.

Ініц. та рубр. червоні. На початку Decisiones antiquae великий ініц. P, виконаний кількома фарбами на узорчастому тлі з розчерком вздовж берега. Кілька давніх рукописних поміток.

Печатка університету св. Володимира з латинським текстом.

Оправа XV? ст.: дошки, обтягнуті тисненою брунатною шкірою, рештки двох металевих застібок, корінець більш пізній.

IA 121 3 бібліотеки Київського університету (Crem. 1110).

Denis, Nicolaus (XV ст.). De locis ac mirabilibus mundi. Див. № 391, 392: Ptolemaeus. Cosmographia.

Dialogus consolatorius gloriosissimae virginis Mariae et peccatoris.

Див. № 263: Johannes de Sancto Geminiano. Disputatio Christi et latronis.

¹⁶³прим. **Dinus de Mugello** (XIII ст.). De regulis juris. Venezia, Bernardinus Stagninus, 26 X 1495. 2° maj. 24 арк.

H 6178. GW 8362. Panzer III, 372. 1930.

410 × 273 мм.

Оправлено з: 1) Index sive Repertorium singulare in lecturas Bartoli a Saxoferrato in omne jus civile. Lyon, P. Fradin, 1552. 2) Pontanus, Ludovicus. Singularia juris. Venezia, Andreas de Bonetis, 1485 (№ 385).

Оправа — дошки, до половини криті світлою орнаментованою шкірою (XVI ст.). Решту місця на дошках заклеєно арк. давнього пергаменного рукопису. На верхній дошці відтиснено: INDEX; нижче дата: 1557.

На тит. арк. печатка бібліотеки Соціально-економічного відділу ВУАН і друкований екслібрис — герб з текстом: Lodovicus Aychler 1601 (Див. Ed. Chwa1ewik. Exlibrisy polskie XVI i XVII wieku, Wrocław, 1955, il. 29).

На форзаці: Kupione 7 Lipca 1851 w Petersburgu na Tołkuczym gynku za 3 z. 10 groszy.

IA 336 (2) Виявлено серед переданих до БАН УРСР 1934 р. стародруків колишньої бібліотеки 2-го відділу ВУАН.

^{прим. 161} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 163} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Opusculum Augustini Senensis . quod
vulgo *Dacus maior* dicitur feliciter incipit .

O Redimus iadudum a plerisque vi-
ris etiam disertissimis persuasi tum de
muz artem quempiam in dicendo
nonnullam adipisci si veterum atque e-
ruditorum sectat? vestigia optimi sibi quisque
imitandum proposuerit . Neque enim qui diutius in
Ciceronis lectione versatus sit . non esse in di-
cendo et ornatus et copiosus poterit . Nam et
horridiora crebrius sectati ipsi quoque aridi
ieiuni et inculti fiant necesse est . Lectitanti igitur
mihi Ciceronis volumina quem eloquen-
tiae pariter merito appellauerim pauca annota-
tione digna visa sunt . quibus si utemur vul-
gari sermonem aspernati ad eloquentem oratio-
nem proximius accedemus . Sed tamen id i pri-
mis quisque admonendus sit . quod rhetor di-
ligentissimus et insignis orator . Fabius Quin-
tilianus de orationis partibus dicere consuevit .
Neque enim leges sunt oratoris quadam veluti
immutabili necessitate constitutae . nec rogatio-
nibus ut idem dicebat . nec plebiscitis facta
sunt ista praecepta Sed ut in statuis . picturis
poematis ceterisque ita in exornanda quoque viri
eloquentis oratione plurimum semper decoris
a ij .

Datus Augustinus. Elegantiolae. Köln (?), після 1472 (?), арк. 2a (№ 156)

164. Diogenes Laertius (ca 200). *Vitae et sententiae philosophorum*. Trans. Lat. Ambrosius Traversari. Ed. Benedictus Brognolus. Venezia, [Bonetus Locatellus] impensis Octaviani Scoti, XV Kal. Jan. [18 XII] 1490 [1489?]. 4°. 112 арк., гравір. ініц.

НС*6202. GW 8381. BMC V 438 (IA 22847, 22848). Goff D-222. БАН 264.

211 × 149 мм.

Як і другий примірник Британського музею (IA 22848), даний примірник має правильний зшиток о. На тит. арк. напівстертий напис XVI ст.: Ego Georgi9 Onuphr9 ... p noue grossis // ...Anno... // В кінці книги на білому арк. 112^b почерком XVI ст. проба пера: Laurenti vale elegantiarum // Adnotationes eiusdem in antonium raudensem Apologus // seu actus (?) // Aabedefghiklmno //.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира (давня — без слова «Императорского»).

Оправа XVIII ст., картонна з шкіряним корінцем, тисненим золотом.

IA 124 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V 796a).

165^{прим. 165}. **Dionysius Cartusianus** (1394—1471). *De quattuor novissimis*. Delft [Jacobus Jacobszoon van der Meer], altera die post Conversionem S. Pauli [26 I] 1487. 4°. 108 арк.

НС 6243. GW 8417. BMC IX 20 (IA 47140). Goff D-246.

205 × 145 мм.

Бракує тит. арк. та останнього (білого).

Червоні ініц.

При брошуруванні арк. i₃, i₄ вставлено двічі.

На арк. а₃ рештки давньої рукописної сигнатуризації. Рукоп. нумерація 262—369.

Кілька поміток на берегах. В кількох місцях вирізано береги, що містили, можливо, небажані написи.

№ 14 в конволюті, що складається переважно з голландських інкунабул, описаному під № 434.

IA 112 (14) 3 бібліотеки Волинського державного музею (зібрання Житомирської духовної семінарії, XV—55).

166. Dionysius Halicarnasseus (I ст. до н. є.). *Antiquitates Romanae*. Trans. Lat. Lappo di Birago. Reggio Emilia, Franciscus de Mazaiis, 12 XI 1498. 2°. 226 арк.

НС*6240. GW 8424. BMC VII 1089 (IB 34040). Goff D-251.

282 × 195 мм.

На арк. 2а закреслений запис: Testamento Legatus Bibliothecae Conventus Leopoliensis // Patrum Reformatorum a Dño Nicolao // Gordon Doctore medicinae ore9 pro eo (початок XVIII ст.?). Далі більш пізнім почерком (XVIII ст.): Conventus Cremenecensis PP Reformatorum.

Оправа XVIII ст., шкіряна, обріз фарбований. На корінці давній шифр: G 2H.

IA 125 3 бібліотеки Волинського державного музею, не заінвентаризовано (раніше б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, Armar. 24 № 25).

Dionysius de Leuwis див. Dionysius Cartusianus.

167. Disputatio Sanctae Trinitatis super redemptione humani generis. [Strassburg, Martin Flach, s. a.]. 4°. 12 арк.

НС*11506. GW 8481. BMC I 157 (IA 2262). Goff D-270 (Leipzig, Wolfgang Stöckel).

203 × 143 мм.

Помітки XVI ст. На тит. арк.: ex reliquiis Bibliothecae Dni Rauth eruit. G. Klosz m Dr. Francof. 1811.

Оправа картонна, кінця XVIII — поч. XIX ст.

IA 126 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 108 (зібрання Шодуара).

168^{прим. 168}. **Diurnale (?) Parisiense (? vel Romanum?)**. [Paris, Pasquier vel Jean Bonhomme, ca 1479—1490]. 16° (?) (8°?).

Сигнаурізовано лише перший арк. зшитка. Сигн.: ...b^{8?16?} 17 ряд. Шп.: Jean Bonhomme 2 (М 49 = 74 mm), два види мінускулів.

Claudin I, p. 197.

Сигн. (більшими літерами): virga directionis virga re = //gni tui [I]ilexisti iusticiā // odisti iniquitate3: ppterea // unxit te deus de' tuus oleo // leticie pre cōsortibus tuis // [I]irra ζ gutta ζ casia a ve // stimentis tuis a domibus eburneis:... Арк. _b₂a (? без сигн.) більшими літерами: tebūtur tibi in eternū: in // ceculū seculi [I]līa prī ζ fi/lio ζ spiritui sancto [I]icut erat in principio ps. // [2[Eus n̄r. refugiū ζ vir = // tus: adiutor ī tribula // tionibus q inuenerūt nos // ... Арк. b₃a (? без сигн.), більшими літерами: motibus sanctis diligit do // min9: portas Syon... Арк. b₃b (?), малими літерами: intede p̄spere procede et regne // ... (див. іл.).

85 × 75 мм.

Фрагмент: 8 арк., що становлять зшиток (чи його половину?), друкований на половині друкарського арк. розміром 290 × 195 мм.

В трьох примірниках.

Належить до макулатури, виявленої в оправі Н 6943, див. № 407. В бібліографічній літературі ми не розшукали опису цього друку, що належить, очевидно, до паризького верстату батька та сина Bonhomme — швидше останньому з них, а можливо, якомусь друкареві, що працював на замовлення Bonhomme. Наявність цього друку в складі макулатури, котра походить з друкарні Bonhomme, дає підставу гадати, якщо бібліографам це видання невідоме: ми маємо справу з рештками друку, що з тих чи інших причин не побачив світу або загинув повністю. Останнє певною мірою обґрунтовується великою рідкістю продукції згаданої друкарні.

IA 88 (1)

169^{прим. 169}. **Dominicus de S. Geminiano** (XIV—XV ст.). Lectura super VI Decretalium. Ed. Johannes Stoll et Henricus Niffer. P. 1,2. Speyer Peter Drach, [non post 1479]. 2° maj. 238 i 250 арк.

НС*7530. GW 8648. BMC II 490 (IC 8508). Goff D-311.

402 × 285 мм.

Фрагмент: арк. g₃, g₆.

IA 332 (2) Одержано з Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, інв. 8945).

170^{прим. 170}. **Donatus, Ludovicus** (?—1484). Oratio pro S. Augustini solemnitate habita. [Roma, Stephanus Planck, post 28 VIII 1482]. 4°. 2 арк.

Н*6391 = 6392. GW 9041. BMC IV 82 (IA 18623). Goff D-357.

214 × 144 мм.

№ 51 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (51) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268z).

171. Dorlandus, Petrus (1454—1507). Viola animae sive Dialogi VII de hominis natura. Köln, [Retro Minores (Martinus de Verden?)] impensis Henrici Quentell, 29 V 1499. 4°. 104 арк., грав., гравір. ініц.

НС*14070 = 14071. GW 9046. BMC I 290 (IA 4698). Goff D-360.

208 × 144 мм.

Кілька рукописних нотаток XVI ст. Оправи бракує. На обрізі рештки печатки бібліотеки монастиря францисканців у Інгольштадті (Баварія), закритого в кінці XVIII ст.

IA 127 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 139 (зібрання Шодуара).

172^{прим. 172}. **Duns Scotus, Johannes** (inter 1260-1274—1308). Quaestiones in quattuor libros Sententiarum Petri Lombardi. P. 1—4. Ed. Thomas Penketh. Add. Bartholomaei Bellati (ad P. 2). Nürnberg, Anton Koberger, 1) [14]81; 2) 23 IV [14]81; 3) [1481]; 4) 19 V 1481. 2° maj. 130 + 82 + 58 + 100 арк.

НС*6417. GW 9074. BMC II 419 (IC 7214—7217). Goff D-380.

^{прим. 168} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 169} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 170} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 172} 4 том, 1 конволют (Прим. Фонду стародруків)

395 × 279 мм.

На арк. 2а 1-ї частини вирізано початок 1-ї шпальти та початковий ініц. На початку частин 2, 3, 4 збереглись своєрідні початкові ініц. С, S, C, виконані кількома фарбами. Інші ініц. та рубр. — червоні або сині; маюскуль перекреслено. На білому арк. 1b (1-ї частини) запис готичним мінускульним почерком (XV ст.). *Jste liber ve3 Scotus sup qtuor // libros sententia4 Est emptus p // me Swanthoslaū in Crace apud // Petrū Salomon consulem ibidem // protūc manente silenciū vbiq3 loco4 // ac omī tpe tenente pro sex florenis // ūl citra Sub anno domī Millesimo // quadringentesiō octuagesiō quito// Feria q'nta post domīcam mise'icor // dia domī Hic liber meā post migcō3 // siue pauloante pure ppt' deū detur // ad collegiū minus sitū c'ca mai' // cui Auicenna cū ceteris libris est // assignatus p legenciū vtilitate // Далі дописано подібним почерком рукою самого власника: *vel vbi esset maior degencia libro3. // Нижче почерком XVII ст.: Alterius fortasse manus character vltimo uersu deprehenditur // si aduertimus. Початковий ініц. I — червоною фарбою. В Р.IV тією ж рукою, що й в дописці до наведеного запису: iste liber est empt9 in crac p me Swanthoslaū Silenciū // vbiq3 loco4 ōmī tpe tenente3 p 6 flor.p9 cōductum pasce post// domīca3 Misericordia dhi plena terra feia quita svb año domī // [1485?] hec man9 mea pp'a in domo petri salomon consvls // cracoviensis pvre ppt' dev detur vbi est assigt9 [1485?].**

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира (давня — без слова «Императорского»).

Оправа XV ст. (Кобергер?): дошки, обтягнуті темною орнаментованою шкірою, знаки металевих наріжників, медальйонів та застібок. На верхній дошці вгорі витиснено: *Scotus eū quotlibe.*

Оправу частково ремонтвано ще за давніх часів.

IA 338(1—4) 3 бібліотеки Київського університету (1863—1179).

173^{прим. 173}. **Duns Scotus, Johannes.** Quaestiones quodlibetales. Ed. Thomas Penketh. Nürnberg, Anton Koberger, 1481. 2° maj. 52 арк.

H*6435. GW 9069. BMC II 420 (1C 7214—7217). Goff D-394.

390 × 275 мм.

Даний примірник має 52 арк., в тому числі арк. 1, 52 білі. В останньому зшитку є 8 арк., а не 10, як вказує BMC. За BMC, загальна кількість арк. має бути 54. Стан перших арк. останнього зшитка, брошурування (давнє, з підкладеною під шнур пергаментною смужкою) і звірка тексту роблять для нас це твердження незрозумілим. Можна припустити, що в примірнику Британського музею є в кінці ще 2 білих арк., але вони не належать до останнього зшитка. Подібні два арк., фальци яких знаходяться на початку останнього зшитка, є і в примірнику ЦНБ, але обидва вони приклеєні до дошки оправи XV ст.; можливо, що один з них був чимсь на зразок форзаца.

Рубрикація ідентична з № 172, разом з яким даний друк оправлено. Початковий ініц. С виконано в такому самому стилі. На. арк. 51 в кінці друку дописка рукою рубрикатора (?): *λ30 pag. fol.*

IA 338(5) 3 бібліотеки Київського університету (1863—1180).

174. Duranti, Guillelmus (1237—1296)^{прим. 174}. *Rationale divinatorum officiorum.* Nürnberg, Anton Koberger, VIII Id. Novemb. [6 XI] 1481. 2°. 200 арк.

H*6485. GW 9123. BMC II 421 (IB 7235). Goff D-425.

Розбіжність з GW: кількість арк.: 1 білий + 1 ненум. + Fo. i — Fo. xcviij + 1 білий? — 200 арк.

308 × 210 мм.

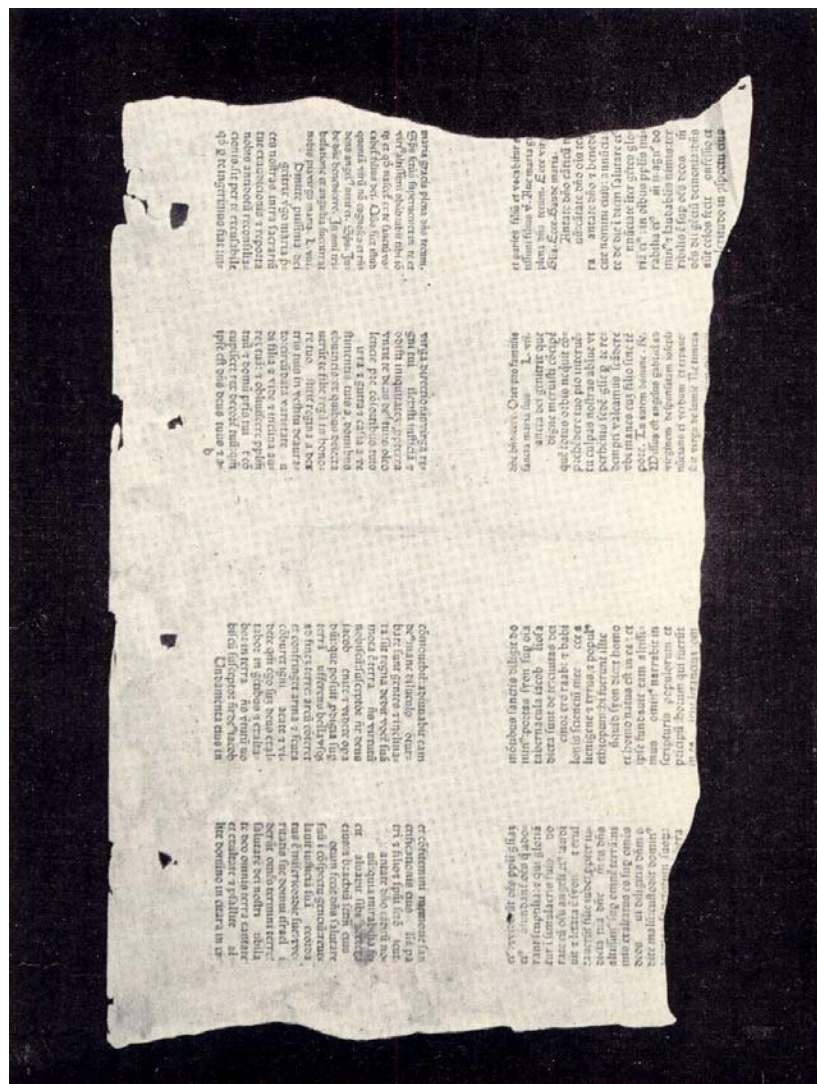
Бракує арк. 120—126 (P₂—P₈), 200 (білий?), пошкоджено арк. 1—3, 6, 10. Початковий ініц. на арк. 2а вирізано. Червоною фарбою виконано ініц. та рубр. (останні в *tabula* мальовано синьою фарбою), перекреслено маюскуль, підкреслено деякі рядки та колофони. На вставному початковому арк. почерком XVI—XVII ст.: *DIVINA OFFI* (далі бракує частини арк.) // *Per Reuerendum principem // Wilhelmum edita.* Там же: *Sum Danielis Wegneri // emt9 Franequerae // 1650 3 fl.*

Оправа давня, дерев'яна; в XVII чи XVIII ст. шкіру, що обтягувала дошки, замінено сірим папером. Корінець ремонтований, рештки двох металевих застібок.

IA 128 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 338).

^{прим. 173} 5-й алігат (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 174} 1230—1296 (Прим. Фонду стародруків)

Diurnale Parisiense. Paris. Bonhomme, 1478 — 1490 (Nº 168)

175. *Duranti, Guillelmus. Rationale divinatorum officiorum.* [Strassburg, Typogr. libri 1483 Jordani de Quedlinburg (= Georg Husner) non post 1483]. 2°. 314 арк. Н*6469 = 6470 = 6488. GW 9125. BMC I 130 (IB 1936). Goff D-427. БАН 278. 281 × 201 мм.

Ініц. на арк. 4а — червоною та синьою фарбами, решта однією; червоним підкреслено окремі заголовки, перекреслено маюскули, мальовано рубр. Численні давні нотатки за змістом на берегах. На арк. 1а напис: *Eccl'iae Parchlis Hzensis.* Смужки пергаментного рукопису використані для зміцнення окремих зшитків.

Оправа XV — поч. XVI ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою брунатною шкірою, з металевими медальйонами, наріжниками (одного бракує) та слідами двох застібок.

ІА 129 3 Всеукраїнського музейного городка (Відділ письма та друку, акт 1066).

176^{прим. 176}. *Duranti, Guillelmus. Speculum judiciale. Add. Joannis Andree et Baldi. Ed. Franciscus Moneliensis.* P. 1—4, cum Repertorio Berengarii Fredoli. Nürnberg, Anton Koberger, 1) 29 V; 2) 2 V; 3—4) 2 VI; Repert. XVIII Id. Jun. [18 VI] 1486. 2°maj. 152 + 238 + 228 + 100 арк.

Н*6512. GW 9157. BMC II 429 (IC 7347). Coff D-450.

396 × 276 мм.

Бракує арк. 238 (останнього) в Р. 2, арк. 1 (tabula) в Р. 3—4 та арк. 75—99 в Repertorium; пошкоджено арк. 2 (вирізано початковий ініц.) в Р. 3—4. Ініц. R на початку Р. 1 мальовано синьою фарбою на золотому тлі з різноколірною рамкою, решта ініц. — звичайні червоні або сині; маюскули перекреслено. В Р. 1 на арк. 1а напис почерком XVI ст.: *Ecclia Collegiata varschovieh.* На арк. 2а більш пізнім почерком: *Ex Biblioth. Rdmī Capit. Insig. Collegtae S. Joan. Bapt. Varsavien.* Ідентичний запис на початку Р. 3.

В Р. 1 залишки давньої рукописної сигнатуризації. Білий арк. 24 між Р. 3 і 4 містить рукописну tabula XVII—XVIII ст. Печатка бібліотеки університету св. Володимира. Оправлено в два томи: Р. 1, 2 та Р. 3, 4 з Repertorium.

Оправа XV ст. (Кобергер?): дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою, з металевими медальйонами, наріжниками та застілками, частини яких бракує. Рештки ланцюга, яким було прикуто книгу до пюпітра, на одній з оправ, і сліди такого ж ланцюга на другій. На верхніх дошках угорі відтиснуто напівстертий титул твору. На корінці бібліотечний шифр (Варшавського езуїтського капітулу?): 64, 66.

ІА 339—340 з бібліотеки Київського університету (Reg. III A 237^b).

177. 2-й примірник.

396 × 284 мм.

Тільки Р. 3—4.

Початковий ініц. мальовано рожевою фарбою на зеленому тлі; невеличка віньетка. Решта ініц. — червоні або сині; перекреслено маюскули, але тільки в першому слові першого рядка, решту тексту не рубриковано. На арк. 1а тією ж рукою, що й в № 176: *Ex bibliotheca Rdmī Capit. Insig. Collegtae S. Joan. Bapt. Varsavieñ.*

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою. З металевих оздоб залишились тільки рештки застібок. На верхній дошці вгорі давня наклейка з напівстертим титулом твору. На корінці бібліотечний шифр: 65 (порівн. № 176). Для зміцнення внутрішніх сторін оправи використано 6 подвійних арк. релігійного рукопису на пергамені XIV ст., писаного готичним мінускулом і почасти курсивом XIV—XV ст., рубрикованого кіновар'ю.

ІА 341 3 бібліотеки Київського університету (Reg. III A. 237^b).

Iste liber dicitur Scotus super quatuor
 libros sententiarum. Est emptus per
 me Sumantholau in hac apud
 Petrus salomon consulem ibidem
 pro tunc manente silentium ubique locorum
 ac omnique tenente pro sex floribus
 vel circa. Sub anno domini Millesimo
 quadringentesimo octuagesimo quinto
 feria quinta post dominicam miserationum
 dominica. Hic liber mea post magistros
 siue pulso ante pure pro deo datur
 ad collegium minus sicut circa maius
 cui Aluerna cum ceteris libris est
 assignatus per legem publicam.
 vel ubi esset maior degenia librorum.

*Altera fortasse manus character alius scripti. Probabiliter
 h. aduocatus.*

Duns Scotus. Johannes. Quaestiones...Nürnberg. Anton Koberger, 1481, запись на
 арк. 1b (№ 172)

178^{прим. 178}. **Elegantiae terminorum.** Deventer, [Richard Paffraet], 1497. 4°. 22 арк. Сигн.: A⁸B⁴C⁶D⁴. 39 ряд. Шпр.: 3 (M74 = 98 мм.), 5 (M49 = 75—76 мм.), 6² (M60 = 180 мм.). Титул? Рубр.: α. Мінускули-репрезентанти (арк. A_{8a}).

Тит. арк. бракує. Арк. 2а (сигн. Aij: ¶ De elegantijs terminorum ex Laurentio val // la et quorundam aliorum sed'm ordinem alpha // beti breviter collectis. // [5] Uarus et auaricia semp in malam significatione sumun // tur. Et ideo in scriptura rephendit' auar9: // Сигн. b: vt Alexâder magnus. Valerius maximus. // Арк. 22а(D₄) ряд. 7: ...Et hec de elegantijs termino⁷ // ad presens suffuiciunt. // ¶ Elegancia⁷ p̄cepta orationū de latinis orationibus orname componedis necnon p̄cepta elegan // tia⁷ terminorū breuiter ex Laurentio de valla et alio // rum dictis collecta foeliciter finiūt // Impressum est hoc opusculum Dauetrie. Anno do = // mini M.cccc. xcviij. // Арк. 22^b білий.

Н 6559 (не НС 6559).

184 × 128 мм.

Бракує тит. арк.

Ініц. зроблено від руки пером. Окремі рукописні помітки. На арк. 2а після заголовку почерком XVII—XVIII ст.: ab Hermanno Torrentino.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправлено з № 149 та Mancinelli Antonius. Thesaurus variae constructionis. Deventer, Richard Paffraet, 1502.

Оправа XVIII ст., картонна, корінець шкіряний з золотим тисненням.

IA 130 (I) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. VI A 202a).

Ephrem Syrus (?—378). De compunctione cordis etc. Див. № 224: Guillelmus Parisiensis. Rhetorica divina.

Epistolae variorum virorum ad Johannem Picum de Mirandula. Див. № 376: Picus de Mirandula, Johannes. Opera.

179^{прим. 179}. **Eschuid, Johannes** (?—ca 1380). Summa astrologiae judicialis. Venezia, Johannes Lucillius Santritter, impensis Francisci Bollani, Non. Jul. [7 VII] 1489. 2°. 221 арк., грав., гравір. ініц.

НС 6685. GW 9392. BMC V 462 (IB 23335). Goff E-109. БАН 289.

246 × 180 мм.

Бракує останнього арк.; пошкоджено арк. 2; при переоправленні примірника (який був підгорілий чи підмочений) значно зрізано береги, місцями зачеплено останній рядок і сигнатуру.

Рубриковано читачем чи одним з власників книги кілька окремих аркушів: червоною фарбою мальовано ініц., перекреслено маюскули. Оскільки в колонтитулі не подано заголовків окремих трактатів, їх наведено чорнилом пізнім почерком.

Гравірований екслібрис з текстом: Ex Bibliotheca L: Bar: Stanislai de Chaudoir.

Штамп: «Волин. Губ. Комитет по охране памятников искусства и старины. 3424».

Оправа XIX ст.: картонна, обтягнута парусиною. На корінці витиснений золотом титул твору.

IA 131 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 53 (зібрання Шодуара).

180^{прим. 180}. **Este, Nicolaus Maria de** (?—1507). Oratio pro Herculo II Ferrariæ duce ad Alexandrum papam VI. Ed. Julius Campellus Spoletinus. Roma, Andreas Fritag, [post] Non. Jan [5 I] 1493. 4°. 4 арк., гравір. ініц.

Н 6690. GW 9397. BMC IV 137 (IA 19333). Goff E-III.

214 × 143 мм.

№ 24 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (24) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268x).

^{прим. 178} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 179} а (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 180} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Ars memorativa. Augsburg. Johann Bämle, ca 1479, apk. 1 b (№ 4).

181. Eusebius, Pamphilus (267—338). *De praeparatione evangelica*. Trans. Lat. Georgius Trapezuntius. Venezia, [Bartholomaeus de Zanis], 10 XI 1500. 2°. 68 арк., гравір. ініц.

Н*6707. GW 9445. BMC V 435 (IB 23741). Goff F-123. БАН 294.

309 × 210 мм.

Кілька рукописних поміток XVI ст. На арк. 2а почерком XVIII ст.: Ex Bibliotheca R. P. Hieronymi Howpecki.

Оправи бракує.

IA 132 3 бібліотеки Києво-Печерської лаври, VI— $\frac{1}{15}$ Лат. IX—8.

182^{прим. 182}. 2-й примірник.

282 × 200 мм.

Бракує арк. 61—66. Оправлено з: 1) Picus Mirandulanus, Johannes Franciscus. *Hymni heroici tres*. Strassburg, Matthias Shulter, 1511; 2) Macrobius integer. Paris, Ascensius, 1515. На тит. арк. першого з цих друків: Empt9 in academia lypseni...anno [15]1...; тією ж рукою на тит. арк. другого друку: Empt9 in gymnasio lypseni... — Ex libris S. D. — E Bibliotheca Illustrissimi Beniamin Applicatus Bibliothecae Academiae Kiioviensis (XVIII ст.).

Оправа: картон, обтягнутий аркушами пергаментного латинського готичного рукопису XV ст. релігійного змісту. Корінець шкіряний, ремонтований.

IA 133 (3) 3 бібліотеки Київської духовної академії, шифр A VII⁵ (110).

183. Evangelia et Epistolae sive Plenarium. Germanice. Augsburg, Anton Sorg, am freytag vor Symonis und Jude [27 X] 1480. 2°. 169 арк., грав., гравір. ініц.

Н 6729. BMC II 348 (IB 5899).

Примітка. Даний примірник збігається в цілому з описом BMC, але має в колофоні замість «Am freytag vor Symonis und Jude» помилково «...nach Symonis und Jude». Оскільки в 1480 р. свято Симона та Іуди припадало на суботу 28 жовтня¹, а відповідний день після свята є 2 листопада, слід гадати, що ми маємо справу з друкарською помилкою, виправленою в більш пізніх примірниках, тобто даний примірник належить до ранніх відбитків видання

267 × 190 мм.

Бракує арк. 1 (білого); трохи пошкоджено нум. арк. 19, 53, 70. Перед нумерованими арк. вставлено три білих аркуші; в перший з них вклеєно нум. арк. 2, який на recto містить початок тексту, а на verso — дереворит. Дереворити та ініц. розмальовано від руки кількома фарбами. На арк. 3а запис, зроблений поверх більш раннього: Pertinet ad Joanem de Gimlendorf (?) Anno 1649 // Grdeg (?).

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою світлою шкірою, з металевими наріжниками, медальйонами та слідами двох застібок. На наріжниках вигравіювано: ..VIRGO. M // ARIA. 10.

IA 134 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 51.

184. Eyb, Albrecht von (1420—1475). *Margarita poetica*. Nürnberg, Johann Sensenschmidt, 2 XII 1472. 2°. 178 арк.

Н*6818. GW 9529. BMC II 405 (IB 7022). Goff E-170. БАН 296.

242 × 200 мм.

Бракує арк. 1 (білого), 10, 27 (білого), 178, 179, 342, 473—478; пошкоджено арк.: 2—5, 59, 205, 470—472. При переоправленні книги сильно зрізано береги.

Ініц. та рубр. виконано червоною фарбою, підкреслено деякі слова, перекреслено маюскули. Тією ж фарбою рукою рубрикатора (?) зроблена нумерація аркушів римськими цифрами на recto вгорі, на місці колонтитула, починаючи з арк. 28, що має цифру 1. Нумерація має чимало помилок, виправлених чорнилом арабськими цифрами також у XV ст. Давнє походження нумерації підтверджується також посиланням на неї в tabula.

Кілька поміток та давні рукописні маргіналії.

На арк. 2а: Collegij Ostrogien Soc. Jes[u] (XVII—XVIII ст.). Нижче: reparatus 1762.

Оправа XVIII ст., шкіряна.

IA 135 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 54 (б-ка Волинської правосл. дух. семінарії. № 2502 н. кат.).

^{прим. 182} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

¹ Н. Горбачевский. Археографический календарь. Вильна, 1869, стор. 34.

185. Eyb, Albrecht von. Ob einem Manne sey zu nehmen ein eheliches Weib oder nit. [Leipzig, Martin Landsberg, non ante 1492]. 4°. 54 арк.
H*6828. GW 9526. Goff E-184.
195 × 146 мм.
Рукописні маргіналії XVI—XVII ст. На тит. арк.: 1472 (дата передмови).
Печатка бібліотеки університету св. Володимира (рання — без слова «Императорского»). На арк. 54b німецькі антишлюбні вірші XVI—XVII ст.
Оправа: дошки, обтягнуті папером XVII—XVIII ст., на якому відтиснено орнамент — рослини, квіти, звірі, людські постаті, з фабричним знаком: I: K: F: R: H: M: FVIRHT.
Верхня дошка пошкоджена.
IA 136 3 бібліотеки Київського університету (Reg. III. B. 491^a).

186. Felicianus (XV ст.). De divina praedestinatione. Acc. De decimis. Memmingen, Albrecht Kunne, [ca 1486—1489]. 4°. 20 арк.
H*6952. Cop. 2447. BMC II 604 (IA 11052). Goff F-55.
202 × 146 мм.
Бракує арк. 13—20 (De decimis). Червоною фарбою виконано ініц., підкреслено заголовки та деякі рядки тексту, перекреслено рубрики та маюскули, а також маргіналії на арк. 2—3. Примірник не обрізано.
Без оправи.
IA 138 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 55 (зібрання Шодуара).

187. Pseudo-Fenestella^{прим. 187}, **Lucius** [Fiocchi, Andrea Domenico (?—1452)]. De Romanorum magistratibus. [Venezia, Maximus de Butricis, ca 1491]. 4°. 22 арк.
H*6957 (I). Cop. III, p. 260. BMC V 502 (IA 23794). Goff F-64.
Примітка. Наявність примірників, які не мають в кінці твору Fiocchi вказівки, що за ним іде Pomponius Laetus з ідентичним титулом (див. № 279), дає певну підставу розглядати в таких випадках ці твори як самостійні друки. Це підтверджується також фактом, що обидва твори часто зустрічаються окремо.
201 × 147 мм.
Кілька давніх маргіналії.
Вирвано з оправи. Можливо, є частиною конволюта, що належав бібліотеці францисканців у Інгольштадті (порівн. № 240).
IA 139 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 56 (зібрання Шодуара).

188^{прим. 188}. **Fernus, Michael** (?—1513). Epistola de adventu et apparatu legationum Italicarum ad Alexandrum papam VI. Roma, Eucharius Argenteus [Silber, post 23 V 1493]. 4°. 60 арк., гравір. ініц.
HC 6978. R V p. 113. BMC IV 115 (IA 18973). Goff F-104.
214 × 140 мм.
№ 74 в конвюліті римських інкунабул, див. № 380. На арк. 1a (білому) почерком кінця XV — початку XVI ст.: Ordo obedientia⁷ S^{mo}d. Alex pstita⁷.
IA 4 (74) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268xx).

189. Ferrerius, Vincentius (?—1419). Sermones de tempore. Pars aestivalis (= P. 2). Strassburg, [Typogr. libri 1483 Jordani de Quedlinburg], in die Scolasticae virginis [10 II] 1489. 2°. 255 арк.
HC*7005 (II). Pol. (B) 3954 (II). Goff F-132.
271 × 195 мм.
Ініц. червоною або синьою фарбою, червоною фарбою мальовано рубр., перекреслено подекуди маюскули та титули, підкреслено заголовки.
На арк. 1a: Convent9 leopolien (XVI ст.), там же почерком XVIII ст.: Loci Patrum Capucinatorum Vinnice.
На арк. 1b.: Opera Divinissimi Vincentij Ferrerij, Seu vox // Angeli volantis per mediū Coeli, De Dominicis per // Anni Circulum, Et D: Alberti Magni Episcopi et Confes // soris Compendiū Vbi Dei De Dominicis et Festis totius // Anni. Ex Bibliotheca Cntus Crlis Leopoliensis SSmi Corporis// Xti Usui Concessa et emptā a Relg: Fre Dominice Uyszynski // Proff. Ordinis Praedicatorum Provinciae Russiae s. // Hyacinthi. Оправлено разом з № 10^{прим. 189}. На звороті останнього арк. (білого), що

^{прим. 187} pseudonim?

^{прим. 188} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 189} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

сполучає дані друки, ідентичний напис: *Iste Liber ex Bibliotheca Cntus // Crlis Leopoliensis SSmi Corporis Xti // emptus a Reĭ Fre Dominico Uyszynski // sub regimine Adm Яdi Patris Clementis // Chodykiewicz Sce Thliae Lectoris Anno 1776 // Die 17 Fbris. На recto цього арк. аналогічний за змістом напис. Кругла печатка: *Sigillum Bibliothecae Seminarii Luceor Zytomiriensis*. На тит. арк. давній бібліотечний шифр: Д: 52.*

Оправа XVII (?) ст.: дошки, криті світлою орнаментованою шкірою, з відтиснутим (пізніше) медальйоном, характерним для єзуїтських оправ (розп'яття з літерами IHS). Рештки металевих застібок. Фарбований червоною фарбою обріз.

IA 10 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 57 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XXV—103).

190^{прим. 190}. **Ferreries, Vincentius**. *Sermones de tempore. Pars hiemalis*. Köln, [Heinrich Quentell], 1485. 2°. 264 арк.

H*7001 (I). Cop. III, p. 260. Pol. (B) 3951. Goff F-129.

286 × 211 мм.

Фрагмент: арк. с₂.

IA 332 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, інв. 8944).

191. Ferreries, Vincentius. *Sermones de tempore et de sanctis*. P. 2, 3. Venezia, Jacobus Pentius, impensis Lazari de Soardis, 1) 26 IX 1496; 2) 12 XI 1496. 4°. P. 2 (= P. aestivalis) 237 арк. P. 3 134? арк.

H*7010 (I, III). BMC V 564 (IA 24525). Goff F-137. (II, III).

195 × 142 мм.

Старанно закреслено написи власників на тит. арк. обох частин.

Печатка бібліотеки Київської духовної академії.

Оправа картонна, XVIII — поч. XIX ст.

IA 140 3 бібліотеки Київської духовної академії (BXIX⁸ 470).

Festa S. Birgittae. Див. № 86: Birgitta. Onus mundi.

192. Festus, Sextus Pompeius (II ст.). *Collectanea de verborum significatione*. Milano, [Pamfilo Castaldi], III Non. Aug. [3 VIII] 1471. 4°. 80 арк.

HC*7038. BMC VI 699 (IB 25903, 25904). Goff F-141.

261 × 194 мм.

Бракує останнього арк. (білого); пошкоджено останній рядок арк. 1.

Ініц. (капітальні літери) виконано червоною або синьою фарбою, а початковий ініц. А — золотом на різноколірному тлі, то переходить у віньєтку.

На форзаці запис рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): *Longe rarissima et prima Festi editio Mediolani 1471. Summo Polyhistori Fabricio cum aliis plane ignota, in Biblioth. Lat. Vol. I, pag. 765. Sed etiam dum Supplementa ederet, nondum nota, Vol. III, pag. 581. Notata th Maittaire.*

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправлено в неорнаментовану свинячу шкіру. На корінці: *Dictiona // Antiq: // Fs Pomp. // dit. 14//*.

IA 141 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 568).

Ficino, Marsilio (1433—1492^{прим. 192}). *De voluptate*. Див. № 263: Jamblichus. *De mysteriis Aegyptiorum* etc.

193^{прим. 193}. **Firminus de Beauval** (XV ст.). *Prognosticon de mutatione aeris*. Acc. Pseudo-Hippocrates. *De medicorum astrologia*. Trans. Lat. Petrus de Abano. Venezia, Erhardus Ratdolt, 1485 [ante 4°XI]. 4°. 50 арк., гравір. ініц.

HCR 13393. BMC V 291 (IA 20544, 20545). Hellmann. *Beiträge zur Geschichte der Meteorologie*. № 8 (Berlin, 1917), S. 189. Goff P-1006.

205 × 157 мм.

Оправлено з № 2, 14.

IA 2 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 2).

^{прим. 190} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 192} 1499 (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 193} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

194^{прим. 194}. **Fliscus, Hector** (XV ст.). Oratio ad Innocentium papam VIII die 27 Apr. anno 1485 habita. [Roma, Stephanus Plannck, post 27 IV 1485]. 4°. 6 арк.
H*7133 = Cop. 2527? BMC IV 85 (IA 18415). Goff F-196.
214 × 141 мм.
№ 15 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (15) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268c).

Foresti див. Jacobus Philippus de Bergamo.

195^{прим. 195}. **Formularium instrumentorum ad usum Curiae Romanae**. Roma, Johannes Schurener et Johannes Nicolai Hanheymmer, 25 XI 1474. 2°. 260 арк.
H*7280. BMC IV 56 (IB 17752). Goff F-253.
286 × 212 мм.
Арк. 12b та 18 (білий) заповнено записами форм юридичних актів, написаних почерком XV — поч. XVI ст. В лівому верхньому куті на гесто першого аркуша зшитка давня (XV ст.?) рукописна сигнатуризація арабськими цифрами. Арк. 13—138 нумеровано: Fol: j — 125.
Оправлено разом з № 148.
IA 111 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 272).

196^{прим. 196}. **Formularium procuratorum Curiae Romanae**. [Köln, Johann Koelhoff Senior, 1482]. 2°. 248 арк.
HC 7291. Cop. III, p. 261. BMC I 225 (IA 3562).
259 × 174 мм.
Фрагмент: 40 арк., а саме нум. арк. C. lxviii (сигн. y_i) — C. i_{xxxxiii}, Cxci, Cxciii, CCx — CCxiii, CCXv — CCxxx (?) та 2 нenum. арк.: d₂ без сигн. Ці аркуші вилучено М.І. Касперовичем з оправи, датованої 1563 р., книги Digestum vetus. Lugduni, apud Hugonem à Porta et Antonium Vincentium, M D LVIII. (Бібл. Київської духовної академії, Д III³ (152).
IA 142

197^{прим. 197}. **Fornerius, Antonius** (?). Dialogua de peccato originali et de conceptione intemerata Virginis Mariae. Paris, Antoine Denidel [impensis Jean Petit, ca 1499]. 8°. 48 арк. Друк. знак.
HC 7302. BMC VIII 205 (IA 40806). Goff F-270.
128 × 94 мм.
Бракує останнього арк. (білого).
Друк займає 7-е (останнє) місце в конволюті паризьких інкунабул, описаному під № 476.
IA 67 (7) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 58.

Franciscus de Mayronis див. Mayronis, Franciscus de.

198^{прим. 198}. **Franciscus de Tolet** (1422—1479). Oratio in funere Leonardi de Robore. [Roma, Stephanus Plannck, post 11 XI 1475]. 4°. 3 арк.
HC*7337. BMC IV 89 (IA 18626). Goff F-302.
214 × 144 мм.
№ 71 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (71) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268uu).

199^{прим. 199}. **Gaona, Hieronymus** (ca 1500). Oratio ad comitem de Tendilla. [Roma, Eucharius Silber, ca 1480]. 4°. 6 арк.
HR 7468. BMC IV 126 (note). Goff G-72.
214 × 142 мм.
№ 57 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (57) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268ff).

^{прим. 194} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 195} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 196} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 197} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 198} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 199} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

200^{прим. 200}. **Gazius, Antonius** (1462—1528). *Corona florida medicinae sive De conservatione sanitatis*. Venezia, Johannes et Gregorius [de Gregoriis], 20 VI 1491. 2°. 123 арк. Друк. знак.

HC*7501. BMC V 341 (IB 21010). Goff G-111.

297 × 210 мм.

Бракує останнього арк. (білого). Рубрикація: червоною фарбою мальовано ініц. з перлинами, на початку твору — великий ініц. D, виконаний кількома фарбами; червоні та іноді сині (при заголовках, друкованих червоною фарбою) рубр.; перекреслено маюскули, підкреслено титули, колофони (автора і друкаря) і деякі рядки. Від арк. 8а і до кінця йде давня (рукою рубрикатора?) нумерація старовинними арабськими цифрами. Давні маргіналиї червоною фарбою і чорнилом; перші, можливо, рукою рубрикатора. Печатка: Biblioth. Academ. Vilnensis. Олівцем: Dupl.

Оправа картонна, корінець шкіряний з золотим тисненням.

IA 144 3 бібліотеки Київського університету (Acad. Viln. XIII. Hyg. 128).

Gemma vocabulorum див. Vocabularius.

201. Genazano, Marianus de (1450—1498). *Oratio coram Innocentio papa VIII dominica tertia Adventus habita*. [Roma, Stephanus Plannck, post 19 XII 1487]. 4°. 6 арк.

H*7553. BMC IV 88 (IA 18459). Goff G-128.

222 × 132 мм.

Бракує останнього арк.; пошкоджено 4 початкових рядки тит. арк. Примірник не обрізано.

IA 145 Знайдено серед матеріалів архіву бібліотеки Київської духовної академії.

202^{прим. 202}. **Genazano, Marianus de**. *Oratio coram Innocentio papa VIII dominica tertia Adventus habita*. [Roma, Eucharius Silber, post 19 XII 1487]. 4°. 6 арк.

HC 7554. BMC IV 109 (IA 18880).

214 × 144 мм.

№ 52 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (52) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268aa).

203^{прим. 203}. **Gentilis de Becchis** (?—1497). *Oratio Florentinorum coram Alexandro papa VI*. [Roma, Stephanus Plannck, post 11 VIII 1492]. 4°. 4 арк.

HC*7560. BMC VII 1130 (18508). Goff G-131.

209 × 145 мм.

№ 29 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (29) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268c).

Gentilis^{прим.203_1} **Fulginas** (XV ст.). *Consilia medica*. Див. № 126: Cermisonus. Antonius. *Consilia medica*.

Gentilis Fulginas. *De balneis*. Див. № 126.

Gentilis Fulginas. *Receptae super primam Fen IV libri Avicennae*. Див. № 126.

204^{прим. 204}. **Geraldinus, Antonius** (1457—1488). *Oratio in obsequio nomine Ferdinandi et Elisabeth regis et reginae Hispaniarum Innocentio VIII exhibito*. [Roma, Stephanus Plannck, post 19 IX 1486]. 4°. 6 арк.

HC*7613. BMC IV 93 (IA 18445, 18446). Goff G-161.

214 × 139 мм.

№ 9 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (9) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268h).

^{прим. 200} М (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 202} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 203} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим.203_1} М (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 204} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

205^{прим. 205}. **Gerardus Harderviccensis** (? — 1503). *Reparationes librorum totius naturalis philosophiae secundum processum Albertistarum et Thomistarum*. Köln, Ulrich Zell, 15 XI 1494. 4°. 158 арк., грав.

НС*13872. BMC I 199 (IA 3057). Goff R-146.

210 × 149 мм.

На тит. арк. почерком XVI—XVII ст.: Sum mgri S... De Brodz S... empt9 pro... Там же більш пізнім почерком: Inscript9 Catalogo Reſdae Grodnen Soc. Jesu.

Оправлено разом з № 342.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті світлою шкірою, рослинний орнамент, сліди двох металевих застібок. На корінці чорнилом: Physica //P// —

IA 146 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Univ. Viln. XII. 67)

206^{прим. 206}. **Gerardus Harderviccensis**. *Reparationes seu epitomata philosophia naturalis Aristotelis*. Köln, Heinrich Quentell, prid. Calend. Mar. [29 II] 1496. 4°. 340 арк., грав.

Н*8362. Сор. 204-2894. BMC I 285 (IA 4646). Pell. 5064. Goff G-168. Фаас 15.

198 × 135 мм.

За описом Pellechet, який покладено в основу опису даного видання, примірник ЦНБ має лише частини IV, V, VI. Вони йдуть у такому порядку: V, IV, VI. Зміна порядку частин викликана, очевидно, бажанням поставити на початку фрагмента частину, що має заголовок та титульну гравюру.

Бракує арк. 340 (білого). Відсутність перших трьох частин не дає змоги встановити, до якого варіанта Pellechet — 5064, 5064^a чи 327 міг належати даний примірник.

На гравюрі запис рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського: Colon. 1496

Оправлено разом з № 63.

IA 60 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 159).

Gerardus de Vliedervoven (XV ст.) див. Cordiale.

207^{прим. 207}. **Gerardus de Zutphania** (1367—1398). *De reformatione virium animae*. [Paris, Georg Mittelhus], 1493. 8°. 60 арк.

НС 16292 = 16293? BMC VIII 126 (IA 40067). Goff G-172.

128 × 194 мм.

№ 4 в конволюті паризьких інкунабул, описаному під № 476.

IA 67 (4) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 168.

208. Gerson, Johannes de (1363—1429). *Opera*. Inventarium et P. 1, 2. [Strassburg, Martin Flach], Idib. Decembr. [13 XII] 1494. 2°. 52 + 218 + 258 арк., грав.

НС*7625. BMC I 152—153 (IB 2178). Goff G-189.

301 × 212 мм.

В Р. 1 бракує арк. q₃, q₄; в Р. 2 — останнього арк. (білого). Inventarium вміщено між Р. 1 та Р. 2. Обидві частини в одній оправі. На форзаці рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Editio rarissima, et quot-quot earum postea adornatae fuerunt, exemplar, teste Biblioth. Kielmansegg. P. 3 p. 15 num. 308. Vide de omnib9 cditionib9 Fabricii Biblioth. Lat. medii aevi, voce Gerson, To. III. p. 141 sqq. Bünnemann Catal. № 55 et Libror Rariss. p. 25. inter editiones antiquissimas et rarissimas, num. IV. et V. merito posuit Jo. Gersonis tractatus et Scrmones, Colon. 1482, 2 voll. usq3 pretium statuit 10 Rthlr. quae editio, forte prima, Fabricio ignota fuit.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира (рання — без слова «Императорского»).

Оправа XV (?) ст.: дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою, рештки двох металевих застібок, корінець ремонтувано. На верхній дошці вгорі відтиснуто: :I:V [N?] :R:I // PRIMA PS: IO: GER: //.

IA 147 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II 1630b).

209^{прим. 209}. **2-й примірник.**

302 × 214 мм.

Фрагмент: Р.2, арк. еЕ₄.

IA 332 (4) 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, інв.

^{прим. 205} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 206} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 207} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 209} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

Gerson, Johannes. De moderatione cordis. Див. № 475, 476: Thomas a Kempis. De imitatione Christi.

210^{прим. 210}. Gerson, Johannes. De modo vivendi omnium fidelium. De remediis contra pusillanimitatem. De diaboli temptationibus. [Belgium, locus ignotus typogr. ignotus, datum ignotum]. 4°. 30 арк.

Соп. 2682. BMC IX 210 (IA 50172). Goff G-234.

207 × 145 мм.

Бракує арк. 1 (білого); арк. 19 (C₃), 20 (C₄) при брошуванні повернуто зворотним боком, тому вони йдуть після доповнюючих їх арк. 21—22. Ініц. та рубр. виконано червоною фарбою. На деяких арк. внизу знаки давньої рукописної сигнатуризації поряд з друкованою. Рукописна нумерація (XIX ст.): 115—143.

Даний друк становить № 11 конволюта інкунабул, описаного під № 434.

IA 112(11) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 66 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії XV—55).

211^{прим. 211}. Gerson, Johannes. De simplificatione, stabilitatione et mundificatione cordis et alii ejusdem auctoris tractatus. [Köln, Ulrich Zell, ca 1472]. 4°. 70 арк.

НС*7681. BMC I 190 (IA 2916). Goff G-270.

195 × 140 мм.

Фрагмент: 22 арк., серед них арк. 13, 18, 20 з відповідними арк. зшитків. Частину арк. зрізано з правого боку, трохи пошкоджено текст.

Ініц. червоні, перекреслені маюскуль, підкреслені заголовки, мальовані рубр.

IA 148 Вилучено з оправи разом з Provinciale Romanum (див. додаток).

212. Gesta Romanorum. Cum applicationibus moralisatis et mysticis. [Strassburg, Martin Schott, ca 1485]. 2°. 100 арк.

Н*7741. Pell. 5251. Goff G-289.

241 × 180 мм.

Бракує арк. I—4, 17 (C₁), 95—100; пошкоджено нум. арк. V, XVII. Оправлено з: 1) Lochmair, Michael et Paulus Wann. Sermones de sanctis. Hagenau, Heinrich Gran, 1516. 2) Wann, Paulus. Quadregesimale sive tractatus de preservatione hominis a peccato. Hagenau, Heinrich Gran, 1516. 3) Gesta Romanorum = Н*7741 (див. № 405). Дане видання займає місце між № 2 та 3.

Численні помітки почерками XVII—XVIII ст. лат. та польськ. мовами. На початку збірника напис: Ego Slaus Gwilieliej (?) Ilzeñ... // reuerendo Pri Bartholomaeo Jaroslawieñ librum istum (далі зрізано).

Оправа давня, дерев'яна, під час ремонту крита папером, корінець шкіряний. Бракує нижньої дошки. Зворотний бік верхньої дошки та форзац обклеєні двома арк. лат. теологічного рукопису XVII ст.

Дане видання виявлено в зібранні палеотипів Волинського державного музею.

IA 149 (3) 3 бібліотеки Волинського державного музею (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії).

213. Gratianus (XII ст.). Decretum. Comm. Johannes Teutonicus. Add. Bartholomaei Brixienensis. Strassburg. Heinrich Eggestein, 1472 [non post 5 IX?]. 2° maj. 459 арк.

Н*7884. BMC I 68 (IC 720). Goff G-361.

474 × 338 мм.

Примірник з широкими берегами. Чотири пунктури: по одному на кожному піваркуші, посередині верхнього й нижнього берега. Рукописна сигнатуризація: в правому куті recto арабськими цифрами червоною фарбою перенумеровано першу половину арк. зшитку, а на verso останнього арк. зшитка також в нижньому правому куті чорнилом зазначено порядковий номер зшитка (1, 2, 3 і т. ін.).

На арк. 1а великий поліхромний ініц. Н в рамці, тло вкрите золотом, в середині літери вміщено малюнок: старанно виконане зображення ангела, що співає. Навколо тексту Decretum орнаментальна різнобарвна рамка; навколо коментаря, на берегах та між шпальтами набору велика гарно оздоблена рамка з зображенням квітів і пташок, виконаних реалістично, та людських голів, мальована багатьма фарбами. На початку великих розділів великі ініц., виконані однією фарбою на орнаментованому тлі. Решта ініц. червоні або сині, без тла. Червоною фарбою

^{прим. 210} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 211} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

зроблено рубр. та перекреслено маюскули. Червоною фарбою штамповано колонтитули; особливо це помітно на арк. 8^б, де частково відбився рант шаблона.

Примірник добре зберігся, майже без рукописних поміток. На берегах часто зустрічаються сліпі відбитки якихось предметів у формі квадратів — очевидно, з друкарського інвентаря.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті світлою орнаментованою шкірою. Орнамент — переважно геральдичні лілії. Подібну оправу має інша стразбурзька інкунабула зібрання ЦНБ, див. № 280. Бракує всіх медальйонів, застібок та наріжників. На верхній дошці вгорі давня наклейка: Decretū Graciani. Фарбований обріз. Шматочки світлої шкіри наклеєно на обрізі, щоб легше розшукувати головні розділи книги.

IA 337 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 68.

214. Gratianus. Decretum. Comm. Johannes Sameca, Bartholomaeus Brixiensis Ed. Sebastian Brant. Basel, Johann Froben, Idib. Jun. [13 VI] 1493. 4°. 520 арк.

HC*7912. BMC III 790 (IA 37879). Goff G-384.

215 × 158 мм.

Бракує арк.: тит., а₈, Pi.

Кілька рукописних поміток. Під колофоном напис почерком XVI—XVII ст.: F Mathie Zawycz finis.

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою; орнамент — біблейські сцени. На верхній дошці вгорі відтиснено титул: DECRETUM; внизу дата: MDXLIII. Оправа розбита, корінець ремонтований, бракує металевих застібок. На звороті верхньої дошки друкований геральдичний екслібрис: BIBLIOTEKA ZAHINIECKA.

IA 151 3 надходжень до колишньої Всенародної бібліотеки України (1919—1920 pp.).

215^{прим. 215}. Gravina, Petrus de (XV ст.). Oratio de Christi ascensu habita apud Alexandrum papam VI. [Roma, Stephanus Planck, post 16 V 1493]. 4°. 4 арк. гравір. ініц.

HC 7925. BMC IV 98 (IA 19559). Goff G-393.

212 × 146 мм.

№ 38 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (38) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268m).

216^{прим. 216}. Gregorius I, papa (540—604). Pastorale seu Regula pastoralis. [Zwolle, Peter van Os], 1480. 4°. 120 арк.

HC 7984. Pell. 5385.

199 × 131 мм.

Фрагмент: арк. 67 (сигн. i₃), 70 (i₆). Перекреслено червоною фарбою маюскули тексту. Помітки XV ст.

IA 332 (5) 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, інв. 8946).

217. Gregorius IX, papa (1147—1241). Decretales. Cum glossa ordinaria Bernhardi Papiensis. Mainz, Peter Schoeffer, IX Kal. Dec. [23 XI] 1473. 2° maj. 304 арк.

HC*7999. BMC I 30 (1C 183, 184). Goff G-447.

Фрагмент: лише арк. 21 (c₁), друкований на пергамені.

Ініц. та рубр. виконано червоною або синьою фарбою.

Використано як обгортку для книги: Copernicus, Nicolaus. De revolutionibus orbium coelestium. Basileae, ex officina Henricpetrina, MD LXVI mense septembri. 2°.

Друкований геральдичний екслібрис з текстом: Bibliothecae Christophon Heinrici Andreae Geret, S. Maj. Prussicae in Judicio Regni Sacro, Principis item Onoldini in rebus Sanctioribus, Consilarii Sacrorum repurgatorum eorumdemq Ministerii apud Thorunenses Primarii et Senioris. (Див. Wittyg, W. Exlibrisy bibliotek polskich XVII i XVIII wieku. Warszawa, 1903, str. 34).

На форзаці почерком XVI—XVII ст.: Elevatio poli Heidel // bergensis 49°. 6'.

IA 152 3 бібліотеки Київського університету (Reg. X 250a).

218. Gregorius IX, papa. Decretales. Cum glossis Bernhardi Papiensis et Hieronymi Clarii. Ed. Sebastian Brant. Basel, Johann Amerbach et Johann Froben, Non.

^{прим. 215} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 216} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

Octobr. [7 X] 1500. 4°. 508 арк., грав., гравір. ініц.

HC*8040. BMC III 793 (IA 37907). Goff G-479.

216 × 159 мм.

Кілька поміток лат. та польськ. мовами. На тит. арк. почерком XVII ст.: Liber conuentus corporisChri Leopoliē. Emptus ex duplicatis Bibliothecae Cont9 // Leopoli SSmi Corp.: Xtī. Per me Frem // Stanislaum Raupryk (?) O. P. 1785.

Дві смужки давнього пергаменного рукопису євр. мовою використано для зміцнення внутрішніх сторін оправи.

Оправа початку XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою з витисненим рослинним орнаментом; рештки двох металевих застібок. На нижній дошці вгорі знаки ланцюга, яким було прикуто книгу.

IA 153 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 69 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XXVII—60).

219. Gruenpeck, Joseph (1473 — ?). Tractatus de pestilentiali scorra sive mala de Franzos. Germanice. (Ursprung des bösen Franzos). [Nürnberg, Kaspar Hochfeder, post 11 XI 1496]. 4°. 12 арк., грав.

H*8094. Brunet II (1861) col. 1770. Grässe III p. 164.

198 × 136 мм.

Першу гравюру розмальовано від руки.

В давній зеленій обгортці разом з брошурою аналогічного змісту: Eyn bewert Recept // wie man das holtz Gnagacā fur // die kranckheyt der Frantzo = // sen brauchen sol. S. 1., a. et typ. n. [post 24 XII 1518].

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

IA 154 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 307).

220^{прим. 220}. Guiba, Robertus (? — 1513). Oratio ad Innocentium VIII in oboedientia Francisci ducis Britanniae praestanda. [Roma, Bartholomaeus Guldinbeck, post 10 VI 1485]. 4°. 2 арк.

HCR 8155. Cop. 2823a. BMC IV 106 (IA 18828). Goff G-551.

213 × 140 мм.

№ 10 в конволюті римських інкунабул, див. № 380.

IA 4 (10) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268I).

221. Guido de Monte Rochen (XIV ст.). Manipulus curatorum. Köln, Heinrich Quentell, 1498. 4°. 114 арк.

Cop. 2848. BMC I 289 (IA 4682). Goff G-611. Кисельов 288.

171 × 121 мм.

Бракує арк. 1—2, 111, 112 (t₄); пошкоджено арк. 3 (a₃), 13 (b₅), 67 (1)₅, 110 (t₂), 113 (t₅). При переоправленні переплутано арк.: 102 (r₆) вміщено після 108 (s₆); 76—79 (n₂—n₅) між c₆—d; 110 (t₂) та 113 (t₅) також між c₆—d₁, але перед 76—79; 114 (t₆) між g₃—g₄, 109 (t₁) потрапив до іншого друку, опрацьованого разом з цим виданням (див. № 151), де його вміщено після арк. DD₅.

Нечисленні давні помітки на берегах. На арк. e₁ почерком XVII—XVIII ст.: Ex libris Fris Martini...

Оправа XIX ст., картонна, розбита.

IA 113(1) 3 бібліотеки Києво-Софійського собору.

222^{прим. 222}. Guillelmus de Gouda (XV ст.). Expositio mysteriorum missae et verus modus rite celebrandi. Deventer, [Richard Paffraet], 20 II 1490. 4°. 18 арк., грав.

HC*7830. Madsen 1865. Goff G-623.

207 × 145 мм.

Бракує останнього арк. (білого).

Ініц. червоні.

Рукописна нумерація XIX ст.: 47—63.

№ 6 в конволюті, описаному під № 434, що складається майже виключно з нідерландських друків XV ст.

IA 112(6) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 67 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XV—55).

223. Guillelmus Parisiensis (? — 1312). Postilla in Evangelia et Epistolas. Basel, [Michael Furter], 28 VII 1491. 4°. 166 арк.

HC*8273. BMC III 782 (IA 37765). Goff G-690.

^{прим. 220} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 222} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

215 × 160 мм.

Ініц. та рубр. червоні і сині. Підкреслено деякі рядки та заголовки, перекреслено маюскули.

Кілька рукописних поміток.

Вирвано з оправи, де на початку було вміщено Epistolae. На початку Epistolae (арк. 103a) почерком XVII ст.: Ad Bibliothecam PP. Franciscan. Ingolst. На арк. 102b (кінець Evangelia) сліпий відбиток кількох рядків набору. На верхньому обрізі літера «Н», на нижньому — печатка бібліотеки францисканців у Інгольштадті (Баварія).

IA 155 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 70.

224. Guillelmus Parisiensis. Rhetorica divina. Ace. Ephrem Syrus. De compunctione cordis. De iudicio Dei et resurrectione. De beatitudinc animae. De poenitentia. De luctamine spirituali. De die iudicii. [Basel, Johann Froben, ca 1492?]. 8°. 80 арк.

HC*8305. BMC III 790 (IA 37877). Goff G-715.

146 × 104 мм.

Бракує кінця: арк. 64—80 (g₈—h₈).

Оправа XVIII ст., картонна, пергаменний корінець та наріжники. Друкований геральдичний екслібріс з текстом: Omnia desuper, з записом від руки: Joannes Albertus Josephus L:B: // ab... Cath. Eccl: ...iensis // Canonicus S. Demetrii...veteri // 16 Symio Abbas 94 //.

Там же олівцем, почерком XIX ст.: Liber rarissimus. Vide Praij catal. bibl. univ. bud.

На нижній покритті тією ж рукою олівцем: № 6294 fl. 30 X C(?). На корінці шифр: О₄.

IA 156 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 71.

225. Hemmerlin, Felix (1389—1457). Variae oblectationis opuscula et tractatus. Ed. Sebastian Brant. [Strassburg, Typogr. libri Jordani de Quedlinburg 1483 (= Georg Husner), non ante 13 VIII 1497]. 2°. 184 арк., грав.

HC*8424. BMC I 172 (IB 2562, 2562^a, 2562^b). Goff H-17.

265 × 186 мм.

Оправлено разом з: Baptista Mantuanus. Dionysius et alia poemata. Milano, per Petrum Martyrem Mantegatum, 1506.

На звороті останнього (білого) арк., який знаходиться проти тит. арк. творів Hemmerlin'a, містяться характерні для книг зібрання Яблоновського бібліографічні нотатки, писані не раніше 1733 р.: Hic liber et haec ipsa editio Opusculorum Malleoli, Basil. 1497. per Sebast. Brant, in Bibliotheca Kielmansegg. P. III. p. 18, raris iure optimo annumeratur, stella licet minori, at sexangulari notatus. Ibid. p. 38, num. 800. 2) memoratur Ei. Felicis Malleoli, vulgo Hemmerlini Dialog de Nobilitate et Rusticitate (s. de Rusticis Satyra). Item: Eiusd. Switensium (Helvetiorum pagi Schwitz) ortu, nomine, confoederatione, moribus, et quibusdam, utinam bene gestis, etc. typis antiquis; quae rarissima sunt. Thesauri Bibliothec. Vol. II. pag. 102. Es sind diese unpaginierte Opuscula Malleoli (de hac nostra edit. Basil. 1497. sermo est) ungemein rar; etc. etc. Confer. Hamburg. Berichte an. 1733. p. 114. 174. 252. 318. et 814. Тією ж рукою на тит. арк. творів Baptista Mantuanus, вміщених на початку конволюта, аналогічні нотатки. Після них: Quae deinde sequuntur in hoc volumine, Felicis Malleoli sive Hämmerlin Opuscula, itidem sunt rarissima; vid. quae ad ea notavim. На цій самій сторінці вгорі: Jo: Dantiscus. Примірник відомого польського поета і дипломата Яна Дантишка (1485—1548). Під титулом книги гравірований екслібріс Дантишка (див. Ed. Chwalewik. Exlibrisy polskie XVI i XVII wieku. Wrocław, 1955, il. 6).

Печатка бібліотеки університету св. Володимира з лат. текстом.

Оправа XVI ст.: дошки, до половини криті темною шкірою. Другу половину обклеєно пергаменним рукописом, писаним готичним мінускулом XV ст. Суперекслібріс Дантишка, аналогічний вказаному екслібрісу. Відгиснуто титули: вгорі: ...TE M [Baptistae Mantuani?], внизу — HEMERLIN. Сліди позолоти. Рештки двох металевих застібок. На звороті верхньої дошки арк. нідерландської інкунабули (сигн. C_{ij}, перед нею — нумерація: xvijj), з друкарні Petrus van Os (Zwolle) або Gerardus Leeu (Gouda); M₂₈ = 107/108 мм.

На верхньому обрізі: Baptistae Mantua: // Felicis Hemerlin. На корінці давня (бібліотеки Дантишка?) наклейка: 4366. Нижче більш пізній шифр: no. 1015.

IA 157 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 569).

226^{прим. 226}. **Henricus Ariminensis** (XIV ст.). De quattuor virtutibus cardinalibus. Una cum tabula remissoria Thomae Dornibergii. Speyer, [Typographus libri Gesta Christi, ca 1472]. 2°. 147 арк.

НС* 1650. Pol. (B) 1854. Goff H-20.

247 × 200 мм.

Фрагмент: 5 арк., у тому числі арк. 11; пошкоджені.

Рубрикація: червоні ініц., рубр.; перекреслено маюскули, підкреслено деякі рядки.

IA 158 Вилучено з оправи разом з Provinciale Romanum (див. додаток).

Henricus de Hassia (?—1307). Regulae ad cognoscendum differentiam inter peccatum mortale et veniale. Див. № 32: Antoninus Florentinus. Confessionale.

227^{прим. 227}. **Herbarius**. [Louvain, Johannes Veldener, ca 1484—1485?]. 4°.

174 арк. Сигн.: [a⁴b⁸—u⁸x⁶—z⁶]. Нумерація: [4] i — C1 [20] 27—30 ряд. Шр.: 7 (M66 = ca 140 mm. Holtrop 116. 2. а., рядок 1), 8 (M50 = 93 (i 91) mm. Holtrop 116 (35) 2а., текст). 150 дереворитів.

Тит. арк. бракує. Арк. 2а: [4] Ogatu plurimorū iōpū nūmorū egetiū ap // potecas refutāciū occasione illa quia necessa // ria ibide ad corpus egrū spectācia sūt cara sī // plicia 7 cōpōita numisq3 plurimis cōpārada. // Арк. 3аа, більш. шр.: Capitula herba // rū secūdū ordine // m alphabeti. //

Дрібн. шр.: Cap. p'mū de absinthio // Secūdū de abrotano //... Кінчається tabula арк. 4аβ, ряд. 8: cl de vsnea // Арк. 4b білий. Арк. 5а нум. «i» (вгорі, посередині сторінки): дереворит, під ним більш. шр.: Absinthiū Alssem // Дрібн. шр.: Absintheū est calidū ī p'mo gdu et siccū in fecūdo et // habet pōticū et amarissimū fapore... Сигн. с (нум. ix), більш. шр.: Ameos Reynvaen // дрібн. шр.: Ameos seu athanasia seu tanacetū est plāta cuius // Арк. 155аа: Particula secūda de sim. // plicibus laxatiuis liniti's. // seu lubricatiuis superio- // rib9 antidotis deseruenti- // bus. // Cap. i. de aloepatico. // Scundū de agarico. //... Кінчається арк. 156а ряд. 15: xcvi de sapone // Арк. 156^b — 157а білі. Арк. 157b (x₁): Capitulū primum. // [3] Loepaticum calidum est et sic. in fcdō gdu // et sit ex succo cuiusdā herbe que simili mō. ap // pellatur... Кінчається арк. 174а (z₆) ряд. 23: ...Et // dealbat sapo carnem inde lotam valet etiam vt inde fiāt // suppositoria desuper spergantur pulueres de esula 7 pro // uocabunt [2]

Сор. 2916. BMC IX 163 (IA 49335—49336a). Schreiber W.L. Die alten Kräuterbücher (Zeitschrift für Bücherfreunde 1904/1905, H. 8, S. 299). Goff H-59.

208 × 141 мм.

Бракує арк. 1.

Рубриковано лише арк. 2а: синьою фарбою на червоному тлі мальовано великий ініц. R з розчерком; перекреслено маюскули.

На деяких арк. внизу рештки рукописної сигнатуризації.

Смужки давнього пергаменного рукопису літургійного змісту з рештками лінійних нот, використані для брошурування перших двох зшитків, а також 4 арк. пергаменного рукопису аналогічного змісту XIV—XV ст., писаного готичним мінусколом, використані для обклеювання внутрішніх сторін оправи.

Кругла печатка бібліотеки Віленської академії.

На арк. 156 (білий) та 166 — сліпі відбитки кількох рядків якогось набору.

Оправлено разом з № 381 (Platina. De honesta voluptate), причому арк. 157—174 вміщено після цього твору.

Оправа давня: дошки, які були колись обтягнуті шкірою, рештки двох металевих застібок. На форзаці: Jacobi de Dondis Paduani Aggregator practi9 de simplicib9 — Platyne de honesta voluptate et valetudine (XVII—XVIII ст.).

IA 159 (1) З бібліотеки Київського університету (Acad. Viln. XV. Suppl. I. 163).

228. Herodotus (ca 484 — ca 425 a. ae. n.). Historiarum libri IX. Trans. Lat. Laurentius Valla. Ed. Antonius Mancinellus. Venezia, Johannes et Gregorius de Gregoriis, 8 III 1494 [non ante 29 III 1494?]. 2°. 142 арк.

НС*8472. BMC V 345 (IB 21058). Goff H-90.

308 × 215 мм.

Бракує арк. 8—16 (A₈, a₁—a₈).

Рукописні помітки XVII ст. На тит. арк.: Ex libris Melety Smotryzsky (XVIIст.).

^{прим. 226} Фрагмент; замість 1307 вказати 1397 (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 227} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Оправлено з: 1)^{прим. 228} Valla, Laurentius. *Elegantiae de lingua latina et alia opuscula*. Venezia, Christophorus de Pensis, 7 VIII 1505; 2) Orosius, Paulus. *Historiarum libri*. Venezia, Bernardinus de Vitalibus, 12 X 1500 (див. № 344); 3) Urceus Codrus, Antonius. *Opera*. Venezia, Peter Liechtenstein, 1506; 4) Symoneta, Bonifacius. *De Christianae fidei et Romanorum pontificum persecutionibus*. Basel, Nicolaus Kessler, 1509.

Оправа XV ст.: дошки, криті брунатною орнаментованою шкірою; бракує більшої частини нижньої дошки. На верхній дошці вгорі відтиснуто: HERODOTUS.

IA 160 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 74 (раніше — Волинське древлехранилище).

229^{прим. 229}. **Herolt, Johannes** (?—1418). *De eruditione Christifidelium*. [Basel, Johann Amerbach, non ante 1485]. 2°. 155 арк.

HC*8519 = 8520. BMC III 748 (IB 37418). Goff H-94.

285 × 203 мм.

Бракує арк. 1, 154, 155 (всі білі). В даному примірнику *tabula* вміщена перед текстом.

Червоною фарбою мальовано ініц. та рубр., підкреслено деякі рядки, заголовки та колонтитиули, перекреслено маюскули.

Печатка: *Sigillum Bibliothecae Seminarii Luceor Zytomiriensis*.

Оправлено з № 365.

Оправа початку XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою з витисненим орнаментом, кутові штемпелі: iRS; дві металеві застібки, з яких однієї бракує. На звороті верхньої дошки друкований екслібрис: *Ex Bibliotheca Conventus Berestecensis PP. Ordinis Excalceat. SSSmae. Trinitatis de Redem: Captivorum*. Lit: X. Num: 10. (X, 10 — чорнилом). В рамці з друкарського орнаменту.

IA 161 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 75 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XXV—101).

230. Herolt, Johannes. *Sermones de tempore et de sanctis. Promptuarium exemplorum. Promptuarium de miraculis Beatae Mariae Virginis*. Nürnberg, Anton Kobereer, 2 VIII 1480. 2°. 350 арк.

H*8481. BMC II 418—419 (IB 7203). БАН 373.

281 × 195 мм.

Бракує арк.: 1—20, [230, 231, 274 (?) — 276 (?), 3 арк. зшитка Aⁱ, 291, 296, 343, 350. При переоправленні арк. переплутано. Фактичний порядок: 273, 278 (?), 279 (?), 277 (?), 289 (?), 291 (?), 281—288, 292—295, 297—336, 21—182, 219—272, 183—218, 337—342, 344—349.

Великі ініц. (ломбарди) мальовано червоною та синьою фарбами, решту ініц. — лише червоною; перекреслено маюскули, підкреслено деякі рядки та колонтитиули.

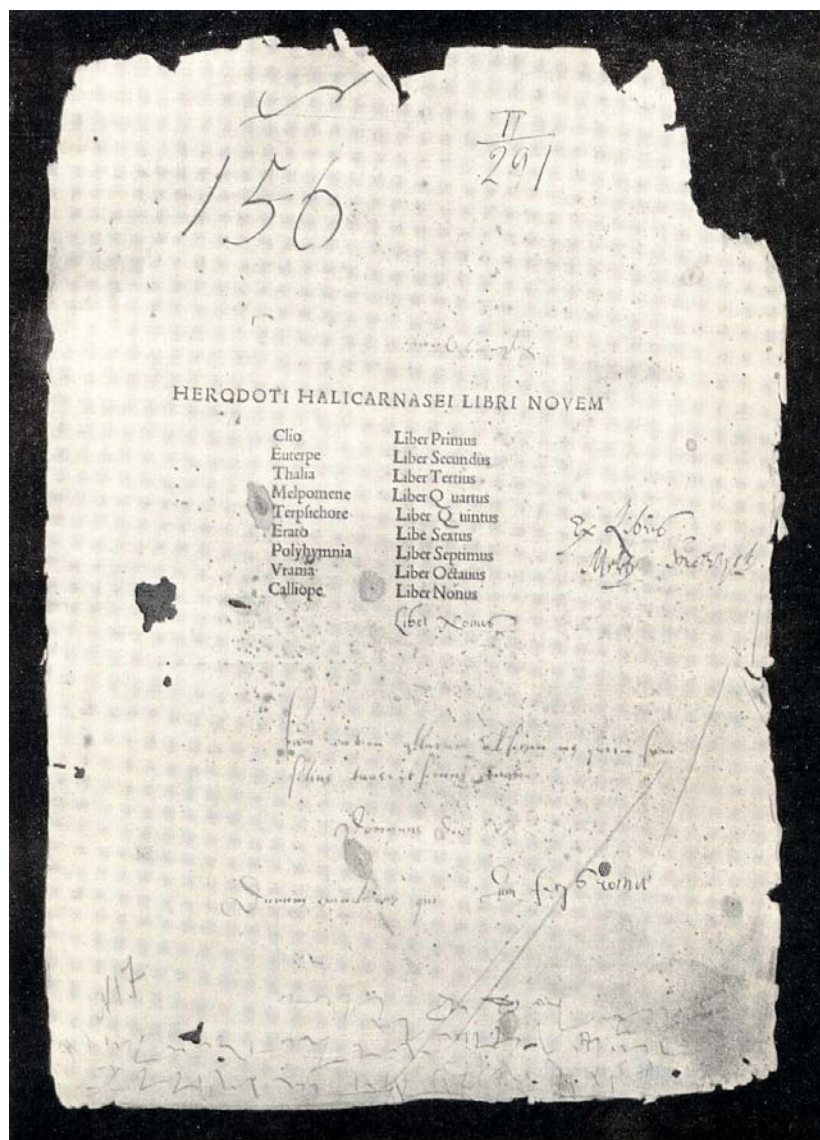
Численні рукописні додатки, головним чином виписки з Євангелія, почерком переважно XVI ст.

На початку книги: *Ex dono Pills et Rndmⁱ Dnj Nicolai Alexandri de Zabloyce Ramuldt Nomina... [?] Suffraganei Luceoriensis, Canonici, et Offialis Generalis Luceoriensis, Praepositi Ostrogiensis Inscriptus Catalogo librorum Collegii Luceoriensis Anno Dñi 1650.*

Оправа XVIII ст., картонна, шкіряний корінець; на звороті верхньої палітурки почерком початку XIX ст.: № 13 Из Библиотеки Дрогоичинскаго Училища.

IA 162 3 бібліотеки Київського університету, 1855—1065.

^{прим. 228} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 229} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Herodotus. Historiarum libri IX. Venezia. Johannes et Gregorius de Gregoriis, 1494, титульний аркуш з власноручним записом Мелетія Смотрицького (№ 228).

231. Herolt, Johannes. Sermones de tempore et de sanctis. Promptuarium exemplorum. De Beata Virgine. Strassburg, [Typogr. libri Jordani de Quedlinburg 1483 (= Georg Husner)], 1483. 2°. 406 арк.

H*8486. Pol. (B) 1896. Goff H-108.

349 × 207 мм.

Бракує арк.: 23 (d₁), 76—79 (K₅—K₈, I₁), 163 (X₇), 177—180 (Z₆ Z₈), 218—219 (F₂, F₃), 288—289 (O₈, P₁), 399 (FF₁), 406 (FF₈ білий?). Всі ці арк., крім 399, відновлено від руки почерком XVII ст. Пошкоджено арк. 134—137 (S₂—S₅); тит. арк. підклеєно.

На тит. арк. кілька написів тією ж рукою, що відновлювала відсутні арк. Один з них дає певну підставу гадати, що це не був ортодоксальний католик: *Dolenter hoc dico potius quam contumeliose, longe incorruptius et integrius Suetonium res Caesarum exposuisse, quam exposuerint Catholici res Martyrum Virginum et Confessorum. Nostri plerique vel affectibus inserviunt, vel de industria quoque ita multa confingunt, ut eorum me non solum pudeat, sed etiam todeat. inquit Melchior Canus, ordinis Dominicani. L. II. Locorum Theolog: c. 6.*

На форзаці рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського: *Mag. Joh. Henr. Kindervater in Arcanis Bibliothecae Blasianae p. 32 schreibt: Discipuli de tempore Sermones, etc. Ein rarer auctor, dessen eigentlichen Namen vergeblich gesucht (miratur hoc jure Sincer9, cum nomen Joh. Herold in fine operis extet; forsitan v. in illo exemplari ultimum folium defuit) bis der berühmte Herr Kriegk zu Ilfeld mir solchen vollkommen entdeckt in den Worten: Zulänglich die notice des Discipuli de tempore so ist mir solche gemacht worden zu Jena, von dem H. General Superint. Goetzio, der in seinen Predigten dessen mehrmale erwähnt. Diesen aber habe niemals gesehen, als in der Bibliotheca Dransfeldiana, darin er mit Mönch-schriften besage des Auctions Catalogi num. 87 fol. Norib. 1502. sich befunden. Und ohnerachtet ich ihn gern behalten, hat ihn doch der Herr von Leibnitz ganz besonders ausersehen, dem ihn auch überlassen müssen. Er ist rar und curios, etc.— Theoph. Sincer9 in der Neuen Sammlung von lauter alten und raren Büchern, zählt ihn mit unter diese, und bringt obgedachte Stellen der Gelehrten bey. Er recensiret die edition von 1494. Nürnberg, und führet auch eine ältere Nürnbergische edition von 1492 an, p. 60—62.— Unsch. Nachr. 1724. p. 698 sq. gedenken einer edition ohne Ort, Drucker und Jahrzal.— Henr. Wharton in Append. ad Caveum, p. 122. führet an editiones Norimb. 1514. Colon. 1518. Venet. 1599... Baseler, qui claruit 1470.— Aber Fabricius Biblioth. Lat. med. aevi. To. II. p. III, sqq berichtet pag. 113. er habe gcschrieben an. 1418. und führet noch an die editiones, Norib. 1480. Basel 1482. Spirae 1483. Daventriae 1485. Paris 1519 in 4. Lugduni 1520. 4. Venetiis 1598. 4. nebst anderen seinen tractaten, als Sermones super Epistolas Dominicales und Eruditorium vitae; endlich edit. Mogunt. 1612. in 4. III. Voluminib9, qua Sermones cum Eruditorio iunctim editi sunt. Nostrae Argentinensis 1483. quae adeo ordine quarta est, nemo mentionem fecit. Whartonus: vir singulari animi modestia discipuli nomen induit. At ipse auctor in calce Sermonum aliam affert rationem: q in istis Sermonib9 non subtilia, inquit, per modum Magistri, sed simplicia per modum discipuli conscripsi atq collegi.*

Ініц. червоні або сині, рубр. лише червоні.

Оправа XVI XVII ст.: дошки, обтягнуті світлою орнаментованою шкірою, дві застіжки. Для обклеювання внутрішніх сторін оправи використано фрагменти рукопису з нотами, причому заклеєно запис, видно лише: *Ni... Magdeburgen...* (XVII ст.).

IA 342 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 425).

232. Herolt, Johannes. Sermones de tempore et de sanctis. Promptuarium exemplorum. Promptuarium de miraculis Beatae Mariae Virginis. Strassburg, Martin Flach, V Kal. Sept. [28 VIII] 1499. 2°. 410 арк.

HC*8508. BMC II 155 (IB 2221).

270 × 190 мм.

Бракує арк. 1—22 (a—c), 34 (l₄), 35 (l₅), 59—66 (i₁—i₈), 337—342 (Z₁—Z₆), 410 (JJ₈).

Примірник не рубрикований.

Печатка: *Sigillum Bibliothecae Seminarii Luceor-Zytomiriensis.*

На арк. 28a: *Istum librum Emit frater Benedict9 pro 25 (?) grossis (до 1565 р.). Там же: Ab eodem possessore Fr. Seuerinus Cns Crac comparauit simili pcio AD 1565.— F. Sigismundus compleuit (XVII ст.).* На форзаці: № 32. Z Biblioteki Ko...kiey (поч. XIX ст.).

Оправа XVII—XVIII ст., шкіряна (польськ.); відтиснуто ікону діви Марії з Ісусом на руках, яка стоїть на півмісяці; овальна рамка з вогняних язиків. Нижня 79

палітурка пошкоджена.

IA 163 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 76 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XXV—107).

233. Herzmahner. Nürnberg, Kaspar Hochfeder, [ca 1496—1498]. 16°. 228 арк.
H*8534. BMC II 477 (IA 8219). Goff H-135.
125 × 83 мм.

Бракує арк. 123, 128 (за описом BMC), або 1, 6 (за Н): колофона, початку та кінця *tabula*. Як і в примірнику Гайна, *tabula* вміщена на початку книги.

Червоні ініц., перекреслено маюскули (лише в *tabula*). На звороті оправи вміщено виписку з Панцера (колофон друку), зроблену на початку XIX ст.

Оправа кінця XV — початку XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою, слід мідної застібки. На корінці наклейка (фрагмент давнього пергаменного рукопису) з написом: *Lugduni... v. 1491—1498*, тією ж рукою, що й виписка з Панцера.

IA 164. 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 77 (зібрання Шодуара).

Hieronymus (331—420). *De officiis liberorum erga parentes.* Див. № 490: *Vergerius, Petrus Paulus. De ingenuis moribus.*

234. Hieronymus. *Epistolae et tractatus.* P. 1—3 [Vol. 1—2]. Basel, Nicolaus Kessler, 8 VIII 1489. 2°. 492 арк., грав. Друк. знак.
H*8559. BMC III 768 (IB 37615). Goff H-171.
294 × 203 мм.

Бракує останнього арк. в Р. 3 (білого). Червоні ініц., рубр.; підкреслено колонтитули, початкові рядки, колофон; перекреслено маюскули. На тит. арк. почерком XVII ст.: *Nouacellae Mhrij*. Тією ж рукою на арк. 2a: *B:M:V: in Nouacella*.

Печатки бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа другої половини XIX ст., картонна, корінець та наріжники шкіряні.

IA 165 3 бібліотеки Київського університету (II.4.48).

235. Hieronymus. *Epistolae et tractatus.* Nürnberg, Anton Koberger, 12 XI 1495. 2°. 374 арк.

H*8562. BMC II 440 (IB 7497). Goff II-174.

307 × 230 мм.

Бракує арк. 6, 37—43 (e₁—e₇), 126—129 (q₂—q₅). На тит. арк. почерком XVI 1584

ст.: Thome Hirzt. Під колофоном почерком XVI ст.: $\frac{1492}{0089}$.

Оправа: дошки, обклеєні форзацем XVIII ст., з пергаменним корінцем і наріжниками; бракує частини верхньої дошки. Смужка давнього пергаменного рубрикованого рукопису.

IA 166 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 78 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, *Arm.14*).

№ 5

236^{прим. 236}. Hieronymus. *Vitae sanctorum patrum.* Nürnberg, Anton Koberger. Non. Apr. [5 IV] 1483. 2° maj. 164 арк.

HC*8598. BMC II 425 (IC 7294). Goff H-205.

336 × 225 мм.

Бракує арк. 158 (білого). На арк. 2a великий ініц. В синьою фарбою в різнобарвній рамці, на золотому тлі; в середині ініц. мініатюра, мальована червоною та білою фарбами: блаженний Ієронім у кардинальському одязі сидить, тримаючи в руках книгу. Вздовж усіх берегів — віньєтка; на нижньому березі вона має чорний щит з трьома світлими конусами, повернутими своїми вершинами вправо. На арк. 2b — синій ініц. Р (з перлинами) на брунатному тлі, з розчерком. Решта ініц. та рубр.— червоні і сині; підкреслено початкові рядки, перекреслено подекуди маюскули.

Оправлено разом з № 291.

Оправа — дошки, обтягнуті орнаментованою шкірою, з двома мідними застібками. Обріз червоний, фарбований.

IA 343 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 79.

237. 2-й примірник.

350 × 238 мм.

Бракує арк. 1 (білого), 2 (ненум.), нум. II—VII, IX—XIV, CXXVII, CXXXII та ненум. 158 (білого); пошкоджено арк. XVI—XVIII. Початкові ініц. виконано двома фарбами, решту — одною. Червоною фарбою мальовано рубр. та перекреслено маюскули. Рубрикаторові, можливо, належить давня сипіатуризація червоною фарбою, що збігається щодо порядку літер та кількості арк. з гіпотетичною сигнатуризацією BMC. На берегах помітки XVI—XVIII ст.

Оправа давня: дошки, криті орнаментованою брунатною шкірою, сліди металевих оздоб. Бракує більшої частини обох дошок.

IA 344 3 Всеукраїнського музейного городка, інв. 27091 (відділ письма та друку).

238. Hieronymus. Vitae sanctorum patrum. [Strassburg, Typogr. libri Vitas patrum 1483 (Johannes Grüninger?)], Non. Jul. [7 VII] 1485. 2°. 240 арк.

НС*8600. BMC I 98—99 (IB 1311). Goff H-207. БАН 387.

276 × 197 мм.

Бракує арк. 1—14, 233—240 (нум. CCXXIII—CCXXIX); арк. 1, 240 білі. Пошкоджено арк. 225—232 (CCXV—CCXXII).

Ініц.— червоні або сині. Підкреслено заголовки, колонтитули (нумерацію) та деякі рядки.

Помітки XVII—XVIII ст. на берегах. Почерком початку XIX ст.: № 1383. Дрогочинського училища.

Оправа шкіряна, з відтиснутим рантом, XVIII — поч. XIX ст. Обріз фарбований.

IA 167 3 бібліотеки Київського університету (1855 — 1040).

239. Hieronymus. Vitae sanctorum patrum. Add. De laude et effectu virtutum. Venezia, Bonetus Locatellus, impensis Nicolai de Franckfordia, VIII Id. Apr. [6 IV] 1500. 4°. 268 арк., гравір. ініц.

НС*8602. BMC V 452 (IA 23006). Goff H-209.

190 × 140 мм.

Бракує останнього (білого) арк. На тит. арк. рукою бібліотекаря зібрання Яблонівського (XVIII ст.): *Perrara est haec editio Venet. 1500. expressa ad Norimberg: Ant. Koburgeri in fol. max. 1478. quam recenset Rosweyde ad Vitas Patrum Prologomeno XIX. pag. LXI—LXIII. quam etiamq3 pleraeq3 aliae numero 13. sequuntur quas recenset idem prologomeno XVII pag. LVII. sq sumō studio ac cura: Sed hanc nostram vel ignoravit, vel male ei constituit annum 1508 forsitan non inspecta accurati suscriptione finali, nec observato puncto ibi collocato.*

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа обклеєна форзацем XVIII ст., з пергаменним корінцем та наріжниками.

IA 168 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 682).

Pseudo-Hippocrates. De medicorum astrologia. Див. № 193: Firminus de Beauval. Prognosticon de mutatione aeris.

240. Homerus (VIII sec. a. ae. n.). Ilias. Tract. Latina brevis metrica Pindari Thebani. Parma, Angelus Ugoletus, Kal. Jun. [1 VI] 1492. 4°. 23 арк., гравір. ініц. Друк. знак.

НСR 8778. BMC VII 945 (IA 30342). Goff H-306.

202 × 145 мм.

Примірник повністю відповідає описові Рейхлінга. Червоним чорнилом писано колонтитули, рубр., підкреслено заголовки та деякі рядки. Тією ж рукою на вставному арк., вміщеному перед тит. арк., запис: *Historia Troiana Pindari // 1 Fenestella de Ro mgratib9 (порівн. № 187). Achaci9 haiswasser (?) artiū mgr ac theo^e bâccr9 // ptor in tlivang (?) 9tui ñro hũc librũ lega^t 1516 //*. Нижче почерком XVII—XVIII ст.: *Ad Bibliothecā FF Franciscan Ingolst.*

Поряд кругла печатка бібліотеки монастиря францисканців у Інгольштадті, ліквідованого в XVIII ст.

Смужка пергаменного рукопису використана для зміцнення першого зшитка.

Без оправи; цей друк було оправлено разом з якимиись іншими виданнями (див. № 187).

IA 169 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 81 (зібрання Шодуара).

241^{прим. 241}. **Homiliarius doctorum super evangeliis de tempore et de sanctis a Paulo Diacono collectus.** Speyer, Peter Drach, in vig. Nativ. v. Mariae [7 IX] 1482. 2°. 396 арк. Друк. знак.

НС*8790. BMC II 492 (IB 8534). Goff H-316.

284 × 200 мм.

Бракує останнього арк. (білого).

Зшиток BB та арк. 1—4 зшитка CC містяться між арк. a₈ та b₁.

Червоною фарбою мальовано рубр., перекреслено маюскули та обведено деякі рядки; ініц.— однією, подекуди двома фарбами.

На арк. сигн. A_{iii} — коректурне виправлення тексту, зроблене рукою рубрикатора. На тит. арк. почерком середини XVII ст.: Ex Catalogo librorū Ecclesiae Czarnoduñ // ab Adm Rñd Dño Simone Odrowąski Parocho eiude [sic!] loci legat⁹. Там же більш пізнім почерком: Fide Deo nunquam deserit ille pios // Martin⁹ Słubnicz... mp. Тією ж рукою, здається, зроблено рукописну нумерацію, здебільшого зрізану при переоправленні книги. Вона охоплює і оправлений разом трактат Августина (див. № 46). Помітки XVI ст. на берегах.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа XVIII ст., шкіряна з тисненням золотом корінцем та суперекслібрісом на обох палітурках. Він являє собою герб роду Junosza з текстом: EX BIBLIOTHECA GAB: ION: IUNOSZA. PODOSKI.

Обріз фарбований червоною фарбою та золотом. Клаптики давнього пергаментного рукопису використано замість шкіряних наклеюк на берегах.

IA 46 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II 506b).

242. Horae secundum usum ecclesiae Romanae. [Kirchheim, Marcus Reinhard, ca 1490]. 8°. 146 арк., грав. Друк. знак.

Сор. 3068. BMC III 691 (IA 14003). Goff H-366.

150 × 102 мм.

Бракує арк. F₂—F₈.

Друкарський знак і частина дереворитів розмальовані червоною та зеленою фарбами.

Кінець книги, починаючи з арк. F₂, дописано від руки почерком першої половини XVI ст., причому заголовки розділів, їх початки та інші місця тексту, які в оригіналі, очевидно, повинні були бути друковані червоною фарбою, відновлено кіновар'ю. В кінці дописки: Finiunt Hore canonice ad // usum Romane ecclesie // 1544 // . Ця дата вказує, очевидно, на час, коли було зроблено дописку. Є також інші дописки різного часу на берегах книги, частково зрізані при переоправленні. На тит. арк.: Sum Hannis Gerstnerij. [16]92.

Там же печатка бібліотеки францисканського монастиря в Інгольштадті з літерами: S. M. A. I., а також напис: Ad Bibl. PP. Francis. Ingol.

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою брунатною шкірою; пошкоджена шашлями. На корінці дві наклеюки; на одній з них напис: Officiū // B. V. // M. Horae nr^e do //; друга друкована: As.

IA 170 Виявлено серед книг, одержаних в 1932 р. від Волинського державного музею. Це видання не увійшло до каталога, складеного П. Н. Абрамовичем.

243. Horae intemeratae Virginis Mariae secundum usum Curiae Romanae. Partim Latine, partim Gallice. Paris, [Philippe Pigouchet], impensis Simone Vostre, 7 VII 1497. 8°. 92 арк., грав. Друк. знак.

R 561. Bohatta, Lit. Bibl. 606.

164 × 113 мм.

Бракує арк. 45—48 (f₅—F₈).

Ініц. мальовано однією фарбою, подекуди двома; рубр. — червоною. Давня рукописна сигнатуризація арабськими цифрами, починаючи з арк. c₁.

Кілька поміток різного часу на берегах.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа XVI ст., франц.: дошки, криті брунатною шкірою з витисненням рослинним та тваринним орнаментом; корінець ремонтований; рештки двох металевих застібок. Обріз фарбований золотом.

IA 171 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II 2145).

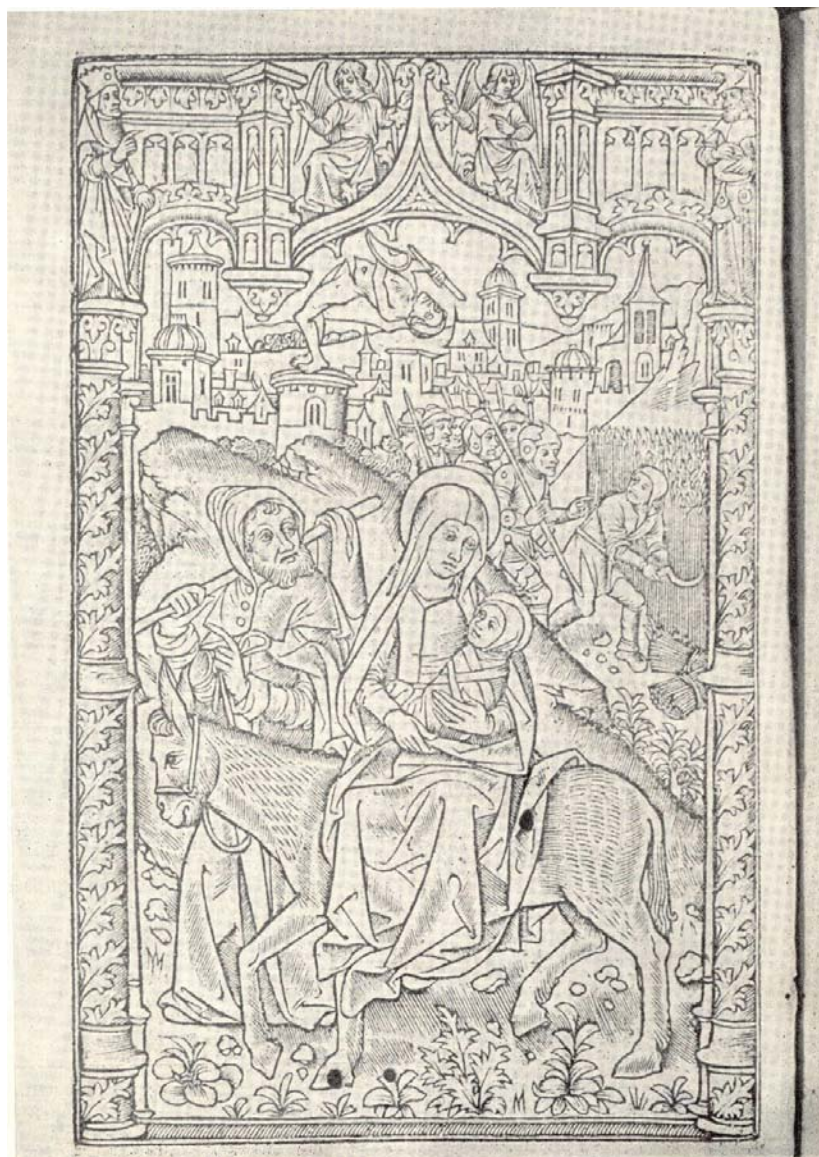
^{прим. 241} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

244. Horatius Flaccus, Quintus (65—8 а. ae. n.). Opera. Comm. Christophorus Landinus. Venczia, Bernardinus Stagninus, 1486. 2°. 178 арк.
НС*8884. BMC V 364 (IB 22122). Goff H-450.
308 × 210 мм.
Бракує правого кута верхньої частини арк. р₈.
Ініц. та рубр. червоні або сині, на початку великих розділів ініц. мальовано двома фарбами.
Численні давні помітки лат. та нім. мовами. На арк. la: Sum ex libris Franciscus Potenza (?) // Arcium medicine M. Juris Vtrius // que doctor. Anno // Ch... 1600. На арк. 178b (білий) та додатковому вклеєному арк. незакінчена спроба складання tabula до даного видання.
Печатка бібліотеки університету св. Володимира.
Оправа XVIII ст., картонна, корінець та наріжники шкіряні, корінець — з золотим тисненням; обріз фарбований жовтою фарбою.
IA 172 З бібліотеки Київського університету (Reg. V. V 1156^b).
Horologium див. Часословець.

245. Hugo de Prato Florido (ca 1262—1322). Sermones de tempore et super Evangelia et Epistolas. [Basel, Michael Wenssler, ca 1485]. 2°. 322 арк.
H*9002. Pol. (B) 2019. Goff H-511.
310 × 214 мм.
Бракує арк. 1, 322; пошкоджено арк. d₃.
Початковий ініц. виконано двома фарбами, решту однією; рубр. червоні.
Помітки XVI—XVII ст. на берегах та на внутрішніх сторонах оправи.
Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою брунатою шкірою; розбита, пошкоджена шашлями.
IA 174 З Всеукраїнського музейного городка, інв. 27089 (відділ письма та друку).

246. Hugo de Prato Florido. Sermones de tempore super Evangelia et Epistolas. [Strassburg, Typogr. libri Jordani de Quedlinburg 1483, non post 1483]. 2°. 369 арк.
НС*9003. BMC I 130 (IB 1938).
250 × 180 мм.
Бракує арк. I (білий), 2, 368, 369.
Червоною та синьою фарбами мальовано ініц. та рубр.; початковий ініц. на арк. 11a — двома фарбами, решта — однією; перекреслено маюскуль.
Рясні помітки XVI—XVII ст. лат., іноді польськ. мовою. Давня рукописна нумерація, здебільшого зрізана при переоправленні; частково пошкоджено й колонтитули. На арк. O_{7a} почерком XVII ст.: Admodū RP. Joannes Uszarenis Pleban9 Te- //... (далі зрізано при переоправленні книги).
Оправа XVIII ст., шкіряна, неорнаментована.
IA 175 З бібліотеки Волинського державного музею, інк. 83 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XXXII—9).

247^{прим. 247}. Hus, Johannes (1375—1415). Gesta Christi. Memmingen, [Albrecht Kunne, ca 1498?]. 4°. 12 арк.
НС*9059. BMC II 608 (IA 11165). Goff H-558.
188 × 129 мм.
Оправлено разом з: 1) Gui11ermus, episc. Parisiensis. Postilla super Epistolas et Evangelia. Köln, Heinrich Quentell, 1501. 2) Passio domini Jesu Christi. S. l. et a.
Оправа німецька, з світлої орнаментованої шкіри. На верхній палітурці дата: JAR 1576. На внутрішній стороні нижньої покоришки напис: Joannes Arthmaier Rorensis: p ligatura 12 (?) Foelix quem faciunt aliena picula// 15 cautum 76 //. На звороті верхньої покоришки: Emptus in parochia Billigstein // a Lamberto Josephi 1636. Нижче: Closter // Trieffenstein // Canon: Regul: // S. P. Augustini //. Тією ж рукою бібліотечний шифр: квадратна паперова наклейка, а на ній друга, в формі серця, з цифрою 308. На тит. арк.: Guillerinus Monasterij Trieffenstein. Замість металевих застібок — ремінці.
IA 176 (3) З бібліотеки Волинського державного музею, інк. 84.

Horae intemeratae Virginis Mariae. Paris. Philippe Pigouchet, 1497 (№ 243).

248^{прим. 248}. **Ingheramius, Thomas Phaedr** (1470—1516). Panegyricus in memoriam divi Thomae Aquinatis. [Roma, Eucharius Silber, post 7 III 1500]. 4°. 14 арк., гравір. ініц.

HCR 9186. BMC IV 119 (IA 19140). Goff I-80.

214 × 140 мм.

№ 50 в конволюті римських інкунабул, див. № 380.

IA 4 (50) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268y).

249. Innocentius VIII, papa (1432—1492). Bulla canonisationis sancti Leopoldi marchionis Austriae. [Wien, Typogr. libri Vocabolista 1482 (Slephan Koblinger? Johannes Cassis?), post 6 I 1484 (1485)]. 4°. 4 арк.

Сор. 3267. BMC III 809 (IA 51058).

225 × 168 мм.

Примірник не обрізано.

Без оправи.

IA 177 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 86 (зібрання Шодуара).

250^{прим. 250}. **Interpretationes somniorum Danielis**. Leipzig, Melchior Lotter, 1500. 4°. 10 арк.

H 5933. GW 7935.

194 × 136 мм.

Бракує арк. 2—5. Займає третє місце в конволюті, до якого входять ще:
1) Itinerarius Joannis de Hese presbyteri ad Hierusalem. Deventer, Jacobus de Breda, 1504. 2) Vespucius, Albericus. Mundus Novus. Augsburg, Johann Otmar, 1504. 3) Pharetra fidei catholicae. Leipzig, Melchior Lotter, 1502. 4) Albertus Magnus. De secretis mulierum et virorum. Leipzig, Melchior Lotter, 1502. 5) Aeneas Sylvius Piccolomini. De duobus amantibus. De remedio amoris. Leipzig, Konrad Kachelofen, s. a. (див. № 378).

Давня рукописна нумерація: 5 (на арк. 1), 10 (на арк. 6) і т. ін.

Оправа XVIII — поч. XIX ст.: картонна, корінець шкіряний; пошкоджена.

IA 178 (3) 3 бібліотеки Київського університету (1851—730).

Isidorus Hispalensis (? — 636). Synonyma de homine i et de ratione. Див. № 252: Jacobus de Gruytrode. Colloquium peccatoris et crucifixi Jesu Christi.

Isocrates (436—336 a. ae. n.). Libellus ad Nicoclem regem. Trans. Lat. Bernardus Justinianus. Див. № 276: Justinianus Bernardus. Orationes.

251^{прим. 251}. **Jacobus de Clusa** (ca 1385—1465). Tractatus de animabus exutis a corporibus. Leipzig, Melchior Lotter, [14]97. 4°. 18 арк.

HCR 9353. BMC IV 649 (IA 12087). Goff J-26.

209 × 150 мм.

№ 3 в конволюті, описаному під № 253.

На берегах помітки XVI- XVII ст.

IA 27 (3) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 777).

252^{прим. 252}. **Jacobus de Gruytrode** (? — 1472). Colloquium peccatoris et crucifixi Jesu Christi. Acc. Petrus Blessensis. De beatitudine claustrali.— Isidorus Hispalensis. Synonyma de homine et ratione. Antwcrpen, Nicolaus Leeu, XVI Kal. Jun. [17 V] 1488. 4°. 16 арк., гравір. ініц.

HC 9296. BMC IX 198 (IA 49934). Goff J-57.

208 × 146 мм.

В Synonyma є рукописні ініц. (червоні). Рукописна нумерація XIX ст.: 9—14 (в Colloquium), 64—71 (в Synonyma). Залишки давньої рукописної нумерації (сигнатуризації), здебільшого зрізаної, в правому нижньому куті. № 2 і 7 в конволюті, описаному під № 434.

IA 112(2) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 90 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XV — 55 С, J).

^{прим. 248} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 250} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 251} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 252} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

253^{прим. 253}. **Jacobus de Gruytrode.** Lavacrum conscientiae omnium sacerdotum. Leipzig, Konrad Kachelofen, 1497. 4°. 51 арк.
H*9960. BMC III 628 (IA 12335). Goff L-102.
209 × 150 мм.
Рукописні помітки XVI—XVII ст. На тит. арк.: Christophorus Schrader MDCXXVII.

Даний друк займає перше місце в конволюті, в якому вміщено далі: 2) H 3504 (див. № 92); 3) HR 9353 (див. № 251); 4) GW 2003 (див. № 272); 5) Defensio Joannis Reuchlini Phorcensis contra calumniatores suos Colonienses. Tübingen, Thomas Anshelmus, 1514; 6) H 5146 (див. № 140); 7) Opusculum contra Speculum oculare Joannis Reuchlin Phorcensis. S. l. et a.; 8) H 12026 (див. № 507); 9) Eyn vnd echtzich // Artikel so Keyserlich maie // stait stathelder vnd wereltliche Curfürsten und für // sten hohen vnd nyderen Rychstend van dem Paysz // vnd allen geystlichen beschwert synt. S. l. et a. (поч. XVI ст.); 10) Dye Abschrift ausz dem Original // so der Turck sampt dem Konig vō // Cathey vñ Persien allen Christliche // Stenden des Romischen Reychs ge- // schrieben habenn. // S. l. et a. (поч. XVI ст.).

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті темною орнаментованою шкірою, дві металеві застіжки.

IA 27 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 779 (1)).

254. **Jacobus de Voragine** (? — 1208). *Legenda aurea sanctorum sive Historia Lombardica*. Reutlingen, [Johann Otmar], 1485. 2°.

312 арк., останній білий. Сигн.: a⁸b⁶c⁸ — e⁸f — n⁶g — z A — U⁸.X⁸. 2 шп., 45 ряд. Шр.: 4 (5?), 5. Колонтитул.

Арк. 1a: Lombardica historia // Арк. 1b білий. Арк. 2a (сигн. a₂): Incipit tabula sup legedas sancto4 // Арк. 15a (сигн. c₁, α: Incipit legenda sanctorū. que lombar // dica nominatur historia. Et primo de fe- // stiuitatibus que occurrūt infra tempus re // nouationis quod representat ecclesia ab // aduentu vsq3 ad natiuitate domini. // De Aduentu domini A // (6) Duentus // domini p quattuor se // ptimanas agit... Сигн. d_a: Hic sancto dei capellam in domo sua cō //... Арк. 311b β, ряд. 10: corpus christi est et sanguis eius. // Колофон: Expliciunt quo // rundam sanctorum legende ad // iuncte post Lombardicam hy- // storiā. Impresse in Reutlinge // Anno dni. M. cccclxxxv. A p κ. 312 білий.

Сор. 6440. Proctor 2708. Pell. (V) 33. Goff J-113. Кисельов 352.

279 × 190 мм.

Ініц. виконано червоною фарбою.

Кілька рукописних поміток. На тит. арк.: Ad usum Nicolaj W (?) (XVII ст.); тією ж рукою: Wittenhausen; іншим почерком: Georgius Schradinus (XVII ст.). На арк. 2a (в рукописному ініц.): J. S. S. Q. B. 1559. На арк. 312 (білому) тією ж рукою: O Jesu esto mihi Jesus. // M. Caspar Kirchner9 // pastor Aund... (?) 1.5.5.9. 15 Junij.

Оправа XIX ст., картонна, корінець та наріжники шкіряні; обріз фарбований. Наклейка: Siegmundsche Sortiments-Buchhandlung Paul Hientsch Berlin. W. Maurstrasse 68.

IA 179 Придбано 17 червня 1938 р.

255. **Jacobus de Voragine.** *Legenda aurea sanctorum seu Historia Lombardica*. Strassburg, [Typogr. libri 1483 Jordani de Quedlinburg (= Georg Husner)] in die S. Floriani [4 V] 1485. 2°.

270 арк. (? , останній білий?). Сигн.: i⁸2⁶a — y⁸.6z⁸ A — F⁶.8G⁶H¹⁰I — M⁶.8N⁸? . 2 шп. 47 ряд. Шр.: 1 (M 60 = 160 мм. Burger 149. Woolley), 2 (M 99 + + M 100 = 91 мм. Ges. f. Typ. 845, 847), 3 (M 100 = 99? мм. Ges. f. Typ. 843, 847). Мінускули-репрезентанти. Колонтитул.

Титул: Lombardica historia // que a plerisq3 Aurea // legenda sãctorum ap = // pelatur. Арк. 1b білий; арк. 2aα: Incipit tabula super // legendas sctō4 fedm ordine alpha — // beti collecta. et primo promittitur p // logus qui ostendit modū reperiedi // materias contentas in diuersis lo = // cis huius voluminis. // Prologus. // [5] Voniā sicut // dicit ysidorus libro de sum = // mo bono... Арк. 12b β, ряд. 37: Finit tabula feliciter. // Арк. 13aα Incipit prologus super legendas sancto4 quas collegit // in unum frater iacobus natione ia // nuensis ordinis fratrum predicatorum. // rum. [v⁶] Niuersil tem- // pus p̄sentis vite in q̄ttuor // distinguit... Арк. 13b α: Incipiunt capitula. // De festiuitatibus que // occurrunt infra tempus renouationis // Арк. 15a α (сигн. a): Incipit legenda sctō4 que lorabar // dica nōiatur historia. Et primo de festiuitatib9 que occurrūt infra temp9 renouatōis qd' representat eccl'ia ab // aduetu vsq3 ad natiuitate domini. // Legenda

prima. A // De aduentu domini. // [5] Duentus do // mini per quat // tuor septimanas... Сигн. b: christi qsi geminate r in duplū q3, alij cogno //... Арк. 195 [C₅]a β, ряд. 47: tur. Oportet igitur te ml'ta sustinere vt acci // Арк. 195b: pias coronā victorie optet te ml'ta pati. vt d' //... (дин. варіант цього місця в наступному примірнику, № 256). Арк. 233b (H₅), ряд. 26, кінець тексту: Quod ipe nobis prestare dignetur qui vi // uit 7 regnat deus p omīa secula seculorum // amen. // Explicit legenda lom // bardica Jacobi d'voragine ordinis pdica // torum epscopi ianuesis. Impressa Argen // tine. Anno domini M. cccc. lxxxv. Finita ī // die sancti Floriani martiris. Cuius legeda // repitur in additionibus huius voluminis // in legenda. CXCV. // Великим шрифтом: S дрібним: equuntur additiones. // Арк. 234 білий. Арк. 235a (сигн. J)α: Sequūtur queda3 // legende a quibusdam alijs superad // dite. Et primo de dece3 milibus mar // tyrum //... Кінця бракує (див. Сор. 6443, опис неточний).

Сор. 6443 (267 арк. замість 270?) бракує тит. арк., 234 (білий), 270 (білий?). Proctor 600? VB 2404.

271 × 197 мм.

Бракує арк. 234 (H₁₀, білий), 269 (N₇), 270 (N₈, білий?). Кінець книги дописано рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.), з такою вказівкою на джерело: Editio, unde haec exscripsi, ex iam additis cognoscit: (typis minorib9 et ni fallor recentiorib9, in forma folii ordinaria, servatis fere iisdem litterar compendiis). Expliciunt quodam sanctor legendc adiuncte post Lombardicam historiam. impresse per Anthonium Koberger in famosa ciuitate Nurnbergensi. Anno salutis. M. CCCCcj. finite, xj. die mensis Septebris. Далі йдуть писані тією ж рукою вірші De sancto Sebaldo, що починаються так: Regie stirpis soboles Sebalde //... Записи різного часу на форзаці та на берегах.

Кілька арк. на початку тексту рубриковано, на арк. 15a — червоний ініц. A. На звороті верхньої палітурки тією ж рукою, якій належать дописки в кінці тексту: Rara editio, siquidem antiquissima Argentinensis, ipsiq3 polyhistori I.A. Fabricio ignota, quippe qui Biblioth. Lat. med. aevi To. IV. p. 52 Argentes an. 1486. 1490. 1496 et 1518 memorat. At haec iam an. 1485 in die S Floriani martyris, i. e. d. 4 Maii, finita. Putat Fabrici9, vir summ9, 1. c Supplementa inde a Capite CLXXVIII. ad CCXVI. accessisse demum editioni Mediolanensi. an. 1494. Certo recensionem suam sic instituit: At illa Supplementa iam in nostra hac comparere videbis. Extat in Chr. G. Schwarzii Indice etc. pag. 23 signo * notata, ac proinde deest in Maittaire Annal. Typograph. Bünemann9 in Catal. MSS. et libror rariss. p. 16 sq. num. 5 pretium editioni Colon. MCCCCLXXX. constituit 5 Rthlr. simulq3 circa earn quaedam notavit. Rarissima habet editio Argentin. 1486. fol. in Biblioth. Rolof. p. 177. num. 2.

Оправа XVIII ст. (?), картонна, обтягнута орнаментованою брунатною шкірою.

IA 180 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 874).

256. 2-й примірник.

Варіант: На арк. 195 (C₅) в другій шпальті пропущено останній рядок (замість 47 — лише 46 рядків), і тому, щоб вмістити весь набір цього арк., на звороті його додано в другій шпальті 48-й рядок, надрукований, як це видно по фарбі, додатково. На відміну від звичайного його набрано так: mittes oib9 q eū inuenissct nil'tas diuitias 7 (а не et). Цей дефект дає підставу для припущення, що даний примірник належав до іншого (більш раннього?) тиражу, ніж описаний під № 255.

298 × 200 мм.

Бракує арк. 1, 2, 258-259 (M₄—M₅), 262—264 (M₈—N₂), 269, 270 (білий?); пошкоджено арк. 3—28. Арк. сигн. M оправлено після арк. 268 (N₆).

Ініц. червоні і сині; червоною фарбою місцями перекреслено маюскули, підкреслено колонтитули, мальовано рубр.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира. Кругла печатка: «Библиотека Александра Лазаревского». Подарунок 1898 р. відомого історика О.М. Лазаревського бібліотеці Київського університету. На арк. За: Цена 1 р. 50 к. № 6.

Оправлено в характерну для бібліотеки О. М. Лазаревського картонну оправу, обтягнуту квітчастою тканиною; корінець шкіряний, внизу ініц.: А.Л.

IA 181 3 бібліотеки Київського університету 11,3,16.

257. Jacobus de Voragine. Legenda aurea sanctorum seu Historia Lombardica. [Hagenau, Heinrich Gran], 1497. 4°.

292 арк., 292 білий? Сигн.: (j 234)⁸ (ij 2233)⁶ a — o⁸p⁴q⁸ — s⁸t⁴v⁸ — y⁸z⁴A⁸B⁸C⁶D⁸E⁸F⁴G⁸ — I⁸K⁴L⁸M⁸N⁴O⁸P⁸. 2 шп., 48—49 ряд. Шпр.: 4 (M 60 = = 160 мм.), 9 (M 47 = 62—63 мм.), 10 (M 18 = 83 мм.). Ініц.-ломбарди 2—3 мм. = = b? Мінускули-репрезентанти. Колонтитул.

Титул: Lombardica historia que a plerisq3 // Aurea legenda sanctorū appellatur, //

Арк. 1b білий. Арк. 2a (сигн. j) колонтитул: Tabula legendarum. Шп. α: Incipit tabula super lege // das sanctorum scd'm ordine3 // alphabeti collecta. Et primo // premitit prologus qui osten // dit modum reperiendi mate // rias contentas in diuersis to // cit huius voluminis // Prologus [q⁶] Voniā sicut di // cit Isidor9 ī... Арк. 12a α, ряд. 42: Finit Tabula feliciter = // Арк. 12b α: Incipit prologus super lege // das sancto4 quas collegit in vnu fra = // ter Jacob9 natione ianuensis ordinis // fratrtū pdicato4. // [v⁶] Niuersum tem = // pus psentif vite... Арк. 13a α: Incipiunt capitula // De festiuitatibus que occur// runt Infra tepus renouatōnis //... Арк. 14a β, ряд. 12: (D)e cena domini. cсхv. //Арк. 14b білий. Арк. 15a (сигн. a). α: Incipit legeda scō4 que Lōbardi = // ca noiat hystoria. Et p'mo d' festiuita // tib9 q occurūt ifra tps renouatōis q'd // rephtat eccl'ia ab aduentu vsq3 ad na // tiuitatem domini // Legenda prima. A // De aduentu domini. // [5] Duetus// dni p quatuor septīa = // nas agit... Сигн. b: ris. Cui Lucia. Patrimoniu meū in //... Арк. 252a (J8) β, ряд. 38: Qd' ipe nobis pstare dignet q viuut et // regnat de9 p oīa secula seculo4 ame. // Explicit legenda lombardica // Jacobi de voragine ordinis p // dicato4 episcopi ianuensis. Арк. 252b α: Sequuntur quedā legede // a quibusdā alijs supaddite. Et primo // de decem milib9 marty4. // Арк. 291a (P7). β, ряд. 27: credere debent q corpus Christi est et // sanguis eius. // Finiunt quorundam san = // ctorū legende adiuncte post Lombar- // dicam historiam. Anno dñi Millesī // mo quadringentesimo nonagesimo se // ptimo. Арк. 292 білий?

R 1423. Madsen 2196.

184 × 138 мм.

Бракує арк. 292 (білого?).

Записи XVI—XVII ст. Рубриковано (червоною фарбою) лише арк. 1, 2, 3a, 12b, 13, 14. Мальовано рубр., перекреслено маюскули, підкреслено титули, колонтитули та деякі рядки.

Оправлено разом з прим. 257 № 278, 452.

IA 128 (4) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 729).

258. Jacobus de Voragine. Legenda aurea sanctorum seu Historia Lombardica. Pars hiemalis. Germanice. [Augsburg, Johann Schönsperger, am Afftermontag oder erichtag vordes heyiligen bischoffes sant Ulrichs tag [3 VII] 1487]. 2° min. 312 нум. арк. + ? нум., грав.

Дефектний примірник. Починається так: колонтитул: Das XII. blat; шп. α: to^edt vnd zoch zein schwert auß. // vnd wolt in darmit geto^edt habe //... кінчається: колонтитул. Das cсcv blat, mn. α: marter uberhaben und beleybest //... зворот, колонтитул: van sant Hugo; шп. α: гравюра (84 × 61 мм.), що займає 18 рядків, далі текст: D[S¹]ant Hugo was von vater //...

Madsen 2200 (1). Goff J-163 (II).

230 × 175 мм.

Бракує нум. арк.: 1—XI, XLIII, XLIX, L, LXVIII—LXXIII, LXXIV, CXXX, CXXXII, CXXXIII, CXXXVI, CXXXVII, CLXIII-CLXX, CLXXVIII, CLXXIX, CLXXXI, CLXXXIII, CLXXXIX, CXCI, CCXIV, CCXI, CCXVIII, CCXIX, CCXXIII, CCXXVII, CCXXXVIII, CCXXXIX, CCLIX.CCLXVI, CCXCIX.CCCVI—CCCXII; пошкоджено арк.: XXV, CXXIII, CLIV, CLV, CCXXVIII, CCXLIII, CCXLV, CCLI.

Гравюри розмальовано жовтою, зеленою, червоною і брунатною фарбами.

Оправа XVIII ст., картонна, корінець та наріжники шкіряні, корінець з золотим тисненням. Заголовок готичний: Legende der Heiligen. При переоправленні книги місцями зрізано колонтитули.

IA 183 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 80 (зібрання Шодуара).

259. Jacobus de Voragine. Legenda aurea sanctorum seu Historia Lombardica. Germanice. Nürnberg, Anton Koberger, auff freytag den nechsten vor sant Nicklas tag [5 XII] 1488. 2° maj. 388 арк., грав.

H*9981. Cop. 6505. BMC II 433 (IC 7400). Goff J-168.

340 × 245 мм.

Бракує арк.: 1—5, 9, 10 (нум. VII—VIII), 37 (XXXV), 208 (CCVI), 292—295 (CCXC—CCXCIII), 303 (CCCI), 359 (CCCLVI). 366—387, 388 (білий?); пошкоджено арк.: 137 (CXXXV), 185 (CLXXXIII), 194 (CXCI), 213 (CCXI), 229 (CCXXVII), 249 (CCXLVII), 253 (CCLI), 328 (CCCXXVI). Відсутні арк. відтворено від руки фрактурою XVII—XVIII ст. з залишеними для гравюр місцями; на відміну від оригіналу, на арк. 1 наведено титул книги, а під ним колофон, що звичайно міститься в кінці друку.

Гравюри (ix збереглося 229) розмальовано від руки переважно червоною,

прим. 257 Конволют; замість IA 128 (4) вказати IA 182 (Прим. Фонду стародруків)

зеленою та жовтою фарбами. Ініц. з перлинами і рубр.— червоні. На початку Winterheil великий ініц. Е (49 × 47 мм.), виконаний синьою фарбою на золотому тлі, в різнобарвній рамці.

Кілька записів на берегах. На арк. 1a і 6a: Ex libris Conventus Crucigerorum Nissae (XVII ст.).

Кругла печатка: Doublette aus der Bresl. Universitäts Bibliothek.

Оправа давня, дерев'яна, обтягнута під час ремонту парусиною, з двома металевими застібками, на яких вигравіювано рослинний орнамент.

IA 345 З бібліотеки Волинського державного музею, інк. 93.

260. Jacobus de Voragine. Legenda aurea sanctorum seu Historia Lombardica. Bohemice. Praha, [Jan Kamp], 30 VI 1495. 2°. 254 арк., грав.

Сор. 4627 = 6522. Tobolka 10. БАН 442, 443.

317 × 210 мм., але 65 арк. (сигн. e₇, e₉, k₈, n₁, t₁, v₈, z₈, aa—gg) мають розмір 293 × 190 мм. Цей факт дає підставу гадати, що даний примірник створено штучно з двох дефектних примірників, або, що менш вірогідне, у вказаних арк. одного примірника було зрізано береги.

Бракує арк.: 1 (білий), 2—3, 6—8, 254 (білий?); пошкоджено арк.: 4, 5, 10, 52, 253. Арк. 2—8 відтворено під руки з великою майстерністю, копійовано не лише шрифти, а й гравюри та ініц. оригіналу.

Гравюри не розмальовано, за винятком гравюри на арк. 5b, пошкоджену й реставровану. Червоні рубр. та перекреслені маюскули, але лише на пошкодж. арк. 4—5.

На арк. dd₂ запис (не раніше XVIII ст.): Wenceslaus Grolmus mpp. Глоси та дописки різного часу на берегах та між рядками, переважно чеськ. мовою. В tabula червоним чорнилом в літері «I» дописано: Jana Husy swate pamieti N xiiij // Ieronyma godiče prazského. О ііj. Дописку зроблено почерком XVII—XVIII ст. рукою, якій належить більшість глос, зокрема інтерлінеарні. Оскільки останній арк. друкованого тексту (253) має бути, за вжитою в tabula і в колонтитулі своєрідною нумерацією, № 12, то можна гадати, що посилання № xiiij і О ііj зроблено на якийсь додаток (очевидно, рукописний), до Passionale, якого бракує в даному примірнику. На початку і в кінці книги вклеєно кілька арк. чистого паперу. На одному з них напис: Kniha manská Karlsleinska de anno 1624 II^{do} N ii2 // Manshoj Wlkowské w Wonoklasech Leta 1625.

Оправа картонна, обтягнута світлою неорнаментованою шкірою. На корінці наклейка з витисненим золотим титулом: Ziwotowe Mucedlnikow — Prag 1495.

IA 184 З бібліотеки Волинського державного музею, інк. 120.

261. Jacobus de Voragine. Sermones de tempore, de sanctis et Sermones quadragesimales. Acc. Sermo de passione Christi et de planctu B. Virginis. P. 1—3. Lyon, Jean Trechsel, Non. Mart. [7 III] 1494 [1495?]. 4".

488 арк. 2 шп. 53 ряд. Шпр.: 3 (М 95. Wool. 373), 5 (М 91 = 58 мм. Claiidin IV p. 63—64. Wool. 374). Мінускули-репрезентанти. Колонтитул.

P. 1. Sermones de tempore. S. 1. et a.

174 арк., останній білий. Сигн.: 1⁸2⁶a⁸ — u⁸.

P. 2. Sermones de sanctis. S. 1. et a.

200 арк., останній білий. Сигн.: [6] A — Z⁸AA¹⁰.

P. 3. Sermones quadragesimales. Sermo de passione Christi et de planctu B. Virginis. Non. Mart. 1494.

114 арк., 96, 114 білі. Сигн.: [8] aa⁸—11⁸; a⁶—c⁶. Друк, знак червоною фарбою (Brunet III (1862) col. 413).

R 1112. Сор. 6524 (III). Goff J-199.

182 × 128 мм.

В Р.3 бракує останнього (білого) арк.

У всіх частинах твору рубрикацію виконано одним майстром: ініц. та рубр. червоні або сині, перекреслено маюскули, підкреслено заголовки.

Численні рукописні помітки та дописки, здебільшого однією рукою (XV—XVI ст.). Тим же почерком під explicit P.1: Impressa āno 1494., а P.2: Anno dñi 1494. Така сама дата під колофоном Р.3.

Давня рукописна нумерація, окрема для кожної частини.

Особливістю примірника є наявність гравюри (дереворит, 128 × 92 мм., розп'яття з Марією та Іоанном Богословом по боках хреста), друкованої на іншому, товстішому папері і вміщеної на початку Р.3. Латинські вірші во славу Христа, писані згаданим вище давнім почерком на берегах гравюри, вказують, що якщо вона не належить до основних частин даного друку, то вставлена не пізніше XVI ст.

Оправа XVII—XVIII ст., картонна, обтягнута неорнаментованим світлим

пергаменом. На корінці рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Jacobi de Voraginc. Sermones de tempore, de Sanctis, et Quadrages: 1499.

IA 185 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 705).

262. Jacobus Philippus de Bergamo (1434—1520). Supplementum chronicarum. Venezia, Bernardinus Rizus, 15 II 1492 [1493]. 2°. 270 арк., грав. Друк. знак.

НС*2809. BMC V 404 (IB 22654). Кисельов 358.

291 × 200 мм.

Гравюри, рамки, друкований ініц. I на арк. 2а та друкарський знак розмальовано від руки. Червоною фарбою перекреслено рубр. та маюскули. Ініц. червоні або сині.

На тит. арк. напис: Simon Schardi9. Extat Chronicon satis magnum, Jacobi Philippi Bergomatis fris heremiteae, in q multa vtilia cont[i]nentur, deductum ab exordio mundj us[q3] ad annum 1510... (XVI ст.). Нижче більш пізнім почерком: Ex Bibliotheca Dñi Jacobi Maijeri, pastoris olim Ecclesiae Vrbaccensis, an = // tecessoris mei, comparaui hunc librum Anno. 1604. Die. 17 Januarij. M. Gregorius Glarean9 Stutgardian9, Pastor Ecclesiae Vrbaccensis. Нижче: Haeredit. poss. Mtt (?) Glück past Beuerensis (?) 1694. Численні помітки па берегах та серед тексту різними почерками XVI та XVII ст. Більш пізні належать переважно згаданому Glareanus.

Кругла печатка з князівською (?) короною та нечітко відбитим текстом. Під нею напис: Voyez de Bure, Bibliographie instructive tome V, page 246—247, № 4323 (опис видання de Benaliis 1483 р.).

Оправа XVIII — поч. XIX ст., картонна. Штамп: Вол. Губ. Ком. по охроне пам'яті, старини и искусства № 1735.

IA 186 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 18 (зібрання Шодуара).

263. Jamblichus (IV ст.). De mysteriis Aegyptiorum, Chaldaeorum, Assyriorum. Acc. Proclus. In Platonium Alicibiadem de anima atque daemone.— Proclus. De sacrificio et magia.— Porphyrius. De divinis atque daemonibus.— Synesius. De somniis.— Psellus. De daemonibus.— Priscianus et Marsilius Ficinus. Expositio in Theophrastum de sensu, phantasia et intellectu.— Alcinous. De doctrina Platonis.— Speusippus. De Platonis definitionibus.— Pythagoras. Aurea verba et Symbola. Haec omnia trans. Lat. et ed. Marsilius Ficinus.— Marsilius Ficinus. De voluptate. Venezia, Aldus Manutius, IX 1497. 2°. 186 арк.

НС*9358. BMC V 557 (IB 12446, 12445). Goff J-216. БАН 444. Кисельов 359, 360.

310 × 210 мм.

Бракує останнього (білого) арк.

Кілька рукописних поміток XVI ст. Вгорі в правому куті рештки давньої рукописної нумерації, здебільшого зрізаної при переоправленні книги. Два контурні ініц., виконані чорнилом.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира (без слова «Императорского»).

Оправа шкіряна, XVIII ст.

IA 187 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V 424).

264. Johannes Chrysostomus (? — 407). De compunctione cordis. De reparatione lapsi. De poenitentia. Quod nemo ab aliquo laeditur nisi primus a se ipso laedatur. Acc. Augustinus Aurelius. Ammonitio de lectione divina.— Bernardus Claravallensis. De obsecratione, oratione, postulatione et gratiarum actione. De septem misericordiis dei. [Venezia, Andreas Torresanus, ca 1496?]. 4°. 58 арк.

НСR 5044. BMC V 314 (IA 21790). Goff J-281. Кисельов 364.

197 × 140 мм.

Бракує арк. 1, 10.

Ініц. і рубр.— червоною фарбою. На арк. 2а напис почерком XVI—XVII ст.: Est mon [asterii?] Honorať berinen. Рукописні маргіналії різного часу. Давній рукописний колонтитул, подекуди зрізаний при переоправленні книги.

Екслібрис: Biblioteca Zahinecka.

Оправа — імітація світлого пергамена і форзацу XVIII ст. (Richard Oesterreich Königl. Hof. Buchbinder Dresden).

На корінці відтиснуто золотом: IOANNIS CRISOSTOMUS. DE COMPUNCTIONE CORDIS 1470. Фарбований червоний обріз.

IA 189 3 надходжень до Всенародної бібліотеки України початку 20-х років.

265. Johannes Chrysostomus. Homiliae LXX super Matthaem. Trans. Lat. Georgius Trapezuntius. [Strassburg, Johann Mentelin, non post 1466]. 2°. 251 арк.
НС*5034. BMC I 51 (IB 504^a, 504^b). Goff J-288.
282 × 206 мм.

Широкий примірник з 4 пунктурами, по два вгорі і внизу набору, на внутрішньому березі розгорнутого аркуша.

На арк. 130 (I₁₀) останній рядок: Hic null's est defect9. Sequit text9; арк. 128 (I₈), білий, вирізано.

Червоною фарбою виконано ініц., перекреслено маюскули, підкреслено окремі рядки. На початку твору напис рукою рубрикатора: Incipit Crisostom9 sup Math'um. In Caplo octauo. Нижче тією ж рукою в формі титула наведено кінець даного друку: Traductio libro4 Scti Johānis crisostomi Sup matheū e greco // ī latinū Edita a Georio trapezontio directaq3 Scitissimo psuli // Nicolao pape. v°. Рубрикаторові належить і колонтитул: на правій стороні арк.— титул твору, на звороті — зазначення розділу давньою арабською нумерацією; червоною фарбою виконано також маргіналії та подекуди пунктуацію там, де її було пропущено.

На арк. 150 (n₈), ряд. 20 і арк. 154 (n₁₂), ряд. 28 — пропуск кількох слів, не виправлений рубрикатором. До тексту додано рукописну tabula XV ст., рубриковану тією ж рукою; tabula має посилання на рукописну нумерацію на берегах примірника готичними літерами, в формі маргіналії. Оскільки під брошурувальні шнури і самого друку, і tabula підкладено смужки одного й того ж пергаментного рукопису і враховуючи давність оправки, слід гадати, що tabula є первісною складовою частиною примірника, оправленого ще в XV ст. і притому до рубрикування.

Виправлення кількох друкарських помилок рукою автора tabula, а також зроблені ним на берегах позначки в формі руки і маргіналії. Вгорі в правому куті — рештки арабських цифр, які вказували рубрикаторові порядок глав, щоб правильно зазначати їх колонтитули. Рештки давньої сигнатуризації посередині правої сторони аркуша, внизу; здебільшого вона зрізана при оправленні. На арк. 1a почерком XVII ст. напівстертий запис: Collegij Soc. Jesu...

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою з витисненим орнаментом, рештки двох металевих застібок. На нижній дошці вгорі дірка на місці, де було прикріплено ланцюг. Корінець ремонтувано; на ньому відтиснуто золотом: S. JOHANNES CRISOSTOMUS SUPER MATHEUM MENTELINI 1461. На верхній дошці вгорі наклейка XV ст.: Crif 3 sup Matheo: з великими літерами, перекресленими рубрикатором. На звороті екслібрис Шодуара.

IA 190 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 38 (зібрання Шодуара).

Johannes Chrysostomus. Sermo de poenitentia. Див. № 32: Augustinus Florentinus. Confessionale.

²⁶⁶прим. 266. **Johannes Chrysostomus.** Sermones de patientia in Job, de poenitentia in David et de virginitate. Köln, Johann Koelhoff Senior, in die S. Seruacij [13 V] 1487. 2°. 62 арк.

НС*5027. BMC I 227—228 (IB 3593). Goff J-307.

295 × 210 мм.

Фрагмент: 2 арк. (b₃, b₆). Перекреслено маюскули, підкреслено колонтитул, червоною фарбою виконано ініц. Р та рубр.

IA 332 (6) 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, інв. 8947).

²⁶⁷прим. 267. **Johannes de Dalberg** (1445—1503). Gratulatio Innocentio papae VIII a. 1485 dicta. [Roma, Eucharius Silber, post 6 VII 1485]. 4°. 6 арк.

Н*5910. BMC IV 106 (IA 18842). Goff D-2.

213 × 143 мм.

№ 11 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (11) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268k).

Johannes de Garlandia див. Rainerius Alemannus.

^{прим. 266} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 267} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

268. Johannes Friburgensis (?—1314). Summa confessorum. Trans. Germ. Berchtoldus. Augsburg, Johann Bämle, an freytag vor Michaelis [25 IX] 1472. 2°. 277 арк., грав., гравір. ініц.

H*7367. BMC II 331 (IB 5643). Goff J-317.

Даний примірник відповідає опису BMC (крім сигнатуризації) і належить до варіантів, відзначених у Гайна. В tabula він має ряд. 11: verkünden; ряд. 12: Künden. Кількість арк., на нашу думку, не 276, а 277; на це вказує вставний арк. q₁₀ (72), що зберіг фальц, між аркушами q₁ і q₂ (63, 64), і склад зшитка D. Сигнатури: [*¹⁴a¹⁰—c¹⁰p⁸q¹⁰r¹⁰—z¹⁰A¹⁰B¹⁰C⁸D⁶]. Арк. 1, 277 (D⁶) білі?

303 × 205 мм.

Бракує арк. 1, 277 (білих?).

Червоні ініц., рубр. На арк. 15a різнобарвний ініц. U на золотому тлі. з віньєткою.

Рештки давньої рукописної сигнатуризації (арк. 76a). Рукописна нумерація XVII—XVIII ст.: i—cslx¹¹, починаючи з арк. 15. Тією ж рукою дописки в tabula.

В паперовій обгортці (XVIII ст.?).

IA 195 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 60.

269. Johannes Gallensis (? — 1303). Summa de regimine vitae humanae: Communiloquium seu Summa collationum. Compendiloquium de vitis illustrium philosophorum. Breviloquium de virtutibus antiquorum principum et philosophorum. Ordinarium vitae religiosae. Venezia, Georgius Arrivabene, 30 VII 1496 8°. 370 арк.

H*7446. Cop. 3370. BMC V 386 (IA 22558). Goff J-333. БАН 454.

145 × 100 мм.

Бракує арк.: 17 (C₁), 64 (H₈, білий), 361 (M₁), 368—370 (M₈ — M₁₀). При переправленні книги в багатьох місцях пошкоджено колонтитул, а також рукописні глоси.

Виписки з Лівія та інші нотатки польською мовою, XVII ст. На тит. арк.: Monastyra Poczaïowskiego mр (XVII ст.). Тією ж рукою запис повторено на арк. 65a (частково зрізано): Монастира Почаєвського mр. На арк. 64b: Hic liber propri9 Sebasteani Szeliski Praesbyteris Regularis S. Basilij Magni Regulae mр. A° Dñi 1640.

Давній власницький запис на тит. арк., заклеєний папером.

Оправа XVIII ст. (почаївська?): картон, обтягнутий брунатою шкірою з відтиснутим рантом.

IA 196 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 61 (б-ка Волинської правосл. дух. семінарії, 776 нов. кат.).

270. Johannes Glogoviensis (XV ст.). Exercitium super omnes tractatus Parvorum logicalium Petri Hispani. Leipzig, Wolfgang Stöckel, impensis Johannis Haller, 1500, 4°.

220 арк.(?), 178 (E₆) білий? Сигн.: a⁸b⁶c⁶d⁴e⁶—g⁶h⁴i⁶k⁶L⁶M⁶N⁴o⁶p⁶q⁴r⁶s⁶t⁴v⁶—y⁶z⁴I³4⁴A⁴B⁶—E⁶aa⁶—cc⁶dd⁴e⁶f^{6(?)}gg^{8(?)}. Нум.: [1] Folium I — Folium C. LXXVI [43?]. Помилки: LXI замість LXII, пропущено CXXXVI. 40 ряд.; починаючи з арк. 179 (aa₁) — 37 ряд. Шпр.: 1 (M 47 = 80 мм.), 2 (M 60 = ca 160 мм.), 3 (M 49 — 73 мм.). Рубр.: α, β. Ініц.: «а», «b», «с», «d», «е», «f»; на арк. 2a—ініц. I з віньєткою, 64 мм., не відзначений в Тргр. Частину тит. арк. та ініц. на арк. 8b друковано червоною фарбою. Колонтитул.

Титул: черв. (ксилогр.): Exercitium // чорн. (набор): Super õnes tractatus par // uorũ logicaliũ Petri hispani. Magistri Johannis Glo // gouiensis alme florentissimeq3 vniuersitatis Studij Cra // couiensis. maioris Collegij artistarũ Collegiati. r ad san // ctũ Florianũ Canonici. ad impensas prouidi: circũspecti // humanissimiq3 viri domini Johannis Haller / Ciuis cra // couiesis virorũ doctorũ fautoris excelletissimi / q3 optimis // atq3 correctissimis characterib9: per dñm Baccalarium // wolfgangum Steckel monacesem / cõciuem Lipsensem // fauste impressum Anno Iubilei. M. CCCCC.// Черв.: (D Cum priuilegio Copie desuper descripte vt // presentia in detrimentũ prefati Johannis Hal // ler nullus cracouiensium imprimere audebit //). Арк. 1b (чорн.): In tractatũ septimũ magistri // Petri hispani pro Iuniorum institutione Prohemium. // (A⁶) Ristotelis oĩm philosophorũ principis 'pmo topicoru3 // est sentetia... Арк. 2a (сигн. a), нум. Folium i: (J)Nquit Albertus magnus lati // norũ philosophorũ egregius... сигн. b: ista diuisio 'pma ponit ab artisto. in antepntis et in tertio tractatu pe. // Арк. 160 (B₆) b, ряд. 26: D Explicit Exercitiũ sup oes tractatus puo4 logicaliũ Petri hispani // Mgr̃i Iohãnis Glogouiesis alme floretissimeq3 vniuersitatis studij // Cracouiensis maioris Collegij artista4 collegiati r ad sctIII florianũ // Canonici ad impensas Prouidi. circũspecti huãnissimiq3 viri domĩ // Johãnis haller ciuis Cracouiensis viro4 docto4 fautof exceleitissi // miq3 optimis atq3 correctissimis characterib9p dñm baccalarium // wolfgangum Steckel monacensem conciuem Liptensem Fauste // impressum Anno 92

Iubilei M. ccccc // Арк. 161 — 162 бракує. Арк. 179а (сигн. aa): (A⁵) В ео q res est vel non est oratio 'va vel falsa di // citur Sed a dictionib9. Бракує кінця друку, починаючи з арк. 210 (f₄).

Lew.-Kam. 563. Estr. XVII s. 179.

194 × 140 мм.

Бракує арк. 161 (C₁), 162 (C₂), 165 (C₅), 166 (C₆), 178 (E₆, білий?), 210—220?

Численні маргіналії почерком XVI ст.; рукописна вставка XVI ст. на одному з білих аркушів (165), вклеєному на місці відсутніх.

Печатка: BIBLIOTH. ACADEM. VILNENSIS.

На звороті верхньої палітурки напис: Rogalski Adam. dar. 29. marca 1818.

Оправа XVIII ст., шкіряна. На корінці відтиснуто: PETRI // HISPA // NII // LOGICA // GOT: //.

IA 150 3 бібліотеки Київського університету (U. V. VIII. 156).

Johannes Regiomontanus — див. Müller, Johann.

271^{прим. 271}. Johannes de Sancto Geminiano (? — 1323). Disputatio Christi et latronis de finali poenitentia et Dei larga misericordia. Acc. Dialogus consolatorius gloriosissimae Mariae et peccatoris. [Antwerpen, Mathias van der Goes, ca 1486—1487]. 4°. 8 арк.

Con. 2650. Campbell 1039*.

207 × 145 мм.

Червоний ініц. U на початку Dialogus Virginis Mariae et peccatoris; підкреслено титул. Давня дописка (XV—XVI ст.) на арк. 2b і того самого часу додаткова сигнатуризація на всіх арк., крім двох перших. На арк. 8а сліпий відбиток 17 рядків якогось тексту.

Займає восьме місце в конволюті, описаному під № 434.

IA 112 (8) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 63 (б-ка *Armar15k*

Житомирської рим.-кат. семінарії, №55).

Johannes de Saxonia (XIV ст.). In Alchabitium. Див. № 14: Alchabitius. Libellus isagogicus.

Johannes de Secubia (XV ст.). Concordantiae partium sive dictionum indeclinabilium totius Bibliae. Див. № 147: Conradus de Halberstadt. Concordantiae Bibliorum.

272^{прим. 272}. Johannes Stobnicensis (ca 1470—1530). Legenda S. Annae. Leipzig, Melchior Loiter, 1497. 4°. 24 арк.

HC*1113. GW 2003. BMC III 649 (IA 12090). Goff A-745.

209 × 150 мм.

Оправлено разом з № 253.

IA 27 (4) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 779c).

273. Johannes de Tambaco (?^{прим. 273}—1372). De consolatione theologiae. [Strassburg, Typogr. libri Henrici Ariminensis, ca 1478]. 2°. 292 арк.

HC* 15236. Cop. III, p. 288. BMC II 484 (IB 943). Goff J-436.

287 × 200 мм.

Порядок частин такий самий, як у примірнику BMC.

Давня рукописна сигнатуризація, частково зрізана при переоправленні. Тією ж рукою зроблено колонтитул на початкових зшитках.

Ініц. і рубр. червоні, іноді червоні і сині; перекреслено маюскули, підкреслено заголовки.

Кілька давніх поміток на берегах.

Оправа XVIII ст., картонна, корінець і наріжники шкіряні. На корінці відтиснуто золотом титул.

Кругла печатка бібліотеки університету св. Володимира (без слова «Императорского»).

IA 193 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II, 2135).

^{прим. 271} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 272} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 273} Замість ? встановлено 1288 (Прим. Фонду стародруків)

274. Johannes de Verdena (XV ст.). Sermones dominicales cum expositionibus exemplorum per anni circulum, Dormi secure nuncupati. [Köln, Konrad Winters von Homburg, ca 1475—1482^{прим. 274}]. 2°. 148 арк. 1, 148 біли? Сигн.: a⁸ — p⁸q⁶r⁶s⁸t⁸. 2 шп. 38 ряд. Шпр.: 1 (М 4 = = 98 мм. Burger 135. Woolley.). 2 (М 65 = ca 190 мм. Woolley).

Арк. 1 білий. Арк. 2а (сигн. a_{ii}): Sermones dñicales cu3 expositio // nibus euangelio4 p annu3 satis // notabiles r vtilis omnib9 sacerdo // tib9 pastorib9 r capellanis. q alio // noie dormi secure: vl' dormi sine cu // ra sunt nuncupati eo q absq3 ma // gno studio facili possint incorpo // rari r ppl'o pdicari: incipiūt felicit' // Dñica prima aduentus. // Sermo primus [4] Icite filie sio // ecce rex tuus venit tibi // māsuetus rc. Mat. XXI. // verba ista... Сигн. b: [1] nno xv. imperij Tiberij cesaris // ... кінч. текст на арк. 145 (t₅) а α, ряд. 22: ...Quod nobis ille concedat // qui sine fine viuit r regnat. // Колофон: Ad laudem r honorem omnipotē // tis dei r virginis matris eius glo // riose: necnon ad vtilitatē totius // ecclesie expliciunt sermones dor // mi secure: ex varijs diuersoru3 do // cto4 sermonibus collecti. r in vnū // compilati. Шп. β біла. Арк. 145^b: Tabula siue directoriu3 ser // monu3 dormi secure fm alphabeti // ordine3 que tangit materias in sin // gulis sermonibus contentas: inci // pit feliciter. // Арк. 147b ряд. 7: Explicit tabu // la sermonum. Арк. 148 білий.

Н 15957 (1)? Не Сор. I р. 481; III р. 290. VB. 871? Не Madsen 2334.

Примітка. Як видно з наведеного опису, даний друк не відповідає тому розумінню даного № Гайна, яке є в VK 696 і BMC, I 247 (IB 4088, 4089). Оскільки описане тут надання має сигнатури, як зазначено і в описі Гайна, але яких бракує у виданнях, описаних у VK. та в BMC, то воно з більшим правом, ніж вказані описи, може бути ототожене з описом Гайна. Розбіжність з примірниками VK та BM настільки значна, що дане видання не може вважатись варіантом.

289 × 211 мм.

Бракує першого й останнього арк. (білих?).

Початковий ініц. на арк. 2а — двома фарбами, решта — червоні; рубр. червоні, перекреслено маюскуль. В кількох місцях поправки рубрикатора (?).

Численні давні рукописні додатки різного часу, переважно XV—XVI ст., на берегах та на окремих вкладних аркушах. На арк. 2а напис XVII ст.: Ecclesie Parō Ilzensis.

Оправа XV—XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатою орнаментованою шкірою, рештки металевих застібок. Під брошурувальними шнурами підкладено смужки пергаментного рукопису.

IA 194 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, без інв. №). Надійшло у 1935 р.

275^{прим. 275}. Justinianus, Bernardus (1408—1489). Oratio apud Sixtum IV habita. [Roma, Johannes Gensberg, post 10 XII 1471]. 4°. 10 арк.

НС*9643. BMC IV 50 (IA 17836). Goff J-609.

213 × 138 мм.

№ 3 в збірнику римських інкунабул (див. № 380).

На тит. арк., поряд з останнім словом заголовка, запис почерком XVII ст.: Orat. gratulator. in V. 1613 excusa3 pag. 12.

IA 4 (3) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268b).

276^{прим. 276}. Justinianus, Bernardus. Orationes. Nonnullae epistolae. Traductio in Isocratis libellum ad Nicoclem regem. Acc. Justinianus, Leonardus. Epistolae. Venezia, Bernardinus Benalius, [1492?]. 2°. 66 арк.

НС*9639 = 9638 (II). BMC V 374 (IB 22349, 22350). Goff J-611. БАН 476.

315 × 205 мм.

Оправлено разом з № 376.

IA 199 (2) 3 бібліотеки Київської духовної академії, ВХХІ 2 (17) (раніше — А 900).

Justinianus, Leonardus (1388—1446). Epistolae. Див. № 276: Justinianus, Bernardus. Orationes.

277. Juvenalis, Decius Junius. (ca 60—140). Satyrae. Comm. Domitius Calderinus, Antonius Mancinellus, Georgius Valla. Nürnberg, Anton Koberger, 6 XII 1497. 2°. 198 арк.

^{прим. 274} Замість ca 1475—1482 вказано c.1480 (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 275} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 276} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

НС*9711. BMC II 443—444 (IB 7538). Goff J-664. БАН 480. Кисельов 387.
265 × 190 мм.

При переоправленні примірника подекуди зрізано колонтитул та нумерацію.

На тит. арк. написи: *Iste liber est emptus p Nicolaū Maues (?) anno 1521*; нижче тією ж рукою: *Et est possessor huius adam De Opathoviyski. Joannes szwankowskj pictor emit... (?) Ĩ 16...* Кілька поміток першим почерком.

Печатка: *Bibliotheca Gimnazium Podolskiego*.

Оправа XVIII ст.: брунатна шкіра з відтиснутим рантом.

IA 200 3 бібліотеки Київського університету (1848—110).

278. Juvencus, Cajus Vettius Aquilinus (XV ст.). *Historia evanglica hexametris versibus descripta*. [Köln, Cornelius de Zierickzee, ca 1500]. 4°. 64 арк.

Н*9725. BMC I 309 (IA 5242). Goff J-675.

183 × 138 мм.

На арк. 64a (білому) — сліпий відбиток якоїсь фігури (друкарський знак?), 99 × 64 мм., відзначений ще Гайном.

Оправлено разом з прим. 278: 1) *Stella clericorum*. S. 1. et a. Див. № 452. 2) *In hoc libro hec continentur // Uersicli Theodorici Oresmūdi Legū Doctoris // Epl'e Thome Wolffij iunioris. Decretor Doct. // Carmina Esticampiani Poete laureati // Tetrastichon Jacobi Wimphelingi // Epl'a Thome Murner* // В кінці твору: *Joannes Strosack felicit' impressit. [non ante 1502]*. 3) *Jacobus de Voragine. Legenda aurea*. S. 1. et typ. nom., 1497. (Див. № 257).

Оправа — картон, критий давнім пергаменним рукописом євр. мовою, з відтиснутими на верхній палітурці літерами: T.W.

IA 182 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 729).

279. Laetus, Julius Pomponius (?—1498). *De Romanorum magistratibus*. [Venezia, Maximus de Butricis, ca 1491]. 4°. 10 арк.

Н*9833 = 6957 (II). Cop. III, p. 260. BMC V 502 (IA 23794). Goff F-64.

200 × 147 мм.

Вирвано з оправи. Можливо, становить частину конволюта (див. № 187).

IA 201 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 92 (зібрання Шодуара).

280. Leonardus de Utino (? — 1470). *Sermones aurei de sanctis*. [Strassburg, Martin Schott, ca 1483]. 2°. 360 арк.

НС*16126. BMC I 93 (IB 1161).

290 × 203 мм.

На арк. 1, 2 трохи пошкоджено шашлями текст; зрізано береги на останньому аркуші.

Ініц. та рубр. червоні, перекреслено маюскули.

Рештки давньої рукописної сигнатуризації: зшитки позначено арабськими цифрами (1, 2...), арк.— мінускулами (a, b...). Перші зшитки мають рукописний колонтитул.

Окремі помітки різних часів. На арк. 2a почерком XV ст.: *De libris fris Johaīs Unnckel de Galt Sac^e theo^e pfesso'is*. Там же більш пізньою рукою (XVII ст.): *Conventus Friburg: Ord.: Praed.*

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті світлою шкірою; витиснений орнамент; рештки металевих застібок. На верхньому обрізі: *Leonhardus de Utino de Sanctis* (рукою Ункеля?). Внутрішні сторони оправи обклеєно фрагментами пергаменного рукопису XIV—XV ст. нім. мовою (уринок документа?). В рукописі часто згадуються місто Фрейбург (Friburg), *Paulus von Kijchem*, а також суми, які мають сплачуватись, проценти тощо. Смужки пергамену використано також для підкладки під брошурувальні шнури.

Печатка: Бібліотека Київської Духовної Академії.

IA 202 3 бібліотеки Київської духовної академії, В XVIII 2/89 (раніш — Q 224).

281. 2-й примірник.

275 × 195 мм.

Бракує арк. 1 (tabula), 359, 360; пошкоджено арк. 2, 29 (d₅), 158 (t₆), 166—169 (v₈ — v₁₀, x₁), 345 (T₈), 357, 358 (X₅, X₆).

Ініц. червоні і сині, підкреслено окремі рядки, перекреслено маюскули.

На арк. 2a вгорі запис XVII ст.: [Ex 1i] *bris Barlaami Monachi indigni Pec-*

zariensis. Нижче тією ж рукою: Ex libris Barlaami Jasinski // [in]digni Monachi Peczariensis. Багато рукописних маргіналій різного часу, зокрема, можливо, й рукою Варлаама Ясинського, писані, очевидно, ще перед 1669—1673 рр., коли він був уже ігуменом Києво-Печерської лаври і ректором Київської академії. Рукописна нумерація: 1—358 (XVII ст.?).

Оправа XVII ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою, витиснений орнамент; корінець ремонтований.

IA 203 3 бібліотеки Києво-Софійського собору, № 1427.

282. 3-й примірник.

287 × 205 мм.

Арк. 10—85 мають давню рукописну нумерацію: foliū IX...LXXXIII, але з перервою: нумеровано лише арк. 10, 11, 25, 34, 37, 42, 48, 52, 63, 66, 69, 73, 77, 81, 84.

Внизу в правому куті — рештки давньої сигнатуризації, частково зрізаної при переоправленні книги.

Ініц. на арк. 2а кількома фарбами, решта ініц. ту рубр.— червоні або сині; подекуди перекреслено маюскуль.

Під брошурувальними шнурами — смужки пергамену.

Кілька давніх поміток. На арк. 1а запис почерком XV—XVI ст.: Liber domi Ioannis rpti... Нижче почерком XVII—XVIII ст.: Esceie Parchlis Ilzensis.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою, металеві застібки, з яких одної бракує.

IA 204 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, інв. № 27093).

^{прим. 283} **283. Lichtenberger, Johannes** (XV ст.). Prognosticatio. [Heidelberg, Heinrich Knoblochzer, post 1 IV 1488]. 2°. 38 арк., грав.

НС* 10080. ВМС II 532. (IB 15483). Goff L-204.

266 × 195 мм.

Бракує арк. I, 2, 36 (E₆), 38 (білий).

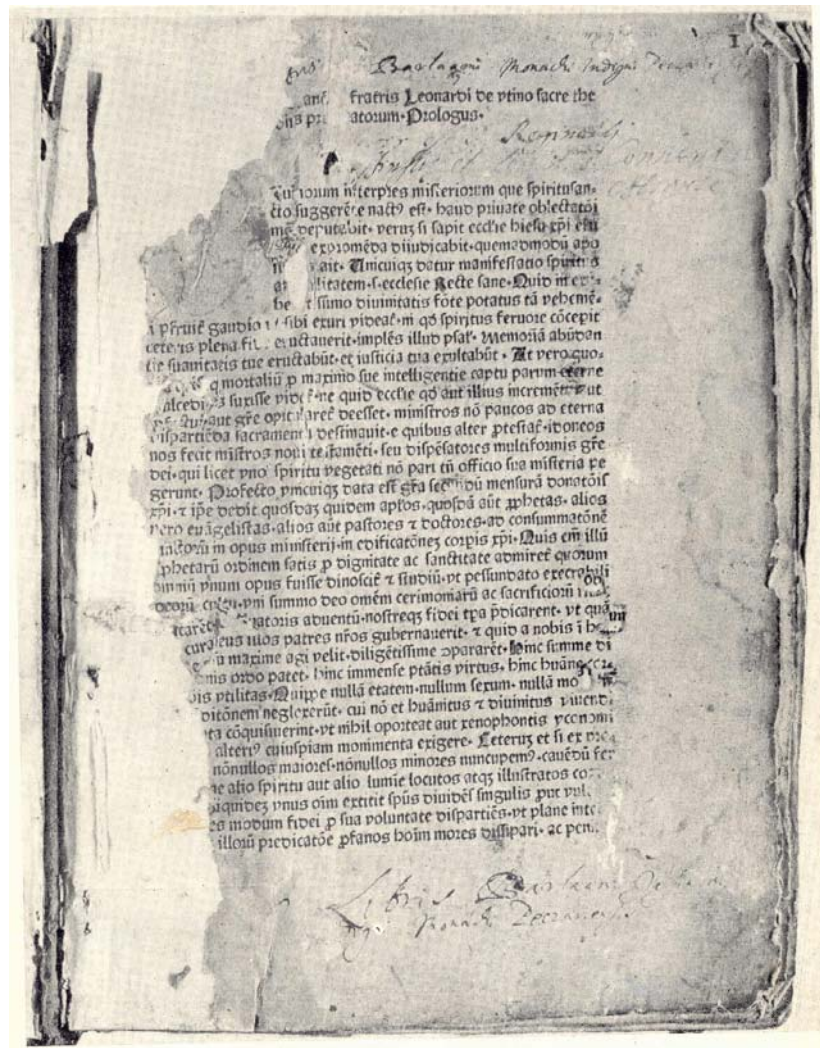
На арк. 3а рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Titulus libri hui9 rarissimi est: Pronosticatio in Latino etc. Prodiit an. 1488. Vid. omnino Tentzelii Monatl. Unterredungen an. 1691, p. 966—983, 822—823.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправлено разом з: 1) Doctissimi Haymonis Saxonis episcopi Halberstatten. in diui Pauli epistolas... Strassburg, Renatus Beck, 1519. 2) Ludo1phus Carthusiensis. Expositio in Psalterium. S. 1. et a. (див. № 289).

Оправа XVI ст.: дошки, криті орнаментованою брунатною шкірою, рештки металевих застібок; корінець пізній.

IA 205 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. Ill 1754b).

Leonardus de Utino. Sermones aurei. Strassburg, Martin Schott, бл. 1483, арк. 2а з
власноручним записом Варлаама Ясинського (№ 281).

284. Livius Patavinus, Titus (59 a. ae. n.— 17). *Historiae Romanae decades*. Ed. Lucas Porrus. Treviso, Johannes Rubeus, 1482. 2°. 330 арк.
HC* 10135. BMC VI 896 (IB 28431). Goff L-243.
322 × 215 мм.

Бракує арк. I (білий), 329 (L₅), 330 (білий); пошкоджено арк. 326—328. На арк. C_{iiiii}, на початку тексту першої декади, на берегах мальована різними фарбами й золотом чотирикутна рамка з плетеним орнаментом візантійського (?) типу, до якої входить як складова частина й початковий ініц. I, виконаний золотом. На нижньому березі в рамці терновий вінок, в середині якого напис чорнилом: Φοῖβω Ἀπολλῶν. Там же під текстом: P Sol. 6. L. Apollo. Подібні щодо стилю ініц. на початку інших декад. Крім того, в підрозділах - інші ініц., у формі капітальних літер, виконаних червоною або синьою фарбою на розчерковому тлі, що переходить на березі в «хвіст».

Рукописні маргіналії. На арк. 2a напис почерком XVII — XVI ст.: Pro Rhetoribus Academicis Soc Jesu ubicunq; fuerint.

Від оправи залишилась лише верхня дошка, обтягнута брунатною шкірою з витисненим орнаментом, не раніше, ніж другої половини XVI ст.

IA 206 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 94 (раніше Волинської правосл. дух. семінарії, № 2301 нов. кат.).

285^{прим. 285}. Lochmaier, Michael (XV ст.). *Sermones de sanctis*. Acc. Wann, Paulus. *Sermones XXIII*. [Hagenau, Heinrich Gran, post 1500?]. 2°.

252 арк.? Останній білий? Сигн.: A⁶B⁶a⁸b⁸c⁶d⁸e⁸f⁶g⁸ — l⁸m⁶n⁶o⁸ — r⁸s⁸t⁸v⁸x⁸y⁸z⁸aa⁶bb⁸cc⁸dd⁶ee⁸-ii⁸. 2 шп., 51 ряд. Шпр.: 4 (M 60 = 160 мм.), 8 (M 47 = 79 мм.). Колонтитул. Ініц.: а. Арк. 1 — 2 бракує. Арк. 3a (сигн. Aз) α: De sctō Hieronymo psbyte. //... Арк. 13a (с и г п. а): Sermones perutiles// de Sanctis p circulu anni Eximij do // toris: ac eccl'ie Patauien. cano = // nici dni Michaelis lochmayr // cū vigītrib9 sermonib9 ma // gistri Pauli wann anne // xis feliciter inci = // piunt. // De sancto Andrea. Sermo. I. // (J³) Lei continuo reli = // ctis retib9 secuti sunt eū. Сигн. 1: Ceteris em parib9 quāto difficilius est h° // ... Арк. 250b(ii₆), останній рядок (51): Malach' ij. Labia sacerdot3 custodiunt // Арк. 251 — 252 бракує.

285 × 200 мм.

Бракує арк. 1, 2, 251 (ii₇), 252 (білий?). Рукописні помітки на берегах різного часу.

Оправа кінця XVIII — початку XIX ст.: картонна, корінець і наріжки шкіряні.

IA 207 3 бібліотеки Києво-Софійського собору, № 585.

286^{прим. 286}. Lollius, Antonius (XV ст.). *Oratio habita in funere Philiberti cardina- li.s Matisconensis*. [Roma, Stephanus Plannck, non ante 30 IX 1484J. 4°. 6 арк.

H*10178. BMC IV 84 (IA 18359). Goff L-277.

214 × 141 мм.

№ 69 в конволюті римських інкунабул (див. № 380).

IA 4 (69) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268ss).

287. Lucanus, Marcus Annaeus (39-65). *Pharsalia*. Comm. Omnibonus Leon- icenus. Ed. Joannes Taberius. Brescia, Jacobus Britannicus, VI Nonas .Maia[s] [2 V]1486. 2°. 176 арк.

HC*10237. BMC VII 975 (IB 31126, 31126^a). Goff L-301.

312 × 218 мм.

Трохи пошкоджено арк. D₂i D₃; арк. 172 і 173 (C₆, D₁) вміщено між арк. 167 і 168; арк. п₃, як і в примірнику BM (IB 31126),— в зшитку «ц». Рукописні маргіналії і помітки XVI ст. і більш пізні.

Як і в примірниках BMC, коректорська поправка на арк. 4a: foetus.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа XVIII ст.: картонна, корінець шкіряний з золотим тисненням; фарбований обріз.

IA 208 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V 1254a).

288^{прим. 288}. Lucanus, Marcus Annaeus. *Pharsalia*. Comm. Omnibonus Leon- icenus. Ed. Joannes Taberius. Venezia, Bartholomaeus de Zanis, impensis Octaviani Scoti, 31 III 1492. 2°. 154 арк.

^{прим. 285} Див. файл (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 286} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 288} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

HC* 10240. BMC V 431—432 (IB 23706). Goff L-304.

269 × 190 мм.

Фрагмент: два арк. з 4-ї книги твору, наклеєні на зворотному боці верхньої дошки оправи Ptolemaeus. Cosmographia. Roma, Petrus de Turre, 1490. (Див. № 392).

IA 346 (1) Надійшло до Бібліотеки в червні 1936 р.

²⁸⁹прим. **Ludolphus de Saxonia** (? — 1378). Expositio in Psalterium. Ed. Jacobus Wimpheling. [Speyer, Peter Drach, post 1 I 1491]. 2°. 224 арк.

HC*10304. BMC II 497 (IB 8610). Goff L-336.

266 × 192 мм.

Кілька рукописних поміток різного часу. Смужки пергаменного рукопису під брошурувальними шнурами.

Оправлено разом з № 283.

IA 205 (3) З бібліотеки Київського університету (Reg. III 1754c).

290. Ludolphus de Saxonia. Meditationes vitae Jesu Christi. Nürnberg, Anton Koberger, in beati Thomae profesto [20 XII] 1478. 2°. 372 арк.

H*10292. BMC II 417 (1C 7183). Goff L-339. Кисельов 404. Львів 21.

482 × 324 мм.

На арк. 1а напис: Rrr 2. Ex Bibliotheca Canonicorum Regularium S. Augustini Trebouie — 1718. Кілька давніх рукописних маргіналій.

В кількох місцях книги — спроба рубрикування; в цілому примірник не рубрикований. Смужки давнього пергаменного рукопису підкладено під брошурувальні шнури.

На форзаці готичним почерком кінця XVIII ст.: D^z eine Ausgabe dieses Werkes m. J. 1474 existire, bezeuget der geschriebene Katalog der Stadtbibliothek zu Prugg (?) an der Mur, den ich in Händen habe. Nun aber will de Bure ihren zwey angeben, die eine in seiner Bibliographie instructive. Vol. Theol. p. 121. mit der Unterschrift: Et sic est finis hujus operis vita christi nuncupati

a quodam religioso ludolpho ordinis carthusiensis montis beate virginis extra civitatem argentinam monacho compilati. etc. Impressum anno domini 1474. Die andere im gaignat. Kataloge p. 38 mit der nonsensikalischen Schlussformel: Gracias deo trino altissimo. Q. vitam Xpi ihesu eius filio hic in sca colonia termino philippi Iacobiq³ profesto. 1474 ihesu incarnacois anno. Weder Weislinger noch Schöpflin haben die erste gekannt und Joudain in Voyage litt. und Ducatiana (?) sind vielleicht zu voreilig gewesen sie für eine Strassburgerausgabe zu erklären, welches der Ausdruck: extra civitatem argentinam allein nach nicht beweist. Meerman scheint mir vor der zweiten gewusst zu haben, wie man aus seiner Nota Orig. Typogr. abnehmen kann. Es wäre also zu wünschen, dz verlässlichere (?) Autoren als de Bure, bey Gelegenheit unsere Zweifel hüben. Immerhin bleibt die koburgerische Ausgabe dieses erbaulichen Werkes, das sich genau an die Evangelisten hält, viele Belesenheit in den Kirchenvätern verräth, und mit Salbung des Geistes geschrieben, ist immer sehr selten. Man hat es deswegen nachher bey 40 mal unter die Presse genommen, ohne die verschiedenen Uebersetzungen. Der Verfasser war aus Sachsen gebürtig, und ginng aus Liebe zur Einsamkeit in die Karthause bey Strassburg nachdem um 26, oder 30 Jahre Dominikaner gewesen war. Seine andere Schriften stehen im Trithemius, Possevin u. Alb. Miraeus. Er blühte gegen die Mitte des XIV Jahrhunderts und muss mit Ludolph seinem Landsmanne der 1422. als Abt zu Tagau (?) starb, nicht verwechselt werden. Нижче тією ж рукою: Lauer.

Оправа XV ст. (Кобергер?): дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою, з наріжниками, середниками та застілками, яких бракує; половини нижньої дошки теж бракує.

IA 347 З бібліотеки Волинського державного музею, інк. 95.

²⁹¹прим. **Ludolphus de Saxonia.** Meditationes vitae Jesu Christi. Strassburg, [Typogr. libri Vitas patrum? Johann Grüninger?], in die S. Lucae [18 X] 1483. 2°.

330 арк. 1,52 (G₁₀) білі? Сигн.: A¹⁰B⁸ — E⁸F¹⁰G¹⁰H⁸ — K⁸L¹⁰M⁸ — S⁸T⁶U⁸X⁶ a⁸ — t⁸v⁶. 2 шп. 63 ряд. Шпр.: 1 (M 60 = ca 200 мм.); 2 (M 21 = 90 мм.). Мінускули-репрезентанти. Колонтитул.

HC* 10293. VB 2267. Pol. (B) 2534. Goff L-343. Кисельов 405.

339 × 225 мм.

Бракує арк. 1 (білий?), 10, 52 (G₁₀, білий?), 266—267 (n₁, n₂). Трохи пошкоджено арк. С₁. Арк. 10, 266, 267 відтворено від руки почерком XVII—XVIII

^{прим. 289} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 291} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

ст. До того ж часу належать кустоди в кінці окремих аркушів та рукописна Tabula dominicarum totius anni simul & festorum. Давні рукописні маргіналії, частково зрізані при переоправленні книги.

На арк. 2а напис XVII—XVIII ст.: Monasterij s. Georgij in Prunfening (?).

Ініц. з перлинами, червоні або сині; рубр.; подекуди підкреслено окремі рядки, заголовки і колофон. На арк. 2а чорнилом своєрідний ініц. F у вигляді дракона.

Оправлено разом з № 236.

IA 343 (2) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 96.

292. Ludovicus de Puppio (XV ст.). Interpretatiunculae carminum Guarini Veronensis. Pisa, Georgius de Gentis, III Non. Maii [5 V] 1485. 4°. 58 арк.

H 13594 = R 1253. BMC VII 1095 (note). Goff P-1132.

214 X 145 мм.

Знаки пунктурів на внутрішньому й зовнішньому берегах. В тексті залишено вільні місця для грецьких слів, що мали бути вписані.

Друкований екслібрис Шодуара з підписом: H. Denoyers sculp.

Оправа XIX ст.: картонна, обтягнута парусиною, на корінці наклейка (тиснений золотом титул твору).

IA 209 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 130 (зібрання Шодуара).

293^{прим. 293}. Ludovicus Imolensis (XV ст.). Oratio in die S. Stephani habita. [Roma, Stephanus Plannck, ca 1490?]. 4°. 6 арк.

HC*9162. BMC IV 94 (IA 18632). Goff L-375.

215 X 144 мм.

№ 41 в конволюті римських інкунабул, описаних під № 380.

IA 4 (41) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268p).

294^{прим. 294}. Ludovicus Imolensis. Oratio in funere cardinalis Petri Ferrici habita. Acc. Crottis, Paulus de. Brevis relatio de vita cardinalis Petri Ferrici. [Roma, Stephanus Plannck, post 25 IX 1478]. 4°. 4 арк.

HC*9159. BMC IV 90 (IA 18631). Goff L-378.

214 × 141 мм.

№ 67 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (67) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268qq).

295. Lumen animae seu liber moralitatum. Ed. Matthias Farinator. [Augsburg], Anton Sorg, 3 IX 1477. 2°. 372 арк., гравір. ініц.

H*10329. BMC II 344 (IB 5811). Goff L-393.

287 × 218 мм.

Червоною фарбою перекреслено маюскули, підкреслено заголовки та колонтитули, наведено пунктуацію, а також розмальовано ксилографічні ініц.

Рештки давньої рукописної сигнатуризації, здебільшого зрізаної при переоправленні книги. Давня рукописна нумерація арабськими цифрами.

Записи на тит. арк.: Sum Michaelis Cörners pastoris in neuestatt (XVI ст.). — Sum FF Carmelitaū Dinkelspilensium (XVII ст.).

Сліпі відбитки кількох рядків набору на арк. 21b, 58b, 370a.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті світлою шкірою з витисненим орнаментом; рештки двох металевих застібок. На верхній дошці напис почерком XV ст.: Liber moralitatu... Lumen animae dictus. На корінці більш пізнім почерком: Mathiae Farinatoris Liber moralitatum Rerum naturalium.

IA 210 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 97.

296. Pseudo-Macer, Aemilius. Macer floridus de viribus herbarum. Metrice [Genève, Typogr. ignot., non ante 1495]. 52 арк., грав., гравір. ініц.

HC*10417. BMC VIII 371 (IA 38498). Goff M-4.

189 × 137 мм.

Деякі гравюри розмальовано зеленою фарбою.

Кілька давніх написів німецькою мовою. На арк. 52b — рубрикована давня рукописна tabula (поч. XVI ст.?). В кінці книги вклеєно два арк. медичних рецептів, писаних тією ж рукою, що й tabula; цій самій руці належить нумерація примірника арабськими цифрами, пов'язана з складанням tabula.

Штамп: Вол. Губ. Комит. по охр. памяти, иск. и старины 3171.

^{прим. 293} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 294} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Оправа: синя обгортка кінця XVIII — поч. XIX ст.

IA 211 3 нерозібраних фондів Волинського державного музею (зібрання Шодуара?)

297^{прим. 297}. **Maino, Jason de** (1435—1519). Oratio pro Mediolanensium principe apud Alexandrum VI papam habita. [Roma, Stephanus Plannck, post 13 XII 1492]. 4°. 10 арк., гравір. ініц.

H*10975. Сор. 3945. BMC IV 97 (IA 18521). Goff M-407.

214 × 143 мм.

№ 22 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (22) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268v).

298^{прим. 298}. **Manilius, Joannes Antonius** (XV ст.). Oratio pro Britonoriensibus ad Alexandrum VI papam. [Roma, Stephanus Plannck, VIII 1492?]. 4°. 4 арк.

HC*10700. BMC IV 96 (IA 18528). Goff M-200.

213 × 146 мм.

№ 34 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (34) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268n).

299^{прим. 299}. **Margarita decretalium**. Ed. Sebastian Brant. [Basel, Nicolaus Kessler, ca 1491]. 4°. 56 арк.

H*10756. BMC III 774 (IA 37694). Goff M-264.

201 × 143 мм.

На арк. 2a ініц. А чорнилом.

На тит. арк. напис XVII ст.: Ex Cathalogo Libror M Valentini Stalich [Stalicki?] Collegii Minoris mpp.

Оправлено разом з № 3, 330.

IA 3 (2) 3 надходжень 1919—1920 pp.

Marlianus, Raimundus (1420—1475). Index Commentariorum C. Julii Caesaris. Див. № 107, 108: Caesar, C.J. Commentarii.

300^{прим. 300}. **Maroldus, Marcus**, inquisitor generalis (XV ст.). Sententia veritatis humanae rcdcmptionis. [Roma, Stephanus Plannck, post 25 III 1481]. 4°. 6 арк.

HC*10778. BMC IV, 81 (IA 18309). Goff M-280.

214 × 145 мм.

№ 48 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (48) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268w).

301. Martianus Capella, Mineus Felix (V ст.). De septem artibus liberalibus libri VII, praemissis libris II De nuptiis Philologiae et Mercurii. Modena, Dionysius Bertochus, 15 V 1500. 100 арк. Друк. знак.

H*4371. BMC VII, 1068 (IB 32338). Goff C-118. ЛДУ 47.

299 × 202 мм.

Бракує рамки, що наклеювалась на тит. арк. (див. BMC).

Кілька давніх поміток астрономічного змісту на берегах. На арк. 100b (останньому): Cathalogus nominū eorum quibus // Exemplaria Donata // De vrinis. // Anno 1559 2 february La9 deo // Impssa p D Lasarum Andree // Naprzod xsiedzu opatowi Thinietzkiemu //. Нижче в дві шпальти йде перелік понад 60 осіб, яким було подаровано примірники згаданого твору; серед них — краківські духовні особи, медики тощо. Писано рукою Станіслава Рожанки (Rosatus), краківського лікаря XVI ст., що видав з присвятою тинецькому абатові Яну Ловчовському трактат: Dominicus de Raygoza. De urinarum significatione. Cracoviae Lazarus Andree impressit M. D. LIX. (Див. Estreicher, Bibliogr. polska, t. XXVI, s. 137, 359).

Оправа: дошки, обтягнуті рештками брунатної орнаментованої шкіри XIV—XVII ст. Корінець ремонтований; застібок бракує. Для обклеювання внутрішніх сторін та як форзац використано кілька арк. латинського рукопису XVII—XVIII ст. релігійного змісту.

IA 212 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 35 (б-ка Волинської правосл. дух. семінарії, 2482 нов. кат.).

^{прим. 297} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 298} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 299} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 300} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

302. Martinis, Octavianus de (ca 1482). De vita et miraculis S. Bonaventurae. Ed. Johannes Philippus de Lignamine. [Ulm, Johann Zainer, s. a.]. 4°. 21 арк., грав. VB 2627,5. Schreiber 4592. Madsen 2679. 192 × 142 мм.
При переоправленні окремі зшитки зброшуровано в один, а тому переплутано порядок арк.
Ініц. і рубр. червоні, подекуди зелені.
Давні виправлення тексту чорнилом.
Оправа XIX ст., картонна.
IA 213 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 99.

303^{прим. 303}. Martinus Polonus (?—1279). Margarita decreti seu tabula Martiniana. Strassburg, [Typogr. libri 1483 Jordani de Quedlinburg (= Georg Husner)], in die sabbati post pentecost. [13 VI] 1489. 2°. 106 арк.
HC*10845. BMC I 139 (IB 2015). Goff M-325. 291 × 212 мм.
Ініц. сині та червоні, виконані тим самим майстром, що і в оправленому разом з цим друком № 308: Mediavilla, Richardus. Super quarto Sententiarum. Червоні рубр., перекреслено маюскули, підкреслено титули та початки рядків розділів.
Смужки пергаменного рукопису підкладено під брошурувальні шнури.
Оправлено разом з № 308.
IA 214 (2) 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, без інв. номера).

Mathaselanus, Matthaeus (ca 1410). Singularia dicta. Див. № 385: Pontanus, Ludovicus. Singularia juris.

Matthaei, Leonardo див. Leonardus de Utino.

304. Matthaeus de Cracovia (1333—1410). Tractatus s. Dialogue rationis et conscientiae de frequenti usu communionis. [Mainz, Typogr. libri 1460 Catholicon, ca 1459—1460^{прим. 304}]. 4°. 22 арк.
H*5803. BMC I 40 (IA 304, 305, 306). Goff M-367. Кисельов 423. 192 × 141 мм.
На початку тексту червоний ініц. М на ліловому тлі, частково пошкоджений угорі і підклеєний, причому заклеєно два слова першого рядка на звороті першого арк. Від руки червоною фарбою заповнено порожні місця, залишені для імен сучасників діалога. Тією ж рукою перекреслено маюскули, виконано рубр. Давня рукописна нумерація: 163—184.
Оправи картонна, обклеєна форзацем XVIII ст.
IA 215 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 43 (зібрання Шодуара).

305. Matthaeus de Cracovia. Dialogus rationis et conscientiae de frequenti usu communionis. Acc. Henricus de Hassia. Expositio super orationem Dominicam. — Expositio super Ave Maria. — Speculum animae. [Köln, Ulrich Zell, non post 1470]. 4°. 26 арк.
HC*5805, *8389. BMC I 185 (IA 2817, 2818). Goff M-368. 214 × 147 мм.
Червоною фарбою виконано ініц., пунктуація, перекреслено маюскули, підкреслено заголовки та деякі місця тексту. Чорнилом рукою коректора (?) зроблено н кінці зшитків кустоди; в деяких місцях зазначено, які саме ініц. мав виконати рубрикатор; виправлено численні друкарські помилки та неточності (арк. 4b, 6b, 8a (коректурний знак?), 12a, 13a та ін.); зроблено переноси, підкреслено в тексті місця, що мали бути опрацьовані рубрикатором, виконано маргіналії, а також ініц. А на арк. 49a.
Оправа першої половини XIX ст., картонна.
IA 216 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 44-72 (зібрання Шодуара).

^{прим. 303} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 304} Замість 1459—1460 вказано тільки 1459 (Прим. Фонду стародруків)

306. Matthaeus de Cracovia. Dialogus rationis et conscientiae de frequenti usu communionis seu Tractatus de eo, utrum expediat et deceat sacerdotes missas continuare vel laicos frequenter communicare. Memmingen, Albricht Kunne, 1491. 4°. 12 арк.

Н*5809. Goff M-371.

184 × 127 мм.

Примірник не рубриковано і не оправлено.

IA 217 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 45 (зібрання Шодуара?).

307. Mayronis, Franciscus de (?—1327). Conflatus s. Scriptum super primo libro Sententiarum. Basel, Nicolaus Kessler, XVIII Kal. Nov. [15 X] 1489). 2° 226 арк. Друк. знак.

Н*10535. "BMC III 768 (IB 37619). Goff M-91.

310 × 216 мм.

Вирізано білий арк. О₇; пошкоджено тит. арк.: вирізано імена власників (?).

Помітки XV ст.

Смужки та шматки пергаментного латинського рукопису (XV ст.?) використано для підклеювання оправи та підкладення під брошурувальні шнури.

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа початку XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою з витисненим рослинним орнаментом та одноголовими орлами (краківська?), з слідами двох металевих застібок. На верхній дошці вгорі відтиснуто: Primus Sentetiarū.

IA 143 3 бібліотеки Київського університету, 1853—361.

308^{прим. 308}. Mediavilla, Richardus (?—1307/8). Quaestiones super quarto libro Sententiarum Petri Lombardi. Ed. Franciscus Gregorii. Venezia, Dionysius Bertochus, 10 XI 1489. 2°. 216 арк.

Н*10986. BMC V 488 (IB 23584). Goff M-425.

295 × 208 мм.

Бракує арк. x₄, x₅; арк. a₂ оправлено за арк. a₄.

Ініц. червоні та сині, рубрики червоні. Червоною фарбою перекреслено маюскули, підкреслено колонтитули.

Смужки пергаментного рукопису підкладено під брошурувальні шнури.

На арк. 1a запис XVII ст.: Eccleae Parchlis Ilzensis. Там же: Mgr Andreas Zarnonij(?). Оправлено разом р № 303.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою, простий ромбовидний орнамент, дві металеві застібки. На нижній дошці вгорі слід ланцюга, яким книгу було прикуто до пюпітра.

IA 214 (1) 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, без інв. номера).

309. Meffret (XV ст.). Sermones de tempore et de sanctis seu Hortulus reginae. P. 1—3. [Basel, Nicolaus Kessler, ante 11 VII 1486]. 2°. 232 + 200 + 316 арк.

НС*10999. BMC III 764 (IB 37579). Goff M-341. БАН 521.

Примітка. В основу визначення частин покладено характер сигнатуризації.

P. 1, 2. Pars hiemalis, De sanctis (оправлені разом).

275 × 190 мм.

В P. 1 бракує арк.: 1, 81 (k₁) — 95 (1₇) та кінця (224—232?); пошкоджено трохи арк.: 77(i₅), 167 (t₇), 168 (t₈), 171 (v₃), 223 (3₇). В P. 2 бракує арк. 1—3, 200 (білий), пошкодж. арк. 4—50.

Ініц. червоні або сині, рубр. червоні; на початку P.1 вицвілий синій ініц. на червоному тлі в зеленій рамці.

Помітки та дописки різного часу, переважно XVII ст. При оправленні першою вміщено P. 2. На її початку запис XVII ст.: Ex Bibliotheca PP. Capucinoꝝ Dombrowice.

Там же печатка: Sigillum Bibliothecae Seminarii Luceor-Zytomiriensis.

Оправа шкіряна, корінець фарбований олійною фарбою, па ньому чорнилом: Sermones // Dominicales // T. I. II. // S. Vincentii & // B: Albertii Ma.

IA 219 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 102 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, Armar.25).
№105

P. 3. Pars aestivalis.

277 × 200 мм.

Бракує арк. 250—251 (AA₈, BB₁), 307 (JJ₁), 316 (білий); пошкоджено частково арк. 299 (HH₁), 312—315. Від тит. арк. залишилась лише вирізка з заголовком, наклеєна па окремий аркуш.

На арк. 2а — великий синій ініц. Е в червоній з зеленим рамці на золотому тлі, решта ініц. червоні або сині.

На арк. 2а вгорі запис: Contus, далі закреслено: Sdmireñ (Sandomirensis?); вздовж нижнього берега більш пізній напис (XVIII ст.). Ex Bibliotheca Poczajowieñ: O. S. B. M.

Оправа картонна (почаївська, XVIII ст.), па корінці відтиснуто: Conciones dominicales veteri. Давній шифр (бібліотеки Почаївського монастиря?).

IA 218 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 101 (б-ка Волинської правосл. дух. семінарії, 1481 нов. кат.).

310. Mesue Junior, Johannes (ca 776—855). Opera medicinalia. Cum additionibus et expositionibus aliorum. V'enczia, Bonetus Locatellus, iinpensis Octaviani Scoti, pridie Kalend. April. [31 III] 1495. 2°. 332 арк., гравір. ініц. Друк, знак.

H*11111. BMC V 444 (IB 22919). Goff M-516.

302 × 200 мм.

Бракує тит. арк.; в XVII ст. замість нього скомпоновано новий (від руки): білий ініц. М на чорному узорчастому тлі, внизу аркуша віньєтка і дата: Venetiis, MCCCCLXXXV.

На початку і в кінці книги вставні аркуші (XVII ст.) з додатками медичного змісту. Рясні давні помітки (за змістом) лат. та польськ. мовами.

Примірника рубриковано, причому поряд з друкованими ініц. іноді мальовано ті ж самі літери на берегах; підкреслено деякі рядки, колонтитули, перекреслено іноді маюскули та друковані рубр.

На арк. 2а запис XVII ст.: Jlls ac Adm. RD: Janis. Matthiae Aloysii Kuncewicz Notarii Publici Liberalitate inscript9 Collegio Vilnen. Scis JESU. На тит. арк.: Bibliothecae magnae Coll. Acad. Viln. S:J: В кінці книги, під Registrum: A. d. 1579 die 20 Januarij A S N d... На звороті попереднього аркуша: Anno Dñi 1584 sum apud D. S. S. [Stanislaum Swiętek, див. нижче]. A ei... ciue // atq3 Consuli Ciuitatis Ploceñ ad duos annos p puero... vero // anno dabit michi flor 12. // Нижче тією ж рукою: Joannis Sigismundi Doctoris fili9 est aput dominū // Stanislaū Swientek ad 4 annos constitut9 p puero ad // annos 3 ad quartum vero si ero... dabit michi (на закресленому надписано) illi / solarium // quantū potes esse Año D. 1585 // ad festū S. Martini // Нижче: Anno Dñi 1591 sum apud stanislaū Swiętek seba // stian9 de glybìn (?) ad tres annos constitut9 pro puero ad 4. (?) dabit mihi / flo: 12. Rok od miesopustu młodego F. (?) На звороті останнього арк. соціально загострені вірші:

O diues non in omni tempore vives
Dum diues moritur
In quattuor partes diuidit[u]r
Vxor adolescentibus
Pecunia pauperibus
Anima demonib9
Caro enim vermib9

Нижче:

Dum moriet[u]r Diues
Concurūt multi Ciues
Et dum moritur Pauper
It vnus aut alter.

Оправа XVI—XVII ст.: дошки, обтягнуті світлою шкірою з відтиснутим фігурним орнаментом, дві металеві застібки.

IA 220 3 бібліотеки Київського університету (Acad. Viln. IX. Med. m. gen. 392).

311. Mesue Junior, Johannes. Opera medicinalia. Cum additionibus et expositionibus multorum. [Venezia, Johannes et Gregorius de Gregoriis, 14 X 1497?].

372 арк. Сигн.: a⁸ — d⁸e¹²f⁸ — l⁸ll²m⁸ — z⁸ζ⁸3⁸4⁸aa⁸ — tt⁸vv⁸... Нум.: [1]2—359 (з численними помилками). 2 шп. 70 ряд. Шпр.: 14 (M 91 — 68 мм.); 15 (M 83 = ca 140 мм.); 20 (M 17= ca 170 мм.); 29 (M 91 = 90 мм.). Ініц.: «а», «b», «f», «h», «k», «l», «m», «o». Мінускули-репрезентанти. Рубр.: η, μ. Колонтитул. Кустоди. Друк, знак? Registrum?

Арк. 1а: Mesue cum expositione mondini su // per canones vniucrsales ac etiā cum // expositiōe Christophori de honestis // in antidotarium eiusdem. // Additiones petri apponi // Additiōes francisci de pedemontiū. // Antidotariu3 nicolai cum expositio // ne platearii. // Tractatus quid pro quo. // Tractatus de sinonimis. // Libellus bulcasis siue seruitoris. // Cōpediū aromatariorū Saladini. // Joannes de sancto amando super an //

tidotarium nicolai. Арк. 1b білий. Арк. 2a (сигн. а, нум.: 2): ¶ Diui Joannis Mesue de consolatione medicinarum // simplicium ꝛ correctione operationum ea ¶. Canones cum // expositione preclarissimi medici magistri Mondini de len // tiis feciliter [sic!] incipiunt. // (J¹²) N nomine dei mi- // sericordis cuius nutu // fmo recipit gratiam // ꝛ doctrina perfectio- // nem. Principium // verborum Joannis // filii. Mesue: filii ha- // mech filii heli: filii // Abdela regis // Damasci. Далі дрібними літерами коментар: ¶ In poie d'i misericor // dis... Сигн. b: nā sua epithimū. n. nō dr antiquū dū h3 tres ānos ne dū //...

Н*11112, але з варіантом тит. арк. і арк. 2a. BMC V 350 (IB 21133). Goff M-517.

Примітка. Комісія GW віднесла описаний нами дефектний примірник до видань XVI ст., проте є достатні підстави бачити в даному разі видання 1497 р. з іншим тит. арк. і початковим зшитком. Наявність друкарської помилки (арк. 2a, ряд. 4) вказує, можливо, що даний примірник належить до більш раннього тиражу, ніж звичайні НС*11112.

299 × 210 мм.

Бракує кінця, починаючи з нум. арк. 355; пошкоджено арк. 1, 2.

Ініц. з перлинами, червоні або сині.

Кілька давніх поміток. На тит. арк. напис XVII—XVIII ст.: Apothecae Collegij Vilnensis Societatis JESU. Нижче більш пізній: Mesue Wenet.

Три арк. рубрикованого пергаменного рукопису XV ст. релігійного змісту (бreviарій?) використано для обклеювання звороту верхньої дошки.

Оправа поч. XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою, рослинний орнамент, дві металеві застібки (однієї бракує).

IA 221 3 бібліотеки Київського університету (Univ. Viln. IX. 393).

312. Pseudo-Methodius. Revelationes. Acc. Aytinger, Wolfgang. Tractatus super Mcthodium. [Augsburg], Johann Froschauer, Kal. Sept. [1 IX] 1496. 4°. 46 арк., гравір. ініц.

НС*11120. BMC II 395 (IA 6488, 6489). Goff M-522. Кисельов 432.

194 × 140 мм.

Кілька давніх рукописних маргіналій.

Вирвано з оправи.

IA 222 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 103 (зібрання Шодуара).

313^{прим. 313}. Michael Scotus (ca 1190 — ca 1291). Liber physiognomiac. [Köln, Ulrich Zell, ca 1495]. 4°. 36 арк.

VK 793.

207 × 147 мм.

Кругла печатка: Biblioth. Academiae Vilnensis. Оправлено разом з № 7.

Оправа першої половини XIX ст., картонна.

IA 7 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Acad. Viln. XV. Suppl. 1. 532).

314. Milis, Joannes (XV ст.). Repertorium juris. Basel, Nicolaus Kessler. Id. Mart. [15 III] 1488. 2°. 155 арк. Друк. знак.

Н*11156. BMC III 766 (IB 37602). Goff M-573.

308 × 220 мм.

Старанно рубрикований червоною фарбою примірник. Ініц. своєїрідної форми: витягнуті вздовж, на червоному тлі у вигляді шахової дошки; на арк. h₁ ініц. викопано двома фарбами: червоною і зеленою. Перекреслено маюскули, підкреслено заголовки, деякі рядки, іноді сигнатури, мальовано рубр.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті світлою шкірою з витисненим орнаментом, слід однієї металевої застібки. Для обклеювання внутрішніх сторін дощок використано аркуш рукопису XIV XV ст. на пергамені нім. мовою. На верхній дошці бібліотечна наклейка XV ст.: Reptoriū Milis al'as Absenti.

На корінці давній бібліотечний шифр: R. 7. N. 66.

IA 223 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 104.

315^{прим. 315}. Millet, Jacques (ca 1425—1466). L'Istoire de la destruction de Troye la grant. Paris, Jean Bonhomme, 12 V 1484 [vel ed. secunda: 28 IV 1490?]. 2°.

220 арк., 1 білий? Сигн.: a¹²⁷b — v¹⁰x¹⁰y¹⁰. 2 шп. 40 ряд. Шпр.: 1 (M 28 = 99—100 мм. = Claudin 1 p. 172/173, 190 suiv.) 2 (M 47 = 74 мм. = Claudin 1 p. 198 (менші мінускули). Дереворити.

^{прим. 313} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 315} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

Арк. 3? а (сигн. a_{iii}) β, під прологом, ряд. 9 знизу: Cy sensuit listoire de la destructiō // de troye la grant trāslates de latin // en françois mise par parsonnages // et composee par maistre iacques // millet estudiant es loix en la ville // dorleans San mil quatercens cin // quante le deuxieme iour du moys // de septembre. Et commence le roy priam // verso: дереворит: Пріам сидить на троні, праворуч і ліворуч від нього стоять по 5 осіб; розмір разом з рамкою 100 × 140 мм.; права сторона пошкоджена.

Шп. α: Priam // [4] Deesses et dieulx // Parfais et glorieulx // Qui gouuernes les cieulx // Du cueur vous remercie // ... Арк. 65а? (сигн. g_{iii}) α: Ca philotas in [...]. Intinant // Prenez lestandart vistement // Car ie vueil partir sans attendre //... Відповідний попередньому арк. 70? (g₈) α: Vous estes [...]r trop mal fondez // Cuidez vo'donc que auoir puissāce //... Зрізаний на 4 рядки згори і трохи з боків подвійний арк. (?): дереворит, зрізаний згори і з правого боку, під ним: Palamides // long temps a que menelaus // Ma mande pour auoir secours // Si ne dois pas faire reffus // Car cest pour rauoir ses amours //...

Н 11160? Claudin I, pp. 182—190 (з факсиміле шрифтів і кількох дереворитів). Brunet II (1861) col. 656.

Фрагмент: арк. 3, 65, 70; крім того, 2 арк. без сигнатур та смужка арк. 67 з сигн. g_v. 3 макулатури, виявленої в оправі Fardelet des temps. Genève 1495. (Див. № 407.)

IA 88 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 351).

316^{прим. 316}. **Mirabilia urbis** Romae. [Roma, Stephanus Plannck, s. a.]. 8° min. 8 арк., грав., гравір. ініц.

HR 11177. BMC IV 101 (IA 18782). Golf M-591.

131 × 95 мм.

Оправлено разом з № 317.

Оправа картонна XIX ст.

IA 224 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 105 (зібрання Шодуара).

317^{прим. 317}. **Mirabilia vel potius historia et descriptio urbis Romae**. Roma, Stephanus Plannck, 11 I 1499. 8° min. 56 арк., грав., гравір. ініц.

HR 11200. Graesse IV p. 536. Goff M-603.

131 × 95 мм.

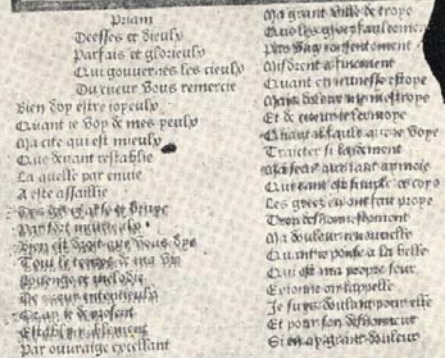
Бракує тит. арк.

Оправлено разом з Н 11177 (див. № 316), як і в примірнику, описаному Рейхлінгом.

IA 224 (2) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 106 (зібрання Шодуара).

^{прим. 316} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 317} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Prima
Deffes et dieux
Parfais et glorieux
Qui gouvernes les cieux
Du cœur vous remercie

Bien top estre topaulx
Quant ie top & mes peulx
Aa cite qui est mieulx
Que d'un testablie
La quelle par enue
A este assaillie

De ses espris et d'inspiration
 Parfaitement ingénieuse
 Il en est d'art que nous de
 Tout le temps à ma
 Gouvernance et mélodie
 Ses œuvres infatigables
 Sont le dessein
 Et d'habituellement
 Par ouvrage excellent

[illegible]

107

318^{прим. 318}. Li miraculi de la Madonna. Venezia [Manfredus de Bonellis], 15 XI 1498. 4^о.

40 арк., 40-й білий. Сигн.: а⁸ — е⁸. 40 ряд. Шр. 6? (Qu / = H = 81—82 мм.; за браком в даному виданні характерних для лат. тексту аббревіатур важко зробити ототожнення, але знак переносу відповідає наведеному в Trgr); 7? (Q/u? == 108 мм.; зустрічається тільки на титулі).

Ініц.: 1) контур., призмат., чорн. на білому тлі, 27 × 27 мм.; 2) b; 3) призмат., Blattwerk, 16 × 16 мм.; 4) f, але 15 × 15 мм.

Рамка: r (194 × 135 мм.) ідентична з оправленим разом друком de Bonellis Vita Jesu Christi (R 250, див. № 503). 27 дереворитів, переважно 58 × 73 і 60 × 85 мм.

Арк. la: Li Mariculi de la Madonna. // Нижче — дереворит (60 × 85 мм.). Арк. lb білий. Арк. 2a (з рамкою): Qui cominciano alchuni miraculi de la gloriosa uer- // gine Maria. Et prima come scampo una donna sua deuo // ta dalla insidie del demonio infernale. Capitulo Primo. // Нижче дереворит (60 × 85 мм.), той самий, що на тит. арк. Під ним: (E⁷) Ra uno caualiero molto richo & pote // te ilquale hauea per usanza ogni anno // in certe feste fare grande spese: & conui // ti^a li suoi amici... Сигн. b: che per sua misericordia la soccorresse di tante pene. Vna nocte orã //... Арк. 37b, ряд. 31: la abbatesa humiliata per lo dicto miraculo uiuette in // sancta pace con le sue monache perseuerando sempre in deuotione // de la madre de iesu Christo: laquale sia sempre rengratiata in secula // seculorum. Amen. // Qui finiscono li miraculi de la gloriosa vergine Maria. Et incõ- // mincia la tauola de li capitoli de li dicti miraculi. Арк. 38a: (Q⁴) Vi icomicia la tabula de la ifrascripta opa. Et pria cõe la // gloriosa uergine Maria... кінч. на арк. 39^b, ряд. 12: aiurata de la uirgine Maria. ap. lxii. // FINIS // Qui finisse la tauola de li capitoli liqli secontenenno in questa // opetta: cioe deci miraculi de la gloriosa uergine Maria. Impressa in // Venecia nel anno del nostro Signore Jesu Christo MCCCCLxxxviii. // a di. xv. de Nouebre. A laude & honore de la gloriosa uergine Maria // Amen. Laus Deo. // Арк. 40 білий.

За повідомленням Комісії GW, це видання не відзначене в відомій Комісії бібліографічній літературі.

195 × 137 мм.

На арк. d₂ сліпий відбиток кількох рядків набору разом з ксилографічним ініц. (цього ж видання?).

Оправлено разом з іншим друком цього самого друкаря (див. № 503).

На форзаці напис олівцем: Edizione molto loduta dal P. Cesari in fatto di lingua italiana trovasi unitamente leg: Vita del Nostro Signore missere Jesu Christo, et de la Gloriosa Virgine Madona Sancta Maria. Venetia 1499. con fig. Fr.—100 (ціна?).

Оправа — картон, обтягнутий світлим штучним пергаменом, корінець з золотим тисненням, обріз червоний.

IA 225 (1) 3 книг колишньої Вінницької філії Всенародної бібліотеки України, В 36.

319^{прим. 319}. Miranda, Sancius de (XV ст.). Oratio de divino amore ad Alexandrum VI habita. Roma, [Eucharis Silber, post 22 V 1496]. 4^о. 4 арк.

HR 11239. BMC IV 117 (IA 19018).

215 × 145 мм.

№ 39 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (39) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268n).

320. Missale Romanum. Ab erroribus purgatum per Philippum de Rotingo. Venezia, Octavianus Scotus, 31 VIII 1482. 2^о. 206 арк., ноти.

H 11376? CR 4190.

328 × 230 мм.

Бракує арк. 101 (п₇), що має містити дереворит Canonbild, та 206. Деякі аркуші підклеєно смужками пергамену та шматками давніх рукописів.

На початку книги великий поліхромний ініц. A (83 × 70 мм.) на золотому тлі з віньєткою на берегах; аналогічні ініц. меншого розміру (са 35 × 35 мм.) і з меншими віньєтками — на арк. b₇, p₈, o₂, p₂, p₄, s₂. Крім того, ломбарди, мальовані синьою фарбою. Подекуди перекреслено маюскули.

На початку книги перед календарем рукописний додаток, писаний готичним почерком у дві шпальти, рубрикований (ініц. з перлинами), з заголовком: In Festo S. Anne matris Marie. Додаток кінчається на звороті аркуша вгорі на початку 1-ї шп. підписом: CF [C. Frater?] 1533; решту арк. розліновано; вздовж берега —

^{прим. 318} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 319} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

низка проколів, за допомогою яких робилось лінування. Між арк. x_1 і x_2 вклеєно невеличкий рукописний додаток, теж літургичного змісту.

Численні помітки на берегах.

На нижній дошці оправи напис XV—XVI ст.: *Iste liber ptinet p frīb9 mīorib9 de obcuācia// p prouincia austriae*. На форзаці олівцем (XIX ст.): *L:K:Palas. Sz: II P. 4. № 731* (шифр?: *Luliniecki Księgozbiór Pałacowy Szafa II, Polica 4, № 731?*).

Оправа XV ст.: дошки, криті брунатною шкірою з витисненим орнаментом; сліди двох металевих застібок; від одної з них залишилась частина з гравійованими готичними літерами: *mīrm* (?). Сліди накладних металевих оздоб на обох дошках. На звороті верхньої дошки друкований екслібріс: *Ex Bibliotheca Lulincensi*, з зображенням двоповерхового палацу з баштою, герба-сокирки (*Topór*) і літерами: *S.-J. [akubowski?]*. (Село Люлинці на Вінниччині належало польським поміщикам Якубовським, які мали цей герб).

IA 226 Передано до колишньої Всенародної бібліотеки України приватною особою. За її словами, інкунабулу знайдено серед архівних фондів у Вінниці.

321. Molitoris, Ulricus (?—1492). *De lamiis et phytonicis mulieribus* [Reutlingen, Johann Otmar, post 10 I 1489]. 28 арк., грав.

HC*11536. BMC II 587 (IA 10727). Goff M-795.

202 × 135 мм.

Бракує арк. 9—16, 23—28.

На арк. 2а червоний ініц. Е; червоні рубрики, перекреслено маюскули й друковані рубр., підкреслено заголовки й деякі рядки.

На форзаці бібліографічні нотатки (барона Шодуара?) з посиланням на Horst. *Zauberbibliothek Band U.S.83 u. f. i* Гайна.

Оправа XIX ст., картонна.

IA 227 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 109 (зібрання Шодуара).

322^{прим. 322}. **Monsaureus, Raynaldus** (?—1511). *Sermo de visione dei, habita coram Alexandro VI in die S. Stephani anno 1496 [recte 1495].* [Roma, Johannes Besicken et Sigismundus Mayer, post 26 XII 1495]. 4°. 6 арк., грав., гравір. ініц.

H*11548. BMC IV 140—141 (IA 19383). Goff M-811.

215 × 145 мм.

№ 42 в збірнику римських інкунабул, описаному під № 380.

На арк. За внизу, після слів: «*Totā suā intelligentiā memoriā &*», той же додаток від руки, що і в примірнику BMC: «*uoluntate intelligit. Totāq3 suā*», зроблений, очевидно, коректором, який помітив пропущений рядок.

IA 4 (42) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268q).

323^{прим. 323}. **Montanus, Marcus** (XV ст.). *Oratio pro Rhodiorum oboedientia.* [Roma, Eucharius Silber, post 10 III 1493]. 4°. 4 арк., гравір. ініц.

H*11572. BMC IV 115 (IA 18977). Goff M-824.

214 × 145 мм.

№ 28 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (28) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268b).

324^{прим. 324}. **Montanus, Nicolaus** (?—1476). *Oratio ad Luccenses.* [Roma, Eucharius Silber, non post 1492]. 4°. 8 арк.

HC 11575. BMC IV 121 (IA 19093). Goff M-827.

214 × 143 мм.

№ 62 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (62) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268u).

325^{прим. 325}. **Mucagata, Philippus** (XV ст.). *Oratio in die Epiphaniae coram Innocentio VIII habita.* [Roma, Eucharius Silber, post 6 I 1488]. 4°. 4 арк.

H 11625. BMC IV 109 (IA 18886). Goff M-868.

215 × 144 мм.

№ 43 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (43) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268r).

^{прим. 322} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 323} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 324} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 325} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

326. Müller, Johannes (1436—1476). *Calendarium in annos 1483—1533*. Venezia, Erhardus Ratdolt, Id. Sept. [13 IX] 1483. 4°. 28 арк., грав., гравір. ініц.
H*13778. VB 3790. Goff R-95.
220 × 165 мм.
Бракує арк. 18, арк. 17 пошкоджено.
Кілька давніх поміток. На тит. арк. напівстертий власницький запис.
На останньому арк. в *Quadratum horarium generale* прикріплено мідну пересувну стрілку для вказівки на окремі розділи таблиці.
Оправа початку XIX ст., картонна.
IA 197 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 134.

327. Müller, Johannes. *Ephemerides s. Almanach perpetuum*. Ed. Joannes Lucilius Santritter. Venezia, Petrus Liechtenstein, id. Oct. [15 X] 1498. 4°. 122 арк.
HC*13798. BMC V 578 (IA 24714). Goff R-110.
218 × 151 мм. Бракує арк. 9—10 {B₁, B₂}.
Оправи бракує. Цей друк входив до складу конволюта, що належав бібліотеці францисканців у Інгольштадті.
IA 198 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 135 (зібрання Шодуара).

328^{прим. 328}. **Murus, Ddiacus** (?—1491). *Epitoma rerum apud Malacam gestarum. De victoria regis Hispaniarum contra Mauros Granatenses epistola*. [Roma, Eucharius Silber, post 29 VII 1488]. 4°. 4 + 4 арк.
HC 11650 + 11651. BMC IV 109 (IA 18892).
214 × 143 мм.
Переплутано арк., вони йдуть у такому порядку: 1, 2, 7, 8, 5, 6, 3, 4.
№ 58 і 59 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (58, 59) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268gg, hh).

329^{прим. 329}. **Nicolaus, episcopus Modrusiensis** (?—1481). *Oratio in funere Petri Riarii cardinalis S. Sixti habita*. [Roma, Stephanus Planck, s. a.]. 4°. 6 арк.
H*11771. BMC IV 90 (IA 18645). Goff N-50.
214 × 142 мм.
№ 65 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (65) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268oo).

330^{прим. 330}. **Nicolaus de Hanapis** (ca 1225—1291). *Biblia pauperum*. [Strassburg, Johann Grüninger?], 1490. 4°. 40 арк.
HC*3502 (варіант). Сор. 1145 (варіант). BMC I 129 (IA 1773 = Сор. 1145, IA 1774 повністю збігається з нашим. Goff N-852).
201 × 140 мм.
Бракує останнього аркуша. У зшитку f арк. переплутано: f₃, f₄, f₅, f₆, f₁, f₂, f₇.
На тит. арк. напис XVII ст.: М. Valent Stalicki (див. № 299).
Оправлено разом з № 3 і 299.
IA 3 (3) 3 надходжень до Всенародної бібліотеки України початку 20-х років.

331^{прим. 331}. **2-й примірник**.
203 × 147 мм.
Фрагмент: лише арк. 13—20 (зшитки с, d), помилково вставлені при брошуруванні в друк Rampigollis. *Biblia aurea* (H*13687), див. № 398, замість відповідних зшитків згаданого видання.
IA 228 (2) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 132.

Nicolaus de Hanapis. *Biblia pauperum*. Venezia, Johannes de Colonia et Johannes Manthen, 1477. Див. № 91: Bonaventura. *Breviloquium*.

Nicolaus de Lyra (ca 1270—1340). *Contra perfidiam Judaeorum*. Див. № 79, 84: *Biblia Latina*.

^{прим. 328} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 329} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 330} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 331} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

332. Nicolaus de Lyra. Postilla super totam Bibliam. Cum ex positionibus Guilelmi Britonis et additionibus Pauli Burgensis et correctoriis editis a Matthia Doringk. Vol. 1, 3. [Köln, Ulrich Zell, ca 1485]. 2°. 552 + 610 арк., грав.
НС*10368. VK 833. Pol. (B) 2819. Goff N-136.

Vol. 1. 298 × 208 мм.

Бракує початку: арк. 1—58(?), примірник починається зшитком f, в якому збереглося 2 арк.; далі бракує арк. g₁, h₈, s₃, v₉, x₁, y₁, D₆, D₇, D₈, G₂, Y₃, Z₄, aa₂, cc₉ та кінця книги (з арк. dd₁). Пошкодж. арк.: i₉, i₁₀, k₁, t₉, y₂.

На початку книги почерком XVII—XVIII ст.: Bibliothecae Ecclesiae Saynensis Ord. Praemonstrat. На форзаці: «По сличеніи этой книги съ хранящимися в Императорской Публичной библиотеке первопечатными книгами (incunabula) оказывается, что настоящая принадлежит к XV веку, или вскоре по изобретении книгопечатания. В означенной библиотеке видель я сегодня одну подобную книгу, хранящуюся там особо въ витрине за стекломъ. Она напечатана на пергаменте и считается большою библиографическою редкостью. Н. М. 23 Ноября 1856».

Друкowana наклейка: Библиотека И. Сикорского. Шкап. А. Отд. 1. Папка 3. № 20.

Оправа XVIII ст.; картонна, корінець та наріжники шкіряні.

IA 229 3 бібліотеки Київського університету (б-ка проф. Сікорського. А.І.20).

Vol. 3. 313 × 220 мм.

Примірник починається з арк. q; далі йдуть зшитки q¹⁰ — s¹⁰s¹⁰ — z¹⁰A¹⁰ — Z¹⁰aa¹⁰—mm¹⁰nn⁸oo⁶. Старанно рубрикований примірник: ініц. червоні або сині, іноді двома фарбами, червоні рубр., підкреслено заголовки та деякі рядки; на арк. q_{1a} і q_{2b} поліхромні ініц. з золотом, з віньєтками на берегах.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою світлою шкірою; сліди металевих наріжників, медальйонів та застібок. Рештки ланцюга на нижній дошці вгорі. На верхній дошці вгорі давня наклейка: літера «А», мальована ще рубрикатором (?). На звороті почерком XV ст.: Nicolaus de'lira // Sup ysaia. Jeremia. Treno3. Baruch. Ezechiele // Daniele. xij pphtas miores. Machabij libr.

IA 230 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 98.

333. Nicolaus Pergamenus (XV ст.). Dialogus creaturarum moralisatus iucundis fabulis plenus. [Köln], Konrad [Winters] von Homburg, 24 X 1481. 2°. 64 арк.

НС 6126. BMC 1 249 (IB 4045, 4046). Goff N-153.

251 × 175 мм.

Бракує арк. 57 (h₁) та двох білих: першого і останнього.

Початковий ініц. на арк. 2a — двома фарбами, решта ініц. та рубр. — червоні; перекреслено маюскули, підкреслено заголовки. Кілька рукописних поміток. Кругла печатка: Biblioth. Academ. Vilnensis.

Оправа картонна, корінець та наріжники шкіряні, обріз фарбований.

В кінці тексту вклеєно два арк.: tabula якогось стразбурзького (?) видання XV ст.; один з цих арк. (сигн. 4) починається так: шп. α: Alexandri regnum qui arestotelem in ma //...; другий, з сигн. 5: Crucem circū scriptam vndiq3 miles repe//...

IA 231 3 бібліотеки Київського університету (Acad. Viln. XIX. Hist. nat. 297).

Liber .ij.

Iohannis tunc Scoti doctoris subtilis scripti sup secū
do sententiarum incipit feliciter.

Reasonem rerū insinuans scriptura. In hoc secūdo sen

tentiarum libro tractat magr de deo qm ad calitatem et pma
ria. et b circa calitatem triplicem eae qua bz respectu creatū
et qro pio circa b. dicit pma calitas respectu oim cabiliū
te necessitate sit i tribu psonis: et intelligo respectu oim ca
biliū in seipm: et b de necessitate. ita q nō possit ēē nisi i
tribu. Et nō. Rīca. de tri. li. ij. c. xvi. et nō ēē vna psona
ad huc ēē i ea plenitudo potestatis et sapie. q possit pducē omē
possibile. (Ne actio ē suppositū. i. plurū suppositū psona
necesse. i. q triū psona nō pōt ēē vna actio. i. q nec vna potē
tia actū vel vna calitas respectu oim cabiliū. q nō ēē potē
tia ēē actū. pto te somno et vigilia. d. pteca sic se bz pnci
piū opatiōis ad pncipiāta opatiōis ad opatiōē. d. pteca pnci
piū in potētia sensitiua intellectū et volūta et actio ea. b pnci
piū creatio ē aliqd cōmune q ēē tribu. et tale ē pnci
piū nō notionalē sive psonali. i. q actio actio. (I. d. d. pteca pnci
piū vniū pnciū q sūa et dūo i creatura. b illa nō pnt
separi i opatiōē. q nec ille. Itē bonitas rei psonis boni
tati creaturē. ergo pductio pductio.

Hic dicitur ab hincico qdlibeto. q. q. a. vide
ibi. et in additōibz i fine b. (I. d. d. pteca
illa illud pto videt se q p formalit nō creat. nō ēē formalit
magr agit qd nō ēē in actu fm illud qd ē pta rō agēti. pnt
nō ēē formalit in actu vbo vel spūscō. fm at illa pōtētia dū
et spūscō sunt pta rō agēti et cūdi. sic intellectū et volūta
sunt remore rōnes cūdi. i. q pnt nō cūdi formalit et pmo.
(I. d. d. pteca q oim creat. q oim bnt vniū vbi i intellectu
suo cūdi. q vbo pnt intellectū cūdi. i. q illud vbi sūa pa
tre solo dūte vice oim. et oim bnt vniū amor in volūta cō
muni. i. q ille amor spūscō a pte a filio simul vice oim trium.
(I. d. d. pteca illud sic arguo. qro qd p bz illa noticiā gemitū
nō formalit fm aug. vi. de tri. c. j. q fm cū vbi pnt nō ēē fa
pito sapia gemitū. b bz sic correlatiū. s. et pductio bz pdu
cū. b sic bnt nō ēē i actu formalit eo qd bz. q nec formalit
agit actio illa respectu cūdi bntū sive illud qd bnt formalit
rō agēti. dūdet et extra se q filio. i. s. nō creat. qo cōiter
formal rō agēti nō agit illa actio effectū cūdi. i. s. bntū illa

Distinctio .j.

qd est improbatū. d. xvi. pmi li. de dono et
vbo. d. pteca qd dicit de idē pteca q n
vbo. ac si vna psona nō sufficeret ad pntē
aug. vi. de tri. c. i. pntē dū bnt vbi dū
scia de q gemitū et in ipso et qd at in ea nō ē
paulopoli. d. dūit oia te i seipo nō ē i si
sunt i cor scia vniū qz cor sit vbi. s. qz al
vbi dū pntē videt velle mātē. q nō ē i
q i intellectu pto. et p oim nō ē ibi dūnt
pntē. pteca q dū vbi ēē ad pntē dū i
uale videt falsū. qz illud qd ē rō agēti alie
te in agēte. nō pntē illa actio. sic cūdi i
pntē calitatis q recipit i pto. b fm illū
lie ē rō gemitū dū. et illa gemitū nō ē actio
nō ē ipi pti. q terminū gemitū nō ē form
lectio cūdi. q ē rō gemitū vbi fm cū nō
cto. d. dū vbi te noticiā et q sit specula
sup in pmo pmi de scia theologia vti
pntē. qz pto pteca resoluit i pnci
piū pnciū speculatiū. sic pto speculatiū
latia et si in pnciū pteca. d. dū vbi q
teū nō ēē pducē alitū a se. q negatū ē i
dispositiū vel disponentē. et maior affecta
videt vbi. qz vbi cūdi sive vbi i vbi
ne et i pte nō ē nō ē alitū a se. nō ē al
rao dūia nō ē. et si pūmōbile nō ē
vniū aditū. qz tūc nō ēē te pntē ad
et in cōmuniō mātū.

Ad solu tionē glieciō triū sūa
tribū psonis dūia. et b respectu eaz vt cūte
et. sive qm ad et simplici. qz pntē illud q
te cabiliū fm qd ēē et cabile videtū ē
et oim cabiliū qm ad et fm qd ēē et cogit
tercio. pntē illud qd addit in. q. q. nō pntē
videtū ē i pūmōbile pntē vna psona
pntē et i ea pteca cūdi respectu oim cab
pntē dico. q illa calitas pteca nō ē i vbi
pntē. pto q pnciū dūa et pductiō
gemitū. nō ēē pntē pnciū nō ēē pntē
cūdi nō ēē pntē pntē. b aliqd i vbi
ductiō intrinsecā ē nō ēē. et aliqd i vbi
trilece q ē pntē. i. q pntē nō ēē in vbi
et oim nō ēē aditū. qz i co sit aliqd pnci
pntē et aditū. In illo at pntē pteca pntē
cūdi tribū psonis oim secūditā q cūdi nō rep
cūdi eis illud qd ē pnciū pductiū coicē
illo instā in q pntē pntē i vbi ad p
ntē aditū. illud coicē tribū. d. pntē
oim pntē pntē respectu tale oim et pntē
oim sit pntē. et b nō ēē et. qz solū pntē
et et et oim. et b nō ēē et. qz solū pntē
pntē illū pntē i tali et. b nō pntē oim
et volūta dūie et sola cūdi pntē. et oia
ria obiecta et pducta aliq mō i tali et obiecta
vniū. pntē nō ēē nō ēē et cūdi vniū pntē
pntē oim et aliqd aliq. b intellectu dūia
nō ēē et pntē opatiō circa illud. b etia pntē
etia aditū illū intellectu et pntē pntē
et et oim. i. qz tūc ē pducta vbi illū. et pntē
etia etia. dūit volūta dūia cūdi illū

Duns Scotus, Johannes. Quaestiones in quattuor libros Sententiarum Petri
Lombardi. Nürnberg, Anton Koberger, 1481, часть II, арк. 3а (№ 172).

Gratianus. Decretum. Strassburg. Heinrich Eggestein, 1472, apk. 1a (№ 213)

334. Nider, Johann (ca 1400—1438). Die 24 goldenen Harfen. [Augsburg]. Johann Bämle, [non post 1472]. 2°. 171 арк.

Н*11846. BMC II, 330—331 (IB 5644). Goff N-222. Кисельов 461.

309 × 213 мм.

Рештки рукописної сигнатуризації.

На арк. За вгорі рукою рубрикатора: Die xxiiij guldin harppfen; внизу почерком теж XV ст., кіновар'ю: Bittend got fur hern Caspar Schenk // eltwan (?) thomhren zu Regenspurg. Колонтитул: нумерація римськими цифрами окремих Collationes.

На початку Collationes великі ініц. з «хвостами», виконані зеленою фарбою на червоному узорчастому тлі; решта ініц. та рубр. червоні; перекреслено маюскули.

Кілька рукописних поміток та правок тексту.

Шкіряні наклейки на обрізі.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті світлою орнаментованою шкірою. Слід однієї металевої застіжки.

IA 232 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 111.

335. Nider, Johann. Praeceptorium divinae legis sive expositio decalogi. Strassburg, Georg Husner, Id. Febr. [13 II] 1476. 2°. 332 арк.

Н* 11790. BMC I 84 (IB 1005). Goff N-200.

291 × 205 мм.

Бракує арк. 1, 2 та 332, з них 1 і 332 білі.

Рештки давньої рукописної сигнатуризації.

Форзац - арк. писаного на пергамені давнього латинського рубрикованого рукопису — фрагмент словника, в якому пояснюються слова на літеру «А»: annales, appona, aporia etc.

Оправа XV ст.: дошки, до середини обтягнуті світлою орнаментованою шкірою (південнонімецький тип), з однією металевою застіжкою.

IA 233 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 112.

336^{прим. 336}. Nimira, Martinus de (XV ст.). Sermo de passione Domini. [Roma, Eucharius Silber, post 3 IV 1494]. 4°. 10 арк.

HCR 11889. BMC IV 116 (IA 18997). Goff N-259.

214 × 144 мм.

№ 47 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (47) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. v).

Nimireus, Martinus див. Nimira, Martinus de.

337. Obiectiones in dicta Talmud. [Wien, Johann Winterburg, ca 1500]. 4°. 8 арк., гравір. ініц.

HC*15229. BMC III 813 (IA 51565). Goff T-15. 201 × 145 мм.

Залишені на арк. 7а місця для ініц. заповнено ініц., мальованими від руки червоною фарбою.

Сіра паперова обгортка кінця XVIII — поч. XIX ст.

IA 234 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 161 (зібрання Шодуара).

338. Obiectiones in dicta Talmud. [Augsburg, Johann Schaur, ca 1495]. 4°. 10 арк.

Н*15232. BMC II 393 (IA 6839). Goff T-13.

197 × 140 мм.

Вирвано з конволюта, про що свідчать рештки брошурувальних шнурів.

Без оправи.

IA 235 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 162 (зібрання Шодуара).

339^{прим. 339}. Ockam, Guillelmus de (1280—1347). Dialogue sive disputatio inter clericum et militem super dignitate regia et papali. Acc. De vita et moribus Antichristi. [Deventer, Richard Paffraet], 31 I 1491. 4⁰ 10 арк.

HC*6119. GW 8269. BMC IX 53 (IA 47642). Goff D-153.

207 × 145 мм.

^{прим. 336} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 339} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Бракує арк. 7 (b₁) та 10 (білого); вирізано нижню частину тит. арк., що містила, очевидно, власницькі записи.

Червоною фарбою підкреслено заголовки.

Пізня рукописна нумерація: 82—89.

№ 9 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 434.

IA 112 (9) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 49 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, $\frac{XV}{55}$).

Octoëchos див. Іоанн Дамаскин. Осмогласник.

340^{прим. 340}. **Odonis, Geraldus de** (? — 1349). Sententia et expositio cum quaestionibus super Ethica Aristotelis cum textu ejusdem. Venezia, Simon de Luere impensis Andreae Torresani, 14 VII 1500. 2°. 202 арк.

НС* 11969. BMC V 576 (IB 24665). Goff O-29.

292 × 203 мм.

Бракує арк. 195—202; пошкоджено арк. 193—194. Примірник підмочений.

Помітки різного часу. На нум. арк. 47a: Conventus Visniovecensis Carmelitarum Discalceatorum A° 1772. На звороті останнього арк.: Ex Donatione Illrmi

mfcī Dni Stanislai Mnischez Succamerari de M. D. L. FU [ndatoris?] nostri munificentissimi.

Оправлено разом з № 466.

IA 236 (2) 3 надходжень до Всенародної бібліотеки України початку 20-х років.

341^{прим. 341}. **Oratio in funere Bernardi Heruli cardinalis Spoletani: Nolite flere super me...** [Roma, Stephanus Plannck, ca 1485]. 4°. 6 арк.

НС*12021 = Н 8529 (II). Сор. 2348. BMC IV 89 (IA 18648). Goff H-131.

214 × 142 мм.

№ 66 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (66) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268p.).

342^{прим. 342}. **Orbellis, Nicolaus** (XV ст.). Cursus librorum philosophiae naturalis secundum viam Scoti. Basel, Michael Furter, 1494. 4°. 184 арк., грав. (схеми).

HCR 5864. BMC III 783 (IA 37776). Goff O-74.

209 × 151 мм.

Бракує тит. арк.

Кілька давніх рукописних маргіналій. Оправлено разом з № 205.

IA 146 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Univ. Viln. XII. 67).

343^{прим. 343}. **Orosius, Paulus** (ca 413 — ?). Historiarum adversus paganos libri VII. Ed. Aeneas Vulpes. Venezia, Christophorus de Pensis, impensis Octaviani Scoti. XV Kal. Aug. [18 VII] 1499. 2°. 72 арк., гравір. ініц.

НС* 12103. BMC V 473 (IB 23511). Goff O-100.

311 × 212 мм.

Займає п'яте місце в конволюті, що складається з таких творів: 1) Romanorum Imperatorum Cata//logus a Julio C. in Maximilianu3 II prum Triumphatorem Felicem // Augustum: //... кінч. на арк. 9a: ...Antoni9 ronhiltin9 ad lectorē... τε λ an: 1λ(1517?) — рукопис лейпцігського походження.— 2) Cicero M. T. Tusculanae quaestiones. Cum commento Philippi Beroaldi. Venezia, Philippus Pincius, 1510.— 3) Aristoteles. Libri tres de historia animae. Leipzig, Jakob Tanner, 1505.— 4) Compendiosa Capitis phisici declaratio: // principaliū humani corporis membrorū figuras liquido ostendens. philosophie alū- // nis admodum profutura. //... На арк. lb дереворит, порівн. № 369, який містить подібні дереворити. (Видання дорівнює за змістом останній частині твору Johannes Peyligk. Compendium philosophiae naturalis). Leipzig, Wolfgang Stöckel, 1513. 8 арк., 11 гравюр.— 5) Orosius (даний примірник).— 6) Plautus, M. A. Truculentus. Leipzig, Melchior Lotter, 1512.— 7) Plautus M. A. Cistellaria. Leipzig, Melchior Lotter, 1512.— 8) Gilbertus Porretanus. Liber Sex principiorum. [Leipzig, Martin Landsberg, non ante 1507].

На всіх перелічених друках і на форзаці чимало поміток XVI ст. учбового характеру. Здебільшого вони належать одній особі.

^{прим. 340} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 341} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 342} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 343} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Печатка бібліотеки університету св. Володимира.

Оправа першої половини XVI ст., південнонімецька: дошки, обтягнуті до середини світлою орнаментованою шкірою; з двох металевих застібок бракує одної; бракує половини верхньої дошки. Смужки давнього пергаменного рукопису.

IA 237 (5) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V 1616c).

344^{прим. 344}. **Orosius, Paulus.** Historiarum adversus paganos libri VII. Ed. Aeneas Vulpes. Venezia, Bernardinus de Vitalibus, 12 X 1500. 2°. 80 арк., гравірінці. Друк. знак.

НС* 12104. BMC V 549 (IB 24354). Goff O-101.

308 × 215 мм.

Кілька давніх рукописних поміток.

Оправлено разом з № 228.

IA 160 (3) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 114.

345^{прим. 345}. **2-й примірник.**

293 × 205 мм.

Кілька рукописних маргіналій XVII—XVIII ст.

Оправлено разом з № 479.

IA 238 (2) 3 бібліотеки Київського університету, 1838—1659.

346. Ovidius Naso, Publius (43 а. ae. n.— 18). Epistolae. Heroides. Comm. Antonius Volscius.- Sapho. Ibis. Comm. Domitius Calderinus. Venezia, Thomas de Blavis, 10 VI 1485. 72 арк. Друк. знак.

Сор. 4554. BMC V 596 (IB 21850).

307 × 205 мм.

Бракує арк. 1, 72 (білих).

Ініц. і рубр. червоні або сині. На початку Heroides ініц. Н в дві фарби з «хвостом».

Окремі давні рукописні помітки за змістом твору.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправа XVIII ст.: картон, критий форзацем XVIII ст.; корінець та наріжки шкіряні, з золотим тисненням; обріз фарбований.

IA 239 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V 1211c).

347^{прим. 347}. **Ovidius Naso, Publius.** Epistolae. Heroides. Comm. Antonius Volscius et Hubertinus Crescentinatis.— Sapho. Ibis. Comm. Domitius Calderinus. [Venezia, Simon Bevilacqua, 1492—1500]. 2°. 96 арк.

НС 12203. VB 4644. Goff O-162. 302 × 210 мм.

Бракує останнього арк.; пошкоджено арк. p² — q⁵.

Рукописні помітки різного часу, переважно XVI ст., на берегах та між рядками тексту.

Оправлено разом з № 440.

IA 240(2) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 115 (зібрання Волинського древлєсховища).

348^{прим. 348}. **Passio secundum legem.** [Paris, Georg Mittelhus, 1495?]. 8°.

16 арк., останній білий. Сигн.: A⁸ — B⁸. 33—34 ряд. Шпр.: 1 (M₆₀ = 190 мм. = Claudin II p. 5 suiv.), 4 (M₄₉ = 63 мм. = Claudin II p. 5 suiv.). Рубр.: α.

Титул: Passio scd'3 legē deb3 // mori iohanis. xix. // Арк. lb білий. Арк. 2a, сигн. Aⁱⁱ: Scd'3 legē d3 mori. io. // Q Cū 9sid'eo statū uniuersū repio g totū tps a = (xix // principio mūd i p totū tps vsq3 mō fuit Puatū et rectū p II tres leges... Сигн. b: vob' q vos scādālū patiemī i me i hac nocte. scriptū... Арк. 15b ряд. 30: Jesse erat // pater dauit et cristus erat per creationem ergo cristus // passus est pro nobis saluandis. // Explicit passio secundum legem. Арк. 16b білий.

BMC VIII 129 (IA 40085).

129 × 95 мм.

№ 6 в конволюті паризьких інкунабул, описаному під № 476.

IA 67 (6) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 119.

^{прим. 344} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 345} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 347} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 348} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

349. Paulus de Castro (? — 1439). *Lectura super libros I—IV, VI et VII Codicis.* Venezia, Andreas Torresanus, 21 I 1495. 2° maj. 382 арк.

H*4601. BMC V 311 (1C 21721). Goff P-164. 390 × 260 мм.

Бракує тит. арк. та останнього (білого) арк.; пошкоджено арк 2 120 164-170.

На форзаці почерком XVIII ст.: *Pauli de Castro lus Saxonicum 1495 Anno Venetiis.*

Кругла печатка фундаментальної бібліотеки Волинської православної духовної семінарії.

В кінці друку додано *tabula* від H*2236 (див. № 55).

Оправа шкіряна XVIII ст.

IA 328 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 37 (б-ка Волинської правосл. дух. семінарії, 3196 нов. кат.).

350. Pavinis, Johannes Franciscus de (? — 1484). *Oratio in laudem S. Leopoldi Marchionis Austriae habita die XII Kal. Decembris 1484.* [Roma, Eucharius Silber, post 20 XI 1484]. 4°.

12 арк. Сигн. [a¹²]. 32-33 ряд. Шпр.: 2 (Q/u = E; 88 мм.; Woolley 136). Рубр.: β Арк. Ia: Q SEDENTE INNOCENTIO. VIII. PONT. max. // Frederico. iii. Imp. Suadente ab francisco appellato // patauo iuriscons. atq3 aduocato Consistoriali & paupe // rum equite & comite oratore habita die далі пропуск для вписання дати // anno salutis M. cccc. lxxv. publico consistorio [2] I quam dicendi facultatē: Si quod humanū inge // niū posse satis exequi laudes diui Leopoldi existi // marē... Арк. 12 ряд. 29: ...Diu // mortales h° in augmētū fidei in monumēta romani & // ecclesiastici ritus in gloriā eternitat¹ q nimio ardore ex II poseunt Et ut bnfactis lōgo labore quesita iarn

H 12534. VB 3513 (?). Panzer II. 487. 388.

Примітка. Примірники HCR 12534 = BMC IV 105 (IA 18825) = Panzer II 483*. 353 належать до іншого (більш раннього?) тиражу або навіть видання цього твору. 200 × 150 мм.

Примірник зберігся у первісному вигляді: не обрізаний збоку і знизу, не розрізаний угорі, з пунктурами на верхньому березі. Зшитки друкувались по 8 стор., а потім вкладались один в один так, що їх склад перед брошуруванням був такий: 1) арк. 1, 2, 11, 12; 2) 3, 4, 9, 10; 3) 5, 6, 7, 8.

Не оправлено. На арк. 12b олівцем (рукою Шодуара?): 94070 в 1. 30.

IA 243 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 121 (зібрання Шодуара).

351^{прим.} 351. Pelbartus de Themeswar (XV ст.). *Sermones Pomerii quadragesimales Hagenau*, Heinrich Gran, expensis Johannis Rynman, 10 XI 1499. 4°. 154 арк.

H*12559. BMC III 687 (IA 13795).

206 × 150 мм.

Червоні і сині ініц. та рубр., перекреслено маюскули, підкреслено заголовки та початкові рядки. Приписки червоною і синьою фарбами (рукою рубрикатора?). Приписка в кінці твору починається так: *Semel demon apparuit in psona fris layci // duob9 frībus et cu3 tractarēt religioso4 statu // comēdato frm in... ordine dyabol9 dixit in ordīe // sēti frācisci fres sūt sīt carnes in olla feruēte...*

На тит. арк. почерком XVI ст.: *Iste liber est datus pro loco Colensi p me frem Raphaelem Ptūe: vicarium polonie. Pro Cella predicatoris in loco Colensi.* На внутрішньому боці верхньої дошки наклеєно духовну грамоту львівського походження, писану на пергамені й датовану 1470 р.: *PRouido et laborioso viro domīo Alberto de Psary. Ordinis [s]eraphici patris nostri Sancti Francisci // frater Angelus de Ostthrow eiusdem ordinis minim9 et in[di]gnus ac in provintijs Polonie Russi[e] //... quo ad fratres de observantia nuncupatos ... Datū in loco nro bti Bernardinj cytra Muros ciuitatis Leopoliē undecim[a] // Anno domī Millesimo Quadringentesimo Septuagesimo: Na звороті: p alb'to in psary.* На внутрішньому боці нижньої дошки арк. рубрикованого рукопису на пергамені, XV ст., готичним почерком. Зміст стосується свята апостолів Петра та Павла. На тит. арк. відтиснуто (штампом?) літери: BC (Bibliotheca Colensis?).

Оправлено разом з № 66.

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою брунатною шкірою, штемпелі з літерами IHS. Сліди двох застібок.

IA 62 (1) Придбано в М. О. Макаренка у вересні 1934 р.

352^{прим. 352}. **Pereris, Guillelmus de** (? — 1500). Sermo super electione futuri pontificis. [Roma, Eucharius Silber, post 26 VIII 1484]. 4°. 4 арк.
HC 12587. BMC IV 105 (IA 18822).
213 X 141 мм.
№ 7 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (7) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268f).

353^{прим. 353}. **Perger, Bernhardus** (XV ст.). Oratio in funere Friderici III Imperatoris Viennae habita. [Roma, Stephanus Planck, post 8 XII 1493]. 4°. 4 арк., гравір. ініц.
H* 12620. BMC IV 98 (IA 18566). Goff P-283.
214 X 144 мм.
№ 64 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (64) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268nn).

354. Persius Flaccus, Aulus (34—62). Satyrae VI. Comm. Johannes Britannicus et Jodocus Badius Ascensius. Lyon, Nicolaus Wolf, 27 I 1499 [1500]. 4°. 72 арк., грав.
HC 12733. BMC VIII 329 (IB 42189). Goff P-359.
246 × 167 мм.
На тит. арк.: Sum ex bibliotheca // ca Davidis Tau[...] // D. B. emt9 Geda[ni?] // 20 gr. Aō S. H. 16[...], напис частково зрізано. Там же рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського: Lugduni 1499. ad Cal. Febr.
Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.
Оправа XVIII ст.: картонна, корінець і наріжники шкіряні, корінець з золотим тисненням, обріз фарбований.
IA 244 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 1244a).

355. Persius Flaccus, Aulus. Satyrae VII. Comm. Joannes Bonardus, Johannes Britannicus et Bartholomaeus Fontius. Ed. Bartholomaeus Merula. Venezia, Johannes Tacuinus, 4 XI 1499 [non ante 26 V 1507?]. 2°. 64 арк., грав., гравір. ініц.
Видання 1499 р. (HC* 12744) з передрукованим близько 1507 р. тит. арк. Можливо, цей арк. взято від іншого видання цього друкаря, друкованого на початку XVI ст., якщо таке було.
HC* 12744. BMC VII 1209 (XVI ст.). Goff P-362.
Тит. арк. Дереворит: Персій та три його коментатори (83 × 150 мм.). Нижче: OPersius cum tribus comentariis. O Cornuti philosophi eius preceptoris comēntarii. // арк. 1b: MAGNIFICO ET PRAESTANTI. D. MARINO SANNUOTO LEONARDI FILIO // PATRIT. UEN. IOANNES TACUINUS TRIDI-NENSIS. CLIENS. // (E⁵) ST in uetusto maioR nostroR more: Marine litteraR cultor celebratissime: quotiens nouiali // quid excuditur sid nuncupate... ряд. 14: ...Venetiis // MDVII. Septimo Calendas Iunii. Арк. 2a йде до кінця, як у H 12744.

297 × 200 мм.
Бракує останнього арк. (з друкарським знаком?).
Кілька рукописних маргіналій. На тит. арк. закінчення (див. № 301) власноручного списку осіб, яким подарував краківський медик Станіслав Рожанка примірники перекладеного та виданого ним твору Dominicus de Raygosa. De urinarum significatione. Cracoviae 1559. В кінці книги його ж рукою: Item omnia mea debita..., далі йде перелік кредиторів з зазначенням суми боргу, датований 1556 р. Йому ж належить і вміщений на наступному арк. датований 1549 р. перелік: FERIE in universitate cracouiē celebres. На звороті цього арк. латинські вірші, що починаються так: Mens mea terrenas animose despicit curas. //

Печатка фундаментальної бібліотеки Волинської правосл. дух. семінарії.
Паперова обгортка, внутрішні сторони якої складаються з восьми сторінок рукописної хроніки польською мовою (XVII—XVIII ст.).
IA 245 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 122 (зібрання Волинської правосл. дух. семінарії, 2352 нов. кат.).

356. Petrarca, Francesco (1304—1374). Epistolae familiares. Ed. Sebastianus Manilius. Venezia, Johannes et Gregorius de Gregoriis, 13 IX 1492. 4°. 124 арк. Друк. знак.
HC*12811. BMC V 342 (IA 21036). VB 3868. Goff P-399. БАН 585.
Помилки в нумерації: 39 = 59, 45 = 34, 65 = 56, 107 = 117, 108 = 118, 109 = 119,

^{прим. 352} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 353} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

110= 120.

213 × 158 мм.

Рукописні маргіналії і помітки XVI—XVII ст. На тит. арк.: Melchioris Purnesii de Purn (XVII ст?). На форзаці рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського: Petrarchae Epistolas, Lugd. 1601. 8 inprimis raras esse testat Engel Biblioth. Parte I. p. 124. Ast quanto rarior est haec editio?

Оправа XVIII ст., картонна, характерна для книг зібрання Яблоновського.

IA 246 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1054).

Petrarca, Francesco. Psalmi confessionales. Див. № 289: Ludolphus de Saxonia. Expositio in Psalterium.

357. Petrarca, Francesco. Trionfi, Sonetti e Canzoni. Comm. Bernardo Illicino, Francesco Filelfo. Ed. Girolamo Centone. Venezia, Petrus de Piasis, 22 IV 1490. 2°. 238 арк., грав., гравір. ініц.

HCR 12771. BMC V 270 (IB 20860). VB 3839. Goff P-386.

303 × 208 мм.

Бракує першого арк. (aa₁), пошкоджено арк. m₁.

Кілька рукописних маргіналій. Під колофоном: E DI ARCANGELO PORTA GOIA. Нижче: Castig^{ne(?)} Fiorentino 1. Anno 1709 il di' p^{mo}. Obre donateva me Anton Bartolommeo de Sacò.

Оправа XIX ст., картонна, корінець і наріжники шкіряні; на корінці золоте тиснення.

IA 247 3 надходжень до Всенародної бібліотеки України початку 20-х років.

358. Petrus de Abano (? — ca 1320). Expositio Problematum Aristotelis cum textu ejusdem. [Venezia], Johannes Herbort, 25 II 1482. 2°. 316 арк.

HC* 17. BMC V 303 (IB 21553). Goff P-437.

310 × 215 мм.

Бібліографічні помітки (Шодуара?). Штамп: «Вол. Губ. Комит. по охр. памяtn. иск. и старины № 5272».

Оправа кінця XVIII ст., картонна, корінець та наріжники шкіряні, на корінці тиснений золотом титул; обріз фарбований.

IA 249 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. (зібрання Шодуара).

Petrus Blessensis (XIII ст.?). De beatitudine claustrali. № 252: Jacobus de Gruytrode. Colloquium peccatoris et crucifixi Jesu Christi.

359^{прим. 359}. Petrus Comestor (?— 1179). Historia scholastica. Strassburg, [Typogr. libri 1483 Jordani de Quedlinburg (= Georg Husner)], 1485, post festum sancsti Mathiae apost. [24 II]. 2°. 231 арк.

H*5533. BMC I 132 (IB 1824). Goff P-463. Кисельов 503.

278 × 200 мм.

Бракує арк. 166 (A), білого.

Рубрикація: перекреслено червоною фарбою маюскули в tabula на арк. 2b, 3a і 32 (I₂); в tabula дописано кілька рядків і зроблено додаткову нумерацію посилань до твору.

В зшитках а, б кілька давніх маргіналій грецькою мовою. На тит. арк. почерком XVII ст.: Gratianus Decretor Collector, et uterq³ Petrus, Comestor et Lombard, Fratres, quorum Ma- // ter, quae et qualis? Vide sic Delic. Biblic. Misandrien. Numer. cap. 20 p. 497. Нижче більш пізнім почерком: Christe, Liber Vitae, Dator, Autor, Meta librorum // Dum lego, dum meditor, Tu meus esto liber. Далі рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Hanc ipsam editionem Theoph. Sincer⁹ ponit in der Sammlung von lauter alten und raren Büchern p. 31 sqq. Dict⁹ Comestor, quia Scrae S. dicta adeo in promptu habuisse dicit, ut ea quasi comedisse videret; floruit sec. XII. et oraculi instar habit⁹ est, notante H. A. Seelen, ibid. Dieser Werck war vor L. reformation die Bibel und gleichsam das Haupt repertorium der so nützlicher traditionen. M. Fleury suspicat, ab instituti similitudine ortam esse fabulam, q nempe fuerit frater uterin⁹ Gratiani et Petri Lombardi. De auctore et opere vid. plura in Fabricii Biblioth. Lat. med. aevi p. 1134 sqq. Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

^{прим. 359} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою шкірою, ремонтвана, дві металеві застібки, з яких одної бракує. Внутрішні боки обох дошок обклеєно двома арк. давніх пергаментних рубрикованих латинських рукописів релігійного змісту. На обрізі: Petrus Comestor et Lombardus.

Оправлено разом з: Petrus Lombardus. Textus Sententiarum. Basel, Adam Petri, 1516. 2°.

IA 248 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 672).

360^{прим. 360}. **Petrus Comestor**. Historia scholastica. Basel, [Johann Amerbach], 1486, post festum Catherinae [25 XI]. 2°. 230 арк.

HC 5535 = 5537. BMC III 749 (IB 37299). Goff P-465.

293 × 205 мм.

Фрагмент: арк. h₃ (?). Колонтитул: Leuitici. III п. α hic legitur sacerdotē egredi de oraculo ad //...

Рубрикація: червоні ініц., частково з перлинами, рубр., перекреслено маюскуль, підкреслено заголовки.

IA 332 (7) 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, інв. 8943).

361. Petrus Lombardus (? — 1160). Sententiarum libri IV una cum conclusionibus Henrici Gorichem. Basel, Nicolaus Kessler, X Cal. Jun. [23 V] 1487. 2°. 292 арк.

HC*10194. BMC III 764 (IB 37587). Goff P-490.

310 × 215 мм.

Великі ініц. виконано червоною фарбою, візерунок і розчерк — зеленою; решта ініц. і рубр. — червоною; перекреслено маюскуль, підкреслено деякі рядки.

Чимало поміток різного часу. Запис XVII — XVIII ст.: FF: Eremit. S. P. Augustini Friburgi Brisgj.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті світлою орнаментованою шкірою; дві металеві застібки, з яких одної бракує. На нижній дошці вгорі сліди ланцюга, котрим було прикуто книгу до пюпітра. Внутрішні сторони оправи обклеєно чотирма арк. давнього рукопису релігійного змісту, писаного на пергамені й рубрикованого.

IA 251 3 колишньої Вінницької філії Всенародної бібліотеки України.

362. Petrus de Palude (1275/80—1342). Sermones Thesauri novi de tempore. Strassburg, [Typogr. libri Vitas patrum], 1484, 2°. 352 арк.

CR 5411. VB 2254. Pol. (B) 2965. Goff P-520. БАН 610.

265 × 200 мм.

Бракує арк. 1—12, 14, 347 (y₁), 352 (білий); частково пошкоджено арк. 16, 17; останні арк. переплутано: y₃, y₂, x₈, y₄, y₅.

Червоною фарбою мальовано великі й малі ініц., підкреслено колонтитули, в деяких зшитках перекреслено маюскуль, а також мальовано рубр.

На берегах численні помітки теологічного змісту, різними почерками різного часу. Під колофоном почерком XVII ст.: Pelbartus fortē Author ē opis hujus. На форзаці бібліографічні нотатки рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.). Opus rarissimum impressum Argent. 1484. dictumq3 Thesaurus novus. Der Auctor ist nicht Pelbartus, wie iemand hinten geschrieben hat; denn Pelbarti Sermones de tempore, etc. führenden Titel, Pomoerium Sermonum, teste Czwittingero Hungar. Liter, p. 302: Maittaire Annal. Typogr. Vol. 1. p. 357. sondern vermuth. Martin9 Cromer9 Polon9, observante ex alior indicio Maittaire 1. c. p. 456. nota 3. od. Jodocus de Heidelberg, ibid, et Fabricii Biblioth. medii aevi To. IV. p. 508. cuius tn. confer Vol. V. p. 132.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправа картонна, обтягнута неорнаментованою свинячою шкірою; обріз фарбований; фрагмент арк. інкунабули використано для обклеювання внутрішніх сторін оправи.

IA 241 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II 2060a).

363^{прим. 363}. **Petrus de Palude**. Sermones Thesauri novi de tempore. Strassburg, Martin Flach, 1489. 2°. 322 арк.

VT 1569. Panzer I. 37. 146. БАН 611.

235 X 175 мм.

Бракує арк. a₁—a₄, q₆, B₁—B₈, O₈, P₁, Y₈; пошкоджено арк. a₅ — d₁.

^{прим. 360} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 363} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Помітки різного часу на берегах. Напис XVII—XVIII ст.: Brestensis Collegii S. J. Оправлено разом з Сор. 5427 (див. № 364), як і в примірнику БАН у Ленінграді. Оправа картонна, обтягнута шкірою, з відтиснутим рантом, без орнаменту. Обгорілий примірник оправлено вдруге, причому занадто зрізано береги й пошкоджено колонтитули.
IA 242 (1) 3 бібліотеки Київського університету, 1855—1038.

364^{прим. 364}. **Petrus de Palude**. Sermones Thesauri novi de sanctis. Strassburg, Martin Flach, 1491. 2°. 254 (?) арк.
CR 5427. BMC 1 151 — 152 (IB 2163). Goff P-515. БАН 608. Кисельов 475.
236 X 175 мм.
Бракує арк.: b₄, b₅, b₆ (білий), одного арк. в зшитку g, двох арк. в зшитку k, в тому числі k₆, C₁—C₃, P₈ (білий?). Незначно пошкоджено арк. c₄—c₆, e₁—I₃.
Кілька давніх рукописних поміток.
Оправлено разом з № 363.
IA 242 (2) 3 бібліотеки Київського університету, 1855—1033.

365^{прим. 365}. **Petrus de Palude**. Sermones quadragesimales Thesauri novi. Strassburg, [Typogr. libri 1483 Vitas Patrum], 1485. 2°. 166 арк.
Сор. 5431. BMC I 99 (IB 1312). Goff P-503. 283 × 200 мм. Оправлено разом з № 229.
IA 161 (2) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 155 (зібрання Житомирської рим.-кат. семінарії, XXV—101).

366. Petrus Ravennas (XV ст.). Phoenix seu de artificiosa memoria. Venezia. Bernardinus de Choris, 10 I 1491[1492] 4°. 16 арк. Друк. знак.
НС* 13697. BMC V 466 (IA 23436). Goff P-531.
Примітка. На відміну від Н 13697, даний примірник має такий не-виправлений титул: Foenix Magistri Petri Memoriae Rauennatis, що, можливо, свідчить про його належність до більш раннього тиражу.
217 × 157 мм.
Червоний ініц., рубр., підкреслено титули, заголовки, деякі рядки, перекреслено маюскули, наведено ініц. друкаря в друк, знаку.
Штамп.: «Вол. Губ. Комит. по охр. памяти, иск. и старины». На останньому арк. рукою Шодуара (?): 94519 $\frac{1}{3}$.
IA 252 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 133 (зібрання Шодуара).

367^{прим. 367}. **Petrus de Rosenhaym** (? — ca 1440). Roseum memoriale divinatorum eloquiorum. Ed. Ludovicus Johannes de Bolognini. Bologna, [Bazalerius de Bazaleriis], expensis Benedicti Hectoris Faelli, 29 X 1489. 4°. 60 арк.
НС* 13990. BMC VI 833 (IA 28847). Goff R-337. 193 × 148 мм.
Фрагмент: два перші зшитки (A⁴ — B⁶).
Давні рукописні маргіналії. Штамп.: «Вол. Губ. Комит. по охр. памяtn. иск. и старины». Без оправи.
IA 250 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 137 (зібрання Шодуара).

368^{прим. 368}. **Petrus de Vicentia** (XV ст.). Oratio pro capessenda expeditione contra infideles. [Roma, Eucharius Silber, post 25 III 1490]. 4°. 12 арк. HCR 12860. BMC IV III (IA 18907). 215 × 143 мм.
№ 49 в збірнику римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (49) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268x).

369. Peyligk, Joannes (XV ст.). Philosophiae naturalis compendium. Leipzig, Melchior Lotter, prid. Id. Sept. [12 IX] 1499. 2°. 97 арк., грав.
Н* 12361. BMC III 650—651 (IB 12115). Goff P-539.
285 × 207 мм.
Оправлено разом з Boethius. De consolatione philosophiae. Strassburg, Johann Gruninger, 1501.

^{прим. 364} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 365} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 367} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 368} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Численні помітки учбового характеру на берегах, під колофоном та на останньому (білому) арк. На форзаці запис XVII ст.: *Eccl'ie Parchlis Ilzensis*.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті світлою шкірою з простим орнаментом: дві металеві гравійовані застібки.

IA 253 (2) 3 Всеукраїнського музейного городка (відділ письма та друку, інв. 8065), де видання було придбане 12 II 1927 р. у Глеваського.

370. Pseudo-Phalaris. *Epistolae*. Trans. Lat. Franciscus Aretinus. [Venezia, Philippus Pincius, ca 1495]. 4°. 24 арк.

R 676 (Bologna, Balthasar Azoquidus, ca 1480). Goff S-564. 202 × 148 мм. Оправи бракує.

IA 254 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 123 (зібрання Шодуара).

371^{прим. 371}. Philelphus, Franciscus (1398—1481). *Epistolae*. Basel Nicolaus Kessler, 1500. 4°. 254 арк.

НС*12948. ВМС III 773 (IA 37670). БАН 619.

212 × 150 мм.

Рубриковано лише зшитки а, b: ініц. червоні або сині.

Рукописні маргіналії і помітки XVI ст. На форзаці рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): 1. *Liber rarior, teste Bibliotheca Men. cken. P.83 ubi est editio Brixiae 1485.* 2. *Epistolare Marii Philephi. Basil. 1495 Perrar.* На тит. арк.: *Sum ex bibliothec[a] Daudis Tautt D... emt9 Gedani 20 gr. Aō S. N. 1617.* Закреслені записи попередніх власників.

Оправлено разом з № 375.

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатою орнаментованою шкірою, з двома металевими застібками, яких бракує; корінець частково ремонтновано; на верхній дошці відтиснуто: *Eple: fra: phil.* Смужки пергаменного рукопису євр. мовою використано для зміцнення перших зшитків.

IA 255 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1058).

372^{прим. 372}. 2-й примірник.

214 × 155 мм.

Рукописні маргіналії XVI—XVII ст. На тит. арк. почерком XVII ст.: *Gregorij Lignitzensis sum.* Далі більш пізнім: *Samuel Weinisch Vrat[islaviae?]*. Червоний штамп: *Ex Bibl. Joach. Com. Chreptowicz.* На звороті верхньої дошки оправи друкований екслібрис: *Ex Bibliotheca Joachimi Comitit Chreptowicz Pro-Cancellarii M. D. L. ae.* (Wittyg, str. 27).

Оправлено разом з: *Bartholomaeus Coloniensis. Epistolamythologica. Venezia, Bernardinus Vercellensis, 1503.*

Оправа початку XVI ст., південнонімецька; дошки обтягнуті до половини світлою орнаментованою шкірою. Решта дошок крита пізніше світлим неорнаментованим пергаментом; до того ж часу належить, очевидно, наклейка на корінці з писаним золотим титулом.

IA 256 (1) 3 бібліотеки Київського університету (зібрання Хрептовича, 350).

373. 3-й примірник.

216 × 152 мм.

Бракує тит. арк.; пошкоджено кінець книги (арк. J₃—J₆). На відміну від попередніх примірників на арк. C₃ не виправлено сигнатуру: C_{iiii}, що дає підставу віднести його до більш раннього тиражу.

На берегах рукописні помітки різного часу. На арк. 2a почерком XVII —

XVIII ст.: *Pawel Orzechowski.* Більш пізнім почерком: 1552 *Cntus Berdicz. Carmel. Disc.*

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті брунатою орнаментованою шкірою; рештки двох металевих застібок. Смуги давніх пергаменних рукописів лат. і грец. мовами використано для обклеювання внутрішніх сторін оправи. На корінці бібліотечна наклейка Бердичівського монастиря.

IA 257 Виявлено серед незакаталогізованих фондів Бердичівського зібрання.

374. Philelphus, Johannes Marius (1426—1480). *Epistolarium novum*. Ed. Ludovicus Mondellus. Venezia, Johannes Tacuinus, 20 X 1492 [?]. 4°. 108 арк.

^{прим. 371} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 372} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

НС*12977. BMC V 533 (IA 24017). Goff P-622.

225 × 153 мм.

Кілька рукописних поміток на берегах.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира (пізня).

Оправа XVIII — початку XIX ст., картонна; обріз червоний.

IA 258 3 бібліотеки Київського університету (Reg. VI A. 369).

375^{прим. 375}. **Philelphus, Johannes Marius**. Epistolarium novum. Ed. Ludovicus Mondellus. Basel, Johann Amerbach, 1495. 4°. 160 арк.

Н* 12979. BMC III 756 (IA 37386). Goff P-623.

213 × 153 мм.

Кілька давніх рукописних поміток на берегах.

Оправлено разом з № 371.

IA 255 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1058).

Piccolomini, Aeneas Sylvius див. Pius II, папа.

376^{прим. 376}. **Picus de Mirandula, Johannes** (1463—1494). Opera. Acc. Epistolae variorum virorum ad auctorem. Venezia, Bernardinus de Vitalibus, 14 VIII et 9 X 1498. 2°. 262 арк., гравір. ініц.

НС* 12993. BMC V 548 (IB 24328). Goff P-634. БАН 622. Кисельов 515.

314 × 215 мм.

Пошкоджено арк. 1—15.

На тит. арк. почерком XVII—XVIII ст.: Ex Bibl. D. Heinij poss. Ulr. Herbtss. bñ9 [baccalaureus?]. На нижньому березі арк. 1—7: E Bibliotheca illustrissimi Gabrielis Metropolitae Kijoviensis Academiae Anno 1783 November. 15 die.

Печатка бібліотеки Київської духовної академії.

Оправлено разом з № 276.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою брунатною шкірою, сліди двох металевих застібок; пошкоджена. На нижньому березі почерком XVI ст.: Picus mirandule // Justinianus orator.

IA 199 (1) 3 бібліотеки Київської духовної академії, В XXI 2/37.

377^{прим. 377}. **Picus de Mirandula, Johannes Franciscus** (ca 1469—1533). De morte Christi et propria cogitanda. [S. 1., typ. nom. et a.].

26 арк. Сигн.: а⁶—с⁶д⁸. 48 ряд. Шпр. 6 (?) Q/u-(D)-87 мм. Мінускули-репрезентанти. Рубр.: q Колонтитул.

Арк. la: Ioannis Francisci Pici Mirandulae de mor- // te Christi & propria cogitanda libri tres. Арк. lb: IOANNES FRANCISCVS PICUS MIRANDVLA HIERONYMO // SAVONAROLAE FERRARIENSI ORDINIS FRATRVM PRAE- // DICATORVM SERVANTISSIMO. S. P. D. // [u⁵] ERITUS Sum pater religiosissime ne ingrati nomē aufigiēs. eius- // dem notae discrimen... Кінч. арк. 2a, сигн. aij, ряд. 4: Mirandulae xiiij Calendas Noucmbris. // MCCCC nonagesimo sexto. // Index Capitum totius operis. //... Арк. 2b ряд. 25: q IOANNIS FRANCISCI PICI MIRANDVLAE IN LIBROS DE // MORTE CHRISTI ET PROPRIA COGITANDA PROHEMIUM // [o⁵] MNES Ferme prisci tēporis homines: qui sapiētes vulgo censeban // tur: summū illud bonum: ad quod anhelat tota natura:... Арк. 3в ряді: IOANNIS FRANCISCI PICI MIRANDVLAE DE MORTE CHRI // STI ET PROPRIA COGITANDA LIBER PRIMUS. // Caput primum. Cunctis rebus inesse amorem. // [p⁷] ER VETVS ET TRITA SENTENTIA EST CVN- // ctorum in litteris... сигн. b: stantem etiā theologū multisq3 iam saeculis celeberrimū: sequerentur satis aduer-//... кінч. арк. 26a ряд. 44:... A quo cum per mortē // ex temporarijs migraverint sempiterna foelicitate se donatos agnoscant. // FINIS. Арк. 26b білий.

Оправлено разом з: 1) Casa1ius Gaspar. De justificatione humani generis. Venetiis, MDXCIX. Apud Baretium & socios. 2) Aponius. Commentarii in Cantica Canticorum Solomonis. Friburgi Brisgoiae. An. M. D. XXXVIII.

Оправа: дошки, обтягнуті світлою орнаментованою шкірою. На верхній дошці відтиснуто: LVM 1602.

IA 259 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 209 (4°)).

Pius II, papa (1405—1464). Commendatio Ladislai regis Hungariae. Див. № 161: De ritu et moribus Indorum.

^{прим. 375} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 376} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 377} Конволют; див. також файл (Прим. Фонду стародруків)

IOANNES FRANCISCUS PICVS MIRANDVLA HIERONYMO
SAVONEROLAE FERRARIENSI ORDINIS FRATRVM PRAE-
DICATOR VM SERVANTISSIMO, S.P.D.

ERITVS Sum pater religiosissime ne ingrati nomē aufugies: eius-
dem notae discrimen incurram: Si quidem Ioanni Pico patrio vita
functo (qui multa in me beneficia contulit) gratias referre nixus: De
beneficium ipsius etiā opera ad nos delatum praeteriti silentio: Nam
in recuperandis. uti gaudisq; literarijs illius monumētis nullo certe
non praeconio maioribus: atq; etiā scribenda vita: utandisq; nonnullis metaphys-
icis dogmatis: totum hoc ab eius obitu consumpsi bienniu: Taciurnus interim
tam & si non oblitus diuini muneris. Quapropter & Leonis sniam consideras dos-
centis non esse uerecūde: sed ingratae mentis tacere diuina bñficia: & pariter aiads
uertens si flagitium existimatur ecclasse alios quae pertinent ad salutē corporibus
concedandā: in eum qui absconderit anthidotū animi seuerius vindicandū censet
riuenit in mentē: quicquid ex hoc concepi emolumenti: si palam facerem: posse
me simul & id ipsum in alios deriuare: & collato deus beneficio partim etiā satis
facere: Quippe ob mortis Christi & propriae considerationē a me habitā: aspiatē
deo optimo maximo: intercedētibzq; patri ui monitis: cū prolatis corā: tū repeti-
tis per epistolas effectum fuit: vt posthabitis honorū ambitu: regum fauoribus:
popularibus auris: atq; id genus ceteris: quae christianā uitam aut labefactāt/ aut
omnino molliunt: breui gyro mea vota sepe serim/ intra desideria naturae coniectus.
Dicato igitur opere: utraq; mortē profectus sum: diuturnum silentiū redimens:
Et eo praesertim consilio: ut ingrati animi labem: si qua contracta esset: pro uisili ab-
stergerem: & inuitare legentes hac bipartita recordatione: ad bene uiuendi semis-
tam uel capefendam: uel concitatus percurrendam: Quod equidē simulac dare
in publicum constituit: te potissimū delegi: in cuius nomine appareret. Non quod
mihi uideretur dignum tua in literis praestantia: tua uitae sanctimonia. Sed ut iusto
tibi iure debitu: id nāq; nobis saepe tribuisti: unde ad ipsum elucubrandū excitato-
mur. Plurimaq; spiritualia beneficia es impartitus: Quo factū/ vt eadē fere ratio:
quae ad cūdendū me illud impulerit: ut idem tibi dicarē obstrinxerit. Accessit &
alia causa neruosior sane atq; potētior: naturae scilicet precum suffragia: Quibus
apud deū cupimus adiutari in consequendis ampliter retinendisq; ipsarū cogni-
tionum fructibus: quos iam degustare ocepit: & alijs insinuantis stilo manifestauit
Multos enim uidimus qui cum recte uiuendū alijs suasilent: id ipsum postea sibi
non persuaferunt. Tum q; frequenter a moribus dogma dislentit: tum q; omnes
cum ualeamus (ut ille inquit) recta consilia aegrotis damus. Quare cum alicunde
mihi petendū esset auxiliū/ ad te ventum est pater optime/ vt ad eum quo adhuc
(facebat adulationē & absit inuidia verbo) & doctiorem simul & prudentiorem &
moribus sanctiorem cognoui neminē: Quibus si propheticū addidero spiritum:
quo praeditus calamitates futuras quae iam impendūt iam iminēt: diuino iussu auribus
italiae atq; vti nā nō surdis insonuisti: extra omnē fuerit controuersia/ si quidē tuis
precibus diffidam me magnopere aberrare. Librum igitur hunc nostrum eo ani-
mo quo nos soles suscipe: Cūq; totum perlegeris (si tamen per occupationes lice-
bit) fratribz tuis vt legendum tradas exopto: Qui si tecum inter legendū quod
offendat inuenerint: id totum primis & iuuentē annis & lucubrationū condonēt
rudimentis: ignoscant quoq; nō tam celeritati conficiendi operis (id enim quadra-
gesimum cū ceter absolutum est diem) q; emittendi cupiditati. Neq; enim cum pio-

Picus de Mirandula. Johannes Franciscus. De morte Christi, apk. 1b, (№ 377).
[Strassburg: J. Knobloch, 1507]

378^{прим. 378}. **Pius II, papa.** De duobus amantibus. De remedio amoris. Leipzig, Konrad Kachelofen, [circa 1489 - 1497]. 4°. 24 арк.
НС*226. BMC III 632 (IA 11686). Goff P-682. Кисельов 521.
193 × 136 мм.
Бракує останнього арк. (білого). Трохи пошкоджено арк. 21—23.
Рукописна нумерація 63—85.
Оправлено разом з № 250.
IA 178 (6) 3 бібліотеки Київського університету, 1851—733.

379. Pius II, papa. De duobus amantibus. De remedio amoris. [Köln, Heinrich Quentell, ca 1495]. 4°. 30 арк.
BMC I 296 (IA 4950). VK 951. Goff P-685.
194 × 141 мм.
Рубриковано лише арк. 2а: червоною фарбою мальовано ініц. та рубр., підкреслено кілька рядків, перекреслено маюскули. Кілька давніх рукописних маргіналій. Під титулом привітальні вірші, писані почерком XVI ст., які починаються так: Semp viue vale..., а закінчуються: Quot sūt v'tutes tot mitto tibi salutes.
Оправа XVI ст., шкіряна, корінець з золотим тисненням.
IA 260 3 бібліотеки Київського університету (Suppl. ad Coll. Regiam 5).

380^{прим. 380}. **Pius II, papa.** Oratio coram Calixto III de oboedientia Friderici III Imperatoris. [Roma, Stephanus Plannck, ca 1488—1490]. 4°. 6 арк.
НС*208. BMC IV 95 (IA 18602, 18603). Goff P-731. БАН 635.
211 × 137 мм.
Бракує верхньої половини початкового арк. і останнього білого.
№ 1 в конволюті римських інкунабул, що складається з 75 окремих дрібних видань, пов'язаних здебільшого з діяльністю папської курії (промови, казання тощо), характерних для римської друкарської продукції XV ст. До конволюта входять № 4, 17, 57, 64, 87, 101, 106, 110, 111, 113—115, 120—124, 127—131, 143, 170, 181, 188, 194, 198, 199, 202—204, 215, 220, 248, 275, 286, 293, 294, 297, 298, 300, 319, 322—325, 328, 329, 336, 341, 352, 353, 368, 380, 386, 418—421, 432, 433, 443, 446, 447, 450, 455, 463, 464, 485, 499, 500, 509.
Конволют відноситься до кінця XV — початку XVI ст., про що свідчить почерк рукописних, заголовків. Рукописна нумерація на початку конволюта зроблена тією самою рукою.
Оправи бракує. Блакитна паперова обгортка кінця XVIII ст., як і на багатьох інших книгах зібрання Яблоновського.
IA 41 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268).

381^{прим. 381}. **Platina, Bartholomaeus** (1421 —1481). De obsoniis ac de honesta voluptate et valetudine. Luovain, Joannes de Paderborn, [ca 1483]. 4°. 100 арк.
Н* 13050. BMC IX 153 (IA 49281).
208 × 140 мм.
Оправлено разом з № 227. Спільність рубрикації свідчить про раннє походження конволюта.
Сліпі відбитки якогось набору в кількох місцях книги.
IA 159 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Acad. Viln. XVI. Suppl. I. 163).

382. Plato (427—347 a. ae. n.). Opera. Trans. Lat. Marsilius Ficinus. Firenze, Laurentius [Francisci] de Alopa, [V 1484 — non post 8 IV 1485]. 2°. 562 арк.
НС* 13062 = Н 13068? BMC VI 666 (IB 27995, 27995^a). Goff P-771.
Примітка. В порівнянні з примірником ВМ цей примірник має такий порядок складових частин: 1, 2, 3, 4, 7, 6, 5, 8.
288 × 215 мм.
Бракує арк. 9 (білого), пошкоджено арк. 1—8, 10.
Давні рукописні помітки на берегах. На тит. арк. рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Haec Platonis opera Florent. p Laur. Venetum, circa an. 1492. vel ante impressa, plus quam rarissima esse, et Maittaire non aliter quam ex Orlando cognita, testatur Engel, P.I. p. 127. Nec celeb. Fabricio aliter, quam ex Labbeo

^{прим. 378} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 380} Конволют; IA 4 (1) (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 381} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

innotuit, Biblioth. gr. Vol. II, p. 33.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправлено в один том. Оправа: дошки, шкіру зірвано; сліди двох металевих застібок.

IA 261 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 523с, раніше зібрання Яблоновського?).

383. Plinius Secundus, Gajus Caecilius (62-113). *Historia naturalis*. Ed. Hermolaus Barbarus. Rev. Johannes Baptista Palmarius. Venezia, Johannes Alvisius, 18 V 1499. 2°. 268 арк.

HC 13104. BMC V 572 (IB 24690). Goff P-800.

314 × 212 мм.

Кілька давніх рукописних маргіналій. На звороті верхньої дошки: MP MDIII. На тит. арк. почерком XVII—XVIII ст.: Christophorus Bulaeus S. Theol. D. Нижче: cessit jure emptionis in peculium Christiani Lehmanni S. Th. D. mpp.

Овальна печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправа південнонімецька, першої чверті XVI ст.: дошки, до половини криті світлою орнаментованою шкірою, сліди двох металевих застібок. На обрізі чорнилом: PLIN. // NA. // HI.

IA 262 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 1764a).

Plutarchus (ca 46—120). *De liberis educandis*. Див.: № 490. Vergerius, Petrus Paulus. *De ingenuis moribus*.

384. Plutarchus. *Vitae virorum illustrium sive Parallelae*. Latine. Ed. Pylades. Brescia, Jacobus Britannicus, 9—13 VIII 1499. 2° maj. 319 арк., гравір. ініц.

H* 13131. BMC VII 983 (1C 31193). Goff P-835.

404 × 269 мм.

Давні рукописні помітки.

Оправа XVIII ст., картонна, обтягнута брунатою шкірою. Корінець з золотим тисненням.

IA 348 3 надходжень до Всенародної бібліотеки України початку 20-х років.

385^{прим. 385}. **Pontanus, Ludovicus** (XV ст.). *Singularia juris*. Acc. Matthaeus Mathaselanus. *Singularia dicta. Cum tabulis Matthaei Barlasinae* Venezia, Andreas de Bonetis, 26 I 1485 [1486] 2°. 54 арк.

HC*13271. BMC V 361 (1C 22088). Goff P-931.

412 × 280 мм.

Фрагмент: кінець друку (арк. 35—54), що містить Repertorium Matthaei Barlasinae.

Оправлено разом з № 163.

IA 336 (3) 3 бібліотеки Соціально-економічного відділу ВУАН, N 20869.

386^{прим. 386}. **Porcius, Hieronymus** (XV ст.). *Fuscus et Remus*. Roma, in Campo Florae [Eucharius Silber, post 2 VII 1497]. 4°. 4 арк., гравір. ініц.

HR 13296.

214 × 140 мм.

№ 73 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (73) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268 ww).

Porphyrius (232/3 — ca 304). *De divinis atque daemonibus*.

Див. № 263: Jamblichus. *De mysteriis Aegyptiorum*.

Porta, Ardicinus de (? — 1434). *Epistola ad Innocentium papam VIII d. 11 Junii 1492 missa*. Див. № 120: Cardulus, Franciscus. *Oratio in exequiis Ardicini II de Porta*.

Pretini, Lodovico див. Ludovicus de Puppio.

Priscianus Grammaticus (IV ст.). *Expositio in Theophrastum de sensu, phantasia et intellectu*. Див. № 263: Jamblichus. *De mysteriis Aegyptiorum*.

^{прим. 385} Фрагмент; конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 386} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Proclus, Diadochus (412—485). In Alcibiadem Platonis. De sacrificio et magia. Див. № 263: Jamblichus. De mysteriis Aegyptiorum.

387. Promptuarium argumentorum dialogice ordinatorum. Köln, Heinrich Quentell, VI Kal. Jul. [26 VI] 1492. 4°. 63 арк., грав.
Н 13396. VB 952,4. Goff P-1012.
207 × 140 мм.
Бракує останнього арк. (білого).
На тит. арк.: Polinski (XVIII—XIX ст.).
Кругла печатка: Biblioth. Academ. Vilnensis.
Синя паперова обгортка кінця XVIII — початку XIX ст.
IA 263 3 бібліотеки Київського університету (Acad. Viln. VIII. 144).

388^{прим. 388}. Prudentius, Clemens Aurelius (348—408?). Opera. Ed. Rodolphus Langius. [Deventer, Richard Paffraet, ca 1497]. 4°. 168 арк.
HC 13432. BMC IX 59 (IA 47759 b). Goff P-1027.
204 × 140 мм.
На арк. За початковий ініц. Е чорною, білою та синьою фарбами на золотому тлі; решта ініц. червоні або сині; перекреслено маюскуль, підкреслено титули, деякі рядки та колофон. На арк. 2а внизу герб: синій щит з трьома золотими смужками та ключем. На форзаці почерком XVIII ст.: Viro // summe Reverendo // Multa meritorum gloria Conspicuo // Doctissimo Domino Doctori SALTENIO // Praeceptor et amico aestumatissimo // Hoc quaecunque // piac recordationis monumentum // offert atq3 dicat. // Schwerin. На звороті рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Editio perrara, quippe quae antiquissima est, nec ullam se antiquiorem agnoscit, nisi forte Deventeriensem 1472. 4. De utraq3 Io. Alb. Fabrici9 Biblioth. Lat. Vol. III. p. 295 sq.
Оправлено разом з № 410 та 489.
Оправа XVIII ст., шкіряна; корінець, заголовок та рант відтиснуто золотом.
IA 264 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1093).

389. Psalterium Latinum. Ed. Bruno, episcopus Herbipolensis. [Würzburg, Georg Reyser, ca 1485]. 2°. 280 арк.
HC*4011. BMC II, 571—572 (IB 12805). Goff P-1046.
279 × 200 мм.
Бракує останнього арк. (білого).
На арк. 1а друкований екслібріс: Ad Bibliothecam FF. Min. Convent. Wirceburgi. На форзаці: M. Kupitsch [1]831.
Поряд тією ж рукою бібліографічна нотатка про дане видання з вказівкою: circa 1478—9. typis Reiseri.
Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою шкірою, сліди двох металевих застібок. На нижній дошці вгорі сліди ланцюга. Корінець пізній, з рукописним титулом: D. Brunonis Episc. Herbipol. Commentarii in Psalmos. Нижче друкований бібліотечний шифр (вюрцбурзьких францисканців?): C III. B. На обрізі: Brun opus // Psalmorū // NB. Для зміцнення оправи використано кілька смужок друкованої на пергамені інкунабули.
IA 265 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 31.

390. Psalterium Latino-Germaniolum. [Strassburg, Typogr. libri Henrici Ariminensis, ca 1474]. 2° min. 404 арк.
HC*13508. BMC I 79 (IB 862, 863). Goff P-1066.
269 × 198 мм.
Бракує арк. 5 (білого).
Рукописна нумерація XV ст., частково зрізана при переоправленні книги. Рубриковано лише окремі місця книги; ініц. здебільшого червоні, подекуди на фігурному тлі, з малюнками на нижньому березі. На початковому арк. запис XVII—XVIII ст.: In vsu FF. Mettensium.
Оправа XVII—XVIII ст.: дошки, обтягнуті світлою шкірою з витисненим орнаментом, сліди двох металевих застібок. На верхній дошці герб з єпископською митрою. На корінці рукою: Psalmorū expositio germanica. S. 1. et anno). XV saeculi ex offic. sing. lit. S (Argentorati). Обріз червоний. На звороті верхньої дошки бібліографічна довідка про книгу (Шодуара?).

Psellus, Michael (IX ст.). De daemonibus. Див. № 263: Jamblichus. De mysteriis Aegyptiorum.

391^{прим. 391}. **Ptolemaeus, Claudius** (II ст.). Cosmographia. Trans. Lat. Joannes Angelus. Ed. Nicolaus Germanus. Registrum composuit Johannes Reger. Acc. Donis, Nicolaus. De locis ac mirabilibus mundi. Ulm, Johannes Reger, expensis Justi de Albano, XII Kal. Aug. [21 VII] 1486. 2° maj. 204 арк., 32 карти, гравір. ініц. Друк. знак.

НС*13540. BMC II 540 (IC 9403). Goff P-1085.

420 × 285 мм.

Фрагмент: лише карти; їх додано до тексту римського видання цього твору 1490 р. (див. № 392). Карти розмальовано від руки кількома фарбами.

IA 364 (3) Видання надійшло до бібліотеки у червні 1936 р.

392^{прим. 392}. **Ptolemaeus, Claudius**. Cosmographia. Trans. Lat. Joannes Angelus Registrum composuit Johannes Reger. Acc. Donis, Nicolaus. De locis et mirabilibus mundi. Roma, Petrus de Turre, 4 XI 1490. 2° maj. 120 арк. + 27 карт. (54 арк.).

НС*13541. BMC IV 133 - 134 (IC 19313, 19314). Goff P-1086.

420 × 285 мм.

Бракує всіх 27 карт; їх замінено в цьому примірнику 32 картами з ульмського видання 1486 р. (див. № 391). Порядок окремих частин у цьому примірнику такий: 1. De locis ac mirabilibus mundi. 2. Registrum alphabeticum super octo libros Ptolemaei. 3. Твір Птолемея. 4. Карти.

На арк. 1а запис XVI ст.: Liber pauli Tarlo Leopoliens. Нижче: Stanislaus Bonifacius de Magna Konczyce Mniszech, Capitā Genralis Leopoliens. Georgij Filius nepoti et Successori digno: D. Georgio Filio Francisci. Далі іншою рукою: Jacobus De M Konczyce Mniszech. possessor huius Libri. Hic Liber post mortem Georgij Palatini Terrarum Volhyniae Filij Francisci cessit Jacobo Filio Georgij, nepoti Francisci natu minimo, post cuius in coelibatu obitum, Anno S. 1700. Successori iam unico de Domo Mniszechouiana, Josepho Antonio de M. Konczyce Mniszech Capitaneo Sanocensi, Fratri germano Jacobi, Filio Georgij. Nepoti Francisci cessit. Овальна печатка III соціально-економічного відділу ВУАН у Києві.

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою з орнаментом; дві металеві гравійовані застібки (пошкоджені). Внутрішні сторони оправи обклеєно двома арк. видання Lucanus. Pharsalia. (див. № 288) та уривками давнього рукопису лат. мовою. Фрагменти давнього документа, писаного лат. мовою на пергамені, використано для зміцнення оправи. Друкований екслібрис: Ex libris Mich. Comitiss Vandalini Mniszech (див. Wittyg, str. 50).

IA 346 (2) Видання надійшло до бібліотеки в червні 1936 р.

^{прим. 391} Фрагмент; конволют; IA 346 (3) (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 392} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Hieronymus. Vitae sanctorum patrum. Nurnberg. Anton Koberger, 1483, арк. 2а
(№ 236).

Missale Romanum. Venezia. Octavianus Scotus, 1482, apk. 1a (№ 320).

393. Publicius, Jacobus (XV ст.). *Artis oratoriae epitome. Ars epistolaris. Ars memoriae.* Venezia, Erhardus Ratdolt, prid. Calend. Febr. [31 I] 1485. 4°, 66 арк., грав., гравір. ініц.

НС* 13546. BMC V 289 (IA 20541). Goff P-1097.

206 × 150 мм.

На форзаці бібліографічна довідка про це видання, зроблена почерком, який часто зустрічається на книгах зібрання Шодуара.

Штамп: «Вол. Губ. Комит. по охр. памяти, иск. и старины».

Оправа XIX ст., картонна.

IA 267 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 129.

Puppio, Ludovicus de див. Ludovicus de Puppio.

Pythagoras (ca 580—500 a. ae. n.). *Aurea verba et Symbola.* Див. № 263: Jamblichus. *De mysteriis Aegyptiorum.*

394. Quaestiones de revelatione Antichristi. Memmingen, [Albrecht Kunne, post 24 VIII 1486]. 4°. 44 арк.

НС*1155 BMC II 634 (IA 11058). Goff A-772.

184 × 127 мм.

Бракує арк. 1—10.

Без оправи.

IA 268 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 131.

395. Rainerius Alemannus (XIII ст.). *Liber Faceti docens mores hominum.* Cum glossa. Deventer, Richard Paffraet, 1496. 4°. 18 арк.

НС*6888. GW 9683. Goff F-37.

197 × 136 мм.

На останньому (білому) арк. відбиток друк, знака Paffraet (Trpr Marke 1). Без оправи, вирвано з конволюта, в якому це видання за нумерацією на тит. арк. мало займати п'яте місце.

IA 137 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 136.

396. Rainerius de Pisis (?—1351). *Pantheologia seu Summa universae theologiae.* Ed. Jacobus Florentinus. P. 1. (Basel, Berthold Ruppel, ca 1473). 2°maj. 432 арк.

Н*13014. BMC III 716 (1C 37027, 37028). Goff R-9.

384 × 288 мм.

Бракує арк. I (білий) та ще трьох арк. зшитка «а» між арк. 5—10, а також арк. 31 (е₁, білого), семи арк. в зшитках С — G та арк. 432 (останнього). Пошкоджено арк. а₂, а₃, С_{9(?)} С_{10(?)}.

На початку тексту (арк. 33а) великий ініц. кількома фарбами, на золотому тлі, з віньеткою. Решта ініц. червоні або блакитні, тло іноді орнаментоване. Червоні рубр., перекреслено маюскули, підкреслено деякі рядки.

Кілька поміток. Печатка: *Sigillum Bibliothecae Seminarii Luceor. Zytomiriensis.*

Оправа: дошки, обтягнуті неорнаментованою брунатною шкірою, дві металеві застібки, на корінці срібне тиснення, характерне для оправ українських богослужбових книг (луцька?) XVII—XVIII ст.

IA 349 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 124 (б-ка

Волинської рим.-кат. семінарії, Arm.V).

№1

397. Rainerius de Pisis. *Pantheologia sive Summa universae theologiae.* P. 1, 2. Venezia, Hermannus Lichtenstein, prid. Id. Sept. [12 IX] 1486. 2°. 308 + 322 (?) арк.

НС* 13019. BMC V 357 (IB 21979). Goff R-10.

P.I. 298 × 205 мм.

Бракує арк.: I—5, 7—10, 17 і 308 (білого); пошкоджено арк. 289—291.

Кілька ініц., виконаних чорнилом.

Численні давні рукописні маргіналії. На арк. 19а запис: *Ex libris Rev. Pr̄is Alexandri Janowski Cano: Clonien (?) Radymnae ab opt' fre pre (?) Andrea Pacdut acquisitus justo praetio in reditu felici a S. Synodo, Petricouien fuin-ciali in Ano 1607 Octava die Octobris.*

Оправа XVIII—XIX ст., картонна, обріз фарбований.

IA 269 3 бібліотеки Києво-Софійського собору, 545.

P.2. 295 × 205 мм.

На початку тексту ініц. L, мальований рожевою і блакитною фарбами на золотому тлі, з віньєткою на березі. Решта ініц. червоні або сині, іноді двоколірні.

Численні помітки різного часу. Запис: Ex bibliotheca Academiae Kiioviensis Anno Dni 1782.

Оправа українська: дошки, обтягнуті брунатною шкірою, тиснений золотом орнамент, дві металеві застіжки, фарбований обріз.

IA 270 3 бібліотеки Київської духовної академії, В XXI 2/33.

398^{прим. 398}. **Rampigollis, Antonius** (XIV—XV ст.). *Biblia aurea*. [Strassburg], Johann Grüninger, VIII Id. Dec. [6 XII] 14[9]6. 4°. 122 арк.

HC* 13687. BMC I 110 (IA 1440, 1441). Goff R-20.

Примітка. Примірник має таку саму помилку в нумерації, як і другий примірник BMC (IA 1441).

203 × 147 мм.

Бракує арк. а₃, а₄, а також зшитків с, d (арк. 13—20), помилково замінені при брошуруванні відповідними зшитками з *Biblia pauperum* того ж друкаря 1490 р. (див. № 331). Цим фактом ще раз стверджується правильність віднесення *Biblia pauperum* до друкарні Грюнінгера, яка має певні палеотипічні ознаки, а також неможливість датування цього видання 1516 р. (див. VB 1000).

Численні давні помітки на берегах. Друкований екслібрис Шодуара.

Оправа XIX ст., коленкорова.

IA 228 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 132 (зібрання Шодуара).

399. Reuchlin, Johannes (1455 — 1522). *Vocabularius breuiloquus*. Strassburg, [Typogr. libri Jordani de Quedlinburg (= Georg Husner)], in profesto Viti et Modesti [14 VI] 1488. 2°. 322 арк.

CR 6293. BMC I 137 (IB 2006). Goff R-166.

293 × 215 мм.

Трохи пошкоджено арк. 1, 2.

На початку словника великий ініц. A, виконаний чорнилом.

Печатка бібліотеки Київської духовної академії.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті світлою шкірою з відтиснутим орнаментом, рештки металевих застіжок. Пошкоджена, корінця бракує. З внутрішніх сторін оправу обклеєно арк. давніх рукописів євр. та лат. мовами.

IA 271 3 бібліотеки Київської духовної академії, В XXIII 1/27.

400^{прим. 400}. **Rhazes, Muhammad** (864—925). *Liber nonus ad Almansorem. Cum expositione Joannis Arculani. Venezia, Bonetus Locatellus, impensis Octaviani Scoti, XIV Cal. Oct. [18 IX] 1497. 2°. 178 арк., гравір. ініц. Друк. знак.*

HC*13900. Cop. III, p. 284. Goff R-181.

302 × 205 мм.

Численні помітки на берегах, писані тією ж рукою, що і в № 33, оправленому разом з цим друком. На тит. арк. почерком XVII ст.: *Vratisl: emptus ex Bibliothec[a] Viri Clariss: D. Johann[is] Reimannj Med: D. Johannes Creutz-man Vra[tisl:] Sil[:] lp th.* До конволюта входить ще видання: *Mesue, Johannes. Opera. Venetiis, 1508*, що має ідентичний власницький запис, датований 1608 р.

Оправа: палітурки, склеєні з кількох арк. друкованого паперу, обгорнено двома арк. давнього гарно рубрикованого рукопису літургійного змісту на пергамені, лат. мовою. Переоправлено в XVII—XVIII ст., причому було звужено береги і трохи зачеплено маргіналії.

IA 31 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 586).

401. Richardus de Bury (1287—1345). *Philobiblon sive De quaerimoniis librorum*. [Speyer, Johann & Konrad Hist, post 13 I 1483]. 4°. 40 арк.

HC*4150. BMC II 501—502 (IA 8673). Goff R-192. Кисельов 570.

198 × 138 мм.

Бракує арк. 40 (білого).

На арк. la рукописний титул XV ст.: *Philobiblon Richardi dilmelmen // . ěpi. de qrimonijs librorum*. Нижче рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): *editum Spiraе 1483. Maittäirio ignota est haec editio prima. Vid. Fabricii Biblioth. med. Latin. To. 1. p. 842 sqq. Hendreich et Gel. Lexikon voce Buri et Praefatio operis.*

^{прим. 398} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 400} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

402. Richardus Florentinus (ca 1240—1309). *Confutatio Alcorani. Ex versione Graeca Demetrii Cydonii rursus in Lat. trans. Bartholomaeus Picens.* [Basel, Nicolaus Kessler, post 1500?]. 4°. 34 арк.

Соп. 5121. R 1365. Goff R-190A.
197 × 140 мм.

Бібліографічні нотатки рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського: *Editio haec antiqua sine loco et anno rara est, teste Biblioth. Anonym. Part II. p. 178. num. 2397. Extat deinde edita in Opere Bibliandri rarissimo inter Confutationes Alcorani, Graece et Latine p. 82—165. Sed haec antiquissima editio longe est rarissima, ignota Polyhistori harum rerum scientissimo, Fabricio, Biblioth. Graec. Vol. X. p. 389. num. 21. qui alias editiones recensuit vol. VI. pag. 691. nota d).*

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Блакитна паперова обгортка кінця XVIII — початку XIX ст., як і на багатьох інших книгах зібрання Яблоновського.

IA 273 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 401).

403. Rolewinck, Werner (1426—1502). *Fasciculus temporum.* [Köln], Nicolaus Goetz, 1478 (?). 2° maj. 70 арк., грав. Друк. знак.

НС*6922. BMC I 239 (1C 3816). Goff R-258.

Примітка. В даному примірнику текст кінчається 1344 р., а саме шп. (β: *Iste Innocenti9 amator fuit religioso4. Et fecit fa // bricari in regno*

*Frantie Ppe sanctū Andreā ex op // posito Auinionis monasterium ordinis carthusienf. // Ft multa priuilegia eidem sancto ordini concessit. // ibidemq3 sepelitur. Fuit etiam canonista maxim9. // Нижче колофон: Fasciculus temporum // A carthusiense cōpilatū // In formā cronicis figu // ratum Vsq3 In Annum // 1478. A me Nicolao gotz // de Sletzstat [sic] impssum. Підшп. α гравійований на металі друк, знак (65 x 75 мм.) з текстом: Sola [NB] spes mea in te virgīs gra. (Див. F. Geldner. *Die deutschen Inkunbeldrucker.* Stuttgart, 1968. Bd. I, S. 95). Кількість арк.—70, арк. 9, 70 (?) білі. Сигн. I⁸; a¹⁰ — e¹⁰f⁸g⁴). Tabula, яку вміщено на початку твору, розрахована на повне видання в 74 арк.*

393 × 290 мм.

Бракує арк. 70 (білого?).

Правильний напис тексту друк, знака (Sola, а не Scla, як в повних примірниках) та місця походження друкаря в колофоні (Sletzstat, а не Seltzstat, як в інших примірниках) роблять сумнівним природне припущення, що це перша незакінчена спроба видання. Ідентичність tabula й початку тексту з іншими примірниками дає підставу думати, що це не інше видання, а зброшуровані пізніше рештки друкованих арк. з доданим до них правильним колофоном та правильним текстом друк, знака. Tabula, як і в деяких інших примірниках, вміщена на початку книги. В кінці примірника, безпосередньо за текстом, додано 8 відповідно розграфованих арк. для відтворення кінця, якого бракує.

Записи XV—XVI ст. на берегах та серед тексту. Арк. 11 (a₃) — 69 мають давню рукописну нумерацію: II—LX. На арк. 10a рукописний титул XV ст. червоним чорнилом: *fasciculus temporū*. Тією ж рукою і тим самим чорнилом мальовано кілька ініц.

Овальна печатка Київського університету св. Володимира з латинським текстом.

Оправа: свиняча неорнаментована шкіра, що обгортає книгу на зразок портфеля, з ремінцем та пряжкою посередині верхньої палітурки.

IA 350 3 бібліотеки Київського університету (Crem. 1772).

404^{прим. 404}. **Rolewinck, Werner.** Fasciculus temporum. Venezia, Erhardus Ratdolt, VI Id. Sept. [8 IX] 1485. 2°. 74 арк., грав.
Н*6935. BMC V 290 (IB 20548). Goff R-271.
296 × 205 мм.
Бракує арк. 11, 61—74; пошкоджено арк. 16, 45, 48, 59.
Окремі давні рукописні маргіналиї. Подекуди рукописний колонтитул. Місцями червоною фарбою мальовано рубр., підкреслено деякі рядки, перекреслено маюскули. Розмальовано гравюри та ініц. на арк. 1b.
Оправлено разом з № 79.
IA 70 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 144).

405^{прим. 405}. **Rolewinck, Werner.** Fasciculus temporum. Strassburg, Johann Prüss, 1487, 2°. 96 арк., грав.
НС*6936. BMC I 120 (IB 1597). Goff R-273. БАН 682. ЛДУ 69.
240 × 180 мм.
Бракує арк. 90—96 (О₄—О₁₀) та пошкодж. арк. 89 (О₃).
Давні помітки на берегах та серед тексту, частково зрізані при переоправленні конволюта.
Оправлено разом з: 1) Lochmaier, Michael et Wann, Paulus. Sermones de sanctis. Hagenau, Henr. Gran, 1516; 2) Wann, Paulus. De preservatione hominis a peccato. Hagenau, Henr. Gran, 1516; 3) Gesta Romanorum (див. № 212).
Всередині конволюта запис: Conventus Janoviensis P. P. B. B. На арк. 4a: Me possidet Jacobus Dylowski à Jezowo (XVII ст.).
Оправа: дошки (рештки старої оправи), обклеєні сірим папером; корінець шкіряний; нижньої дошки бракує.
IA 149 (4) 3 бібліотеки Волинського державного музею (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії). До каталога П. Н. Абрамовича видання не занесено.

406. Rolewinck, Werner. Fasciculus temporum. [Strassburg, Johann Prüss, non ante 1490], 2°. 96 арк., грав,
НС*6916. VB 2390. Goff R-276.
279 × 202 мм.
На тит. арк.: Sum f: Valentini primi Ab: j600 d. 24: Junii [Elect9]. Той же напис повторено в кількох інших місцях примірника. На форзаці рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): In hac editione continuatur historia usq3 ad Matthiae Corvini Regis Hungar. obitum an. 1490. vide folium ultimum circa finem. Neq3 tamen memoratur electio Ludovici successoris, facta eodem anno; neq3 mors Innocentii VIII. quae contigit an. 1492. Neq3 quot annos praefuit, aut electio successoris Alexandri VI: unde patet hanc editionem curatam esse anno 1490. vel sequenti.
Оправа початку XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою; відтиснутий орнамент; рештки металевих застібок. Корінець ремонтвано. Дві смужки пергаментного рукопису використано для підклеєння оправи.
IA 274 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 350).

407^{прим. 407}. **Rolewinck, Werner.** Fasciculus temporum. Trans. Gall. Petrus Farget. Genève, [Typogr. libri 1485 Fasciculus temporum= Jean Bellot?], 1495, post 9 I. 2°. 94 арк., грав., гравір. ініц.
НС*6943. BMC VIII 370 (IB 38488). Goff R-279.
288 × 200 мм.
Бракує тит. арк. з дереворитом, від якого залишився лише нижній правий кут, а також останнього (білого) арк.
Вгорі на правій стороні кожного арк. давня (поч. XVI ст.) рукописна подвійна нумерація; посередині — арабськими цифрами, а в правому куті — римськими, причому цифра 80 передана на французький лад: iiiixx. На берегах кілька поміток почерками XVII—XVIII ст. На форзаці тим же почерком XVI ст., яким зроблено нумерацію, франц.-лат. мовою вказано значення перших п'яти місць десятикової нумерації, наведено арабські цифри з 1 по 10, а також число 2567 з його французькою вимовою. Можна гадати, що ця нумерація була для того часу ще новою і вимагала пояснення, а звідси і згадана подвійна нумерація книги. На звороті палітурки більш пізнім почерком: a mademoiselle de pinelle.

^{прим. 404} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 405} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 407} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Оправлено в зелену замшу. М'яку основу оправи складають фрагменти кількох видань паризьких друкарень XV ст. Pasquier Bonhomme і Jean Bonhomme та два арк. латинського рукопису схоластичного змісту, що мають в кінці такий колофон: Ex 'ptū ... sub veneⁱ // viro magro nycolao Codanoet (?) // et p eū conpillatū Q me georgiū // decortloge (?) pisi9 studētē XX^{ma} // men... semptembris Anno dnj // mille^{mo} cccc° qūquagesio pmo. Характер макулатури дає підставу гадати, що вона походить з одного джерела, а також що оправу зроблено в Парижі не пізніше початку XVI ст. Правдоподібно стає припущення, що друкарні батька й сина Бономів — одна спільна друкарня, яка існувала між 1475 і 1490 рр.

Серед фрагментів виявлено уривки таких видань: 1) Millet, Jacques. La Destruction de Troyes (див. № 315) — одна з найбільш ранніх паризьких ілюстрованих книг; 2) Crescentiis, Petrus de. Liber ruralium commodorum. Gallice. (див. № 152); 3) Breviarium Parisiense (№ 103) — рештки незброшурованих арк. дрібноформатного літургійного друку.

IA 88 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 351).

408^{прим. 408}. Rolewinck, Werner. Sacramentum altaris sive De valore missarum. Paris, Guy Merchant, 10 VI 1499. 8°. 32 арк. Друк. знак.

HCR 14099. BMC VIII 66 (IA 39708). Goff R-302.

128 × 95 мм.

Бракує тит. арк. з вміщеним на ньому друк, знаком.

Оправлено разом з № 71, 96, 197, 207, 348, 476.

IA 67 (2) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 140.

409^{прим. 409}. Sabellicus, Marcus Antonius (1436—1506). De vetustate Aquilejensis patriae. In munitionem sontiacam et alia carmina. In natalem diem Virginis Mariae elegiae XIII. [Venezia, Antonius de Avinione, ca 1500?]. 4°. 108 арк.

HC* 14058. BMC VII 1138 (IA 22607).

197 × 140 мм.

Фрагмент: кінець видання, починаючи з In natalem diem, тобто зшитки п, т (арк. 93—108).

Без оправи.

IA 275 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 138.

410. Sabellicus, Marcus Antonius. In natalem diem Virginis Mariae elegiae XIII. Acc. Tiphurnus, Gregorius. Hymnus in Virginem Dei Matrem. Vegius, Maphaeus. Salutatio Virginis Mariae. Deventer, Jacobus de Breda, [ca 1492?]. 4°. 18 арк.

HC 14061 = H 8043. Panzer I. 369. *164. Campbell 1488.

204 × 140 мм.

Оправлено разом з № 388 і 489.

Всі три видання рубриковано однією рукою. Ініц. (іноді з перлинами) червоні або блакитні, перекреслено маюскули, підкреслено титул, заголовки, колофон.

Примірник, що належав Зальтену (див. № 388, а також Panzer, 1. с).

IA 264 (3) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1093).

Sacchi, Bartolomeo de див. Platina, Bartholomaeus.

411. Salicetus, Nicolaus de (XV ст.). Antidotarius animae. Venezia, [Typogr. libri 1499 Saliceti = Bonetus Locatellus?], III Kal. Apr. [30 III] 1499. 8°.

154 арк., нумер.: [1] — 154. Сигн.: a⁸ — s⁸t¹⁰. 2 шп. 23 ряд. Шпр. 1) M⁴⁹ = 74 мм.; 2) M⁸³, лише маюскули. Ініц. 1) маюскули шрифту M⁸³; 2) призматичні літери на чорному тлі, з крилатими фігурами, 21 × 21 мм.; 3) подібні до попередніх, але 15 × 15 мм. та 17 × 17 мм., з іншими малюнками: з квітами, з чоловічою головою в профіль. Рубр.: D, з довгими кінцями.

HR 14171. Goff S-44.

152 × 100 мм.

Бракує арк. 1, 2.

Рукописні додатки літургійного змісту лат. мовою на форзацах. Запис: D V. 4. Ex Bibl. Luceorie, Ord. SSS Inn...

Печатка Житомирської рим.-кат. семінарії.

Оправа пергаменна, форзац XVIII ст.: зелені квіти на золотому тлі.

IA 276 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 141 (б-ка

^{прим. 408} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 409} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

412^{прим. 412}. **Sallustius, Cajus Crispus** (86—34). Opera. Comm. Laurentius Valla. Ed. Pomponius Laetus. Venezia, Philippus Pincius, 11 V 1491. 2°. 62 арк.
HCR 14222. BMC V 493 (IB 23618). Goff S-76.
294 × 197 мм.
Ініц., рубр. червоні або сині; підкреслено титули, колонтитули, деякі рядки.
Рубрикація належить тому ж майстрові, що і в оправленому разом № 488.
На тит. арк.: M. Joan: Jarczyński mppa.
IA 277 (2) 3 надходжень до бібліотеки початку 20-х років.

413. Samuel. Rabbi (XI ст.). Rationes breves seu redargutio contra Judaeorum errores Messiae adventus adhuc expectantes. Trans. Lat. Alfonsus Boni Hominis. Köln, Heinrich Quentell, 1493. 4°. 24 арк.
HC* 14268. BMC I 279 (IA 4615). Goff S-110.
174 × 130 мм.
Оправлено в картон.
IA 278 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 143 (зібрання Шодуара).

414. Samuel Rabbi. Rationes breves seu redargutio contra Judaeorum errores Messiae adventum adhuc expectantes. Trans. Lat. Alfonsus Boni Hominis. Köln, [Heinrich Quentell], 1499. 4°. 24 арк.
HC* 14271. BMC I 291 (IA 4713). Goff S-114.
196 × 140 мм.
Рубр. та ініц. червоні.
Обгортка — нотний рукопис XVIII ст.
IA 279 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 146 (зібрання Шодуара).

415^{прим. 415}. **2-й примірник**.
206 × 145 мм.
№ 10 в конволюті, описаному під № 434.
Рубр. та ініц. червоні; підкреслено початкові рядки розділів.
Внизу в правому куті подекуди залишки рукописної сигнатуризації.
Пізня рукописна нумерація; 90—112.
IA 112(10) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 145 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XV—55).

416. Samuel Rabbi. Rationes breves seu redargutio contra Judaeorum errores Messiae adventum adhuc expectantes. Germanice. Nürnberg, Kaspar Hochfeder, 1498. 4°. 21 арк.
HC*14273. BMC II 478 (IA 8198). Goff S-116.
194 × 142 мм.
На звороті останнього (білого) арк. сліпий відбиток гравюри.
IA 280 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 144 (зібрання Шодуара?).

417^{прим. 417}. **Sancto Blasio, Baptista de** (? — 1492). Varii tractatus juridici. Venezia, Paganinus de Paganinis, IV—V 1498. 2° maj. 52 арк.
H*3238 (I—IV). Pell. 2414 (I—IV). Goff S-127 (I—IV).
1. De arbore actionum. 30 IV 1498.
2. Tractatus centonum quaestionum de centum differentiis inter arbitrum et arbitratorem. 9 V 1498.
3. Tractatus correlationum. 11 V 1498.
4. De privilegiis dotalibus. 15 V 1498.
412 × 275 мм.
Оправлено разом з № 153.
Численні давні помітки тією ж рукою, що і в № 153.
IA 335 (3—6) 3 надходжень до бібліотеки початку 20-х років.

^{прим. 412} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 415} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 417} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

418^{прим. 418}. **Sancto Georgio, Bonaventura de** (? — 1527). Oratio pro Bonifacio marchione Montisferrati habita. [Roma, Stephanus Plannck, post 17 II 1493]. 4°. 8 арк., гравір. ініц.
НС*7579 = Cop. 5262. BMC IV 97 (IA 18546). Goff S-128.
214 × 144 мм.
№ 26 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (26) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268Z).

419^{прим. 419}. **Sancto Georgio, Johannes Antonius de** (1439—1509). Oratio in exequiis cardinalis Tornacensis habita atque edita XVII Kalendas Novembris a. 1483. [Roma, Stephanus Plannck, 1483, post 16 X ?]. 4°. 6 арк.
H*7597. VB 3468. Goff S-134.
214 × 141 мм.
№ 68 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (68) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268rr).

420^{прим. 420}. **Sancto Georgio, Johannes Antonius de**. Sermo de passione, habitus in dominica quinta quadragesimae. [Roma, Typogr. Bullae Sixti IV (H*14811) ca 1480]. 4°. 4 арк. Сигн.: а⁴. 2 шп. 48 ряд. Шпр.: М³⁸ = 64 мм.
Ініц.— ломбарди, 2 мм.
HR 7599. VB 3551.
215 × 144 мм.
№ 45 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (45) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268t).

Sandeus Felinus (1444—1503). Epistola ad Joannem Medices. Див. № 62: Beccade11i, Antonius. Alfonsi V regis dicta et facta.

421^{прим. 421}. **Sandeus Felinus**. Epitoma de regno Apuliae et Siciliae. Ed. Michael Fernus. [Roma, Johannes Besicken & Sigismundus Mayer, post 13 IV 1495]. 4°. 46 арк., гравір. ініц.
CR 2462. BMC IV 140 (IA 19376). Goff S-143.
213 × 139 мм.
№ 75 в конволюті інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (75) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268yy).

422^{прим. 422}. **Savonarola, Hieronymus** (1452—1498). Apologeticum Fratrum Congregationis s. Marci de Florentia. [Firenze, Bartholomaeus de Libris, 1497 [?]. 4°, 10 арк., гравір. ініц.
R 724. VB 2925.
203 × 147 мм.
Оправлено разом з № 423.
IA 281 (2) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 148 (зібрання Шодуара?).

423^{прим. 423}. **Savonarola Hieronymus**. Compendium revelationum. Firenze, Francesco Buonaccorsi. 5 Non. Oct. [3 X] 1495. 4°. 50 арк.
НС 14332 = Cop. 5272. BMC VI 675 (IA 27627). Goff S-177.
203 × 147 мм.
Кілька давніх рукописних поправок тексту.
Як і примірник ВМС. цей примірник не має двох арк. на початку книги з гравюрою та листом друга Савонароли поета Джіроламо Беневієні
Оправлено разом з № 422.
Оправа картонна XVIII ст. На корінці запис чорнилом: Savonarola. Rivelazioni.
IA 281 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, ін. 144 (зібрання Шодуара?).

^{прим. 418} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 419} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 420} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 421} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 422} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 423} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

h Jenach stesßd verzeichnet die außgebrante ten wasser. in wölcher maß man die zu den gelydern nützen vnd brauchen soll. als dan mayster Michel Schuck doctor der ertzney die beschriben hat. vñ ist gar güt vñ nützlich zewissen. Item so ainem menschen diereß geligt dem geb man salua vnd auffenblat wasser.		
zu dem haupte	Salua Bethonien Maioia Lauandel Fenchel Holerblüe	wasser
zu dem augen	Eysenkraut Rutenpoin Rosenwasser Abersenichel Kauten. Augentrost Schellkraut	wasser
zu dem angefichte	Liliumconvallium Bonblüe Rükort Rosenwasser mit gassre ab- gemache	wasser
zu dem herten	Porago Melissa Ochsenjungen	wasser aß

Schrick, Michael. Von ausgebrannten Wassern. Ulm. Johann Zainer, 1499, apk. 2a (№ 431)

424. Savonarola, Michael (1384—1461). *Opus medicinae seu Practica de aegritudinibus de capite usque ad pedes*. Venezia. Andreas de Bonetis, 10 V 1486. 2°maj. 266 арк.

НС*14481. ВМС V 362 (1С 22098). Goff S-297.

390 × 267 мм.

Бракує арк. 1—4, 6—40, 264—266; пошкоджено арк. E₄, E₆.

Ініц. червоні або сині. Початковий ініц. С синій на узорчастому тлі. На тому ж арк. 5а внизу синій багатокутник на рожевому тлі, в зеленому вінку; в багатокутнику — золота стріла та серп місяця (підкова?).

Кругла печатка: BIBLIOTHECA ACADEMIAE VILNENSIS. Там же вгорі почерком XVI ст.: Savonarolae Practica, поряд дописано іншою рукою: In Collae opido muni // cipio Florentiō A° 1479.

Оправа картонна, XIX ст.

IA 351 3 бібліотеки Київського університету (Acad. Viln. X. Path, et Ther. Spec. 966).

425. Schedel, Hartmann (1440—1514). *Liber chronicarum*. Nürnberg, Anton Koberger, 12 VII 1493. 2° maj. 326 арк., грав.

НС*14508. ВМС II 437 (1С 7451, 7452). Goff S-307. БАН 701—706. Кисельов 599—606. Львів, додаток 38, 39.

476 × 328 мм.

Бракує арк. 106 (LXXXVI), 107 (LXXXVII), білих арк. 279—281 (CCLIX—CCLXI) та 326.

На арк. 2а та нум. арк. CCLXVII сині ініц. на золотому тлі, в різноколірній рамці; на початку тексту (арк. 21а) великий ініц. С з віньеткою вздовж лівого і нижнього берегів; мальовані ініц. (червоні) зустрічаються також в tabula; на арк. 2 перекреслено маюскули. Далі примірник не рубрикований.

Окремі помітки різного часу. На тит. арк. закреслений запис: Liber iste datus est per .. pro Ecclesia Collegiata Sandecensi ... Anno Domini 156... Там же: Librorum Ludovici Beynarowicz in anno Christi 1809 по.

Шість нenum. арк. (Sarmacia) вміщено в цьому примірнику між нум. арк. CCLXVI і CCLXVII.

Кругла печатка: Bibliotheca Universitatis St. Vladimiri.

Оправа XV ст. (Кобергера?): дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою, жуки, наріжники, сліди застібок. Ремонтована. На верхній дошці вгорі відтиснуто: Liber chronicarū cū fi.

IA 352 3 бібліотеки Київського університету (Crem. 2769).

426. 2-й примірник.

432 × 286 мм.

Бракує арк. 121 (CI), 203—204 (CLXXXIII—CLXXXIV) та білих арк. 279—282 (CCLIX—CCLXI); трохи пошкоджено арк. 2, 3.

Наспів червоною фарбою мальовано ініц.

Нenum. арк. 321—326 вміщено між нум. арк. CCLXVI і CCLXVII.

На форзаці закреслений власницький запис XVI — XVII ст.: Ego Josephus... На арк. 2а: Woiciech Nowomieisky possor mpp. Після tabula: Dono et liberalitate Spectabilis Viri Dni Alberti Nowomieiski Ciuis Praemysliensis et Consulis, amoris ergo erga religionem Seti Dom^{ci}, et frem suum germanū F. Petrū S. TE. lectorem huic conventui hic liber oblatus 1621.

На відміну від інших примірників, на арк. 62 нумерація не XLIII, а XLII.

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою брунатною шкірою, розбита, сліди металевих оздоб, рештки металевих застібок. На верхній дошці вгорі відтиснуто: CHRONICA MUNDI; внизу: MDXLVII.

IA 353 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Regia VIII A. 33).

427. 3-й примірник.

436 × 293 мм.

Бракує арк. 1—5, 319—320 (карта).

Нenum. арк. 321—326 вміщено між нум. арк. CCLXVI і CCLXVII.

Примірник не рубрикований. На початку тексту (арк. 21а) чорнилом виконано ініц. С: місяць в останній чверті з профілем обличчя.

На арк. 326 b записи: Salomon esuriens est huius libri possesor. Далі іншою рукою: Salomon se fecit huius possessorem Stanislaus vero se dicit et est verus possessor et heres — 1.5.5.3. Нижче: Tandem peruenit ad Absolonem Esuriensem post cuius mortem est fide supellex Thomae Degon Anno Dni 1603. Ще нижче: Postea F.

Bernardinorū Vilnen Anno Domini 1621, Die Februarij 9. Починаючи з арк. 21 (Folium II), на нижньому березі такий напис півуставом XVII—XVIII ст.: СІА КНИГА ГЛЕМАА (далі на кількох арк. стерто) БЫГІА В

х з с с
ЛИЦА, АХТО ЕА БС БЛГВЕНІА ВОХТИТИ ВОХОЩЕ И БУДЕТЬ ВООНОМЬ СВЪТЭСУДИТИСА. Багато рукописних маргіналій: слов'янський переклад латинських заголовків та пояснень до гравюр різними почерками, півуставом і московським скорописом XVII ст. Тим же скорописом рукописна слов'янська нумерація, починаючи з арк. 6.

Оправа XVII—XVIII ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою, золотий витиснений орнамент, рештки металевих застібок.

ІА 354 3 бібліотеки Києво-Печерської лаври, XVII д. Лат. IX—109.

428. 4-й примірник.

433 × 305 мм.

Бракує арк. 284 (Totentanz), 326 (білий), пошкоджено арк.: 1—3, 110(ХС).

11, 123, 144, 180, 181, 190—192, 324 і 325.

На початку тексту (арк. 21а) великий ініц. С синьою та червоною фарбами на зорчастому тлі; решта ініц. та рубр.— одною фарбою.

Давні помітки на берегах. На тит. арк.: Theodoricus ab Oskemade (?) me possidet. Rotat omne fatum 1605. Іншою рукою: A Mydrop (?) 1631. Кілька поміток XVI ст. на білих арк. 278 (CCLVIII), 320 (CCC) голланд. та лат. мовами.

Оправа XVII—XVIII ст.: дошки, обтягнуті неорнаментованою шкірою, металеві застібки (верхньої бракує), червоний обріз.

ІА 358 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 150.

429. 5-й примірник.

450 × 310 мм.

Бракує білих арк. 280, 281, 326. Ненум. арк. 320—325 вміщено між нум. арк. CCLXVI і CCLXVII.

Подекуди рештки давньої рукописної сигнатуризації.

Кілька рукописних маргіналій. На тит. арк. напівстертий напис: Cronicarum pertinet... i Ne... Anno Dnj 1574. Нижче більш пізнім почерком: Sum ex libris Valeriani Ne... J F. Virtus Nobilitas Pietas. На звороті оправи: Karol Korwin Piotrowski. Там же іншим почерком: Ex Bibliotheca Godziebae de Lubranietz Dambski Boleslai.

Оправа: картон, обтягнутий неорнаментованою брунатною шкірою, корінець з відтиснутим золотим орнаментом і титулом: Demonstratio orbis terrarum ab initio mundi.

ІА 355 Придбано в 1936 р. в антикварно-букіністичній крамниці Літфонду.

430. Schedel, Hartmann. Liber chronicarum. Trans. Germ. Georg Ast (Das Buch der Chroniken und Geschichten). Nürnberg, Anton Koberger, 23 XII 1493. 2° maj. 298 арк., грав.

Н*14510. ВМС II 437 (1С 7458). Goff S-309. БАН 707. ЛДУ 73. Львів, додаток 40.

430 × 305 мм.

Бракує арк. 296 (CCLXXXV1), 297 (ненум.), 298 (білий?); пошкоджено арк.: 22 (XII), 115 (CV), 148 (CXXXVIII), 270 (CCLX), 295 (CCLXXXV); пошкоджені місця подекуди дописано від руки.

Рубриковано лише tabula та перший нум. арк. На початку tabula й тексту - червоні й сині ініц. з «вусиками» вздовж берега.

Кілька рукописних маргіналій. На тит. арк. почерком XVII-XVIII ст.: Max Servatij de Gutterburgh mpria. На звороті верхньої дошки кілька поміток німецькою мовою за змістом книги, а також запис: Czeigodnemu Zbieraczowi Zabytków Ojczystych Włodzimierzowi de Broel. Hr: Platerowi gromadzącemu ze skrzętnością. Bibliofilską rękopisma narodowe i białe kruki polskie, w dzień ś Stanisława (wyobrażonego tu na karcie 264) ofiaruje do Biblioteki w Wiśniowcu — stary Redaktor Hipp. Skimbrowicz. Warsz. 8-go maja 1862 roku... Нижче тією ж рукою: Przy karcie CCLIX nie dostawało monogramu Schedla, autora, który, według mego exemplarza łaćńskiego, dopisałem.

Оправа німецька XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою, дві металеві застібки, з яких одна зіпсована, сліди наріжників і «жуків». Корінець пізній.

ІА 356 Одержано в грудні 1938 р. від Державного українського музею

431. Schrick, Michael (XV ст.). Von ausgebrannten Wassern. Ulm, Johann Zainer, 1499. 4°.

14 арк. Сигн.: a⁸, b⁶. 33 ряд. Шр. 12 (M⁸¹ = 85 мм.). Рубр.: δ Мінускули-репрезентанти.

Арк. 1: титул, гравюра, див. Schramm. Bilderschmuck V, 452. Арк. 2а, сигн. a_{ij}: [h⁴] Je nach steend verzeichnet die auszgeprant // ten wasser in wölcher masz man die zu den // gelydern nützen und brauchen soll, als dan // mayster Michel Schrick doctor der ertzney // die beschriben hat. vn nützlich zewissen. // Item so ainem menschen die red geligt dem geb // man... Сигн. b: Von Camillen wasser. //... Арк. 14а, ряд. 21: C Wer auch orwürme oder an-der in den oren hette die // sterbent von dem wein: //. Gedruckt zu Vlm von Hannsen // Zainer Im LXXXX VIIIJ Jare. Арк. 14b білий.

193 × 135 мм.

Бракує тит. арк.

У паперовій обгортці.

IA 282 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1210).

432^{прим. 432}. Scoptius, Hieronymus (ca 1489). Oratio de Trinitate. [Roma, Eucharis Silber, post 14 VI 1489]. 4°. 8 арк.

HC 13540. Сор. III, р. 287. BMC IV 110 (IA 18834). Goff S-338.

215 × 146 мм.

№ 36 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (36) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268k).

433^{прим. 433}. Scoptius, Hieronymus. Oratio in festo Omnium Sanctorum. [Roma, Eucharis Silber, post 1 XI 1489]. 4°. 10 арк.

HCR 14541. BMC IV 110 (IA 18836). Goff S-337.

214 × 143 мм.

№ 54 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (54) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268cc).

434^{прим. 434}. Seneca, Lucius Annaeus (4 a. ae. n.— 65). De moribus. Liber de formula honestae vitae sive de quattuor virtutibus cardinalibus. [Zwolle, Peter van Os, ca 1486]. 4°. 10 арк.

Сор. 5360. Campbell 1512.

205 × 143 мм.

Бракує арк. I, 6; арк. 2 трохи пошкоджено.

Ініц. червоні.

На арк. 2а почерком XVI ст.: Conuentus S. Magdaleneae.

Там же печатка Житомирської рим.-катол. семінарії. Пізня рукописна нумерація: 1—8.

№ 1 в конволюті нідерландських інкунабул, до якого входять № 150, 161, 165, 210, 222, 252, 271, 339, 415, 434, 439, 462, 473.

IA 112 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 151 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XV—55).

435^{прим. 435}. Seneca, Lucius Annaeus. Epistolae abbreviatae. Leipzig, Arnold Neumarkt von Köln, VI Cal. Julii [26 VI] 1493. 2°. 48 арк.

HC 14603. BMC III 64 (IB 12033). Goff S-380.

302 × 209 мм.

Бракує останнього (білого) арк.

Ініц. червоні або блакитні, на початку книги в дві фарби; перекреслено маюскули, підкреслено заголовки.

Численні рукописні помітки початку XVI ст. на полях і серед тексту, характерні для лейпцигських учбових видань, що входять до цього зібрання. Для дописок відграфлено червоною фарбою окремі місця на берегах. Червоною фарбою виконано колонтитул і нумерацію, які доведено до арк. 34. Наявність серед рукописного коментаря окремих слів, писаних червоною фарбою, а також незакінчена рубрикація дають підставу гадати, що вона належить авторові

^{прим. 432} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 433} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 434} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 435} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

дописок; не виключено, що ініц. теж виконано тією рукою. На тит. арк. рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського: Lips.: 1493.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправлено разом з № 36.

Оправа XVIII ст., картонна.

IA 38 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. Class. V 1741. Раніше в зібранні Яблоновського, порівн. Catal. Bibl. Salthenianae p. 161 = Panzer 1. 480. 82).

436. 2-й примірник.

314 × 215 мм.

Примірник не рубрикований.

Дописки початку XVI ст. на тит. арк. і на берегах, іноді між рядками. На арк. 48а віршована епітафія іншим почерком XVI ст.: Epitaphicum Octosticon // Quisquis ades tumulum hunc pedibus insiste viator // Menteq3 segura verbula pauca legas // Ursula quae pulchris fueram prelata puellis // Hoc tumulo... vermibus... data // Honorum bisdenos fuerat mihi vita p annos // Imposuere mihi pallida fata manus // Ergo deum supplex pro me unusquisq3 rogate // Blandia sint celj magna fortuna mihi // τελωζ.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправа картонна, корінець і наріжники пергаменні.

IA 283 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 764).

437. Seneca, Lucius Annaeus. Opera philosophica. Epistolae. Acc. Seneca, Marcus Annaeus. Suasoriae. Controversiae. Venezia, Bernardinus de Choris et Simon de Luere, 5 X 1490. 2°. 216 арк.

HC* 14593. BMC V 464—465 (IB 2325). Goff S-370.

314 × 211 мм.

Кілька давніх поміток. Запис: Ad usum Doctor. Francisci Castelli 1730. Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира. Оправа пергаменна XVIII ст., обріз фарбований. На корінці витиснено золотом: SENECA MORALIS.

IA 284 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Reg. V 1738a).

438. Seneca, Lucius Annaeus. Opera philosophica. Epistolae. Acc. Seneca, Marcus Annaeus. Suasoriae. Controversiae. Venezia, Bernardinus de Choris, 31 X 1492. 2°. 210 арк.

HC* 14594. BMC V 466 (IB 23442). Goff S-371. БАН 718, 719.

293 × 200 мм.

Кілька рукописних поміток на берегах. На тит. арк.: Jacobus Ostiensis (XVI—XVII ст.).—Stanislai Stramszewicz (XVII ст.).—Ex libris Nicolai

Gorski mpp. (XVII ст.).—Cnthus Berdicoviensis Carmelit. Discalc. (XVIII ст.).

Оправа XVIII ст., пергаменна. Золотий обріз.

IA 285 3 бібліотеки Київського університету (Берд. 1119).

439^{прим. 439}. Seneca, Lucius Annaeus. Proverbia secundum ordinem alphabeti. [Leipzig, Konrad Kachelofen, ca 1489—1492]. 4°. 10 арк.

Nachtr. 321. VB 1276.

207 × 145 мм.

Ініц. та рубр. червоні: підкреслено титул і incipit.

№ 4 в конволюті, описаному під № 434.

IA 112 (4) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 152 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XV—55).

440^{прим. 440}. Seneca, Lucius Annaeus. Tragoediae. Comm. Gellius Bernardinus Marmitae. Venezia, Lasarus de Soardis, 12 XII 1492. 2°. 140 арк. Друк. знак.

HC 14666. BMC V 491 (IB 23608). Goff S-436.

303 × 210 мм.

Бракує арк. 1, 3, 7; арк. 6 вклеєно після арк. 2. Вирізано друк. знак на арк. 140.

Примірник з відтиснутим штампом-привілеєю (див. BMC).

Численні давні рукописні маргіналії. На кількох арк. першого зшитка спроба рубрикації. На арк. 2а: Wacław Pruszyński L[owczy?] Zyt[omirski?] (XVIII ст.). Нижче: Ex Bibliotheca Monasterii Lubarensis O. D. B. Magni (XIX ст.); там же: Ex libris Joannis Cychowicz mpp (XVII ст.).

Оправлено разом з № 347.

^{прим. 439} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 440} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Оправа XVIII ст.: брунатна орнаментована шкіра.

IA 240 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 153 (з Волинського древлєсховища).

441. Seneca, Lucius Annaeus. Tragoediae. Comm. Gellius Bernardinus Marmitae et Daniel Caietanus. Venezia, Matthaeus Capcasa, 18 VII 1493. 2°. 140 арк., гравір. ініц. НС* 14668. BMC V 484 (IB 22748). Goff S-437.

Примітка. На відміну від другого примірника (див. № 442), цей має такі особливості: на арк. e_{iii} є сигнатура, нумерація: XXX, колонтитул: THESTES; на арк. e₄ нумерація XXXII, колонтитул THIESTES.

313 × 215 мм.

Бракує початкового (білого?) арк.

Численні давні рукописні маргіналії.

Оправа: картон, обклеєний блакитним папером (XVIII — поч. XIX ст.), корінець шкіряний, обріз фарбований.

IA 286 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 765).

442. 2-й примірник.

Примітка. Порівняно з № 441 цей примірник має такі особливості: на арк. b₄ нумерація XII, а не XIII; на арк. e₃ бракує сигнатури, нумерація XXXI, колонтитул THYESTES; на арк. e₄ — нумерація XXXII, колонтитул той самий; на арк. k₃ — нумерація LX. В іншій нумерації однакові помилки в обох примірниках.

297 × 200 мм.

Бракує початкового (білого?) арк.; трохи пошкоджено арк. 2, 3; арк. n₂, n₅ подано двічі.

Кілька давніх рукописних маргіналії. На арк. 4b закреслений напис, датований 1543 р., на арк. 3a: Accessit Bibliothecae Martinj Irzewij Art3 ... Bacl, Anno a Chro nato 1601 14 Kal. Martis.— Ex libris Collegii Ostrogiensis Soc. Jesu (XVII—XVIII ст.).

Кругла печатка: Фундамент. Библиотека Волинск. Дух. Семинаріи.

Оправа: паперова обгортка з 4 арк. польського рукопису XVIII ст. історичного змісту.

IA 287 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 154 (б-ка Волинської правосл. семінарії, 2366 нов. кат.).

Seneca, Marcus Annaeus (ca 54 — ca 39 a. ae. n.). Suasoriae. Controversiae. Див. № 437, 438: Seneca, Lucius Annaeus. Opera philosophica.

443^{прим. 443}. Senensium oboedientia publica Alexandro VI praestita. [Roma, Andreas Fritag, post 15 X 1492]. 4°. 2 арк., гравір. ініц.

НС* 14676. Cop. III, p. 287. BMC IV 136 (IA 19331, 19332). Goff S-440.

214 × 148 мм.

№ 30 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (30) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268d).

Sermo de passione Christi et de planctu B. Virginis. P. 1—3. Див. № 261: Jacobus de Voragine. Sermones de tempore...

Sermo defensionum, probationum ac expositionum revelationum s. Birgittae.

Див. № 86: Birgitta. Onus mundi.

Sifridus de Arena див. Sinnama, Harynghus Sifridi.

444. Silvaticus, Matthaeus (ca 1344). Liber pandectarum medicinae. [Strassburg, R-Typographus (Adolf Rusch), ca 1480]. 2° maj. 308 арк.

НС* 15192. BMC I 64 (IC 676). Goff S-514. БАН 723.

374 × 260 мм.

Бракує арк. I (білого), 2—7, 302, 304—308; трохи пошкоджено арк. 301.

Ініц. і рубр. червоні або блакитні; червоною фарбою підкреслено заголовки, деякі рядки, перекреслено маюскули.

Давня рукописна сигнатуризація червоною або блакитною фарбою, арабськими цифрами: 3—36.

^{прим. 443} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

На нижній дошці: Sekrescian kunczewic mpp;там же: Hunc librum possidet Andreas Glabinus Proles... Іншим почерком: Mense Mai die vero 11 Anno 1673. Нижче рукою згаданого Сакристіана Кунцевича: Drzewo popolskv i porusku... dobre iest lekarstwo na puchline gdi cłowiek puchnie vparziwszizgo vodzie dobrze opuchłemu cłowiekowi dasz (?) sie napic puchlina zginie. v ogrodzie roscie.

Оправа: дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою; XVI — XVII ст.; розбита, залишилась лише нижня дошка; застібок бракує.

IA 357 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 159 (б-ка Волинської правосл. семінарії, 3064 нов. кат.).

445. Sinnama, Harynghus Sifridi (ca 1500). Expositiones sive declarationes titulorum utriusque juris. Köln, Johann Koelhoff Senior, in vigilia Barbarae [3 XII] 1491. 2°. 274 арк., грав.

НС* 14725. VK 1087. Goff S-496.

282 × 210 мм.

Бракує арк. m₁ m₆ (ще з XV ст.).

Початковий ініц. виконано синьою фарбою, рубр. червоні, підкреслено колонитули й заголовки.

Давня рукописна нумерація: fo j — fo schv, доведена лише до арк. t₁. Численні давні юридичні нотатки на берегах, серед тексту та на окремих папірцях, латинською і німецькою мовами. На нижній дошці скоропис XV — початку XVI ст.:

Decretum

Item Jus Canonicum Decretales // Item Summā angelicam //

Sextum

Clemen

Item Sūmā Joannis in teu... sup decretū // Item Conclusiones sexti... // Item Codicem Justiniani // Item lecturā...sup instituta // Item Instituta // Item Reptoriū juris... // Item Speculum saxonū // Item jus cesarū // Item Expositiones utriusq3 iuris... // Item Casus... sup jus canonicū 7 Institut // Item Cornūpie vocabulariū // Item Epistolas ciceronis familiares // Item Boetiū de disciplina scholariū // Item Duas 9medias therentij // Item Marcij tulij de senectute... // Item Dialogus marcij Tulij de amicitia // Item philippicar martulij // Item storia Alexandri magni //

Item libros Eticorū cū 9mētarijs

Item Politicorū

Item Iconomicorū

Оправа XV ст., добре збережена: дошки, обтягнуті світлою орнаментованою шкірою, дві застібки; для зміцнення внутрішніх сторін оправи використано два фрагменти рубрикованого латинського рукопису XIV—XV на пергамені з великим ініц. червоною і синьою фарбами.

IA 288 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 803).

446^{прим. 446}. Sixtus IV, papa (1414—1484). Epistola ad Johannem Mocenigum Venetorum ducem. [Roma, Stephanus Planck, post 14 II 1482/1483]. 4°. 6 арк.

НС 14801. Сор. 5937. BMC IV 102 (IA 18328).

Примітка. Даний примірник на арк. 6b ряд. 27 має дату: M. CCCC LXXII і пропущене число XVII перед календами, тобто цілком відповідає описові цього видання, наведеному у Audiffredi p. 254 = Denis 5929, існування якого взяв під сумнів Панцер (Panzer II.481.339). Можливо, примірник належить до більш раннього, виправленого тиражу.

212 × 140 мм.

№ 4 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (4) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268c).

447^{прим. 447}. Sixtus IV, papa. Exhortatio ad universos Christianos principes, ut tacta unione generali resistant Turcarum imperatori jam Apuliae cras ingresso. [Roma]. Bartholomaeus Guldinbeck, [post VI Id. Apr. (8 IV) 1481]. 4°. 4 арк.

HR 14806. Goff S-559.

213 × 140 мм.

№ 6 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (6) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268e).

^{прим. 446} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 447} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

448. Speculum exemplorum ab Aegidio Aurifabro collectum. Strassburg, [Typogr. libri 1483 Jordani de Quedlinburg (= Georg Husner)], in die s. Barbarae [4 XII] 1495. 2°. 286 арк.

Н* 14919. BMC I 144 (IB 1960). Goff S-655.

278 × 205 мм.

Бракує останнього арк. (білого).

Червоні ініц., підкреслено титули та деякі заголовки.

Рукописні маргіналії. На тит. арк. італійським почерком XVII ст.: Non sabela volpeia con quien trobeia: // Sola salus seruire Deo, sunt caetera fraudes.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою з відтиснутим орнаментом, рештки металевих застібок; корінець пошкоджено.

IA 289 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 784).

449. Speculum humanae salvationis cum speculo B. Mariae Virginis. Latine et Germanice. Acc. Johannes, monachus monasteriiss. Udalrici et Afrae. Summula operis. Metrice. [Augsburg, in monasteriioss. Udalrici et Afrae, Günther Zainer, non post 1473]. 2°. 279 арк., грав., гравір. ініц.

Н* 14929. Сор. 455. BMC II 321 (IB 5469, 5470). Goff S-670.

307 × 210 мм.

Примірник має перший білий арк., якого бракує в багатьох інших примірниках.

На кількох початкових зшитках червоною фарбою перекреслено маюскули, друковані рубр. та ініц.; далі примірник не рубрикований.

На арк. 2а почерком XV — початку XVI ст.: Canoni[ci?] Schleckdorffensis. Кілька давніх рукописних маргіналій. На внутрішній стороні верхньої дошки оправи бібліографічні вказівки на літературу про Speculum (XIX ст.). На арк. За сліпий відбиток кількох маюскулів, на арк. 262b — чотирьох рядків тексту.

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою з орнаментом; серед штемплів, відтиснутих на оправі, один у вигляді стрічки з написом: Abraham Keller.

Оправа пошкоджена, бракує застібок. На корінці наклейка з титулом твору: FIGURAE VETERIS ET NOVI TESTAMENTI.

IA 290 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 156 (зібрання Шодуара).

Speusippus (ca 409—339 a. ae. n.). De Platonis definitionibus. Див. № 263: Jamblichus. De mysteriis Aegyptiorum.

^{прим. 450} **Spinola, Jacobus** (ca 1492). Oratio gratulatoria ad Alexandrum VI papam nomine Genuensium habita. [Roma, Eucharius Silber, post 12 XII 1492]. 4°. 6 арк.

НС*14956. BMC IV 144 (1A 18958). Goff S-694.

214 × 146 мм.

№ 31 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (31) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268e).

451. Sprenger, Jacobus (XV ст.) **et Insistoris, Henricus** (XV ст.). Malleus maleficarum. [Speyer, Peter Drach, ca 1492]. 4°. 190 арк.

НС*9240. BMC II 498—499 (IA 8634). Goff 1-165. Кисельов 339.

199 × 140 мм.

На тит. арк. рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Haec editio sine die ac consule, omnium prima videtur esse, prodiisse vero Coloniae forsitan an. 1487. vel sequenti, vide Approbationem Universitatis Coloniensis, abhinc folio quarto sqq. Praemissa Bulla Innocentii an. 1484 data fuit Henrico Insistori et Jacobo Sprengero et in ea facultas plena inquirendi concessa. De aliis editionib9 vid. Fabricii Biblioth. Lat. med. aevi to. III. p. 663.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправа XV — початку XVI ст.: дошки обтягнуті орнаментованою брунатною шкірою, з однією металевою застібкою; пошкоджена: бракує корінця. На верхній дошці вгорі відтиснуто: Malleus.

IA 291 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II 1935 а; раніш — зібрання Яблоновського).

452^{прим. 452}. **Stella clericorum.** [Köln, Heinrich Quentell, ca 1491]. 4°. 14 арк.

Н* 15067. BMC I 281 (IA 4845). Goff S-774.

184 × 138 мм.

№ 2 в конволюті, описаному під № 278.

Червоний початковий ініц, на арк. 1b, рубр.; перекреслено маюскули, підкреслено деякі рядки.

Помітки різного часу.

IA 182 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 729).

453. Stella clericorum. Leipzig, Arnold von Köln, 1494, 4°. 14 арк.

HR*15078. VB 1359. Goff S-776.

206 × 150 мм.

Червоний ініц, на арк. 2a; підкреслено деякі рядки і титули.

Подекуди давні рукописні маргіналії. Пізня рукописна пагінація: 1—28.

Оправа — картон, обтягнутий пергаменом.

IA 292 3 бібліотеки Волинського державного музею (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, Armarium 3, № 31).

454. Stoeffler, Johannes (1472—1530) **et Pflaum, Jacobus** (XV ст.). Almanach nova sive Ephemerides in annos 1499—1531. Ulm, Johann Reger, Id. Febr. [13 II] 1499. 4°. 504 арк., грав. (табл.).

НС* 15085. BMC II 542 (IA 9437, 9437^a, 9438). Goff S-791. БАН 740.

Примітка. Щодо порядку розміщення окремих складових частин твору даний примірник відповідає описові BMC.

209 × 150 мм.

Бракує арк. 39—94 (зшитки e, f, g, h за описом BMC), що містять Ephemerides 1499—1502, а також Tabula correctoria (арк. 501—504), яка, здається, не була постійною складовою частиною твору.

На тит. арк. почерком XVII ст.: In usum Frm Wessobrunensium. Численні записи, що стосуються переважно певних подій, пов'язаних з життям згаданого монастиря. Здебільшого вони належать одній особі — можливо, їх очевидцеві. Наводимо ці записи в хронологічному порядку. 1503 р., під 17 березня: Hic Rome // ut dicit Ant. // Mācinell9 // Hispana // mīr Agnes // appellata et viro suo Al = // uero etiam Hi- // spano gemel // los peperit // ab vmbilico // pectora vtrū // q3 pellicula // triū digito- // rū lata con = // nexos; Vmbilic9 aute unic9 ambob9 erat. in...medio quide et infimo ambo4 confuno (?) dependens; Vtriq3 mores vtriq3 speciosi cuiq3 em sua pfe = // cta et integra mebra. Eo4 alt cui9 caput pri9 // editū parūq3 vixit. Alteri9 caput extinctū exijt // difficult9. Huic manus dextere pollex in sūmo bifid9. Duo em digituli cū suis vnguib9 extabant; // Erat ambob9 statura gemellis cōueniens; Eosdem // incole fere oes vrbis Rome et epi et cardinales // aliqui iuxta ede divi Saturnini in r'gione scti // Angeli cōspexerūt. Наступний запис (іншою рукою) вміщено від 26 III 1511 р.: Hac die // factus est // teremotus // ingens // mīta germa // nis dāna // inferens // Anno vi3 // vts. Undecimo sup sesquimilesimus // 1512 p., 3 XII: Hic apud nos cecidit // hoc anno p'ma nix // fuit q3 aura vsq3 ad hoc tp9... tepatissie sic q peco // ra quotti = // die ad pa —// scua educi potuerūt // quod apud nos // raris — // simū est // 1514 p., 25 V: Obijt dux Bauariae Wolfgang9 // in landsperg // Sepultum vero in mo' Anderhs. // Anno Cq sup. // 1515 p., 20 V: Hac die iuerūt // tres platj 9federati // ad mō. // Tegernsee. // Vitz. Bessofontan9 // Rayetnpuch et Pollin // gen. V Anno q sup // Caspar. Hierony9. Johes. // 29 V: Hac die q fuit dies // dedicatos ecclīe nre. // Venit ad nos Impa // tor Maximilian9... // qsi improuise cū // CCC^{js} equitib9 & pnoctauit nobiscū in Anno ntīs. // 1516 p., 1 IV: Hac die in dieta // Ingolstaten. capt9 // e hierony9 liber // de Stauffen. mgr curie Wilhelmj // ducis Bauarie. 8 IV: Hac die decollat9 // est isdem Stauff // apud Ingolstat // 1.5.16. qmīta & // nephanda machi // nat9 e 9t'pncipes // te're & totā Puītiā // inter qs & mītos ini // micitia3 semīauit // 1518 p., 25 VIII: Hac die intra // uerūt ex Fridberg // Augustam cū mag // pompa tres fres // ge'manj. Wilhelm9 // Ludouic9 & Ernest9 // Patauien ep9. ducis Bauariae Vna cum // sorore eorūd Susanna // Casimiro Marchionj // Brandenburgen. desponsanda ad nuptias ibid celebrād. Quib9 obuiam fuit Impator Maximilan9 // Auuncul9 cū maximo comitatu principiū. Cardinaliū & epō4. tūe tpis ibid 9gregato4... // Anno C 1518. Jbi fuere tūc Cardinales tres. Vil3 Thomas Caietan9 ordīs pdicato4 legat9 // a latere. & N. Marchio Brandenburgen. Archiep9 Maguntin9&Mathi9 Lang Augustan9 Gurten eps. Cards. 1518 p., 5 1X: Hac nocte cecidit nix in foresto & in Peysenperg. & // durauit Vsq3 ad ho // ram octauā. & nonā diej sequentis // que tūc fuit dies // dominica. 1518—1519, 14 I: Hac die obijt // Impator

Maximilian9 In oppido suo // Welss (?) in Austria // Anno Cuts // 1520 p., 16 II: Hac quinta feria // an carnis be... // Venerūt ad nos // causa solatij. qsi // XX Rustici ritu // Polonico indutj cū Vexillo. missi // a dno Wolfelung (?) pfcto in Pöll. // exercentes hasti — // ludia sua & reliq // iocalia in curia. // In psntia dnj Abbatis // Casparis & toti9 // 9uent9 tūc tpis // ... hntes. // Donati sūt // a dno plato... Actj anno quo sup. 1520 p., 1 IV: Hac die...dō palma4 9flagra // ta est dom9 // c9dam Villici no // strj in Ludenhau // sen. Infra bndic // tione palma4. 19 IV: Hac die hō qsi // te'tia p9 meridiē // perierūt p ignē // furti-uū atq3 hosti // lem XX. edificia // Villico4 nro4 & // alio4 in Pötzen // hausen Vna cū // Capella & cāpanis // Anno C 1520 // psidente Casp abb'te // 1520 p., 14 V: Hac nocte // cecidit nix in territorio nro. & qsi in tota puintia. // & durauit p aliqs // dies seqntes. Cū // mag frigore & // glacie. & cū mag // no detrimento frugū terre. 29 V: Hac die que fuit dies dedicats // eccēie nre. celebra // -uit apud nos pmitias mqr Jacob9 // Laminit (?) Augustan9 // junio4 frm ñro4 pceptor. 1520 p., 6 VIII: Hac die obijt // Monacj illustris // femīa domna // kunegund.' ducissa Bauarie // & Austrie. filia // Fridericj tetij // Impatoris 1520. // 1521 p., 22 I: Hac nocte ma // ne circa horā // quintā Visa e // Jris alba ex // opposito lu // ne.' Anno q sup. // 1521 p., 31 III: Hic dies // Pasce hac nocte Sc. die festa // fuit nix haud mediocris. Consimili mō die sequentj // 1523 p., 15 X: Hac die venit ad nos illustriss. // princeps Vuilhelm9 // bawariae dux. cau // sa Venat. & duas noctes apud nos // māsīt. & vrsū // mire magnitudi // nis cepit in silua // que vulg9 appellat' pijrswald. que // pnceps armis pp'iis psterit. Actj anno // C... uts. // 1523 p., 17 XI: Hac die Julianus // card' deMedicib9 // Florentin9 sr Leo— // nis Xⁱ ppe. Rōe // ecclie vicecācella'i9 elect9 e in sūmū // potifice et Clemes // septim' noīnat9 // 1523 p., 29 XI: Eadem nocte in villa dicta O (?) tiseunt ppe mōst'iū ñrm Wessopruñ. // obijt Elisabeth Harerij (?) mulier centū duodecj ano4. q vidit // fructū vetrīs sui. vsq3 in qrtā gñacionem. // Поряд тією ж рукою: Hac nocte vet9 tubiuis flauit vehemens. domos pleisq3 locis deijcies ac arbc4 // robora ĩgencia a radice euelles. In oppido ĩsup Aichaw et cicūiacete // regione cū ipo tubiue ĩgens supueit tepestat in q cū tonitruis // fulgua horrendissie micauerūt cadete... lapidū grādiue (?) ad // qūtitate nucis coñis. siue vt nos dicim9 Italice. Qd' in retro // actis stl'is in ñris regionib9 pene inauditū fuit. ...a nōñlīs // me'ito aliqt' portendere credit'. // 1526 p., 10 II: Hac die na = / tus est pri // mogenit9 // Theodor9 // Vuilhelmi ducis Bauarie // in Mona = // co. 1527 p., Februariu: між стор. 754 і 755 вклено клаптик паперу з виконанням від руки зеленою, жовтою і брунатною фарбами малюнком, що зображує явище так званого «облудного сонця», що мало місце 27 II 1527 р.; вгорі такий заголовок: Hi tres soles 9clusi // induob9 arcub' // p qs // it' linea alba / sic signatū // e in figura apparuit // in celo vicesimo septi // mo die februarij. Anno Cr. 1527.

Сучасна рукописна пагінація.

Оправа початку XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою, сліди двох металевих застібок. Для зміцнення оправи використано смужки давнього рукопису мовою, що не належить до індоєвропейської групи. Внутрішні сторони обклеєно двома арк. Weissagung або подібного за змістом твору, друкованого шрифтом лейпцігського друкаря Мартіна Ландсберга. Штамп: «Волын. Губ. Комит. по охр. памяти, иск. и старины 3571».

На верхній дошці вгорі наклейка XVI ст.: Almanach; на корінці вицвілий титул: Almanach Stofflerini.

IA 293 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 158 (зібрання Шодуара?).

^{455 прим.} **Strozza, Titus Vespasianus** (1423—1505). Oratio ad Innocentium VIII param nomine ducis Ferrariae habita. [Roma, Eucharius Silber, post 28 VI 1485]. 4°. 4 арк.

Сор. 5663 - R 744. BMC IV 106 (IA 18830). Goff S-805.

213 × 141 мм.

№ 13 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

Між арк. 2 і 3 цього видання помилково вставлено при брошуруванні Н*4367 (див. № 113).

IA 4 (13) 3 бібліотеки Київського університет (Coll. Jabl. 1268m).

456. Suetonius Tranquillus, Cajus (ca 75—160). Vitae duodecim Caesarum. Comm. Philippus Beroaldus et Marcus Antonius Sabellicus. Venezia, Bartholomaeus de Zanis, 28 VII 1500. 2°. 352 арк., гравір. ініц.

HCR 15130. BMC V 434 (IB 23740). Goff S-828.

300 × 215 мм.

Бракує арк. 110—115 (O₂—O₇); пошкоджено арк. 1—5.

Рукописні маргіналії XVI—XVII ст. На тит. арк. почерком XVII ст.: Librorū

Nicolai Gorski. На арк. 2а: Cntus Berdicov. Carmel.

Оправа XVII—XVIII ст.: світлий пергамен; уривки давнього пергаменного рукопису використано для зміцнення корінця.

IA 294 3 бібліотеки Київського університету (незакаталогізовані фонди зібрання Бердичівського кармелітського монастиря).

457. 2-й примірник.

305 × 215 мм.

Повний примірник, добре збережений.

Оправа картонна, обклеєна форзацем XVIII ст.; корінець та наріжники шкіряні. На корінці відтиснуто золотом: SVETONIUS // VITAE XII // CAESARUM // 1500.

IA 325 Придбано в букіністичному магазині в 1958 р.

458. Summenhart, Conradus (?—1501). Tractatus exhortatorius super decem defectibus virorum monasticorum. Acc. Bebel, Heinrich. Elegidium paraneticum ad religiosae vitae viros. [Tübingen, Johann Otmar, non ante 1498]. 4°. 20 арк.

НС*15180. ВМС III 701 (IA 8827). Goff S-866.

Примітка. В даному примірнику зовсім немає сигнатури A_{ij}, яка погано відтиснута в примірнику, описаному Гайном.

194 × 140 мм.

Червоні ініц.

На тит. арк. сліпий відбиток трьох рядків Auszeichnungsschrift.

Оправи бракує. Характер брошурування і клаптик шкіри справа на обрізі вказують, що примірник належав до якогось великого конволюта.

IA 295 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 160 (зібрання Шодуара).

459. Suso, Henricus (1295—1365). Horologium aeternae sapientiae. Köln. Johann Landen, 9 IX 1496. 4°. 64 арк. Друк. знак.

Соп. 3171. VK 1112. Pol. (B) 3643. Goff S-876.

193 × 141 мм.

Червоні аоо сині ініц., іноді в дві фарби; червоні рубр.; підкреслено титули, деякі рядки, перекреслено маюскули у великому шрифті.

Давні рукописні маргіналії. На тит. арк. почерком XVI ст.: Johannes Poyner (?); тією ж рукою на щиті друк, знака, вміщеного під титулом книги: і р //.

Смужка пергаменного рукопису використана як підкладка під брошурувальний шнур першого зшитка.

У паперовій обгортці.

IA 296 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 82.

Synesius (?—415). De somniis. Див. № 263: Jamblichus. De mysteriis Aegyptiorum...

Talmud див. Objectiones...

460. Tauler, Johannes (1294—1361). Sermonen und Historia. Leipzig, Konrad Kachelofen, am Tag Gertrudis [17 III] [14]98. 4°. 290 арк.

НС*15346. ВМС III 628 (IA 12345). Goff T-48. Кисельов 642.

205 × 140 мм.

На тит. арк. сліпий відбиток одного рядка, складеного з ксилографічних ініц.

Там же почерком XVI ст.: Schwester benygna Wylbrechin; напис повторено на звороті останнього арк. книги.

Оправа XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатною шкірою, складний орнамент, сліди двох застібок; корінець теж з відтиснутим орнаментом, пошкоджений. Смужка пергаменного рубрикованого латинського рукопису XV ст. наклеєна на нижню дошку.

IA 297 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 163 (зібрання Шодуара).

461. Terentius Afer, Publius (ca 185—159 а. ae. п.). Comoediae. Comm. Aelius Donatus. Milano, Leonardus Pachel et Uldaricus Scinzcnzeller, 15 III 1483. 2°.

156 арк., арк. 1 білий (?). Сигн.: a⁸b⁸c⁶ — z⁶&⁶z⁸. 39 ряд. тексту, 58 ряд. коментаря. Шпр.: 1, 8, а також грецькі літери.

Арк. 1а білий (?). Арк. 2а (сиги. a_{II}): TERENTII VITA/[8] VBLIVS TERENTIUS AFER CARTHAGINE NATVS SERVIVIT II Romae Terentio Lucano senatori... Арк.

5 а, текст: ANDRIAE PROLOGVS // [5] OETA Quum primum animum//Ad scribendum appulit... коментар: AELII DONATI GRAMMATICI CLARISSIMI SEX. P. TERENCE AFRI CO// MOEDIAS EXAMINATA INTERPRETATIO. II OETA Quū primum animū ad scribendum appulit. Principium factum est a commenda II tione personae... Сигн. b: proprie dicunt cadauera mortuoru3: & ire proprie ad exequias... Арк. 156b, колофон: Has P. Terentii diuinas comoedias una cum Donati exa II minata interpretatione summa diligentia castigatas impresse II rūt q3 accuratissime Mediolāi cōsummatissimi opifices Leonar // dus Pachel & Vldeicus sinczinczeler socii alemañi die. xy. //Marcii. M. CCCC. LXXXIII.

HC* 15384. Proctor 5943.

303 × 210 мм.

Бракує тит. арк., замість якого вклеєно білий арк. із зробленим від руки титулом: TERENCE II і сигн. a_i.

Кілька рукописних маргіналій. На арк. a_{5a}: gabriel faetus (?) (XVI ст.); на арк. n_{5a}: octavius proana possidet Vale salutis anno Dñi 1600.

Кругла печатка: Bibl. Academ. Vlnensis, а також печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправа картонна, корінець шкіряний, орнаментований, на корінці відтиснуто золотом: TERENCE MEDIOLANI 1483.

IA 298 3 бібліотеки Київського університету, 1838—1638 (раніше бібліотека Віленської академії).

462^{прим. 462}. **Textoris, Guillelmus** (XV ст.). De passione Christi. Acc. Anselmus Cantuariensis. Dialogus de passione Jesu Christi et Beatae Mariae Virginis. Bernardus Claravallensis. Tractatus de planctu Beatae Mariae Virginis. Basel, [Michael Wenssler. ca 1485]. 4°. 114 арк.

Сор. 5773. VB 395. Goff T-119.

208 × 145 мм.

Фрагмент: зшиток O (арк. 105—114).

Червоною фарбою виконано ініц., рубр., підкреслено деякі рядки.

Пізня рукописна нумерація: 15—24^b.

№ 3 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 434.

IA 112 (3) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 8 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії. XV—55).

463^{прим. 463}. **Thegliatus, Stephanus** (? — 1514). Oratio de passione Domini. [Roma, Eucharius Silber, post 20 IV 1492]. 4°. 12 арк.

HC 15457. BMC IV 113 (IA 18929). Goff T-125.

215 × 143 мм.

№ 46 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

Повний примірник, що складається з 12 арк., останній з яких білий. Припущення BMC, ніби цей арк. має бути на початку видання, помилкове: розподіл арк. даного примірника, зброшурованого в два зшитки по 6 арк., це заперечує.

IA 4 (46) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268u).

464^{прим. 464}. **Thegliatus, Stephanus**. Oratio in die Omnium Sanctorum. [Roma, Andreas Freitag, post 1 XI 1492]. 4°. 8 арк., гравір. ініц.

HCR 15459. BMC IV 135 (IA 18948). Goff T-124.

215 × 143 мм.

№ 55 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (55) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268dd).

465. Theobaldus de Saxonia (ca 1416). Errores Judaeorum extracti ex Talmud. Probationcs Novi Testamenti ex Veteri Testamento. [Augsburg], Günther Zainer, [non post 5 VI 1473]. 2°. 12 арк.

H*6678 = H*8589, ff. 187—198. Goff E-106.

293 × 200 мм.

Один з 12 трактатів, що були видані окремо, а потім об'єднані в збірник з додрукованим тит. арк. Ініц. червоні. У паперовій обгортці.

IA 299 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 52 (зібрання Шодуара).

^{прим. 462} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 463} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 464} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Theophrastus (372—287 а. ae. n.). De historia et causis plantarum. Див. № 38 Aristoteles. Opera. Т. 4.

466^{прим. 466}. **Thomas de Aquino** (1225—1274). In octo libros Politicorum Aristotelis. Cum textu ejusdem (trans. Lat. Leonardus Aretinus Brunus). Cum conclusionibus Ludovici de Valentia. Corr. Martinus Nimira. Venezia, Simon de Luere, impensis Andreae Torresani, 31 X 1500. 2°. 148 арк.

Н*1516. BMC V 576 (IB 24670). Goff T-251.

294 × 204 мм.

Рукописні маргіналиї XVI—XVII ст. На тит. арк.: Pro Bibliotheca Conventus Viniouecensis Carmelitarum Discalceatorum Ex Donatione Illustrissimi Magnifici Domini Stanislai Mniszech succamcrarii MDL. Fundatoris Nostri Muriificentissimi A° Dñi 1772do. Аналогічний запис у багатьох інших місцях книги. На тит. арк. вицвілий запис, датований 1513 р. Тією ж рукою на останньому, білому арк. список свят і ферій, що має такий заголовок: Festa als Feriae quibus nō // legitur in Acadernia Cracc.

Оправлено разом з іншим виданням тієї ж друкарні, див. № 340.

Оправа XVII—XVIII ст., шкіряна, з відтиснутим рантом і корінцем. На верхній палітурці герб князів Вишневецьких, від яких Вишневець разом з бібліотекою перейшов до Мнішків.

IA 236 (1) 3 надходжень до бібліотеки початку 20-х років.

467. Thomas de Aquino. Opuscula. Ed. Antonius Pizamanus. Venezia, Hermannus Lichtenstein. VII Id. Sept. [17 IX] 1490. 4°. 436 арк.

НС*1541. BMC V 358 (IB 22002). Goff T-258.

214 × 165 мм.

При брошуруванні примірника арк. В і В₂ переставлено один на місце іншого, як і відповідні їм арк. В₇ і В₈.

На арк. 1a (білому) почерком XVIII ст.: Libro del Hospitalero.

Оправа XIX ст., картонна, корінець і наріжники шкіряні; корінець тиснутий золотом, на корінці заголовок: LEGENDA SANTI THOME.

IA 303 3 надходжень до бібліотеки початку 20-х років.

468. 2-й примірник.

216 × 169 мм.

Бракує останнього арк., трохи пошкоджено передостанній.

Рукописні маргіналиї, частково зрізані при переоправленні книги. На тит. арк.: Frater Colomanus de Vienna pannonie me iurc optimo possidet Anno Dñi 1494.— Laurentij Frisij H. P. B. 1638. На оправі: JC Öhm mpp (XVIII ст.). Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправлено в свинячу шкіру, без орнаменту. На верхній палітурці відтиснутий золотом суперекслібрис — герб Jasieńczyk (див. A. Boniecki. Herbarz Polski.

Cz. I. T. VIII. Warszawa, 1905, str. 289), що має у верхньому полі літери IW, а в нижньому — C.W. Червоний фарбований обріз. На корінці почерком XVIII ст. заголовок: Opuscula Divi Thomae Aquin.

IA 304 3 бібліотеки Київського університету (Reg. II. 1783a).

469^{прим. 469}. **Thomas de Aquino.** Quaestiones de duodecim quodlibet. Köln, Johann Koelhoff Senior, in profesto Catherinae virginis [24 XI] 1485. 2°. 152 арк.

НС* 1405. BMC I 226 (IB 3581). Goff T-187.

291 × 205 мм.

На початку Quodlibet великий ініц., виконаний блакитною фарбою з червоним розчерком; решта ініц. червоні; червоною фарбою мальовано також рубр. підкреслено Incipit, підзаголовки, деякі рядки, колофон.

На арк. е_{8a} ряд. 33 виправлено коректором (?): «quartum» замість «primum».

На тит. арк. почерком XV—XVI ст.: Adlph Haeck. Нижче: Iste liber ptinet 9uētui frū Scī... pars secunda ex pia dona^{ci} uener^{lis} dñi Adph Haeck artiūr libraliūr // mgrī. medicinarūq3 licētiati exptissimi. petentis pp deūr sibi chaitatis debitūr. ab oīb9 ī eo Iegētib9. aut // Studij apicē carpentib9 psolui. Insupq īstantissīe exorātis. ne quisq3 sub alic9 coloris ptextu. aut // temerario ausu. Psumat hūc lib⁹ alienare. seu ex 9uētū alicui 9cede uel accommodare. si sinat... si ad ci9 studiūr no ptineat ille...ī hac liberaria residere & pmane...

^{прим. 466} Конволют (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 469} 6704 (Прим. Фонду стародруків)

Червона кругла печатка з гербом Нідерландів і текстом: «Union fait la force». Bibliothèque P. E. Willems.

Оправа XIX ст., картонна, корінець шкіряний. На звороті верхньої палітурки друкований екслібріс: Biblioteka Zahiniecka, тобто бібліотека Старжинських в маєтку Загинці (тепер Летичівський район Хмельницької області).

IA 305 3 надходжень до бібліотеки початку 20-х років.

470^{прим. 470}. **Thomas de Aquino**. Quaestiones de potentia dei, de malo, de unione verbi incarnati, de spiritualibus creaturis, de anima, de virtutibus. Ed. Theodoricus de Susteren. K ln, Heinrich Quentell, Non. Maji [7 V] 1500. 2 . 304 арк., гравір. ініц.

НС*1418. BMC I 292 (IB 4720, 4721). Goff T-178. БАН 764.

273 × 208 мм.

Бракує нижньої частини тит. арк. та арк. q4, q5.

Примірник відповідає примірникові IB 4720 BMC.

На тит. арк.: Hunc librum Benedictus Hauck filio suo Petro Hauck dilectis-simo dono dedit 1582. Там же рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Haec Quaestiones Thomae Aquin. plane diversae sunt ab ejusdem Summa Theologiae vid. Cave Hist. Litter, p. 636. Est haec editio rara Colonien-sis Henrici Quentel, an. 1500. vid. subscriptio pag. penult.

Оправа початку XVI ст.: дошки обтягнуті орнаментованою брунотною шкірою, дві металеві застібки, з яких однієї бракує; обріз фарбований.

IA 306 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 80).

471^{прим. 471}. **Thomas de Aquino**. Super quattuor libros Sententiarum alias Scripta ad Hannibaldum. Basel, Nicolaus Kessler, 1492. 2 . 154 арк. Друк. знак.

Сор. 579. BMC III 770 (IB 37638). Goff T-329. БАН 766. Кисельов 661.

305 × 205 мм.

Примірник не рубрикований.

Оправлено разом з № 25.

IA 23 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 234).

472^{прим. 472}. **Pseudo-Thomas de Aquino**. Confessionale seu de modo confitendi et de puritate conscientiae. [K ln. Ulrich Zell, ca 1470]. 4 . 32 арк.

Н* 1342 (не НС* 1342). Pell. 944. VK 1137.

198 × 137 мм.

Фрагмент: 12 арк. з 32, а саме: арк. 25—32 і чотири арк. не визначені точніше.

Червоні ініц., підкреслено деякі рядки, перекреслено маюскуль.

Вилучено з оправи разом з уривками інших 9 інкунабул, зокрема Provinciale Romanum (див. додаток).

IA 307

473^{прим. 473}. **Pseudo-Thomas de Aquino**. Confessionale seu de modo confitendi et de puritate conscientiae. De officiis sacerdotis. De officio missae. De vitiis et virtutibus. [Antwerpen, Mathias van der Goes, ca 1486]. 4 . 38 арк., гравір. ініц.

Н 1349 (не НС 1349) = Сор. 540. BMC IX 183 (IA 49914). Goff T-311.

207 × 145 мм.

Бракує зшитків е, f, g, що містять De officio sacerdotis.

Червоні ініц., підкреслено титули.

Давня рукописна сигнатуризація в нижньому куті. Пізня рукописна нумерація: 144—181.

№ 12 в конволюті голландських інкунабул, описаному під № 434.¹

IA 112(12) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 12 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XV—55).

474. Pseudo-Thomas de Aquino. De arte et vero modo praedicandi. Memmin gen, Albrecht Kunne, 1483. 4 . 12 арк.

НС*1362. BMC II 603 (IA 11024). Goff T-268.

205 × 143 мм.

Примірник, як і в BMC, не має доданого в кінці «Arbor».

Ініц. з перлинами, червоні або сині; початковий ініц.— двома фарбами з розчерком. Червоною фарбою підкреслено деякі початкові рядки.

^{прим. 470} 6705 (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 471} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 472} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 473} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Опрати бракує.

IA 308 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 11 (зібрання Шодуара).

475. Thomas a Kempis (1379/80—1471). De imitatione Christi. Acc. Gerson, Johannes. De meditatione cordis. Strassburg, [Johann Prüss], 1489. 8°. 168 арк., грав. НС*9098. BMC I 123 (IA 1663). Goff I-22.

135 × 98 мм.

Повний примірник з білими арк. 7 і 8 в першому зшитку, яких бракує в примірнику ВМС, внаслідок чого в ВМС зазначено кількість арк. 166 замість 168.

Початковий ініц. на арк. 9а виконано кількома фарбами, інші червоні або сині. Червоні рубр., перекреслено маюскули, підкреслено деякі рядки, заголовки, колонтитули, сигнатури, колофон.

Рукописна сигнатуризація XV ст., в правому нижньому куті здебільшого зрізана при переоправленні книги.

Кілька давніх поміток на берегах. На тит. арк. почерком XVII ст.: Ex libris Andreae Olpner...praepositi S. Stanislai. Нижче більш пізнім почерком: Ex libris Patris Adami Rostubovj Praepositi Stayszowiensis Provincialis Mazouie ordinis Canoñ Regulā Custod SSS. Sepulchri Hierosolomit. profess. Аналогічний запис на арк. 9а. На арк. сигн. J сліпий відбиток кількох рядків тексту.

Штамп: «Українська Академія Наук. Кабінет Українського Мистецтва. № 252. XII 4/7».

На тит. арк. характерне для книг бібліотеки Залуських підкреслення заголовку. Над титулом: **ed. 1489 A-C.

Оправа: штучний світлий пергамен, на корінці відтиснуто золотом: DE IMITATIONE CHRISTI. 1489. а також ініц. власника: М. Т. На форзаці чорнилом: № 936. М. Т. Друкований екслібрис з гербом і текстом: Alexis Makaroff-

IA 300 Видання надійшло в лютому 1936 р. від бібліотеки Інституту матеріальної культури ВУАН, до якого потрапило з Кабінету українського мистецтва УАН. До Кабінету воно надійшло у 20-х роках в складі зібрання В. А. Щавинського (про цю бібліотеку див.: Ф. Шилов. Судьбы некоторых книжных собраний за последние 10 лет.— «Альманах библиофила», 1929, Л., стор. 194).

476. Thomas a Kempis. De imitatione Christi. Acc. Gerson, Johannes. De meditatione cordis. Paris, Georg Mittelhus, 1 III 1496/1497. 8°. 96 арк. грав. Друк. знак.

НС 9108. BMC VIII 127 (IA 40084). Goff I-32.

128 × 95 мм.

Бракує тит. арк. з двома дереворитами та останнього арк. першого зшитка (а₈). Займає перше місце в конволюті, що складається з семи паризьких інкунабул (див. № 71, 96, 197, 207, 348, 408).

Оправа кінця XV — початку XVI ст.: дошки, обтягнуті брунатою орнаментованою шкірою, корінець ремонтований, сліди застібок. Для обклеєння внутрішніх сторін оправи використано фрагменти рукопису XV ст. лат. мовою на пергамені.

IA 67 (1) 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 65.

477. Thomas a Kempis. De imitatione Christi. Germanice. Augsburg, Anton Sorg, am Montag nach S. Elisabethen [20 XI] 1486. 4°. 198 арк., гравір. ініц.

НС*9116. BMC II 352 (IA 5994). Goff 1-40.

200 × 147 мм.

Бракує останнього арк. (білого).

На початку тексту (арк. 9а) поліхромна віньетка. Друковані ініц. розмальовано червоною фарбою, іноді червоною і синьою. Червоною фарбою перекреслено маюскули, підкреслено заголовки.

Примірник повністю відповідає описові Гайна і не має тих розходжень в колофоні, що відзначені в ВМС.

Сліпі відбитки набору на тит. арк.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою шкірою; штемпелі: стрічки з написом «maria», ромби, розетки тощо; сліди двох металевих застібок. Для обклеєння внутрішніх сторін дощок було використано два арк. давнього рукопису, яких зараз немає, але їх текст досить чітко відбився на дошках у віддзеркаленому вигляді.

IA 301 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 85.

478. Thomas a Kempis. Opera. Libri vitae. Nürnberg, Kaspar Hochfeder. in vigilia Andree [29 XI] 1494. 2°. 184 арк.

НС*9769. Соп. III, р. 270. BMC II 475 (IB 8174). Goff T-352.

271 × 190 мм.

Бракує арк. 1—11 (4 ненум. та а₁—а₇), 115—119 (q₅ — r₃) і 184 (останній).

Червоні або сині ініці. Червоною фарбою перекреслено маюскули. Численні рукописні маргіналії XVII ст. Записи: Bibliothecae Dąbrowicensis Scholarum Piarum obtulit R. Pater Josephus Kętrzyński a Sto Casimiro 1760.— Ex libris Conuentus Vilmensis Ordinis Canonicoꝝ Regulariū de...tentia in Zarzecze. Печатка: Sigillum Bibliothecae Seminarii Zytomiriensis.

Оправа XVIII ст.: картонна, корінець і наріжники шкіряні.

IA 302 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 91 (б-ка Житомирської рим.-кат. семінарії, XVI—99).

479^{прим. 479}. Thucydides (ca 460 — ca 400 a. ae. n.). Historia belli Peloponnesiaci. Trans. Lat. Laurentius Valla. Ed. Bartholomaeus Parthenius. (Treviso, Johannes Rubeus, 1483). 2°. 136 арк.

НС* 15511. BMC VI 896—897 (IB 28439, 28439a). Goff T-359. Кисельов 671.

294 × 208 мм.

Бракує останнього (білого) арк.

Примірник не рубрикований.

На форзаці лист Йоганна Роде (бременський єпископ 1497—1511?) до Амбросія Шторма, датований 1508 р. В листі йде мова про віршовану переробку твору Фукидіда в перекладі Валли, яка належить, ймовірно. Роде і яку він надсилає Шторму разом з книгою. Лист починається так: Johannes Rode. Suo Ambrosio Storm salutem cū felicitate optat Constitui // mecū suauissime frater / hunc Tucididē / per Laurētiū vallam / e greco latinū // factū / versib9 quibusdam / veluti... erga tuā prestāciā voluntat[is] et obscr // uancie testib9/ ad te dono mittere... Кінчається: Ex hospicio Duodecimo KIs aprile anno restaurate nostre salutis Millesimoquingentesimū [sic!] octauo Vale. Давні рукописні маргіналії На звороті верхньої дошки: Jste liber ē Matthiae artiū magistri altariae ecc Iīae Cathedra I Vilneñ et contionatoris in ede diui Joannis ibidē 1552.

На арк. 2а почерком XVII ст.: Eccla s. Joannis (порівн. попередній запис).

Нижче: Coll. vilnesis Socitatis JESU. Далі більш пізнім почерком: Bibliothecae Magnae. Кругла печатка: BIBLIOTH. ACADEM. VILNENSIS.'

На звороті рання червона печатка Київського університету з латинським текстом.

Оправлено разом з № 345.

Оправа давня, не пізніше 1508 р.: дошки, обтягнуті брунатною орнаментованою шкірою, сліди двох застібок. Обріз фарбований зеленою фарбою. На корінці наклейка: Thucydides Lat.— Osorius [sic!]. Шифр (бібліотеки Віденської академії?): 32.2.12.

IA 238 (1) 3 бібліотеки Київського університету, 1838—1658.

480. Tibullus, Albius (ca 50 a. ae. n.— ca 19). Elegiae. Comm. Bernardinus Veronensis. Brescia, Boninus de Boninis, 18 II 1486. 2°. 48 арк.

Н 4761 (1) = Соп. P.2, Vol. 2, р. 253. BMC VII 970 (IB 31091, 31092). Goff T-370.

308 × 208 мм.

Бракує першого арк. (білого).

Ініці. і рубр. червоні або сині.

Давня рукописна нумерація. Численні маргіналії різного часу. Помітки лат. та нім. мовами. На правій стороні останнього арк.— спроба рукописної tabula.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправа XVIII ст., картонна, корінець і наріжники шкіряні; корінець і заголовок тиснені золотом. Обріз фарбований жовтою фарбою.

IA 309 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V 1144a).

481. Tibullus, Albius. Elegiae. Comm. Bernardinus Veronensis. Catullus, Caius Valerius. Carmina. Comm. Antonius Parthenius. Propertius, Scxtus. Elegiae. Comm. Philippus Beroaldus. Venezia, Bonetus Locatellus, impensis Octaviani Scoti, V Id. Dec. [9 XII] 1491. 2°. 158 арк., гравір. ініці. Друк. знак.

НС*4763. BMC V 439 (IB 22858). Goff T-372. БАН 769. Кисельов 673.

294 × 203 мм.

Бракує останнього (білого) арк.

Кілька давніх рукописних маргіналій, переважно до елегій Проперція. Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира. Оправа XVIII ст.: картонна, корінець і наріжники шкіряні. Фарбований синій обріз.

IA 310 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. Class. 1079b).

Tiphernus, Gregorius (XV ст.). Hymnus in Virginem Dei matrem.

Див. № 410: Sabellicus. In natalem diem...

Tortsch, Johannes (XV ст.). Oratio in laudem S. Birgittae. Див. № 86: Birgitta Onus mundi.

482. Tractatus de fraternitatibus in generali. [Memmingen, Albrecht Kunne], 1500. 4°. 10 арк.

Н*7357. BMC II 607 (IA 11116). Goff F-307.

192 × 132 мм.

Червоні ініц. з перлинами. Без оправи. Перебував у якомусь конволюті.

IA 311 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 59 (зібрання Шодуара).

Triodium quadragesimale див. № 512: Тріодъ постная.

483. Turrecremata, Johannes de (1388—1468). Expositio super toto Psalterio. Strassburg, [Typogr. libri 1483 Jordani de Quedlinburg (= Georg Husner)], in profesto S. Francisci [3 X] 1487. 2°. 92 арк.

НС* 15707. BMC I 136 (IB 1882). Goff T-532.

280 × 201 мм.

Вкладка з написом рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Turrecrem. 1487; цією рукою зроблено і заголовок на корінці: J. d Turrecremata in Psalt; під ним давній бібліотечний шифр: 200.

Оправлено в два арк. давнього пергаменного латинського рукопису (XV ст.?) літургійного змісту, рубрикованого червоною та синьою фарбами.

IA 313 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 849).

484. Turrecremata, Johannes de. Quaestiones super Evangeliiis totius anni. Brescia, Angelus Britannicus, 2 VI 1498. 4°. 166 арк., гравір. ініц. Друк. знак.

НС* 15718. BMC VII 980 (IA 31163). Goff T-548.

Пошкоджено останній арк.

На тит. арк.: Eques D. Antonius Bosio S.T.D. 1866.

Оправа XVIII ст.: світлий пергамен, на корінці відтиснуто золотом титул TURRECREM IN EVAN. На звороті верхньої дошки два друкованих ексліб-ріси: 1) BIBLIOTHECAE Conventus s. Dominici CHERII. 2) Biblioteca Zahinieccka (див. № 469), а також етикетка: Luigi Arrigoni Libreria Antiquaria Milano.

IA 314 3 надходжень до бібліотеки початку 20-х років.

485^{прим. 485}. Tygrinus, Nicolaus (? — 1527). Oratio Luccensium Alexandra VI habita pro oboedientia praestanda. [Roma, Andreas Fritag, post 25 X 1492]. 4 арк., гравір. ініц.

НС*15751. BMC IV 137 (IA 19325, 19326). Goff T-563.

214 × 145 мм.

№ 33 у збірнику римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (33) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268g).

486. Valerius Maximus (I ст.). Facta et dicta memorabilia. Comm. Oliverius Arziganensis. Venezia, Johannes et Gregorius [de Gregoriis], 8 III 1487. 2°. 248 арк.

CR 5928. BMC V 340 (IB 20971). Goff V-36.

300 × 215 мм.

Бракує арк. 1—4, 248.

Давні рукописні помітки. В правому верхньому куті на правій стороні кожного арк. давнє рукописне визначення книг та розділів у формі: ij³, що означає: Liber II, caput III. На арк. 5a: Frater Nicolaus Fasolus emit 1691.

487^{прим. 487}. Valerius Maximus. Facta et dicta memorabilia. [Leipzig, Martin Landsberg, s. a.]. 2°. 36 +? арк.

Сигн.: A⁶ — F⁶... 27 ряд. Шп.: 1 (M₈₁ = 87 мм.), 2 (M₂₉ = ca 150 мм.). Рубр. α.

За повідомленням Комісії GW, це видання має тільки 18 арк. (зшитки A⁶ — C⁶), тобто містить лише першу книгу твору Валерія Максима. Проте даний примірник (неповний) обривається на другому розділі третьої книги твору і має на три зшитки (D, F, G) більше, ніж примірники, відомі Комісії GW. За оглавом, уміщеним на початку третьої книги, друк повинен складатись з 8 розділів, з яких у даному примірнику зберігся тільки перший та заголовок другого.

Арк. 1a, титул: Valerius Maximus de fac = // tis 4 dictis memorabi-libus. Арк. 1b білий. Арк. 2a (сигн. A_{ij}: Valerii Maximi Romane vrbis iuris // peritissimi in librū factu4 et dictoru3 // memorabilium ad Tiberium cesarem Praefatio incipit. [5] Rbis Rome exteratumq3 gentium facta, simul ac // dicta memoratu digna / que apd' alios latins diffu // sa sunt / vt quambreviter cognosci possunt: ...Арк. 2b: Valerii Maximi factu4 r dicto4 me// morabilū ad Tiberium cesarem Li // ber primus incipit. ¶ Capitulum primu de religione // [2] Aiores / statas solennes et cerimonias pontificum / ... сигн. b: turn excussit. et protinus ad ipsum retendit. ac laciniam toge eo usq3 mors // ...Арк. 18b (C₆) ряд. 9: mouisse castra. Dicit belue coriū centū et viginti pedū longū in vrbē missu3. // Valerij maximi Liber primus definit. Арк. 19a (сигн. D_{ij}): Tituli secundi libri. // ¶ De institutis antiquis. ca. primu. ¶ De disciplina militari. Ca. ij. // ¶ De iure triūphandi. Ca. iij.// ¶ De cēsoria nota. Ca. iij. ¶ De maie // state, ca. v. // ¶ Capitulum primum de institutis antiquis. [4] Jues et prepotens nature regimen... Арк. 35a (F₅) ряд. 14: ritati eius concedendum existimarunt. // Valerij maximi liber sccondus finit. Арк. 35b білий. Арк. 36a (F₆): ¶ Tituli tercij libri II ¶ De indole. ca. i. ¶ De fortitudie. c ij. ¶ De paciētia c iij. ¶ Qui hūili loco nati clari euaserūt. ca. iij. ¶ Qui a parētib9 claris degeneraue // rut. c v. ¶ Qui ex illustrib9 viris in veste aut in cetero cultu sibi licētib9 q3//mos patruis// pmittebāt indulgerīt c vi. De fiducia. c vi ¶ De con = // stantia ca. viij. [4] Tinga3 igit nūe ea q sunt cunabula qda3 r elementa // vtutis. Арк. 36b ряд. 26: pseqmur. Cui9 pōdorossima vis/ r efficacissime lacerti ī fortitudeī 9sistūt. // ¶ De fortitudine capitulum. ij. / Кінець фрагмента.

311 × 213 мм.

Фрагмент: бракує кінця твору, починаючи з арк. 37 (Gi).

Початкові ініц. червоною і блакитною фарбами, решта — одною. Червоною фарбою розкреслено для нотаток і дописок береги, а також мальовано колонтитули (на початку книги — двома фарбами), заголовки маргіналій та дописок, а також нумерацію, яку не доведено до кінця фрагмента, що свідчить про те, що рубрикація зроблена власником книги.

Численні нотатки, характерні для лейпцігських учбових видань, що входять до цього зібрання, писані почерком кінця XV — початку XVI ст. На арк. 35b почерком більш пізнім: G.C. 15.63.

Оправлено разом з іншим виданням того ж друкаря, див. № 40.

Оправа XIX ст., картонна, обріз фарбований.

IA 42 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl, 858).

488^{прим. 488}. Valla, Laurentius (1406—1457). *Elegantiae linguae Latinae. Tractatus de reciprocatione sui et suos.* Venezia, Bartholomaeus de Zanis, impensis Antonii Pasqualini, 2 V 1488. 2°. 102 арк.

HR 15816. BMC V 431 (IB 23216). Goff V-62.

293 × 200 мм.

Ініц. і рубр. червоні або блакитні. Маюскули перекреслено червоною фарбою. Тією ж фарбою зроблено (рубрикатором?) поправки в tabula і тексти.

Рукописні маргіналії та колонтитул. Давня рукописна нумерація на берегах окремих розділів тексту, здебільшого зрізана при переоправленні книги. На арк. 1a: Inscriptus Cathalogo librorū Joannis Osiadłowski Anno 1624. В кінці tabula закладений аналогічний запис. На арк. 9a: Joannes Basgheius Polameg. Anno 1608. На арк. 48a (f₆) почерком XVI ст.: ortus sum wratislaue oriundus aūt ex slesia.

Оправлено разом з № 412 та рукописом XV—XVI ст.: Augustini Dati *Elegantiolae* (порівн. H 5967 і далі).

Оправа XVIII ст., брунатна шкіряна, корінець і заголовок тиснені золотом. Друкований екслібрис: Biblioteka Zahiniecka.

^{прим. 487} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 488} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

IA 277 (1) 3 надходжень до бібліотеки початку 20-х років (рукописи I 144 5253).

Vegius, Maphaeus (1406—1458). Liber addititius. Див. № 491: Vergilius Maro, Publius. Aeneis.

Vegius, Maphaeus. Salutatio Virginis Mariae. Див. № 410: Sabellicus, M.A. In natalem diem Virginis Mariae.

489^{прим. 489}. **Vegius, Maphaeus.** Vita divi Antonii. Metrice. Deventer, Jacobus de Breda, [ca 1490]. 4°. 10 арк.
R 776. BMC IX 76 (1A 47845).
204 × 140 мм.
Ініц. сині або червоні. Перекреслено маюскули, підкреслено титули, заголовки та колофон.
Оправлено разом з № 388 та 410.
Про оправу див. № 388.
IA 264 [2] 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1093).

490. Vergerius, Petrus Paulus (1370—1444). De ingenuis moribus. Acc. Basilius Magnus. De legendis antiquorum libris. Xenophon. De tyrannide. Trans. Lat. Leonardus Aretinus Brunus. Plutarchus. De liberis educandis. Hieronymus. De officiis liberorum erga parentes. Firenze, Francesco di Dino, (post 1496). 4°. 80 арк.
HR 15985. Goff V—134.
215 × 145 мм.
Давні рукописні маргіналії і рубрики. Екслібрис Шодуара.
Оправа XIX ст., коленкорова.
IA 316 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 166 (зібрання Шодуара).

491^{прим. 491}. **Vergilius Maro, Publius** (70—19 a. ae. n.). Aeneis. Comm. Servius Honoratus, Philippus Beroaldus, Aelius Donatus, Badius Ascensius. Acc. Vegius, Maphaeus. Liber addititius. Paris, Thielmann Kerver [et Gcorg Wolff] pro Jean Petit et Johann de Coblenz, X Kal. Febr.— Kal. Febr. [23 I — 1 II] 1500/1501. 2°. 400 арк., гравір. ініц. Друк. знак.
Сор. 6083 [III]. BMC VIII 220 -221 (IB 40981 (III), IB 40981a). Goff V-196 (III). Кисельов 708.
272 × 205 мм.
№ 2 в конволюті друків Кервера, описаному під № 492.
IA 317(2) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 1116c).

492^{прим. 492}. **Vergilius Maro, Publius.** Bucolica et Georgica. Comm. Servius Honoratus, Antonius Mancinellus, Badius Ascensius. Paris, [Georg Wolff et Thielmann Kerver] impensis Jean Petit et Johann de Coblenz, [non ante 24 IV 1500]. 2°. 190 арк., гравір. ініц. Друк. знак.
Сор. 6094 = 6083 [1]. BMC VIII 219—220 (IB 40979). Goff V-196 (I).
272 × 205 мм.
Пошкоджено арк. 1, 3—5.
Кілька поміток на берегах і на окремих арк., вміщених перед тит. арк. На тит. арк. рукою бібліотекаря зібрання Яблоновського (XVIII ст.): Haec Vergilii editio cum Cometariis Veterum et Jodoci Badii Ascensii Explanatione, ex Ei9 officina Paris. 1500. curata est perquam rara, clara et egregia. Там же: Albertus Stender... possidet. Нижче: Inservio Musis... [Christop]hori Wilkowij. Вирізаний з паперу круглий екслібрис з гербом і текстом: BIBLIOTHECA STRZMESIANA.
Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.
Оправлено разом з № 491, 493; ці три видання іноді розглядаються як окремі частини збірки творів Вергілія.
Оправа XVIII ст., картонна, корінець шкіряний з золотим тисненням.
IA 317 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 1116c).

^{прим. 489} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 491} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 492} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

493^{прим. 493}. **Vergilius Maro, Publius.** Opuscula. Cum explanatione Badii Ascensii. Paris, [Georg Wolff et Thielmann Kerver] pro Jean Petit et Johann de Coblenz, Id. Mart. post Jubileum [11 III 1500]. 2°. 72 арк., гравір. ініц. Друк. знак.
Сор. 6083 (II). Goff V-196 (II).
272 × 205 мм.
Займає останнє місце в конволюті друків Кервера, описаному під № 492.
IA 317 (3) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 1116c).

494^{прим. 494}. **Vergilius Maro, Publius.** Bucolica. Comm. Hermannus Torrentinus. Deventer, Richard Paffraet, 5 V 1498. 4°. 48 арк.
Сор. 6134 = 6133. BMC IX 59 (IA 47709). Campbell 1739.
192 × 128 мм.
Рубриковано лише арк. 1b і 2a. Крім того, кілька ініц. пером, зокрема літера F у формі хвостатого дрібного звіра (арк. 6a).
Рукописні маргіналії. На останньому арк. почерком XVII—XVIII ст.: Joan: Rivius. // Non parva res ncq3 cuiusvis bene docere // Singularem industriam hoc munus postulat la = // boremq3 perpetuum. Далі 11 рядків тексту під заголовком De Vergilio (кінець — вірші на честь Вергілія). На тит. арк.: Hermannus Torrentinus. Нижче: Julij Sancloff (?).— Joannes Shtröterus Thuringus Aō 1607.— Jacobus girhold.— Intimo Amico suo Christophoro in ppetuam sui memoriam... librum hunc Johannes Aldus dono dedit.
Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.
Оправлено разом з № 495 («Георгіки» у виданні того ж друкаря).
Оправа XVIII ст.: картон, обклеєний форзацем XVIII ст.: корінець та наріжки шкіряні; корінець з золотим тисненням, обріз синій.
IA 318 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 1125a).

495^{прим. 495}. **Vergilius Maro, Publius.** Georgica. Comm. Hermannus Torrentinus. Deventer, Richard Paffraet, VII Kal. Sept. [26 VIII] 1496. 4°. 82 арк.
Сор. 6148. BMC IX 57—58 (IA 47687). Campbell 1742*. Goff V-229.
182 × 128 мм.
Червоною фарбою виконано ініц., перекреслено маюскули та рубр., розмальовано великі літери на титулі.
Оправлено разом з № 494.
IA 318 (2) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 1125a).

496^{прим. 496}. **Vergilius Maro, Publius.** Georgica. Comm. Hermannus Torrentinus. Deventer, Richard Paffraet, altera die post festum Thomae apostoli [22 XII] 1500. 4°. 72 арк. Сипі.: A⁸B⁴C⁸D⁴E⁸F⁴G⁸H⁴I⁸K⁴L⁸M⁴. Нумерація: [1] Folium Secundum — Folium Ixxij. Кількість рядків непостійна, на арк. 2a — 36 ряд. Шпр.: 3, 6, 7. Ініц.: a. Рубр.: α (до шпр. 7). Колонтитул. Маргіналії.
Арк. 1a: Georgica. P. (U)irgilii cum // novo commetario Herman // ni Torrentini. Арк. 1b; Колонтитул: Georgica. P. Virgilij. [4]. Eorgica vocantur hi quattuor libri Virgi = // дрібним шрифтом: Iij. quasi ad agriculturam... Арк. 2a (сигн. A_{ii}), колонтитул: Folium Secundum. Нижче: ¶ P. Virgilij Maronis Georgico^U liber primus // [3] Vid facit letas, segetes. quo sydere terra3 //... ряд. 7, початок коментаря: ¶ Omne carmen heroicum... Арк. 9a (сигн. B_i), колонтитул: Folium, ix; текст Arbutee crates. et mystica vannus iacchi // . Арк. 72b, ряд. 10: Horatius Nec retinent patule 9missa fideliter aures. // Колофон: ¶ Familiaris in P. Virgilij georgica commentari // us Hermanni torrentini de studiosis adolescentib9 // illo optime merentis turn ob rectam textus ordina = // tionem tum aptam vocum magis necessariarū ex = // positionem. Impressus dauentie per me. Richar = // dum pafraet. Anno dñi. M.CCCCC. altera die // post festum thome apostoli.

Сор. 6151. Campbell 1744. Goff V-231.
195 × 135 мм.

Червоні ініц. на арк. 1b, 2a, далі примірник не рубриковано.

Численні помітки різного часу. На тит. арк. виконаний пером малюнок святого (святої?) з чашею в руках. Там же нерозбірливий власницький запис.

Оправлено разом з: 1) Epistolae graecae. Lovanii, apud Theodoricum Martinum Alustensem, 1520; 2) Homerus, Ulysseae libri 1 et 2. Graece. Basileae, in aedibus Andreae Cratandri, 1520. 3) Xenophon. Apologia Socratis. Hagenaes, ex officina

^{прим. 493} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 494} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 495} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 496} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Anshelmiana. Mense Julio [1520?]; 4) Datus. Elegantiolae (Див. № 156).

Оправа шкіряна XVI ст. Внутрішні сторони палітурок обклеєно фрагментами рубрикованого рукопису XV ст. на пергамені, літургійного змісту (міссал?), писаного почерком, близьким до ранніх шрифтів Гутенберга. На форзаці почерком XVI ст.: Constat Wyttenberge preter ligaturā... grossis decem. Червоний штамп: Ex Bibl. Joach. Com. Chreptowicz.

IA 116 (4) Із зібрання Хрептовича (№ 195).

497. Vergilius Maro, Publius. Opera. Comm. Servius Honoratus. Add. Maronis vita. Brescia, Jacobus Britannicus, 22 VIII 1485. 2°. 283 арк.

Сор. 6053. BMC VII 479 (IB 31120).

313 × 215 мм.

На арк. 1—7 пошкоджено шашлями кілька слів тексту.

Рукописні маргіналії різного часу.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира. Оправа XVIII ст.: картон, обклеєний форзацем XVIII ст., корінець та наріжники шкіряні, корінець з золотим тисненням, обріз синій.

IA 319 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. Class. 1116a).

498^{прим. 498}. Vergilius Maro, Publius. Opera. Comm. Servius Honoratus, Aelius Donatus, Christophorus Landinus, Antonius Mancinellus, Domitius Calderinus. Venezia, [Albertinus Vercellensis, impensis] Lucantonii Juntae, 27 VIII 1500. 2°.

366 арк. Сигн.: a⁶b⁸ — z⁸&⁸3⁸R⁸A⁸ — V⁸. Нумерація: [6] i — lxiiii [8] lxxiii — CCCXliiii [8] CCCLiii — CCCLx. 42 ряд. (текст), 62 ряд. (коментар). Шпр.: Qu/ = 79 мм. = Trpr?; Q/u = 113 мм. (шпони) = Trpr? Рубр.? Ініц.?

Арк. la: Virgilius cum cōmentariis quinq3 uidelicet // Seruii // Landini // Anto. Mancinelli // Donati // Domitii // Annotationes item in Seruii suis locis positae // Арк. lb: ¶ ANTONIUS MANCINELLVS VELITERANVS VRSO VRVINO HEROI CLA = // RISSIMO PONTIFICI THEAN. AC GYMNASII ALMAE VRBIS RECTORI // [V⁴] Irgilii poetarū summi... Арк. 7a (сигн. b. нум. i), початок Bucolica: ¶ Publii Virgilii Maronis Mantuani Vatis // Opa: cum cōmentariis Serui Mauri Honora // ti Grāmatici: Aelii Donati: Christophori Lan // dini: Antonii Mancinelli: & Domitii Calde. // Argumentū aeglogae primae q Tityrus dicit // A patria fugiens meliboeus forte sub umbra // Tityron inuenit cantantem carmina amicae: //...Початок коментаря: [T⁶] ITYRE tu patulae... сигн. c: cunditatis est. Alter... Арк. 366a (нум. ccclx): Tabula librorum qui in hoc uolumine continentur... // Ряд. 25, колофон: ¶ Venetiis a Lucantonio florentino. Anno domini. MCCCCC. die-XXVII Augusti ¶ Cum priuilegio: ne quis au = // deat imprimere usq3 ad annos decem sub poena in eo contenta. Далі йде REGISTRUM у 7 стовбців, який кінчається: FINIS. // Арк. 366b, білий.

Сор. 6080 = Сор. 6037. Graesse VII p. 344. БАН 797—798.

300 × 203 мм.

Кілька давніх поміток на берегах та серед тексту.

Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.

Оправлено разом з: Ovidius, Publius Naso. Ars amandi. De remedio amoris. Mediolani, Leonardus Pachel, 1510.

Оправа XVIII ст.: картон, обклеєний форзацем XVIII ст., корінець і наріжники шкіряні, обріз синій.

IA 320 (1) 3 бібліотеки Київського університету (Reg. V. 1116^b).

Versus XII Sapientium. Див. № 133: Cicero, M.T. De officiis et Paradoxa.

499^{прим. 499}. Viana, Martinus de (XV ст.). Oratio habita in die Cinerum coram Alexandro papa VI. [Roma, Eucharius Silber, post 16 II 1496]. 4°. 6 арк., гравір. ініц.

CR 6198. BMC IV 117 (IA 19012). Goff V-269.

212 × 146 мм.

№ 44 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (44) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268s).

500^{прим. 500}. Viana, Martinus de. Oratio in die Trinitatis coram Alexandro VI habita [Roma, Eucharius Silber, post 25 V 1494]. 4°. 6 арк., гравір. ініц.

CR 6196. BMC IV 116 (IA 16900).

215 × 146 мм.

^{прим. 498} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 499} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

^{прим. 500} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

№ 37 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.
IA 4 (37) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268G).

501^{прим. 501}. **Vincentius Beilovacensis** (1190—1264). Speculum doctrinale. [Strassburg, Adolf Rusch, ca 1472]. 2° maj. 404 арк.
Сор. 6242. BMC I 65 (IC 679). Goff V-278, 279. Кисельов 714.
459 × 334 мм.
Фрагмент: лише 2 арк. з нумерацією ХСІІІ, СХІ.
Рубриковані.
IA 332 (8) 3 відділу письма та друку Всеукраїнського музейного городка, інв. 8948.

502. Viola sanctorum sive Martyrologium. Nürnberg, [Peter Wagner], Kal. Jul. [1 VII] 1486. 4°. 108 арк.
НС*10869. VB 1872. Pol. (B) 2633. Goff M-336.
185 × 138 мм.
Початковий ініц. S виконано двома фарбами, інші — червоною; підкреслено титули, колонтитули, деякі рядки, перекреслено маюскули.
На форзаці: 1782 // Р.Н.С.Р. // in beuerberg // 20х.
Оправа ХVІІІ ст., картонна, корінець і наріжники шкіряні, обріз червоний.
IA 321 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 100.

503^{прим. 503}. **Vita della Vergine Maria e del suo figliolo Gesu Cristo.** Venezia, Manfredus de Bonellis, 6 IV 1499. 4°. 82 арк., грав., гравір. ініц.
R 250. Goff M-271.
194 × 135 мм.
Оправлено разом з іншим виданням того ж друкаря, див. № 318.
IA 225 (2) 3 Вінницької філії Всенародної бібліотеки України, В 36.

504. Vocabularius Latino-Hollandicus Gemma vocabulorum dictus. Deventer, Jacobus de Breda, 31 III 1500. 4°. 228 арк.
Сор. 6340. Campbell 786. VB 4883, 2.
184 × 131 мм.
Бракує останнього арк. (білого).
На тит. арк.: Inscript9 Cat: Collegij... Sctis JESV 161... Нижче іншим почерком: Ex liberalitate admodū R. D. Bunco... Нотатки ХVІ ст.
Печатка: BIBLIOTH. Acailem. Vilnensis.
Оправа ХVІІІ—ХІХ ст., картонна, корінець і наріжники шкіряні.
IA 322 3 бібліотеки Київського університету (Univ. Viln. II 92).

505. Vocabularius utriusque juris. Nürnberg, Anton Koberger, pridie Nonas Septembris [4 IX] 1481. 2°. 112 арк.
Сор. 6361. BMC II 420 (IB 7227). Goff V-340. Кисельов 726. Фаас 19.
Примітка. Даний примірник, як і примірник, описаний Фаасом, не має в колофоні п'яти додаткових рядків, починаючи з ряд. 26: Protestatur huius operis...
322 × 212 мм.
Бракує арк. 112 (білого).
На початковому арк. великий різноколірний ініц. Q на золотому тлі, в рамці, з віньеткою на березі; інші ініц. та рубр. червоні або сині; червоною фарбою перекреслено маюскули, а також старанно наведено у всьому тексті крапки та переноси слів. Рукописна сигнатуризація рукою рубрикатора (?) в правому нижньому куті. Йому, можливо, також належать маргіналії червоною або синьою фарбою.
На звороті верхньої дошки: Liber (далі закреслено) // 1528. datus Novembris 26. Вище іншим почерком більш пізнім: Johannes hleczky (?) Lopatkowsky (?) Est possessor... На форзаці: 1528 5: [S?]: V. F iii^a martis sequetis mgr Sebastian9 Pelczy...
Печатка бібліотеки Київського університету св. Володимира.
Оправа ХV ст.: дошки, обтягнуті світлою орнаментованою шкірою, з металевими застілками, жуками та наріжниками, частини яких бракує. Верхня дошка зламана; корінець новий. На верхній дошці нечітко відтиснено: Vocabularius.
IA 188 3 бібліотеки Київського університету (Reg. III 256a).

^{прим. 501} Фрагмент (Прим. Фонду стародруків)
^{прим. 503} Конволют (Прим. Фонду стародруків)

Warm, Paulus (XV ст.). Sennones XXIII. Див. № 285: Lochmaier, Michael. Sermones de sanctis.

506. Wimpeling, Jacobus (1450—1528). Adolescentia. Strassburg, Martin Flach, VI Kal. Sept. [27 VIII] 1500. 4". 78 арк., грав.

Н*16190 (НС 16190 стосується видання з іншим колофоном, див. Schmidt. Répertoire bibliographique Strasbourgeois, Flach père, № 78). BMC I 156 (IA 2240, 2241). Goff W-20.

209 × 148 мм.

На тит. арк.: *Dono dedit fridericus Vveigel suo Volfgango Krausio XVI Calen: Decemb: 1548.— Anno J.5.56 Mense Martio Wolfgangus Crusius Guntzenhusensis hūc librū Monasterij Minorita⁴ frib⁹ in sui Memoriā dono dedit.— Sum Fridericj Vveisgellij.* Почерком XVIII ст.: *Ad Bibliothecam PP. Francisc. Ingolsts.*

Вирвано з оправи. Жовтий фарбований обріз, на ньому печатка бібліотеки монастиря францисканців у Інгольштадті.

IA 323 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 167 (зібрання Шодуара).

507. Wimpeling, Jacobus. Defensio immunitatis et liberalitatis ecclesiasticae statusque sacerdotalis. [Basel, Johaun Bergmann de Olpe, ca 1494—1497]. 8°. 8 арк., гравір. ініц.

Н*6082. VB 620. Goff W-23.

209 × 147 мм.

Підкреслено червоною фарбою три початкових рядки на арк. 2а; тією ж фарбою розмальовано початковий ксилографічний ініц. С

На тит. арк. почерком XVII ст.: *hie liber e Regentis. // Bartholomej niserrij.*

Без оправи.

IA 123 3 бібліотеки Волинського державного музею, інк. 48.

508. Wimpeling, Jacobus. Oratio quaerulosa contra invasores sacerdotum. [Köln, Heinrich Quentell, ca 1495]. 4°. 8 арк.

НС*16191 = Н12026. Campbell (Suppl. I) 1333a. VK 1270. Goff W-42.

210 × 150 мм.

Оправлено разом з № 253.

IA 27 (8) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 779).

Xenocrates (396—314 a.ae.n.). De morte. Див. № 263. Jamblichus. De mysteriis Aegyptiorum.

Xenophon (ca 430—355 a. ae. n.). De tyrannide. Див. № 490: Vergerius, Petrus Paulus. De ingenuis moribus.

509^{прим. 509}. Zeno, Rutilius (XV ст.). Oratio pro Ferdinando Italo rege ad Alexandrum VI. [Roma, Stephanus Planck, post 21 XII 1492]. 4°. 4 арк., гравір. ініц.

НС*16282. BMC IV 97 (IA 18540). Goff Z-23.

213 × 144 мм.

№ 21 в конволюті римських інкунабул, описаному під № 380.

IA 4 (21) 3 бібліотеки Київського університету (Coll. Jabl. 1268u).

510. Іоанн Дамаскин (?—754). Осмогласник. Церк.-слов. [Цетинье, ієромонах Макарій за повелінням Юрія Чорноєвича], 1493—4. I 1494. 2°.

270 арк., 270 білий (?). Сигн.: а⁸ — лг⁸; пропущено сигн.: В, аі, Ві; зшитки 9, 12, 34 (останній) не мають сигнатур; зшитки 13 (гі) — 33 сигнатуризовано правильно; сигн. ді друкована на друкованій червоною фарбою сигн. гі; сигн. зшитків 1, 21, 26, 28—38 друковано червоною фарбою. 30 ряд. Шрифт кирилівський, 20 ряд. = 129 мм. Ініц. венеціанського стилю (litterae florentes [Ratdolt ?]), білі на чорному тлі, 45 × 40 мм. (В на арк. 3а, П на арк. 268а), білий на червоному тлі (П на арк. 2b); на арк. 261а — ініц. С на чорному тлі, 32 × 25 мм. Інші ініц.— звичайні маюскули, 6 і 11 мм. заввишки. Заставки: 1) рослинний орнамент 50 × 93 мм., з боковим доповнюючим орнаментом — 50 × 122 мм. (арк. 1а); 2) заставка з гербом Чорноєвича на арк. 2b: 66 × 111 мм.; 3) плетений орнамент 73 × 113 мм. на арк. 3а. Всі заставки білі на чорному тлі. Червоною фарбою друковано: виконану

ксилографічно слов'янську в'язь на початку окремих частин та розділів, початкові рядки розділів, окремі рядки та слова в тексті, великий ініц. П на арк. 2b, більшість дрібних ініц. та сигнатури деяких зшитків; арк. 268—269a (вихідний літопис) друкують через рядок червоною фарбою.

Примітка. Цей примірник в порівнянні з описом Каратаєва, складеним, очевидно, на підставі примірника Державної публічної бібліотеки ім. М.Є. Салтикова-Щедріна, відзначається такими відмінностями в сигнатуризації: зшиток 11, що в примірнику Каратаєва не має сигнатури, в цьому має сигнатуру «І»; у зшитку 12 нема сигнатури (у Каратаєва сигнатура «ВІ»; зшиток 13 має правильну сигнатуру «ГІ» (у Каратаєва — без сигнатури); решта зшитків мають однакові сигнатури в обох примірниках.

Н 5912. Карат. 7. Кисельов 466—468. П.М. Попов. Початковий період книгодрукування у слов'ян. К., 1958 (відомості про історію даного примірника).

264 × 175 мм.

Бракує арк.: 9(В₁), 25(Д₁) та 270 (білого); трохи пошкоджено арк. 63; арк. 9 відтворено від руки; між арк. 268 і 269 вставлено писаний південнослов'янським півуставом XVI ст. арк. паперу, який містить інше закінчення цієї частини «Осмогласника». В зшитку 23 (Кг) перший арк. і відповідний йому останній було повернуто при брошуруванні чи переоправленні зворотною стороною, тому ці арк. помінялись місцями. Багато арк. підклеєно та зшиті в пошкоджених місцях.

Окремі помітки слов'ян, та грецьк. мовами. На звороті арк. 269 і на наступному вклеєному арк.— південнослов'янські записи; один з них — різдвяні вірші. Ці записи наведено в описі М.І. Петрова («Известия Церковно-Археологического общества при Киевской духовной академии за 1893 год». К., 1894, стор. 26—28). Поправки до опису див.: П.М. Попов. Початки друкарства у слов'ян. К., 1924, стор. 24—25 (опис даного примірника, але без зазначення, що він являє собою варіант).

Примірник надійшов до бібліотеки Київської духовної академії 11 X 1893 р. як дар Церковно-археологічному товариству від його почесного члена, начальника російської місії в Ієрусалимі архімандрита Антоніна Капустіна з приводу святкування 400-річчя друкарства в Чорногорії.

Оправа XIX ст. (бібліотеки Капустіна): шкіряна, з відтиснутим золотом рантом. На корінці: Октоихь. Ч. 1. 1494.

IA 191 3 бібліотеки Київської духовної академії, ДХ 1³/13 (раніше Dd 1091).

511^{прим. 511}. 2-й примірник.

243 × 178 мм.

Фрагмент: арк. 51 і 54.

На обгортці: Fragmentum // Octoëchi // a // Georgio Cernojewiĉ // Cetinii in Montenegro a. 1494 edito // Illustriss. D-no Baroni Chaudoir // oblatum // a Paulo Josepho Schafarik // Pragaе 1841. Oct. d.5. // Нижче: Pleniorē libri descriptionem vide in ephemeridibus: // Jahrbücher der Literatur. Wien 1829. Bd 48. Тією ж рукою (слід гадати, самого Шафарика) нумерація: 51, 54, а на арк. 51a внизу: Sign. 3 (f. 3, 4, 5, 6), що вказує на втрату арк. 53 і 54, які входили колись до фрагмента.

Фрагмент, очевидно, належав до зібрання Шодуара, але придбано його через букіністичний магазин.

IA 192

НАУДОСѢНЬСНІА

сныкоу . твореніе прѣподобнаго ѿца наше
го іѡанна дамаскѣна . въ соуботѣ вѣчерѣ на
малѣи вѣчерни . нагнѣвъзвѣхъ стѣхъ гласъ . ѿ

Вечернѣ наше матѣви . прїимн стѣи гн .
иподаждѣ намъ ѿставленнѣ грѣхомъ .

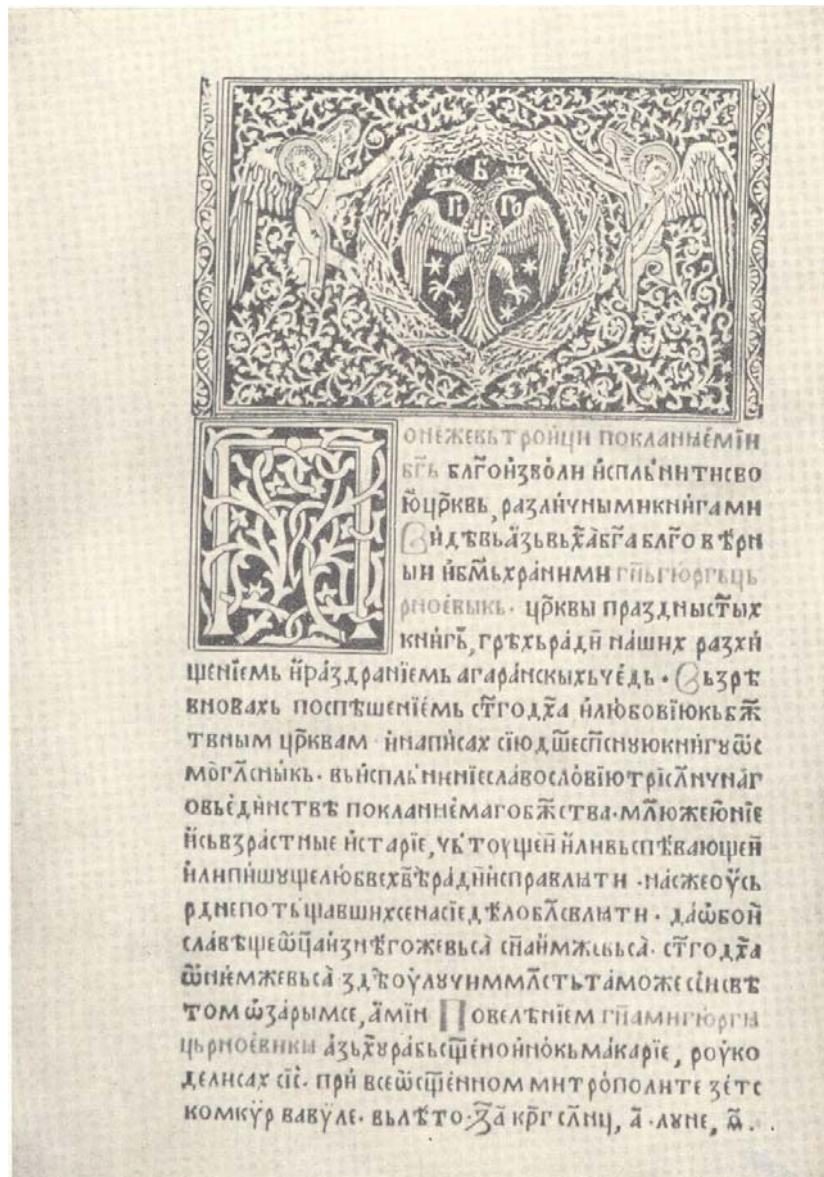
ѿкотѣ іединъ ісѣ . ѿванѣ въмирѣ въ скрсеініе .

Ѿбѣдѣте людіе сіѡнъ ѿѡбѣ имѣте ігѣ . ѿ
дадите славоу въимѣ , въ скрсеімоу ѿз
мрѣтвѣхъ . ѿко тѣ ѿ вѣ нашъ . ѿзбавлѣ
насъ ѿбезаконїи нашихъ .

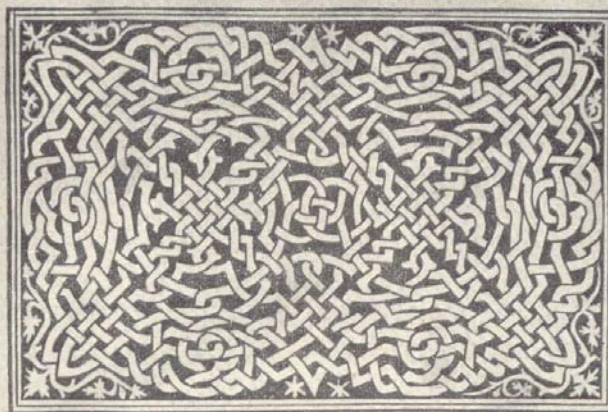
Прїидете людіе поїмѣ іпоклонимсе хѣу .
славеіте ігѣ іже ѿзмрѣтвѣхъ въскрсеініи .
ѿко тѣ ѿ вѣ нашъ . іже ѿлѣсти вражіе міръ
ѿзбавлѣ . повтори , ѿ . слава . ѿннѣ вѣ .

Все мірноую славоу . ѿулікѣ прозеішоую ,
ѿвалѣкоу рѣждѣшоую . ѿвѣноую двѣрѣ
въспоїмѣ марїю двѣцоу . беспѣлѣтнѣмъ пѣснѣ
нѣтѣрнѣмъ оудобрѣннѣ . тако ѿвѣсѣ нѣо

Іоанн Дамаскин. Осмогласник. Цетинье, 1493—1494 арк. 1а (№ 510)

Иоанн Дамаскин. Осмогласник. Цетиньс, 1493—1494 арк. 2b (№ 510)

НАВАЖЕ ВЪСРЕННАВ

звѣхъ . стыхѣры . въскрѣснѣ . гласъ . а .

ЕУЕРННѢ НАШЕ МЛТВЫ . ПРИИ
МН СТЫН ГИ . ИПОДАЖДЬ
НАМЪ ѿСТАВАННІЕ ГРѢХѠМЪ .
ИКО ТЫ ІЕДИНЪ ІВАНЪ ВМН
РѢ ВЪСКРѢСНІЕ .

О БНДѢТЕ ЛЮДІЕ СІѠНЪ НѠВЪ
НМѢТЕ ІЕГО . ИДАДНТЕ СЛА
ВОУВНІЕМЪ ВЪСКРѢСШОМОУНЗМРѢТВЫХЪ . ИКО ТЪ
ІЕ БЪ НАШЪ , ИЗБАВАНІ НАСЪ ѿБЕЗАКОНІН НАШНХЪ .

ПРИИДѢТЕ ЛЮДІЕ ПОИМЪ ИПОКЛОНИМСЕ ХОУ . СЛА
ВАЦЕ ІЕГО ІЕЖЕ ИЗМРѢТВЫНХЪ ВЪСКРѢСНІЕ . ИКО
ТЪ ІЕ БЪ НАШЪ . ИЗБАВАНІ НАСЪ ѿБЕЗАКОНІН НАШНХЪ .

Іоанн Дамаскин. Осмогласник. Цетинье, 1493—1494 арк. За (№ 510)

грѣхъ ради нашихъ постиже спасоуши насъ исмаи
 льтская железна палица . оувы не просто бѣю
 щн , нѣ оубивающн . и прѣдоше ѣзыци въ до
 стоианіе бжїе . цркви разоушише , **В**идевъ
 азъ въ хѣ бгѣ блго верни и бгѣомъ храними воівода
 зети гнѣ гюргѣ црноѣвнкѣ оумалниіе стѣхъ
 кнни гѣ рѣхнщепіемъ и раздраніемъ агаренскнхъ
 уедѣ , възревновашъ поспешніемъ стго дха .
 и съставихъ фѣрми наннхъже въ едїно аѣто ѡсмн
 мѣ уакомѣ съеръшнтіи ѡхтохъ , ѡ . д . го
 гласа . **В**ъ слѣдѣ словіе бгѣови нѣмъ оукрепашо
 моу . троуднхъже ѡсемъ и роуко дѣлаша сѣ ,
 смѣрени сщїеннкѣ мнѣхъ макаріе шурьныи го
 ри . **П**овелѣишемъ гнамн гюрга црноѣвнкѣ ,
 прнвѣсе ѡсщїенномъ архїепискоупе зѣтскомъ
 митрополантѣ курѣ вавуае . **Т**ѣмъже старце
 мѣ ико ѡцѣмъ съеззастнїимъ ико братїамъ
 юнѡтамъ ико уѣдомъ въ тоуцїимъ нѣн поющн
 мѣ нѣн прѣпнсоующнмъ , млюсе икоаѣномъ
 касиоусѣ аще нероукою нѣезыкомъ , любе радн
 хѣе исправлнтіи , и нѣмъ оуѣрѣдно троуднвшнхъ
 ѡсемъ блсвлатн . да нѣн сѣлоуучнте , ѡпомъ ва
 ламоово еже кнзрѣаю блсвещнте блсвнн . и кѣ
 поущннте прокластн . и прѣдѣте блсвнн ѡцѣмъ
 его наследоунте оуготованомъ вамъ црѣтвыи .
Въ ннмъже да жнтелствоуемъ ѡбѣи славецѣ ѡцѣ
 и снѣ и стгѣ о дха . **С**ъеръшншесѣ сѣ кннги ѡвнтіа
Вѣлѣто . хѣ . ашрождьствѣ хѣ . тнсоуца хѣ .
 крвгѣ слнцѣ , вѣ . алоуни , і . и ндїктїшмъ , аѣ . рѣме
 аїѡнъ , бѣ . и нѣхтн . а . вѣмѣ занто унсаѡ , вѣ .
 мѣца . гнѣвѣра , дѣ . днѣ . » »

Иоанн Дамаскин. Осмогласник. Цетиньс, 1493—1494 арк. За (№ 510)

512^{прим. 512}. Тріодъ постная. Церк.-слов. [Краків, Швайпольт Фіоль, бл. 1491]. 2°. 314 арк.

Карат. 4. Унд. 4. БАН 772. Кисельов 678—686. П.М. Попов. Слов'янські інкунабули київських бібліотек.— «Бібліологічні вісті», 1924, № 1, стор. 152—153.

320 × 200 мм.

Фрагмент: тільки 52 арк., а саме: 209—243, 297—313.

На форзаці: Київської Духовної Академії приносить в даръ Учитель Олонецкой Духовной Семинаріи Елпидифоръ Барсовъ 1866 года Авг. 30 дня.

На арк. 2, 4, 7, 9 фрагмента вздовж нижнього берега на окремих наклеєних клаптиках, якими замінили вирізані місця (очевидно, з іменем попереднього власника) скорописом XVI — початку XVII ст.: $\frac{с}{гдрни} // \frac{а}{црцы} // \frac{дарьи}{алесень} // \frac{к}{к} \frac{в}{в}$.

П.М. Попов у згаданій статті висловлює думку, що цей запис перенесено сюди з якоїсь іншої книги чи грамоти. На нашу думку, немає підстав вважати цей запис випадковим, механічним перенесенням з іншого об'єкта: характер запису, його розподіл між окремими клаптиками, центральне місце писаного тексту на цих клаптиках вказують, що запис зроблено свідомо на навмисне вклеєних клаптиках паперу на місцях попереднього запису. Запис слід датувати 1574—1626 р., коли Дарія (Анна) Олексіївна Колтовська, четверта дружина Івана Грозного, була ігуменею Введенського Тихвинського монастиря Новгородської єпархії. Можливо, що саме з бібліотеки цього монастиря книга потрапила до Е. Барсова (див. вище). Про Анну Олексіївну Колтовську, в чернецтві Дарію, див.: «Русский биографический словарь», т. Дабелов-Дядьковский, СПб., 1905, стор. 114—115.

Пізня рукописна нумерація: ā — KB.

Кругла печатка: Лаврський Музей при Губполітосвіті м. Київ.

Оправа середини XIX ст., картонна. На верхній палітурці овальна наклейка, на ній рукою Е. Барсова: № 20. Служба и жития Марии Египетской и Синаксари на недели великого поста. Е. В. Б[арсов]. На звороті: ЦАМ (Церковно-археологічний музей Київської дух. акад.) № 228. Нижче іншою рукою шифр: О.л.45.

ІА 312 Одержано 1937 р. з Всеукраїнського музейного городка, Відділ письма та друку, інв. № 19595.

513. Часословець. Церк.-слов. Краків, Швайпольт Фіоль, 1491. 4°. 384 арк. Друк. знак.

Карат. 2. Унд. 2. Фаас 8. Кисельов 326—329. БАН 409.

204 × 150 мм.

Бракує арк.: 1—37, 39, 40, 74, 79, два арк. між арк. 130—136, 195, 217, 224—240, 353—360, 362—370, а також 9 арк. між арк. 372—383. Пошкоджено арк. 113, 114, 120, 151—153, 242, 243, 252, 384.

На відміну від примірника, описаного Каратаєвим, цей примірник має правильну сигнатуру на арк. 337: ПС і тому повинен належати або до пізніших тиражів видання, або до примірників першого тиражу з виправленою друкарською помилкою.

Церковна оправа початку XIX ст. (1808 р.): брунатна шкіра, тиснений сріблом орнамент по краях палітурок та на корінці. На корінці відтиснуто: ЧАСОСЛОВ КРАКОВСКИЙ, нижче дрібними літерами: сей книзь // 317 лъть отъ // года 14/91. Там же бібліотечна наклейка: Отд. 1 ш. 5 // № 311—1. На звороті верхньої палітурки 2.Р. № 404; нижче: Изъ числа кпигъ Библиотеки Киево-Златоверхо-Михайловскаго Монастыря 1862 г. Апрелья 23 ч.

ІА 173 З бібліотеки Києво-Михайлівського монастиря, № 311 (?).

^{прим. 512} Фрагмент; див. також файл (Прим. Фонду стародруків)

514. Albertus Magnus. Sermones de tempore et de sanctis. Ulm, Johann Zainer, [non post 1478]. 2°. 261 арк.

Н 472. GW 775. BMC II 528 (IB 9211).

284 × 202 мм.

Зрізано нижній берег арк. 261, що містив, очевидно, якийсь запис.

Ініц. та рубр. червоні.

При брошуруванні переставлено місцями арк. 215 і 216 з відповідними їм арк. 221 і 222, про що є дописки почерком XVI ст. в кінці арк. 214b, 216b, 215b, 220b, 221b з відповідними відсилками.

Окремі помітки XVI—XVII ст. На арк. 1a (білому): Ex Bibliotheca Mgri Christophori Straubij pastoris... in Langenalthann (XVI ст.).— 15.74. Sum ex libris Georgij Maiers pastoris in Lentting (?). На верхньому березі арк. 2a: In Vsum Sebastiani Fridlin SS Theol: Licentiat et parochi in peltbrun ad S. Saluatorem 1653. Нижче більш пізнім почерком: Conuentus Ratisbonensis Ord. Erem. S. Augustini.

Оправа XV ст.: дошки, обтягнуті орнаментованою брунатою шкірою; розбита, без корінця. Внутрішні сторони дощок були обклеєні рукописом, про що свідчать його відбитки в окремих місцях. Сліди двох застібок та медальйонів на обох дошках. На внутрішній стороні верхньої дошки записи олівцем: 260 B1. 2/IV 1903. A.L.— 259 voll und 2 leer.

Бібліотечний шифр: Z 1784, повторений в кількох місцях книги.

IA 361 Виявлено серед незакаталогізованих фондів Київської духовної семінарії в листопаді 1970 р.

515. Biblia Latina. Cum tabula Gabrielis Bruni. Ed. Petrusangelus de Monte Ulmi. Venezia, Hieronymus de Paganinis, VII Id. Sept. [7 IX] 1497.8°. 514 арк.

HC 3123. GW 4278. BMC V 459 (IA 23290).

170 × 110 мм.

Бракує арк. 1—3, 5, 9—10, 503—514. Арк. 4(A4) трохи пошкоджено і підклеєно. Tabula при переоправленні вміщено в кінці книги.

Береги і шпальти відграфлено червоною фарбою. Маюскульи перекреслено цитриною фарбою. В книгах Sapientia, Ecclesiasticus, Esaias чорнилом вписано ініц. і тим самим чорнилом підкреслено багато рядків.

На білому арк., вклеєному після форзаца, запис XVIII — поч. XIX ст.: Bible imprimée à Venise en 1497. Нижче сучасний запис: П. Попов. На арк. сигн. а почерком XVI ст.: fr stephanus blampignon miör tresей. Над колофоном та під ним затерті давні власницькі записи. На звороті нижньої палітурки наклеєно записку: Продана мною П.Н. Попову латинская библия — инкунабула, изданная в Венеции в 1497 г., в малую восьмушку. В. Кульженко. 19.V.1927.

Оправа XVIII ст., шкіряна. На корінці витиснено золотом: Bibl. sacra // 1497.

IA 360 Надійшло у складі зібрання, подарованого ЦНБ П.М. Поповим у квітні 1970 р.

516^{прим. 516}. Cicero, Marcus Tullius. Epistolae ad familiares. Comm. Hubertinus clericus Crescentinatis. Venezia, [typogr. libri Martialis Epigrammata], Kal. Quint. [1 VII] 1480. 2°. 296 арк.

HC 5187. GW 6834. BMC V 296. БАН 213.

295 × 210 мм.

Бракує арк.: 1, 2, 7—9, 41, 44, 79—86, 143—150, 159, 166, 168, 173, 296 (білий). Текст усіх відсутніх арк., крім 1, 2, 7—9, відновлено від руки (без коментаря) ще в кінці XV чи на початку XVI ст. (двома різними почерками) і рубриковано вклеєні арк. разом з усією книгою.

Ініц. і рубр. червоні і блакитні; на початку книг — великі ініц. двома фарбами.

Кілька записів XV—XVI ст.

Книгу реставровано в XIX — на початку XX ст. Більшість арк. підклеєно.

Оправа — дошки старої оправи, обтягнуті при реставрації брунатою шкірою з витисненим геометричним орнаментом. На нижній дошці наклеєно рештки шкіри старої оправи, брунатої, орнаментованої (XV—XVI ст.).

IA 359 Виявлено серед незакаталогізованих фондів ЦНБ у серпні 1970 р.

Provinciale Romanum. [Mainz, Typogr. Calendarii Turcici (?), ca 1455— 1456].
4°.

10 арк. Сигн.: [a¹⁰]. 18 ряд. Шпр.: 1 (M₆₁ = 10 ряд., 81—82 мм.).

Арк. 1 з титулом твору й початком тексту бракує.

Арк. 2a In apulia. sut xiiij. met^oples. Cos[a] // nensis Ageretinēsis Carētinēs O[d?] // chichan⁹ Lundosin⁹ ydrontin⁹... Кінч. арк. 9b ряд. 3:...Isti sunt epi Ba // silius pmas Bulgarre Tomnonien // sis Anastasius arepus Valesbudi // ensis Sabba arepus Prothlamen // sis Marin⁹ arepus Abraha Stop= // piensis Prereriensis Clemens Ciril= // lus Lonisiensis Blasus Brunt³me // renis Constantinus. Et sic est fini^s //. Арк. 10 (білого?) бракує.

Факсиміле друку див. нижче. Див. також. Б.І. Зданевич. *Provinciale Romanum*. Невідоме видання Йоганна Гутенберга. Вид-во АН УРСР. К., 1941.

Бл. 195 × 117 мм.

Бракує арк. 1, 10 (білий?); арк. 2, 6, 7, 8 трохи пошкоджено: з правого боку зрізано береги й кілька мм. тексту; на арк. 6 бракує бл. 20—25 мм.

Червоною фарбою перекреслено маюскули та деякі рядки тексту (порівн. *Türkenkalender 1454, Türkenbulle 1455* — друки тієї ж групи); на арк. 4 мальовано ініц. А.

Рештки рукописної нумерації XV ст. вгорі в правому куті; на арк. 4a: CC°XY, арк. 9a: CCXX.

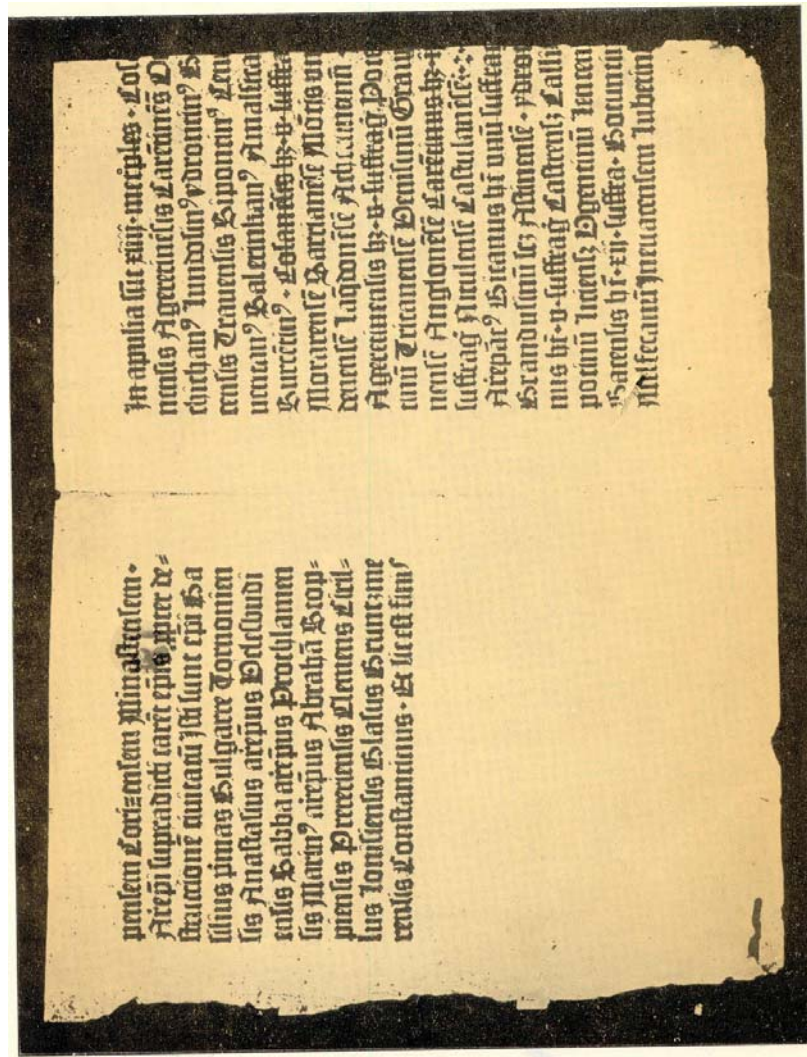
Водяний знак — «бик з довгим хвостом та піднесеною правою ногою» (порівн. Н.П. Лихачев. Палеографическое значение водяных бумажных знаков. Ч. 1—3. 1899. № 1020, 1021, 2591, 2592, 4033—4035).

Це видання вилучено з шкіряної оправи, оправленої в два томи латинської біблії, друкованої 1557 р. в Женеві Робертом Етьєном-Старшим. Паперова основа оправи складалась, крім *Provinciale Romanum*, з таких фрагментів Інкунабул: 1) *Henricus Ariminensis. De quattuor virtutibus cardinalibus*. Speyer, [Typogr. libri Gesta Christi, ca 1472]. 4 арк. (див. № 226); 2) *Albertus Magnus. Compendium theologiae veritatis*. [Speyer, Typogr. libri Gesta Christi, post 23 VIII 1473]. 47 арк. (див. № 11); 3) 2-й примірник цього видання, 6 арк. (див. № 12); 4) *Gerson. De simplificatione cordis etc.* [Köln, Ulrich Zell, ca 1472?], 22 арк. (див. № 211); 5) *Augustinus. Sermo in festo praesentationis Mariae Virginis*. [Köln, Ulrich Zell, ca 1470], 14 арк. (див. № 52); 6) *Thomas de Aquino. De modo confitendi*. [Köln, Ulrich Zell, s. a.]. 12 арк. (див. № 472); 7) 6 аркушів невизначеного друку [Strassburg, Heinrich Eggstein?]; 8) *Breviarium Wormatiense* [Marienthal, Fratres vitae communis, ca 1475], 19 арк. (див. № 104).

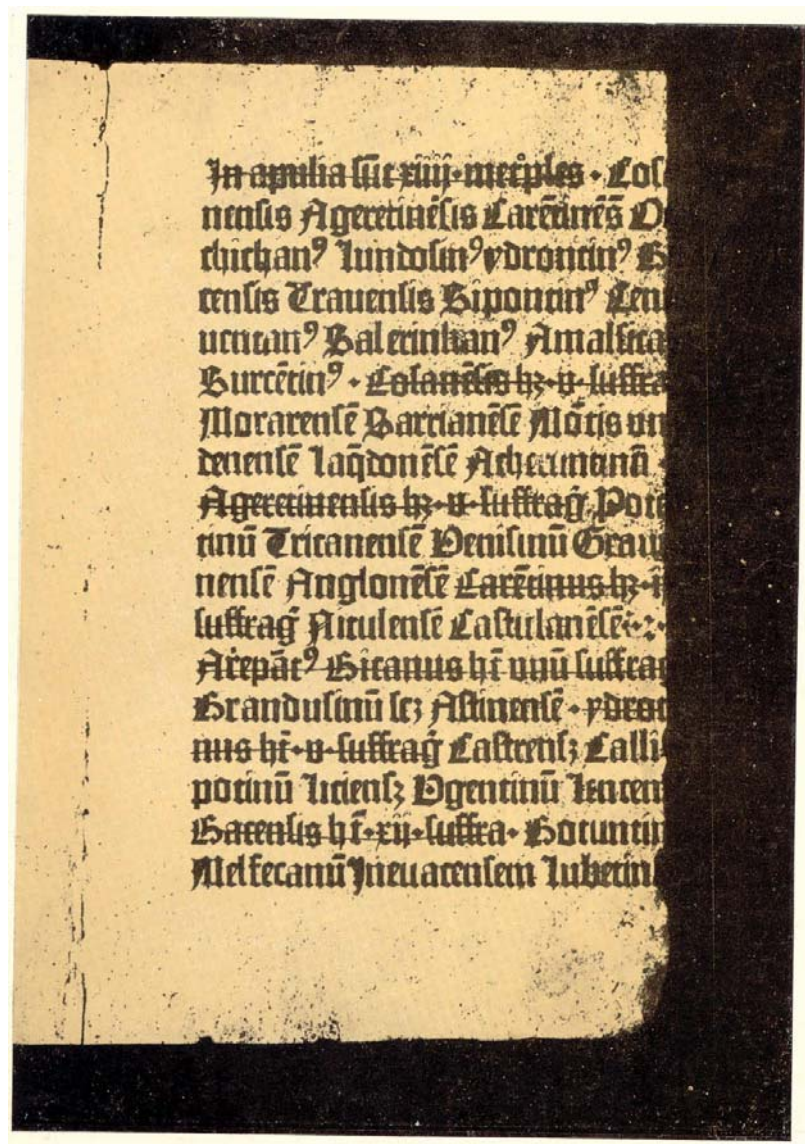
На тит. арк. Біблії: *Sum M. Christophori Langhausij aō 63 [1763?] Inster. [urgi?]*. Ідентичний запис виявлено при розкритті оправи другої половини Біблії, на внутрішньому, тобто повернутому до паперової основи верхньої палітурки боці обклейки цієї палітурки. Це вказує, очевидно, на досить пізнє переоправлення книги. Інші записи: *Davidis Heilmeyeri Past. Lagarbiae constat 5. thaleris (XVII ст.?)*; *Johannes Bermeleev: biblioth. N. 101. ANNO MDCCCXLIV. St. Peterburgi*.

На тит. арк. відтиснуто без фарби печатку: герб з короною, на щиті шабля перетинає дві перехрещені стріли.

Етьєнівська біблія 1557 р., надійшла до Всенародної бібліотеки України за часів громадянської війни (1919—1920 рр.)

I. Provinciale Romanum. Перша і остання сторінки (арк. 1(2)а і 8(9)а).

II. Перша сторінка (арк. 1(2)а).

Salpinū Lamiēse Tenetū Come
 rilanū Pollinannēse Larenniēse
 Lanellinū · Taranenlis hē ii · suff.
 Digilenē Andrenē · Sipontan⁹
 qī i · suffragi Vestanū · Māgusor e-
 pāt⁹ sē dñi pape Troian⁹ Melfēlis
 Malosporan⁹ Napolenlis · Etonnē
 tan⁹ hē xxi · suffragi Talelanū Epā
 tū sē marie Aufcenē Moncis ma-
 ranū Mōris carniū Auelinū Vi-
 ranū Ariauēse Bruanēse Asculēs
 Ithecū Corubolenē Draconatū
 Vulturnū Marinū Cusitacenlem
 Termolenē Frethentinū Durinēse
 Gradientē Musanenē · Salerni-
 tanus hē viii · suffragi · Capudaque-
 lem Policastrenē Aulquitanū
 Baruenē Actertanū Marlicenlem

III. Друга сторінка (арк. 1(2)b).

Iuvenentē. Amalfitan² hī m. suff.
 frag Capitanū Scalenentē Mino
 rentē. Iteale². Succentū² hī
 res suffrag. Itebre² Equen² Cal
 telli maris. Neapolitan² hī v. suff.
 Nisitanū Nolanū Puteolanū Lu
 maninū Milulanū. Capuanus hī
 vii. suffrag. Thianen² Caluēsem
 Calimūnē² Casertanū Suedanū
 Denteanū Aquinate² Boran²
 est dñi pape. In maris se vii. epāt²
 Succunē² Marican² Valmenlis
 Teatin² Vennensis Alarutin².
 In tula se xiiii. epāt². Tepestan²
 Sutrin² Civitatis Ortan² Amel
 menlis Ariminē² Tuscanē² Car
 neoregē² Urbinetan² Viterbiē²
 Clusin² Subanenlis Castellan² Pe-

IV. Третья сторінка (арк. 2(3)а).

rulinus Castellan⁹ Gresecan⁹ vul
 certan⁹ Beneolis Aretin⁹ Florentin⁹
 Follolanus Pistoriensis Iutanus
 Tumentis. In archiepiscopatu pisano sunt
 Mallan⁹ Alacensis Alarientis Ba-
 gonensis. In archiepiscopatu annensis sunt
 Bobienis Apromatensis Maia-
 nensis Tudertin⁹ Amerinensis Fulige-
 natu Egubin⁹ Ruterin⁹ Spoleti⁹
 Verolin⁹. Marchia huius episcopus
 Ariminensis Pellulanu Famiensem
 Senogalliensem Anconitanu Alculen-
 sem Firmanu Cameranu Auxiaman-
 nu Hymanatensem Ecolanu Eloma-
 nensem Forolanensem Formensem Urbina-
 nensem Vallenensem Montis felci. In
 prouincia scilicet lauriana est metropolis
 scilicet Fauenna et huius suffraganei Adri

V. Четверта сторінка (арк. 2(3)b).

ensē Lumanensē Cerimēse Humēse
 Populiēse Telenacensē Batemēse
 Fauētinū Immolensē Thonomēse
 Alacinenē Regnū Parmensē
 Inlumbardia ē res metropoles. .
 Mediolanensis Iadrelis Spalatre
 lis. Mediolanēsis hī ex-suffrag.
 Bergamensē Brizienē Cremonen
 se Tandēse Aquariēse Vercellensem
 rporiensē Thaurinensē Astensē A
 quensē Albensē Tordonensem Ba
 mienē Albigenensē Vigininūliē
 se. Hī tres sūt dñi pape In pñarcha
 tu Aquilegensi sūt rom-epāus.
 Dalmacia sup mare Mancuanis
 Luman⁹ Tridentinus Peronensis
 Paduan⁹ Vincētin⁹ Venet⁹ Cō
 cordiensis Cencēlis Feltrēlis Bel-

VI. П'ята сторінка (арк. 3(4)а).

megentis Polanensis Parentinus
 Tregeſtin? Komadensis Iuſtipolita?
 Emolenſis. In ungaria atepatus.
 Steigoniensis hē vi ſuffrag Agriſe
 ſem Atrienſe Macienſe Janrienſem
 Riq; eccārenſe Deſprimienſem
 Spaltenſis hē vii ſuffrag Tra-
 guriēſe Signienſe Scardonienſem
 Arbenſe Nonenſe Trarenſe & arba-
 nenſe Tragurienſe. Colocenſis hē
 iiii ſuffrag Oltraſiluanū Bagra-
 bienſe Paradieſe Schanadiēſe. ✠
Alemanni hē vii metropol. Mogū-
 nienſe Colonienſe Treuerenſe Bre-
 menſe Magdeburgēſe Halzburgē-
 ſem Premerenſe. Maguen? hē xiii
 ſuffrag Elchiterenſe Pragenſem
 Moranienſem Hecbipolēſem Lon

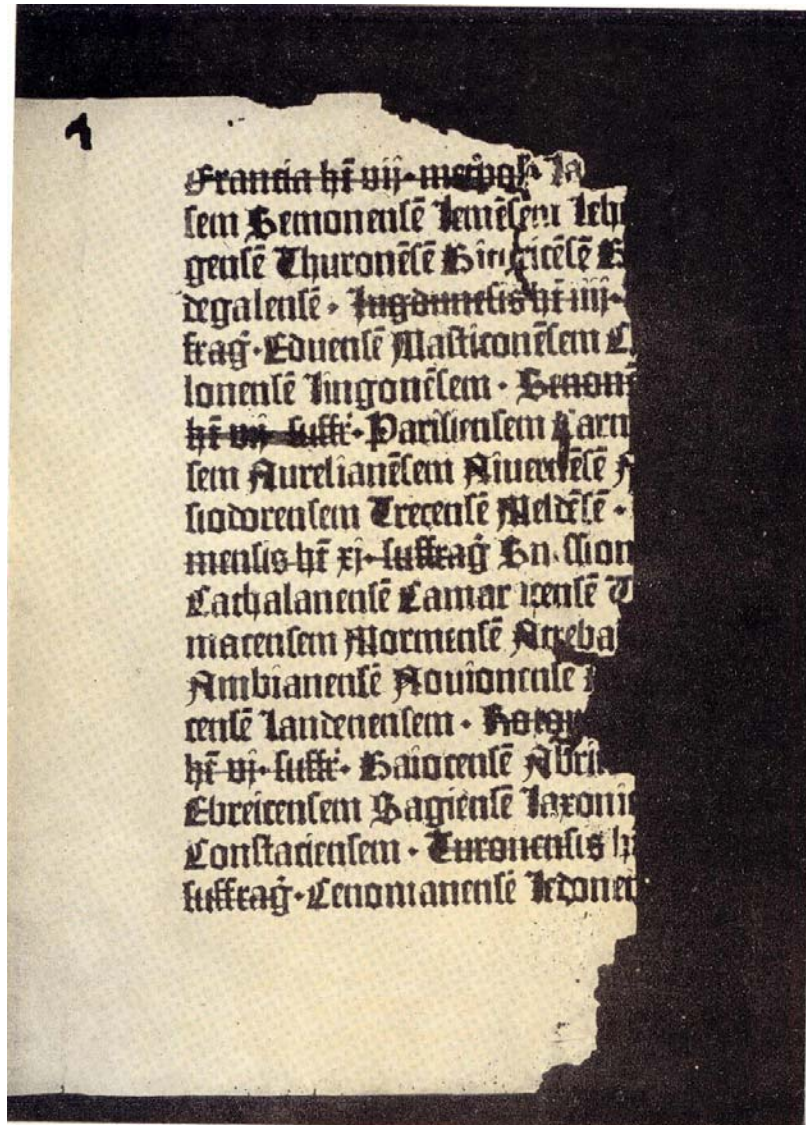
VII. Шоста сторінка (арк. 3(4)b).

Surgūdia hī vī. metropol. Tareti-
nū Siluncinū Ebrudunēse Aquē-
sem Arelatenlē Diennēse. Taren-
tan² hī duos suffrag. Bedunenlē
Angustudunenlē Siluntin² hī mī
suffrag. Salilienlē Iaulonenlē Be-
licenlē. Ebrudunensis hī vī. suffr.
Dignenlē Nicienlē Antipolitanū
Gladicenlē Bemerēse Dentiensem
Aguensis hī v. suffr. Aprenlē Ra-
genlē Forcinsienlē Dapicenlē Bile-
renlē. Arelatenlis hī vii. suffrag.
Massilienlē Ammonenlē Aralicen-
sem Nasionēse Caballicenlē Trisca-
tinenlē Carpentoracenlē Tolonēse
Diennēsis hī vī. suffr. Valentimū
Diuariensem Dyrenlē Gracianopo-
litanū Mauricensem Gebennēse.

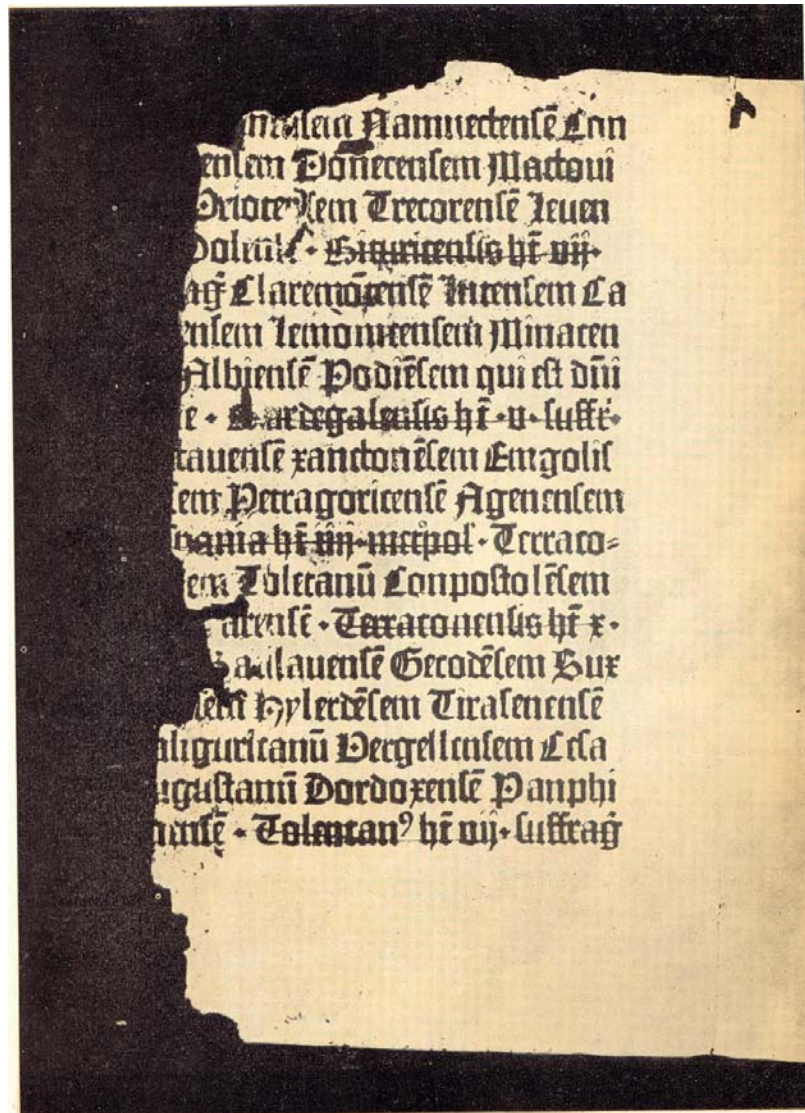
VIII. Сьома сторінка (арк. 4(5)а).

Ratisensis Eboracensis Argentoratis
 Episcopus Wormaniensis Verdensis Hil-
 desheimensis Halbsatensis Sababurgensis
 in dñi pape Salburienensis August-
 tensis • Coloniaensis hñ v. suffrag. •
 Teodicensem Traiectensem Monasteriensem
 Micharensem Osenburgensem • Treueren-
 sis hñ iii. suffrag. Metensem Tullensem
 Verdunensem Eremensem hñ vi. suffrag. •
 Bradanensem Rollesumicensem Lal-
 leburgensem Michhelburg Indicen-
 tem Lichenis • Magdeburgensis hñ v. •
 suffrag. Albenburgensem Brandeburgensem
 Milenensem Merkenburgensem Auen-
 burgensem • Salzbουργensis hñ viii. •
 suffrag. Pataviensis Ratilponensis
 Frisingensem Prissinensem Rieuenensem
 hñ sūt archiepiscopi Bermanensis Lauentis

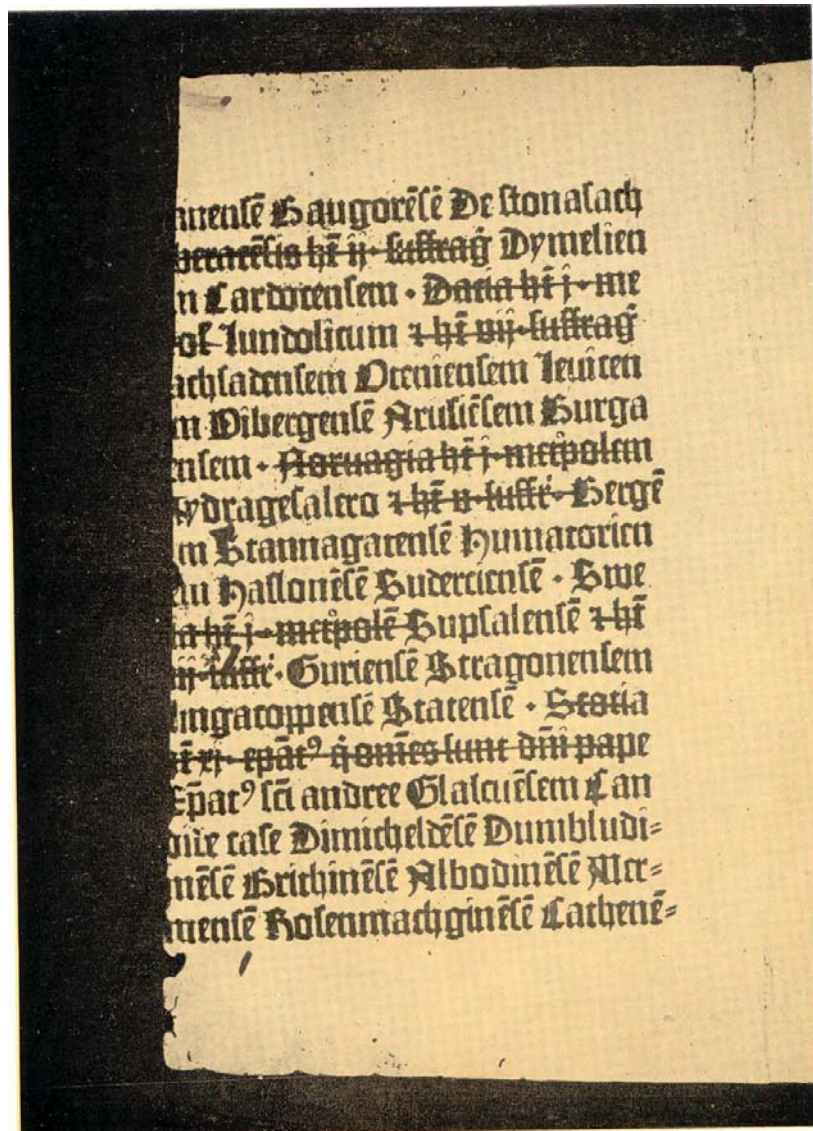
IX. Восьма сторінка (арк. 4(5)b).

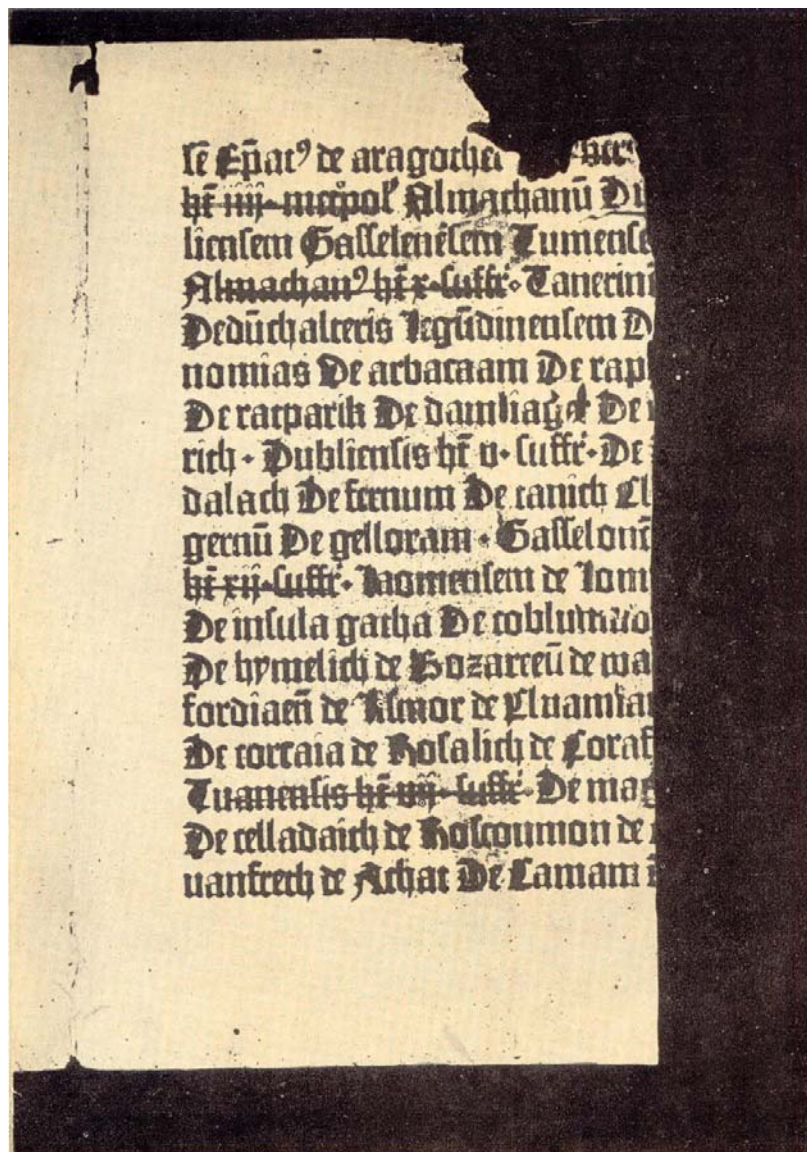
Х. Дев'ята сторінка (арк. 5(6)а).

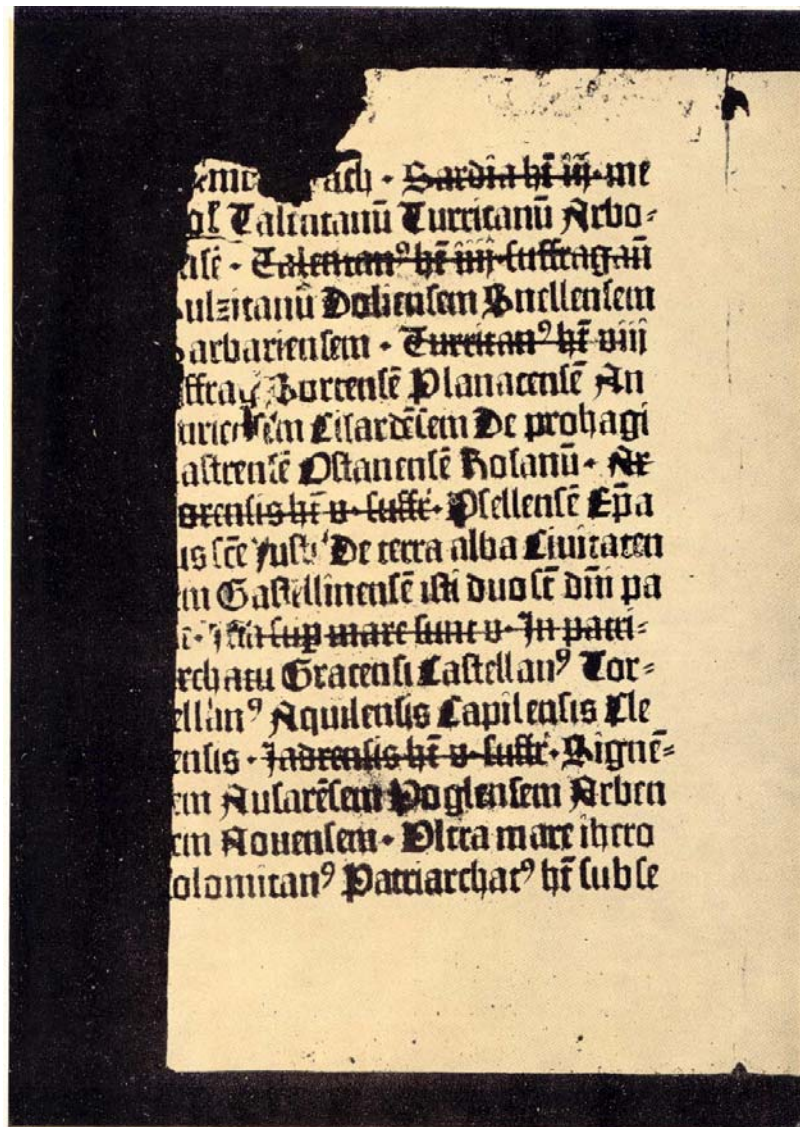
XI. Десята сторінка (арк. 5(6)b).

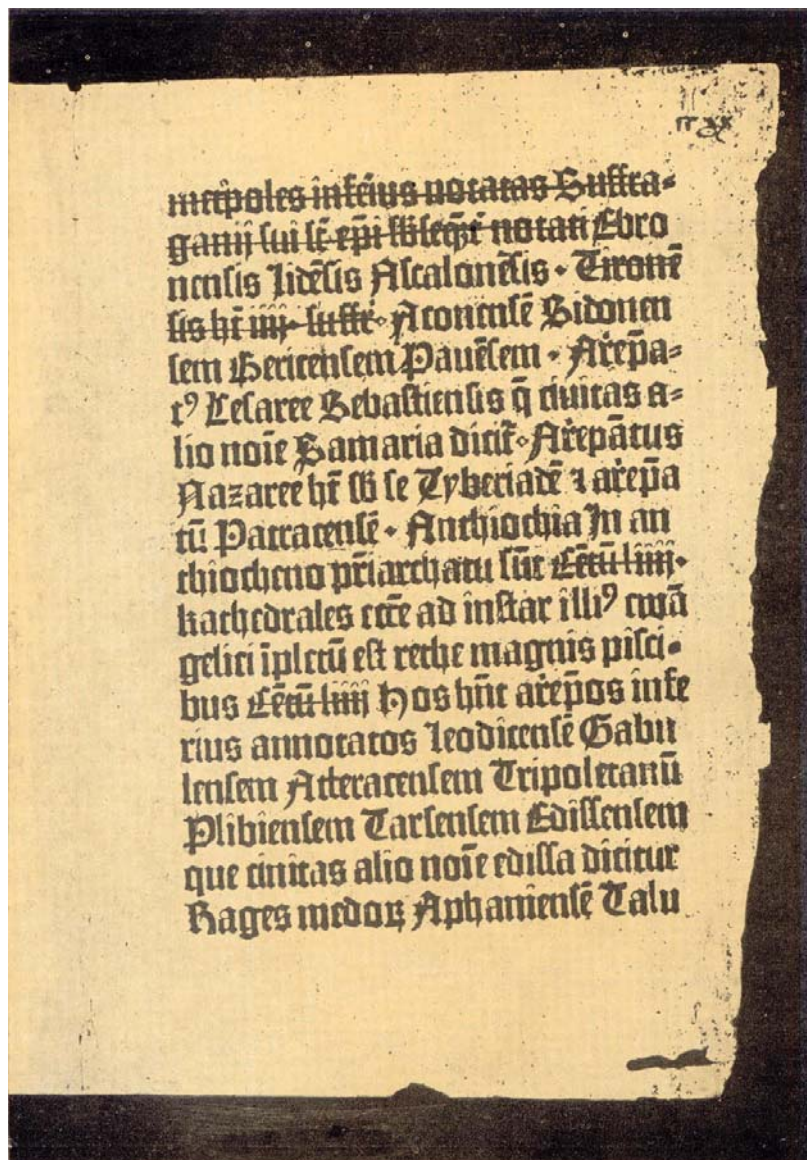
ХІІІ. Дванадцята сторінка (арк. 6(7)б).

XIV. Тринадцята сторінка (арк. 7(8)а).

XV. Чотирнадцята сторінка (арк. 7(8)b).

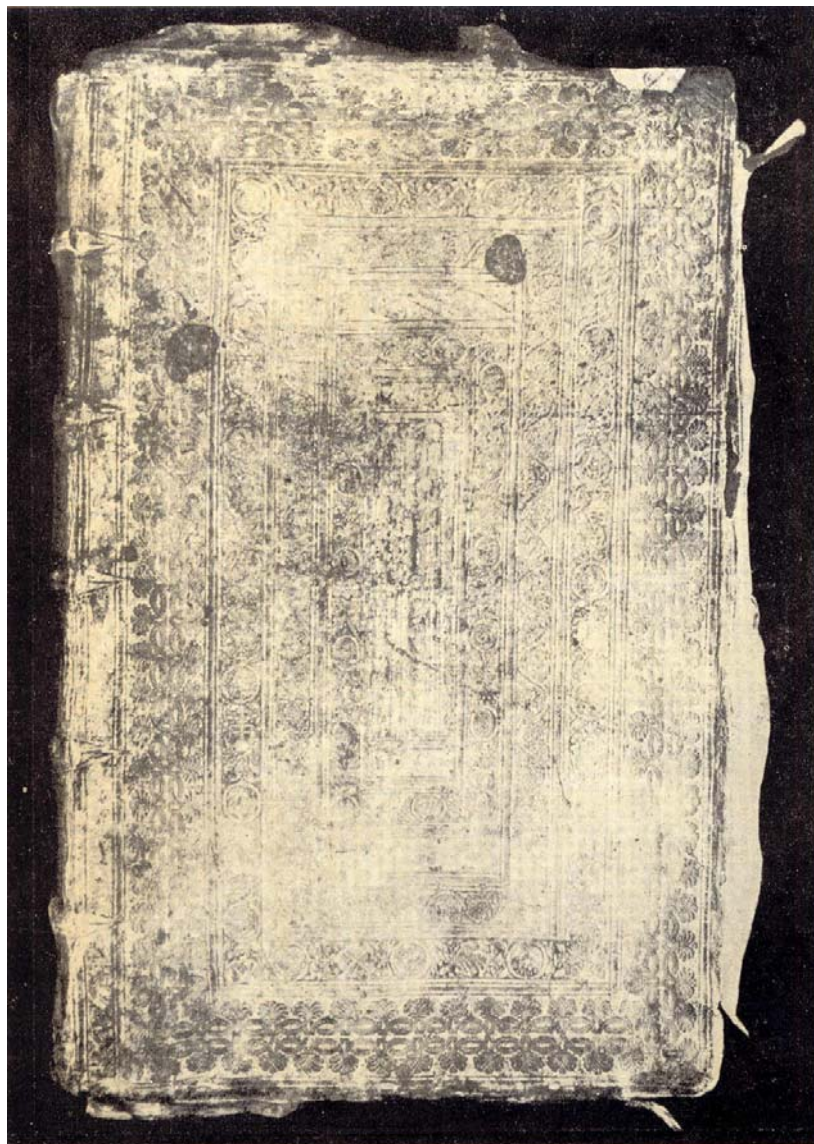
XVI. П'ятнадцята сторінка (арк. 8(9)а).

penlem Lorizenlem Minastensem.
Arcēpi supradicti carēt ep̄is. ppter de-
structionē ciuitatū. Itā sunt ep̄i Sa-
lilius p̄mas Bulgarre Tornoni-
lis Anastasius arcēpus Delesbudi-
ensis Sabba arcēpus Proclamen-
lis Marīn⁹ arcēpus Abrahā Trop-
piensis Prereciensis Clemens Ciril-
lus Tomisensis Blasius Bruntine-
rentis Constantinus. Et sic est finis

XVII. Шістнадцята сторінка (арк. 8(9)b).

XVIII. Титульний аркуш Біблії 1557 р.

XIX. Оправа Біблії 1557 р.

XX. Водяний знак паперу *Provinciale Romanum*.

**ПОКАЖЧИК
МІСЦЬ ДРУКУ,
ДРУКАРІВ
ТА ВИДАВЦІВ**

ANTWERPEN

Mathias van der Goes

- [ca 1486] — Pseudo-Thomas de Aquino. Confessionale. 473.
[ca 1486—87] — Johannes de Sancto Geminiano. Disputatio Christi et latronis. 271.

Nicolaus Leeu

- 17 V 1488 — Jacobus de Gruytrode. Colloquium peccatoris et crucifixi Jesu Christi. 252.

AUGSBURG

Johann Bämmler

- [non post 1472] — Nider, Johann. Die 24 goldenen Harfen. 334.
25 IX 1472 — Johannes Friburgensis. Summa confessorum. Germanice. 268.
[ca 1479?] — Ars memorativa. Germanice. 44.

Johann Froschauer

- 1 IX 1496 — Pseudo-Methodius. Revelationes. 312.
1498 — De angelorum et obsequio et custodia. 159.

Erhard Ratdolt

- 31 III 1489 — Albumasar. De magnis conjunctionibus. 13.
26 III 1491 — Bonatus., Guido. Decem tractatus astronomiae, 89, 90.

Johann Schaur

- [ca 1495] — Objectiones in dicta Talmud. 338.

Johann Schönsperger

- 3 VII 1487 — Jacobus de Voragine. Legenda aurea sanctorum. 258.

Anton Sorg

- 3 IX 1477 — Lumen animae. 295.
27 X 1480 — Evangelia et Epistolae sive Plenarium. Germanice. 183.
14 IX 1487 — Brack, Wenceslaus. Vocabularius rerum. 97.
1488 — Pseudo-Cicero. De proprietatibus terminorum. 142.
12 VI 1489 — Albertus Magnus. Secreta mulierum et virorum. 6.

Günther Zainer

- [non post 5.VI 14731] — Theobaldus de Saxonia. Errores Judaeorum. 465.
[non post 1473] — Speculum humanae salvationis. 449.

BASEL

Johann Amerbach

- [non ante 1485] — Herolt, Johannes. De eruditione Christifidelium. 229.
1486 — Biblia Latina. 80, 81.
25 XI 1486 — Petrus Comesior. Historia scholastica. 360.
13 II 1490 — Augustinus, Aurelius. De civitate dei. 47.
1490 — Augustinus, Aurelius. De trinitate. 48.
[14] 93 — Augustinus, Aurelius. Epistolae. 49.
1494—1495 — Augustinus, Aurelius. Sermones. 50.
1495 — Philelphus, Johannes Marius. Epistolarium novum. 375.

Johann Amerbach, Johann Froben

- 7 X 1500 — Gregorius IX, papa. Decretales. 218.

Johann Bergmann de Olpe

- [ca 1494—1497] — Wimpheling, Jacobus. Defensio immunitatis. 507.
1 III 1498 — Brant, Sebastian. Das Narrenschiff. Latine. 99, 100.

Leonhard Eisenhut

- ca 1490 — Compotus. 28.

Johann Froben

- 27 VI 1491 — Biblia Latina. 82.
[ca 1492?] — Guillelmus Parisiensis. Rhetorica divina. 224.
13 VI 1493 — Gratianus. Decretum. 214.

Johann Froben, Johann Petri

- 1 XII 1498 — Biblia Latina. 84.
[non ante IX 1496] — Conradus de Halberstadt. Concordantiae Bibliorum. 148.

Michael Furter

- 28 VII 1491 — Guillelmus Parisiensis. Postilla. 223.
1494 — Orbellis Nicolaus. Cursus librorum philosophiae naturalis. 342.

Nicolaus Kessler

- [ca 1486] — Meffreth. Sermones de tempore et de sanctis. 309.
23 V 1487 — Petrus Lombardus. Sententiarum libri IV. 361
15 III 1488 — Milis, Joannes. Repertorium juris. 314.
8 VIII 1489 — Hieronymus. Epistolae et tractatus. 234.
15 X 1489 — Mayronis, Franciscus de. Conflatus. 307
ca 1491 — Margarita decretalium. 299.
1492 — Thomas de Aquino. Super quattuor libros Sententiarum. 471.
1 XII 1494 — Bernardus Claravallensis. Epistolae et tractatus. 67.
1495 — Bernardus Claravallensis. Sermones de tempore, de sanctis et de diversis. 68.
1500 — Philelphus Franciscus. Epistolae. 371, 372, 373.
[post 1500?] — Richardus Florentinus. Confutatio Alcorani. 402.

Bernhard Richel

- [non post 1474] — Biblia Latina. 73.

Bertold Ruppel

- [ca 1477] — Rainerius de Pisis. Pantheologia. 396.

Michael Wenssler

- [ca 1485] — Hugo de Prato Florido. Sermones de tempore et super Evangelia et Epistolas. 245.
[ca 1485] — Textoris, Guillelmus. De passione Christi. 462.

Jacob Wolff von Pforzheim

- [non ante 1 III 1499] — Concilium Basiliense. Decreta. 146.

BOLOGNA

Bazalerius de Bazaleriis

- 29 X 1489 — Petrus de Rosenhaym. Roseum memoriale divinorum eloquiorum. 367.

BRESCIA

Boninus de Boninis

- 18 II 1486 — Tibullus, Albius. Elegiae. 480.

Angelus Britannicus

- 2 VI 1498 — Turrecremata, Johannes de. Quaestiones super Evangeliiis totius anni. 484.

Jacobus Britannicus

- 22 VIII 1485 — Vergilius Maro, Publius. Opera. 497.
2 V 1486 — Lucanus, Marcus Annaeus. Pharsalia. 287.
9—13 VIII 1499 — Plutarchus. Vitae virorum illustrium. 384.

DELFT

Jacobus Jakobzoon van der Meer

26 I 1487 — Dionysius Cartusianus. De quattuor novissimis. 165.

DEVENTER

Jacobus de Breda

[ca 1490] — Vegius, Maphaeus. Vita divi Antonii. 489.
1491 — Calpurnius Siculus, Titus et M. Aurelius Nemesianus. Bucolica. 109.
[ca 1492] — Sabellicus, Marcus Antonius. In natalem diem Virginis Mariae elegiae XIII. 410.
31 III 1500 — Vocabularius Latino-Hollandicus. 504.

Richard Paffraet

1489 — Cordiale seu Liber quattuor novissimorum. 150.
[ca 1490] — De ritu et moribus Indorum. 161.
20 II 1490 — Guillelmus de Gouda. Expositio mysteriorum missae. 222.
31 I 1491 — Ockam, Guillelmusde. Dialogus inter clericum et militem. 339.
1495 — Alexander de Villa Dei. Doctrinale. 15.
1496 — Rainerius, Alemannus. Liber Faceti. 395.
26 VIII 1496. — Vergilius Maro, Publius. Georgica. 495.
[ca 1497] — Prudentius, Clemens Aurelius. Opera. 388.
1497 — Elegantiae terminorum. 178.
1498 — Conradus de Mure. Elucidarius carminum et historiarum. 149.
5 V 1498 — Vergilius Maro, Publius. Bucolica. 494.
22 XII 1500 — Vergilius Maro, Publius. Georgica. 496.

ELFELD

Nicolaus Bechtermünze

[non post 1475] — Albertus Magnus. Sermones de tempore et de sanctis. 10.

FIRENZE

Laurentius (Francisci) de Alopa, Venetus

[V 1484—non
post 8 IV 1485] — Plato. Opera. 382.

Francesco Buonaccorsi

3 X 1495 — Savonarola, Hieronymus. Compendium revelationum. 423.

Francesco di Dino

[post 1496] — Vergerius, Petrus Paulus. De ingenuis moribus. 490.

Bartolomeo dei Libri

[1497?] — Savonarola, Hieronymus. Apologeticum Fratrum Congregationis s. Marci de Florentia. 422.

Lorenzo Morgiani, Johannes Petri, impensis Pietro Pacini

27 I 1495/1496 — Pseudo-Bernardus. Modus bene vivendi. Italice. 72.

GENÈVE

Typogr. libri 1495 Fasciculus temporum (- Jean Bellot?)

1495, post 9 I — Rolewinck, Werner. Fasciculus temporum. Gallice. 407.

Typographus ignotus

[non ante 1495] — Pseudo-Macer, Aemilius. Macer floridus. 296.

HAGENAU

Heinrich Gran

1497 — Jacobus de Voragine. Legenda aurea sanctorum. 257.
[post 1500?] — Lochmaier, Michael. Sermones de sanctis. 285.

Heinrich Gran, expensis Johannis Rynman

10 XI 1499 — Pelbartus de Themeswar. Sermones Pomerii quadragesimales. 351.

HEIDELBERG

Heinrich Knoblochtzer

[post 1 IV 1488] — Lichtenberger, Johannes. Prognosticatio. 283.

KIRCHHEIM

Marcus Reinhard

[ca 1490] — Horae secundum usum ecclesiae Romanae 242

KÖLN

Nicolaus Goetz

[1478?] — Rolewinck, Werner. Fasciculus temporum. 403.

Johann Koelhoff Senior

1482 — Formularium procuratorum Curiae Romanae. 196.
24 X 1485 — Thomas de Aquino. Quaestiones de duodecim quodlibet. 469.
13 V 1487 — Johannes Chrysostomus. Sermones de patientia in Job. 266.
3 XII 1491 — Sinnama, Haryngus Sifridi. Expositiones sive declarationes
titulorum utriusque juris. 445.

Johann Landen

9 IX 1496 — Suso, Henricus. Horologium aeternae sapientiae. 459.

Heinrich Quentell

1485 — Ferrerius, Vincentius. Sermones de tempore. 190.
[ca 1491] — Stella clericorum. 452.
26 VI 1492 — Promptuarium argumentorum. 387.
1493 — Samuel Rabbi. Rationes breves. 413.
[ca 1495] — Pius II, papa. De duobus amantibus. De remedio amoris. 379.
[ca 1495] — Wimpeling, Jacobus. Oratio quaerulosa contra invasores
sacerdotum. 508.
29 III 1495 — Beda Venerabilis. Repertorium auctoritatum Aristotelis. 63.
29 II 1496 — Gerardus Harderviccensis. Reparationes seu epitomata philosophiae
naturalis Aristotelis. 206.
1498 — Guido de Monte Rochen. Manipulus curatorum. 221.
11 II 1498 — Adam Magister. Summula e Summa Raymundi de Pennafortii
extracta. 3.
1499 — Samuel Rabbi. Rationes breves. 414, 415.
7 V 1500 — Thomas de Aquino. Quaestiones de potentia dei. 470.

Retro Minores, impensis Heinrich Quentell

29 V 1499 — Dorlandus, Petrus. Viola animae. 171.
23 VIII 1499 — Armandus de Bellovisu. De declaratione difficilium terminorum. 43.

Konrad Winters von Homborch

[ca 1475—1482] — Johannes de Verdena. Sermones dominicales cum expositionibus
exemplorum per anni circulum. 274.
24 X 1481 — Nicolaus Pergamenus. Dialogus creaturarum moralisatus. 333.

Ulrich Zell

[non post 1470] — Matthaeus de Cracovia. Dialogus rationis et conscientiae. 305.
[ca 1470] — Pseudo-Augustinus. Sermo de festo praesentationis Mariae. 52.
[ca 1470] — Pseudo-Thomas de Aquino. Confessionale. 472.
[ca 1472] — Gerson, Johannes. De simplificatione, stabilitatione et mundificatione
cordis. 211.
[ca 1485] — Nicolaus de Lyra. Postilla super totam Bibliam. 332.
15 XI 1494 — Gerardus Harderviccensis. Reparationes librorum totius naturalis
philosophiae. 205.
[ca 1495] — Michael Scotus. Liber physiognomiae. 313.

Cornelius de Zierickzee

[ca 1500] — Juvenus, Cajus Vettius Aquilinus. Historia evangelica. 278.

LEIPZIG

Konrad Kachelofen

- [ca 1489—1492] — Seneca Lucius Annaeus. Proverbia. 439.
[ca 1489—1497] — Pius II, papa. De duobus amantibus. De remedio amoris. 378.
[ca 1490] — Albertus Magnus. Secreta mulierum et virorum. 7, 8.
1493 — Bernardus Carthusiensis. Dialogus Virginis Mariae. 65.
1494 — Catonis disticha. 125.
1497 — Jacobus de Gruytrode. Lavacrum conscientiae omnium sacerdotum. 253.
1498 — Pseudo-Bonaventura. De castitate et munditia sacerdotum. 92.
[17 III] 1498 — Tauler, Johannes. Sermonen und Historia. 460.

Arnold von Köln

- 26 VI 1493 — Seneca, Lucius Annaeus. Epistolae abbreviatae. 435, 436.
6 X 1493 — Pseudo-Bernardus. De contemptu mundi. 70.
1494 — Stella clericorum. 453.

Martin Landsberg

- [ca 1489—1496] — Albertus Magnus. De intellectu et intelligibili. 5.
[ca 1490] — Algorithmus. 16.
[ca 1490—1495] — Aristoteles. Parva naturalia. 40.
[ca 1492] — Aristoteles. De anima. 34.
[ca 1492] — Aristoteles. Ethica ad Nicomachum. 36.
[non ante 1492] — Eyb, Albrecht von. Ob einem Manne sey zu nehmen ein eheliches Weib oder hit. 185.
1493 — Cicero, Marcus Tullius. Laelius de amicitia. 138.
18 III 1493. — Cicero, Marcus Tullius. Cato Major de senectute. 132.
[ante 6 IV 1493] — Cicero, Marcus Tullius. De officiis. 135.
[ca 1495] — Cicero, Marcus Tullius. Oratio Philippica. 139.
[ca 1495] — Cicero, Marcus Tullius. Oratio pro Marco Marcello. 140.
[non ante 1498] — Andreae, Johannes. Super arboribus consanguinitatis, affinitatis et cognationis spiritualis et legalis. 21.
[datum ignotum] — Valerius Maximus. Facta et dicta memorabilia. 487.

Melchior Lotter

- 1497 — Bernardus Carthusiensis. Dialogus Virginis Mariae. 66.
1497 — Jacobus de Clusa. Tractatus de animabus exutis a corporibus. 251.
1497 — Johannes Stobnicensis. Legenda S. Annae. 272.
12 IX 1499 — Peyligk, Joannes. Philosophiae naturalis compendium. 369.
1500 — Interpretationes somniorum Danielis. 250.

Wolfgang Stoeckel

- 1497 — Cordiale seu Liber quattuor novissimorum. 151.

Wolfgang Stoeckel impensis Johannis Haller

- 1500 — Johannes Glogoviensis. Exercitium super omnes tractatus Parvorum logicalium Petri Hispani. 270.

LISBOA

Rabbi Elieser Toledano

- 25 XI 1489 — David Abudraham. Commentarius ordinis precum. Hebraice. 157.

LONDON

Richard Pynson

- 9 X 1499 — Abbreviamentum statutorum. 1.

LOUVAIN

Johannes de Paderborn

- [ca 1483] — Platina, Bartholomaeus. De obsoniis ac de honesta voluptate et valetudine. 381.

Johannes Veldener

- [ca 1484—1485?] — Herbarius. 227.

LÜBECK

Lucas Brandis

- 1476 — Conradus de Halberstadt. Responsorium curiosorum sive Mensa philosophica. 148.

LYON

Boniface Jehan

- 7 I 1496/1497? — Balbus, Johannes. Catholicon. 58.

Jean Trechsel

- 14 XI 1492 — Badius Ascensius, Jodocus. Silvae morales. 56.
1494 [1495?] — Jacobus de Voragine. Sermones de tempore, de sanctis et Sermones quadragesimales. 261.

Nicolaus Wolff

- 27 I 1499 [1500] — Persius Flaccus, Aulus. Satyrae VI. 354.

MAINZ

Typographus libri 1460 Catholicon

- [ca 1459—1460] — Matthaeus de Cracovia. Tractatus s. Dialogus rationis et conscientiae. 304.

Johann Fust, Peter Schoeffer

- 1465 — Cicero, Marcus Tullius. De officiis et Paradoxa. 133.

Peter Schoeffer

- 23 XI 1473 — Gregorius IX, papa. Decretales. 217.
4 I 1477 — Decisiones Rotae Romanae antiquae et novae. 162.

MARIENTHAL

Fratres vitae communis

- [ca 1475] — Breviarium Wormatiense. 104.

MEMMINGEN

Albrecht Kunne

- 1483 — Antoninus Florentinus. Confessionale «Defecerunt». 32.
1483 — Pseudo-Thomas de Aquino. De arte et vero modo praedicandi. 474.
[post 24 VIII 1486] — Quaestiones de revelatione Antichristi. 394.
[ca 1486—1489] — Felicianus. De divina praedestinatione. 186.
[ca 1490] — Angeli, Jacobus. Tractatus de cometis. 23.
1491 — Matthaeus de Cracovia. Dialogus rationis et conscientiae. 306.
1493 — Alphabetum divini amoris. Germanice. 18.
[non post 1496] — Albertus Magnus. De virtutibus seu Paradisus animae. 9.
[ca 1498] — Hus, Johannes. Gesta Christi. 247.
1500 — Tractatus de fraternitatibus in generali. 482.

MERSEBURG

Lucas Brandis

- 20 X 1473 — Pseudo-Aristoteles. Lapidarius. etc. 42.

MILANO

Pamfilo Castaldi

- 3 VIII 1471 — Festus, Sextus Pompeius. Collectanea de vcrborum significatione. 192.

Leonardus Pachel, Uldaricus Scinzenzeler

- 15 III 1483 — Terentius Afer, Publius. Comoediae. 461.

Uldaricus Scinzenzeler

- 30 III 1495 — Brudzewo, Albertus de. Commentum in Theoricis planetarum Georgii

MODENA

Dionysius Bertochus

15 V 1500 — Martianus Capella, Mineus Felix. De septem artibus liberalibus. 301.

NAPOLI

Isaac ben Judah ben David Cattorzi

11 II 1491 — David ben Joseph Kimhi. Liber radicum. Hebraice. 158.

Mattias Moravus (?)

[ante 1487?] — Barberiis, Philippus de. De animorum immortalitate etc. 60.

NÜRNBERG

Fratres Eremitarum s. Augustini

[ca 1483] — Pseudo-Augustinus. De duodecim abusionum gradibus. 51.

Kaspar Hochfeder

[ca 1491 — 1493] — Biblia Latina. 83.
29 XI 1494 — Thomas a Kempis. Opera. 478.
[ca 1496—1498] — Herzmahner. 233.
[post 11 XI 1496] — Gruenpeck, Joseph. Tractatus de pestilentiali scorra. Germanice. 219.
1498 — Samuel Rabbi. Rationes breves. 416.

Anton Koberger

16 XI 1475 — Biblia Latina. 74.
20 XII 1478 — Ludolphus de Saxonia. Meditationes vitae Jesu Christi. 290.
14 IV 1480 — Biblia Latina. 77.
2 VIII 1480 — Herolt, Johannes. Sermones de tempore et de sanctis. 230.
1481 — Duns Scotus, Johannes. Quaestiones quodlibetales. 173.
1481 — Duns Scotus, Johannes. Quaestiones in quattuor libros Sententiarum. 172.
[4 IX] 1481 — Vocabularius utriusque juris. 505.
6 XI 1481 — Duranti, Guillelmus. Rationale divinorum officiorum. 174.
11 V 1482 — Astesanus de Ast. Summa de casibus conscientiae. 45.
17 II 1483 — Biblia Germanica. 85.
5 IV 1483 — Hieronymus. Vitae sanctorum patrum. 236, 237.
31 VII 1484 — Antoninus Florentinus. Chronicon. P. 2. 31.
V—VI I486 — Duranti, Guillelmus. Speculum judiciale. 176, 177.
5 XII 1488 — Jacobus de Voragine. Legenda aurea sanctorum. 259.
10 II 1492 — Angelus de Clavasio. Summa de casibus conscientiae. 25.
12 VII 1493 — Schedel, Hartmann. Liber chronicarum. 425—429.
23 XII 1493 — Schedel, Hartmann. Liber chronicarum. Germanice. 430.
8 VI 1495 — Boethius, Anicius Manlius Torquatus. De consolatione philosophiae. 88.
12 XI 1495 — Hieronymus. Epistolae et tractatus. 235.
6 XII 1497 — Juvenalis, Decius Junius. Satyrae. 277.
23 VIII 1498 — Angelus de Clavasio. Summa angelica de casibus conscientiae. 27.

Johann Sensenschmidt

2 XII 1472 — Eyb, Albrecht von. Margarita poetica. 184.

Johann Sensenschmidt, Andreas Frisner

9 XII 1475 — Biblia Latina. 75.

Georg Stuchs

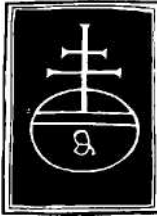
1 III 1497 — Brant, Sebastian. Das Narrenschiff. Latine. 98.

Georg Stuchs impensis Johannis Haller

29 V 1498 — Breviarium sive Viaticum Cracoviense. 102.

Peter Wagner

[ca 1485] — Annius, Johannes. De futuris Christianorum triumphis. 29.

1 VII 1486 — Viola sanctorum. 502.

PADOVA

Matthaeus Cerdonis

1485 — Canis, Johannes Jacobus. De modo studendi in utroque jure. 112.

PARIS

Jehan Bonhomme

[12 V 1484] — Millet, Jacques. L'Istoire de la destruction de Troye la grant. 315.

15 X 1486 — Crescentiis, Petrus de. Opus ruralium commodorum. Gallice. 152.

Pasquier Bonhomme

24 III 1479/1480 — Breviarium Parisiense. 103.

Pasquier vel Jehan Bonhomme

[ca 1479—1490?] — Diurnale (?) Parisiense (?) vel Romanum(?). 168.

Antoine Denidel impensis Jean Petit

[ca 1499] — Fornerius, Antonius. Dialogus de peccato originali et de conceptione intemerata Virginis Mariae. 197.

Guy Marchant

8 VIII 1489 — Aristoteles. Politica et Oeconomica Gallice. 41.

Gallice. 41.

Guy Marchant impensis Jean Petit

9 IX 1496 — Andrelinus, Publius Faustus. Elegiae. 22.

Guy Marchant impensis Antoine Verard

10 VI 1499 — Rolewinck, Werner. Sacramentum altaris. 408.

Georg Mittelhus

1493 — Pseudo-Bernardus. Meditationes de interiori homine. 71.

1493 — Gerardus de Zutphania. De reformatione virium animae. 207.

4 IV 1493 — Pseudo-Bonaventura. Stimulus amoris. 96.

[1495?] — Passio secundum legem. 348.

1 III 1496/1497 — Thomas a Kempis. De imitatione Christi. 476.

Philippe Pigouchet

[ca 1490—1495] — Pseudo-Bonaventura. Meditationes vitae Christi. 93.

Philippe Pigouchet impensis Simon Vostre

7 VII 1497 — Horae intemeratae Virgins Mariae secundum usum Curiae Romanae. Partim Latine, partim Gallice. 243.

Antoine Vearard (?)

8 IX 1488 — Aristoteles. Ethica ad Nicomachum. Gallice. 37.

Georg Wolff, Thielman Kerver impensis Jean Petit, Joannis de Koblenz.

23 I — 1 II — Vergilius Maro, Publius. Aeneis. 491.

1500/1501

11 III 1500 — Vergilius Maro, Publius. Opuscula. 493.

[non ante 24 IV 1500] — Vergilius Maro, Publius. Bucolica et Georgica. 492.

PARMA

Angelas Ugoletus

1 VI 1492 — Homerus. Ilias Latine. 240.

PASSAU

Johann Petri

[ca 1485—1486] — Anselmus Cantuarensis. Dialogus Beatae Mariae et Anselmi. 30.

PISA

Georgius de Gentis

1 II 1485 — Beccadelli, Antonius. Alfonsi V regis dicta et facta. 62.

5 V 1485 — Ludovicus de Puppio. Interpretatiunculae carminum Guarini. 292.

PRAHA

Jan Kamp

30 VI 1495 — Jacobus de Voragine. Legenda aurea sanctorum. Bohemice. 260.

REGGIO EMILIA

Franciscus de Mazalis

12 XI 1498 — Dionysius Halicarnasseus. Antiquitates Romanae. 166.

REUTLINGEN

Johann Otmar

1485 — Jacobus de Voragine. Legenda aurea sanctorum. 254.

[post 10 I 1489] — Molitoris, Ulricus. De lamiis et phylonicis mulieribus. 321.

ROMA

Johann Besicken

17 III 1494 — Collenucius, Pandulphus. Oratio ad Maximilianum regem. 143.

Johannes Besicken, Sigismundus Mayer

[post 19 VII 1493?] — Almeida, Ferdinandus de. Oratio ad Alexandrum VI papam. 17.

[post 13 IV 1495] — Sandeus, Felinus. Epitoma de regno Apuliae et Siciliae. 421.

[post 26 XII 1495] — Monsaureus, Raynaldus. Sermo de visione dei. 322.

Andreas Fritag

[post 15 X 1492] — Senensium oboedientia publica Alexandro VI praestita. 443.

[post 25 X 1492] — Tygrinus, Nicolaus. Oratio Luccensium Alexandro VI habita. 485.

[post 1 XI 1492] — Thegliatus, Stephanus. Oratio in die Omnium Sanctorum. 464.

[post 5 XI 1492] — Cataneus, Johannes Lucidus. Ad Alexandrum papam VI oratio. 124.

[post 17 XII 1492] — Baduarius, Sebastianus. Oratio ad Alexandrum VI in praestanda Venetorum oboedientia, 57.

[post 5 I 1493] — Este, Nicolaus Maria de. Oratio pro Hercule II Ferrariæ duce. 180.

[post 4 III 1493] — Cardulus, Franciscus. Oratio in exequiis Ardicini II de Porta cardinalis Aleriensis habita. 120.

[1496, non ante 31 VII] — Adrianus Castellensis. Oratio super foedere inter Alexandrum VI papam ac Romanorum, Hispaniae et Angliae reges. 4.

Johann Gensberg

[post 10 XII 1471] — Justinianus, Bernardus. Oratio apud Sixtum IV habita. 275.

Bartholomaeus Guldinbeck

[8 IV 1481] — Sixtus IV, papa. Exhortatio ad unversos Chirstianos principes. 447.

[post 10 VI 1485] — Guiba, Robertus. Oratio ad Innocentium VIII in oboedientia Francisci ducis Britanniae praestanda. 220.

Stephanus Planck

[post 11 XI 1475] — Franciscus de Toletto. Oratio in funere Leonardi de Robore. 198.

[post 25 IX 1478] — Ludovicus Imolensis. Oratio in funere cardinalis Petri Ferrici habita. 294.

[ca 1481 —1484] — Brentius, Andreas. Caesaris oratio Vesontione habita. 101.

[ca 1485] — Oratio in funere Bernardi Heruli cardinalis Spoletani. 341.

[post 25 III 1481] — Maroldus, Marcus. Sententia veritatis humanae redemptionis. 300.

- [post 14 II 1482/1483] — Sixtus IV, papa. Epistola ad Johannem Mocenigum Venetorum ducem. 446.
- [post 28 VIII 1482] — Donatus, Ludovicus. Oratio pro S. Augustini solemnitate habita. 170.
- [post 1 XI 1483] — Capitaneus, Thomas. Oratio ad Sixtum papam IV in die Omnium Sanctorum a. 1483 habita. 114.
- [1483, post 16 X] — Sancto Georgio, Johannes Antonius de. Oratio in exequiis cardinalis Tornacensis. 419.
- [post 1 I 1484] — Carvajal, Bernardinus. Oratio in die Circumcisionis a. 1484 habita. 122.
- [non ante 30 IX 1484] — Lollius, Antonius. Oratio habita in funere Philiberti cardinalis Matisconensis. 286.
- [post 28 I 1485] — Caoursin, Guillelmus. Ad Innocentium papam VIII pro Magistro Rhodi oratio. 113.
- [post 4 II 1485] — Chevrerius, Phlippus. Oratio ex parte ducis Sabaudiae ad Innocentium papam VIII a. 1485 habita. 127.
- [post 11 II 1485] — Cadratus, Petrus. Oratio ad Innocentium VIII papam die XI Februarii 1485 habita. 106.
- [post 27 IV 1485] — Fliscus, Hector. Oratio ad Innocentium papam VIII die 27 Apr. anno 1485 habita. 194.
- [post 29 V 1485] — Bodivit, Guillelmus. Sermo habitus Romae in missa papali in die Trinitatis a. 1485. 87.
- [post 19 IX 1486] — Geraldinus, Antonius. Oratio in obsequio nomine Ferdinandi et Elisabeth regis et reginae Hispaniarum Innocentio VIII exhibito. 204.
- [post 19 XII 1487] — Genazano, Marianus de. Oratio coram Innocentio papa VIII dominica tertia Adventus habita. 201.
- [ca 1486—1490] — Campanus, Johannes Antonius. Oratio in conventu Ratisponensi anno 1471 habita. 110.
- [ca 1488—1490] — Campanus, Johannes Antonius. Oratio in exequiis Baptistae Sfortiae Urbini comitissae XVI. Kal. Sept. 1475 habita. 111.
- [ca 1488—1490] — Pius II, papa. Oratio coram Calixto III de oboedientia Friderici III Imperatoris. 380.
- [post 20 I 1488] — Chieregatus, Leonellus. Propositio ex parte Innocentii papae VIII coram Carolo VIII Francorum rege facta. 129.
- [ca 1490?] — Ludovicus Imolensis. Oratio in die S. Stephani habita. 293.
- [VIII 1492?] — Manilius, Joannes Antonius. Oratio pro Britonoriensibus ad Alexandrum VI papam. 298.
- [post 11 VIII 1492] — Gentilis de Becchis. Oratio Florentinorum coram Alexandra papa VI. 203.
- [post 13 XII 1492] — Mayno, Jason de. Oratio pro Mediolanensium principe apud Alexandrum VI. 297.
- [post 21 XII 1492] — Zeno, Rutilius. Oratio pro Ferdinando Italo rege ad Alexandrum VI. 509.
- [post 17 II 1493] — Sancto Georgio, Bonaventura de. Oratio pro Bonifacio marchione Montisferrati habita. 418.
- [1493, post 21 V] — Cara, Petrus. Oratio ad Alexandrum papam VI nomine Caroli II ducis Sabaudiae habita. 115.
- [post 16 V 1493] — Gravina, Petrus de. Oratio de Christi ascensu. 215.
- [post 8 XII 1493] — Perger, Bernhardus. Oratio in funere Friderici III Imperatoris Viennae habita. 353.
- [ca 1495] — Carvajal, Bernardinus. Sermo in commemoratione victoriae Bacensis d. X m. Januarii a. 1490 habitus. 123.
- 11 I 1499 — Mirabilia urbis Romae. 317.
- datum ignotum — Mirabilia urbis Romae. 316.
- datum ignotum — Nicolaus, episcopus Modrusiensis. Oratio in funere Petri Riarii cardinalis. 329.

Johannes Schurener, Johannes Nicolai Hanheymer

- 25 XI 1474 — Formularium instrumentorum ad usum Curiae Romanae. 195.

Eucharius Silber

- [ca 1480] — Gaona, Hieronymus. Oratio ad comitem de Tendilla. 199.
- [post 26 VIII 1484] — Pereriis, Guillernus de. Sermo super electione futuri pontificis. 352.
- [post 20 XI 1484] — Pavinis, Johannes Franciscus de. Oratio in laudem S. Leopoldi marchionis Austriae habita die XII Kal. Decembris 1484. 350.
- [post 28 VI 1485] — Strozza, Titus Vespasianus. Oratio ad Innocentium VIII papam

- nomine ducis Ferrariae habita. 455.
- [post 6 VII 1485] — Johannes de Dalberg. Gratulatio Innocentio papae VIII a. 1485 dicta. 267.
- [post 2 II 1487] — Chieregatus, Leonellus. Sermo in publicatione confoederationis initae inter Innocentium papam VIII et Venetos habitus Romae a. 1487. 131.
- [post 19 XII 1487] — Genazano, Marianus de. Oratio coram Innocentio papa VIII dominica tertia Adventus habita. 202.
- [post 6 I 1488] — Mucagata, Philippus. Oratio in die Epiphaniae coram Innocentio VIII habita. 325.
- [post 29 VII 1488] — Murus, Didacus. Epitoma rerum apud Malacam gestarum. 328.
- [post 14 VI 1489] — Scoptius, Hieronymus. Oratio de Trinitate. 432.
- [post 1 XI 1489] — Scoptius, Hieronymus. Oratio in festo Omnium Sanctorum. 433.
- [post 29 III 1490] — Chieregatus, Leonellus. Propositio ex parte Innocentii papae VIII coram Henrico VII Angliae rege facta. 130.
- [post 25 III 1490] — Petrus de Vicentia. Oratio pro capessenda expeditione contra infideles. 368.
- [non post 1492] — Montanus, Nicolaus. Oratio ad Luccenses. 324.
- [post 20 IV 1492] — Thegliatus, Stephanus. Oratio de passione Domini. 463.
- [post 11 VIII 1492] — Bentivoglio, Antonio Galeazzo. Oratio ad Alexandrum VI papam nomine Bononiensium habita. 64.
- [post 12 XII 1492] — Spinola, Jacobus. Oratio gratulatoria ad Alexandrum VI papam. 450.
- [ca 1493] — Carvajal, Bernardinus. Oratio de eligendo summo pontifice d. VI m. Augusti a. 1492 habita. 121.
- [post 10 III 1493] — Montanus, Marcus. Oratio pro Rhodiorum oboedientia. 323.
- [post 3 IV 1494] — Nimira, Martinus de. Sermo de passione Domini. 336.
- [post 23 V 1493] — Fernus, Michael. Epistola de adventu at apparatu legationum Italicarum ad Alexandrum papam VI. 188.
- [post 25 V 1494] — Viana, Martinus de. Oratio in die Trinitatis coram Alexandra VI habita. 500.
- [post 28 VII 1494] — Chieregatus, Leonellus. Oratio in funere Innocentii papae VIII habita. 128.
- [post 16 II 1496] — Viana, Martinus de. Oratio habita in die Cinerum coram Alexandro papa VI. 499.
- [post 22 V 1496] — Miranda, Sancius de. Oratio de divina amore ad Alexandrum VI habita. 319.
- [post 2 VII 1497] — Porcius, Hieronymus. Fuscus et Remus. 386.
- [post 7 III 1500] — Ingheramius, Thomas Phaëdrus. Panegyricus in memoriam divi Thomae Aquinatis. 248.

Eucharius Silber impensis Georgii Palatini Rheni

- 1 X 1485 — Birgitta. Onus mundi. 86.

Petrus de Turre

- 4 XI 1490 — Ptolemaeus, Claudius. Cosmographia. Latine. 392.

Typographus Sixti IV Bullae de reformatione confraternitatis

- [ca 1480] — Sancto Georgio, Johannes Antonius de Sermo de passione. 420.

SPEYER

Peter Drach

- [non post 1479] — Dominicus de S. Gemini an o. Lectura super VI Decretalium. 169.
- 7 IX 1482 — Homiliarius doctorum super Evangeliiis et de sanctis a Paulo Diacono collectus. 241.
- [post 1 I 1491] — Ludolphus de Saxonia. Expositio in Psalterium. 289.
- [ca 1492] — Sprenger, Jacobus et Insistoris, Henricus. Malleus maleficarum. 451.

Johann und Konrad Hist

- [post 13 I 1483] — Richardus de Bury. Philobiblon. 401.

Typographus libri Gesta Christi

- [ca 1472] — Henricus Ariminensis. De quattuor virtutibus cardinalibus. 226.
- [post 23 VIII 1473] — Pseudo-Albertus Magnus. Compendium theologiae veritatis. 11, 12.

STRASSBURG

Typographus libri Casus breves (= Georg Husner)

[ca 1493—1494] — Pseudo-Augustinus. Sermones ad heremitas. 53.

Heinrich Eggestein

1472 [non post 5 IX?] — Gratianus. Decretum. 213.

Martin Flach

1489 — Petrus de Palude. Sermones Thesauri novi de tempore. 363.
1491 — Petrus de Palude. Sermones Thesauri novi de sanctis. 364.
1 XII 1491 — Angelus de Clavasio. Summa angelica de casibus conscientiae. 24.
13 XII 1494 — Gerson, Johannes de. Opera. 208, 209.
1497 — Bernardus Claravallensis et Gilbertus de Hoilandia. Sermones super Cantica canticorum. 69.
28 VIII 1499 — Herolt, Johannes. Sermones de tempore et de sanctis. 232.
27 VIII 1500 — Wimpheling, Jacobus. Adolescentia. 506.
datum ignotum — Disputatio Sanctae Trinitatis super redemptione humani generis. 167.

Johann Grüninger

[ca 1496] — Pseudo-Bonaventura. Meditationes vitae Christi. 94.
6 XII 1496 — Rampigollis, Antonius. Biblia aurea. 398.

Typographus libri 1483 Jordani de Quedlinburg (= Georg Husner)

[non post 1483] — Duranti, Guillelmus. Rationale divinatorum officiorum. 175.
[non post 1483] — Hugo de Prato Florido. Sermones de tempore super Evangelia et Epistolas. 246.
1483 — Herolt, Johannes. Sermones de tempore et de sanctis. 231.
24 II 1485 — Petrus Comestor. Historia scholastica. 359.
4 V 1485 — Jacobus de Voragine. Legenda aurea sanctorum. 255, 256.
3 X 1487 — Turrecremata, Johannes de. Expositio super toto Psalterio. 483.
14 VI 1488 — Reuchlin, Johannes. Vocabularius brevilocus. 399.
10 II 1489 — Ferrerius, Vincentius. Sermones de tempore. 189.
13 VI 1489 — Martinus Polonus. Margarita decreti. 303.
[ca 15 VII] 1494 — Columna, Guido de. Historia destructionis Troiae. 145.
4 XII 1495 — Speculum exemplorum. 448.
13 VIII 1497 — Hemmerlin, Felix. Variae oblectationis opuscula et tractatus. 225.

Typographus libri Henrici Ariminensis

[ca 1474] — Psalterium Latino-Germanicum. 390.
ca 1478 — Johannes de Tambaco. De consolatione theologiae. 273.

Georg Husner

13 II 1476 — Nider, Johann. Praeceptorium divinae legis sive expositio decalogi. 335.

Johann Mentelin

[non post 1466] — Augustinus, Aurelius. De arte praedicandi. 46.
[non post 1466] — Johannes Chrysostomus. Homiliae LXX super Matthaum. 265.

Johann Prüss

1487 — Rolewinck, Werner. Fasciculus temporum. 405.
1489 — Thomas a Kempis. De imitatione Christi. 475.
1490 — Nicolaus de Hanapis. Biblia pauperum. 330, 331.
3 XII 1490 — Caracciolus, Robertus. Sermones quadragesimales de peccatis etc. 118.
[non ante 1490] — Rolewinck, Werner. Fasciculus temporum. 406.

Adolf Rusch (R — Typographus)

[ca 1472] — Vincentius Bellocensis. Speculum doctrinale. 501.
[ca 1480] — Silvaticus, Mattheus. Liber pandectarum medicinae. 444.

Adolf Rusch impensis Anton Koberger

1481 [cito post 23 IX] — Biblia Latina. 78.

Martin Schott

[ca 1483] — Leonardus deUtino. Sermones aurei de sanctis. 280, 281, 282.
[ca 1485] — Gesta Romanorum. 212.

Typographus libri Vitas patrum

- 18 X 1483 — Ludolphus de Saxonia. Meditationes vitae Jesu Christi. 291.
[non post 1484] — Columna Guido de. Historia destructionis Troiae. 144.
1484 — Petrus de Palude. Sermones Thesauri novi de temporc. 362.
1485 — Petrus de Palude. Sermones Thesauri novi quadragesimales. 365.
7 VII 1485 — Hieronymus. Vitae sanctorum patrum. 238.

TREVISO

Johannes Rubeus Vercellensis

- 1482 — Livius Patavinus. Titus. Historiae Romanae decades. 284.
[1483] — Thucydides. Historia belli Peloponnesiaci. Latine. 479.

TÜBINGEN

Johann Otmar

- [non ante 1498] — Summenhart, Conradus. Tractatus exhortatorius super decem defectibus virorum monasticorum. 458.

ULM

Johann Reger

- 13 II 1499 — Stoeffler, Johannes; Pflaum, Jacobus. Almanach nova. 454.

Johann Reger expensis Justi de Albano

- 21 VII 1486 — Ptolemaeus, Claudius. Cosmographia. Latine. 391 (лише карти).

Johann Zainer

- [non post 1478] — Albertus Magnus. Sermones. 514.
[ca 1478] — Basilius Magnus. De legendis libris genilium. Latine. 61.
1499 — Schrick, Michael. Von ausgebrannten Wassern. 431.
datum ignotum — Martinis, Octavianus de. De vita et miraculis S. Bonaventurae. 302.

VENEZIA

Johannes Alvisius

- 13 V 1499 — Plinius Secundus, Cajus Caecilius. Historia naturalis. 383.

Georgius Arrivabene

- 4 VI 1492 — Angelus de Clavasio. Summa angelica de casibus conscientiae. 26.
30 VII 1496 — Johannes Gallensis. Summa de regimine vitae humanae. 269.

Georgius Arrivabene, Bernardinus Benalius

- 20 XII 1499 — Azo, Portius. Summa super Codice et Institutis. 55.

Hans Aurl

- 1474 — De cometis. 160.

Antonius de Avinione

- [ca 1500?] — Sabellicus, Marcus Anlonius. De vetustate Aquilejensis patriae. 409.

Bernardinus Benalius

- [1492?] — Justinianus, Bernardus. Orationes. 276.

Dionysius Bertochus

- 10 XI 1489 — Mediavilla, Richardus. Quaestiones super quarto libro Sententiarum Petri Lombardi. 308.

Simon Bevilaqua

- 20 VII — 21 XI — Avicenna. Canon. 54. 1500
datum ignotum — Ovidius Naso, Publius. Epistolae. Heroides. 347.

Thomas de Blavis

- 10 VI 1485 — Ovidius Naso, Publius. Epistolae. Heroides 346.

Manfredus de Bonellis

- 15 XI 1498 — Li miraculi de la Madonna. 318.
6 IV 1499 — Vita della Vergine Maria e del suo figliolo Gesu Cristo. 503.

Andreas de Bonetis

- 26 I 1485/1486 — Pontanus, Ludovicus, Singularia juris. 385.
10 V 1486 — Savonarola, Michael. Opus medicinae. 424.

Maximus de Butricis

- [ca 1491] — Pseudo-Fenestella. De Romanorum magistratibus. 187.
[ca 1491] — Laetus, Julius Pomponius. De Romanorum magistratibus. 279.

Matteo Capcasa

- 18 VII 1493 — Seneca, Lucius Annaeus. Tragoediae. 441, 442.

Bernardino di Cuori

- 10 I 1491/1492 — Petrus Ravennas. Phoenix seu de artificiosa memoria. 366.
31 X 1492 — Seneca, Lucius Annaeus. Opera philosophica. Epistolae. 438.

Bernardino di Cuori, Simon de Luere

- 5 X 1490 — Seneca, Lucius Annaeus. Opera philosophica. Epistolae. 437.

Johannes et Gregorius de Gregoriis

- 8 III 1487 — Valerius Maximus. Facta et dicta memorabilia 486.
20 VI 1491 — Gazius, Antonius. Corona florida medicinae. 200.
13 IX 1492 — Petrarca, Francesco. Epistolae familiares. 356.
8 III 1494 — Herodotus. Historiarum libri IX. 228.
14 X 1497? — Mesue Junior, Johannes. Opera. 311.

Johannes et Gregorius de Gregoriis impensis Alexandri Chalcedonii

- 1492 — Carcano, Michael. Sermonarium de decem praeceptis per quadragessimam. 119.

Johannes Hamman

- 19 X 1490 — Crispus de Montibus, Johannes. Repetitio tituli institutionum de heredibus. 153.

Johannes Herbart

- 25 II 1482 — Petrus de Abano. Expositio Problematum Aristotelis. 358.

Johannes de Colonia, Johannes Manthen

- 1476 — Aristoteles. De animalibus. 35.
1477 — Bonaventura. Breviloquium. 91.
[ca 1477—1478] — Caracciolus, Robertus. Sermones de adventu etc. 116.

Hermannus Liechtenstein

- 12 IX 1486 — Rainerius de Pisis. Pantheologia. 397.
17 IX 1490 — Thomas de Aquino. Opuscula. 467, 468.

Petrus Liechtenstein

- 15 X 1498 — Müller, Johannes. Ephemerides. 327.

Bonetus Locatellus impensis Octaviani Scoti

- 18 XII 1490 [1489?] — Diogenes Laertius. Vitae et sententiae philosophorum. 164.
9 XII 1491 — Tibullus, Albius. Elegiae. — Catullus, Cajo Valerius. Carmina.
Propertius, Sextus. Elegiae. 481.
31 III 1495 — Mesue Junior, Johannes. Opera. 310.
27 X 1496 — Arculanus, Johannes. Expositio in primam Fen quarti Canonis
Avicennae. 33.
18 IX 1497 — Rhazes, Mu hammad. Liber nonus ad Almansorem. 400.
[ca 1498] — Cermisonus, Antonius. Consilia medica. 126.

Bonetus Locatellus impensis Nicolai de Francofordia

- 6 IV 1500 — Hieronymus. Vitae sanctorum patrum. 239.

Simon de Luere

- 14 VII 1500 — Odonis, Geraldus de. Sententia et expositio cum quaestionibus super
Ethica Aristotelis. 340.

Simon de Luere impensis Andreae Torresani

- 31 X 1500 — Thomas de Aquino. In octo libros. Politicorum Aristotelis. 466.

Aldus Manutius

- IX 1497 — Jamblichus. De mysteriis Aegyptiorum, Chaldaeorum, Assyriorum. 263.
1497—1498 — Aristoteles. Opera. Graece. 38.

Typographus libri Martialis Epigrammata.

- I VII 1480 — Cicero, Marcus Tullius. Epistolae. 516.

Hieronymus de Paganinis

- 7 IX 1497 — Biblia Latina. 515.

Jacobus de Paganinis

- 15 III 1491 — Cicero, Marcus Tullius. De officiis etc... 134.

Paganinus de Paganinis

- 30 IV 1498 — Sancto Blasio, Baptista de. De arbore actionum. 417 (1).
9 V 1498 — Sancto Blasio, Baptista de. Tractatus centonum quaestionum. 417(2).
11 V 1498 — Sancto Blasio, Johannes Baptista de. Tractatus correlationum. 417 (3).
15 V 1498 — Sancto Blasio, Johannes Baptista de. De privilegiis dotalibus. 417 (4).
21 XII 1499 — Baptista de Salis. Summa casuum conscientiae. 59.

Andreas de Paltasichis

- 14 V 1488 — Cicero, Marcus Tullius. Epistolae ad familiares. 137.

Christophorus de Pensis impensis Octaviani Scoti

- 18 VII 1499 — Orosius, Paulus. Historiarum adversus paganos libri VII. 343.

Jacobus Pentius impensis Lazari de Soardis

- 1496 — Ferrerius, Vincentius. Sermones de tempore. 191.

Filippo di Pietro

- 16 IX 1480 — Cicero, Marcus Tullius. Tusculanae disputationes. 141.
4 IV 1482 — Aristoteles. Opera de naturali philosophia. Latine. 39.

Petrus de Piasis

- 22 IV 1490 — Petrarca, Francesco. Trionfi, Sonetti e Canzoni. 357.

Philippus Pincius

- 11 V 1491 — Sallustius, Cajus Crispus. Opera. 412.
25 X 1494 — Caesar, Cajus Julius. Commentarii. 108.
[ca 1495] — Pseudo-Phalaris. Epistolae. 370.
10 XII 1500 — Cicero, Marcus Tullius. De officiis etc. 136.

Theodorus de Ragazonibus

- 13 VII 1490 — Caesar, Cajus Julius. Commentarii. 107.

Erhardus Ratdolt

- 13 IX 1483 — Müller, Johannes. Calendarium in annos 1483—1533. 326.
24 XII 1484 — Abraham Ben-^cEzra. De nativitatibus. Latine. 2.
31 I 1485 — Publicius, Jacobus. Artis oratoriae epitome. 393.
8 IX 1485 — Rolewinck, Werner. Fasciculus temporum. 404
1485 [ante 4 XI] — Alchabitius. Libellus isagogicus. 14.
1485 [ante 4 XI] — Firminus de Beauval. Prognosticon de mutatione aeris. 193.

Franciscus Renner

- 1480 — Biblia Latina. 76.
1483 — Biblia Latina. 79.

Bernardinus Rizus

- 15 II 1492/1493 — Jacobus Philippus de Bergamo. Supplementum chronicarum. 262.

Typographic libri 1499 Saliceti

- 30 III 1499 — Salicetus, Nicolaus de. Antidotarius animae. 411.

Johannes Lucilius Santritter impensis Francisci Bolani

- 7 VII 1489 — Eschuid, Johannes. Summa astrologiae judicialis 179.

Octavianus Scotus

- 31 VIII 1482 — Missale Romanum. 320.

Lazarus de Soardis

12 XII 1492 — Seneca, Lucius Annaeus. Tragoediae. 440.

Bernardinus Stagninus

1486 — Horatius Flaccus, Quintus. Opera. 244.

26 X 1495 — Dinus de Mugello. De regulis juris. 163.

Johannes Tacuinus

20 X 1492 [?] — Philelphus, Johannes Marius. Epistolarium novum. 374.

17 VII 1494 — Curtius Rufus, Quintus. De rebus gestis Alexandri Magni. 154.

4 XI 1499 — Persius Flaccus, Aulus. Satyrae VII. 355.

Andreas Torresanus

27 IX 1488 — Caracciolus, Robertus. Sermones quadragesimales de peccatis etc. 117.

21 I 1495 — Paulus de Castro. Lectura super 1 — IV, VI et VII Codicis. 349.

[ca 1496?] — Johannes Chrysostomus. De compunctione cordis. 264.

Albertinus Rubeus Vercellensis impensis Lucantonii Juntae

27 VIII 1500 — Vergilius Maro, Publius. Opera. 498.

Bernardinus de Vitalibus, Christophorus de Pensis

14 VIII et 9 X 1498 — Picus de Mirandula, Johannes. Opera. 376.

Bernardinus de Vitalibus

12 X 1500 — Orosius Paulus. Historiarum adversus paganos libri VII. 344, 345.

Bartholomaeus de Zanis

28 VII 1500 — Suetonius Tranquillus, Cajus. Vitae duodecim Caesarum. 456, 457.

10 XI 1500 — Eusebius, Pamphilus. De praeparatione evangelica. 181, 182.

Bartholomaeus de Zanis impensis Antonii Pasqualini

2 V 1488 — Valla, Laurentius. Elegantiae linguae Latinae. 488.

Bartholomaeus de Zanis impensis Octaviani Scoti

31 III 1492 — Lucanus, Marcus Annaeus. Pharsalia. 288.

WIEN

Typographus libri 1482 Vocabolista (= Stephan Koblinger)

[post 6 I 1484 / 1485] — Innocentius VIII, papa. Bulla canonisationis sancti Leopoldi marchionis Austriae. 249.

Johann Winterburg

[ca 1493?] — Datus, Augustinus. Elegantiolae. 155.

datum ignotum — Objectiones in dicta Talmud. 337.

WÜRZBURG

Michael Reyser

[ca 1485] — Psalterium Latinum. 389.

ZWOLLE

Peter van Os

1479 — Pseudo-Bonaventura. Sermones de tempore et de sanctis. 95.

1480 — Gregorius I, papa. Pastorale. 216.

[ca 1486] — Seneca, Lucius Annaeus. De moribus. 434.

КРАКІВ

Швайпольт Фіюль

1491 — Часословець. 513.

[бл. 1491] — Тріодь постная. 512.

ЦЕТИНЬЄ

Ієромонах Макарій

1493—1494 — Іоанн Дамаскин. Осмогласник. 510, 511.

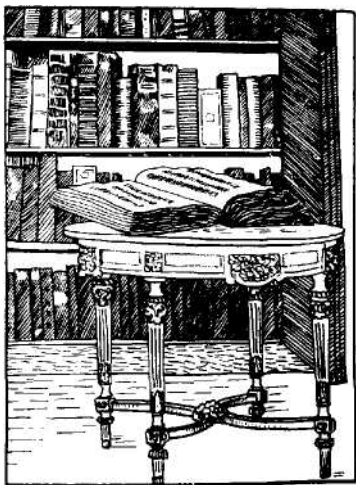
НЕ З'ЯСОВАНО МІСЦЕ ВИДАННЯ, ДРУКАРЯ, РІК

[Köln? post 1472?] — Datus, Augustinus. *Elegantiole*. 156.

[Belgium] — Gerson, Johannes. *De modo vivendi omnium fidelium*. 210

— Picus de Mirandula, Johannes Franciscus. *De morte Christi et propria cogitanda*. 377.

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

ca 1459—1460	— 304	18 X 1483	— 291
1465	— 133	1483, post 16 X	— 419
non post 1466	— 46, 265	1483	— 32, 79, 231, 474, 479
non post 1470	— 305	non post 1483	— 175, 246
ca 1470	— 52, 472	ca 1483	— 51, 280, 281, 282, 381
3 VIII 1471	— 192	post 13 I 1483	— 401
post 10 XII 1471	— 275	post 1 XI 1483	— 114
1472, non post 5 IX	— 213	12 V 1484 (?)	— 315
25 IX 1472	— 268	31 VII 1484	— 31
2 XII 1472	— 184	24 XII 1484	— 2
non post 1472	— 334	1484	— 362
ca 1472	— 211, 226, 501	non post 1484	— 144
non post 5 VI 1473	— 465	post 1 I 1484	— 122
20 X 1473	— 42	post 26 VIII 1484	— 352
23 XI 1473	— 217	post 20 XI 1484	— 350
non post 1473	— 449	non ante 30 IX 1484	— 286
ca 1473	— 396	V 1484 — non post 8 IV 1485	— 382
post 23 VIII 1473	— 11, 12	ca 1484—1485	— 227
25 XI 1474	— 195	post 6 I 1484 (1485)	— 249
1474	— 160	26 I 1485/1486	— 385
non post 1474	— 73	31 I 1485	— 393
16 XI 1475	— 74	1 II 1485	— 62
9 XII 1475	— 75	24 II 1485	— 359
non post 1475	— 10	4 V 1485	— 255, 256
ca 1475	— 104	5 V 1485	— 292
post 11 XI 1475	— 198	10 VI 1485	— 346
13 II 1476	— 335	7 VII 1485	— 238
1476	— 35, 148	22 VIII 1485	— 497
4 I 1477	— 162	8 IX 1485	— 404
3 IX 1477	— 295	1 X 1485	— 86
1477	— 91	1485, ante 4 XI	— 14, 193
ca 1477—1478	— 116	24 XI 1485	— 469
20 XII 1478	— 290	1485	— 112, 190, 254, 365
non post 1478	— 514	ca 1485	— 29, 212, 245, 332, 389, 462
ca 1478	— 61, 273, 403	non ante 1485	— 229
post 25 IX 1478	— 294	post 28 I 1485	— 113
24 III 1479/1480	— 103	post 4 II 1485	— 127
1479	— 95	post 11 II 1485	— 106
non post 1479	— 169	post 27 IV 1485	— 194
ca 1479	— 44	post 29 V 1485	— 87
14 IV 1480	— 77	post 10 VI 1485	— 220
1 VII 1480	— 516	post 28 VI 1485	— 455
2 VIII 1480	— 230	post 6 VII 1485	— 267
16 IX 1480	— 141	ca 1485—1486	— 30
27 X 1480	— 183	18 II 1486	— 480
1480	— 76, 216	2 V 1486	— 287
ca 1480	— 199, 420, 444	10 V 1486	— 424
8 IV 1481	— 447	V—VI 1486	— 176, 177
4 IX 1481	— 505	1 VII 1486	— 502
23 IX 1481	— 78	21 VII 1486	— 391
24 X 1481	— 333	12 IX 1486	— 397
6 XI 1481	— 174	15 X 1486	— 152
1481	— 172, 173	20 XI 1486	— 477
post 25 III 1481	— 300	25 XI 1486	— 360
25 II 1482	— 358	1486	— 80, 81, 244
4 IV 1482	— 39	ca 1486	— 309, 434, 473
11 V 1482	— 45	post 24 VIII 1486	— 394
31 VIII 1482	— 320	post 19 IX 1486	— 204
7 IX 1482	— 241	ca 1486—1487	— 271
1482	— 196, 284	26 I 1487	— 165
post 14 II 1482/1483	— 446	8 III 1487	— 486
post 28 VIII 1482	— 170	13 V 1487	— 266
17 II 1483	— 85	23 V 1487	— 361
15 III 1483	— 461	3 VII 1487	— 258
5 IV 1483	— 236, 237	14 IX 1487	— 97
13 IX 1483	— 326	3 X 1487	— 483

1487	— 405	31 III 1492	— 288
post 2 II 1487	— 131	1 VI 1492	— 240
post 19 XII 1487	201, 202	4 VI 1492	— 26
15 III 1488	— 314	26 VI 1492	— 387
2 V 1488	— 488	VIII 1492	— 298
14 V 1488	— 137	13 IX 1492	— 356
17 V 1488	— 252	20 X 1492	— 374
14 VI 1488	— 399	31 X 1492	— 438
8 IX 1488	— 37	14 XI 1492	— 56
27 IX 1488	— 117	12 XII 1492	— 440
5 XII 1488	— 259	1492	— 19, 20, 119, 471
1488	— 142	non post 1492	— 324
post 6 I 1488	— 325	ca 1492	— 34, 36, 224, 276, 410, 451
post 20 I 1488	— 129	post 20 IV 1492	— 463
post 1 IV 1488	— 283	post 11 VIII 1492	— 64
post 29 VII 1488	— 328	post 11 VIII 1492	— 203
ca 1486-1489	— 186	post 15 X 1492	— 443
10 II 1489	— 189	post 25 X 1492	— 485
31 III 1489	— 13	post 1 XI 1492	— 464
12 VI 1489	— 6	post 5 XI 1492	— 124
13 VI 1489	— 303	post 12 XII 1492	— 450
7 VII 1489	— 179	post 13 XII 1492	— 297
8 VIII 1489	— 41	post 17 XII 1492	— 57
8 VIII 1489	— 234	post 21 XII 1492	— 509
15 X 1489	— 307	non ante 1492	— 185
29 X 1489	— 367	ca 1491 — 1493	— 83
10 XI 1489	— 308	18 III 1493	— 132
25 XI 1489	— 157	4 IV 1493	— 96
1489	— 150, 363, 475	ante 6 IV 1493	— 135
post 10 I 1489	— 321	13 VI 1493	— 214
post 14 VI 1489	— 432	26 VI 1493	— 435, 436
post 1 XI 1489	— 433	12 VII 1493	— 425— 429
ca 1488-1490	— 110, 111, 380	18 VII 1493	— 441, 442
13 II 1490	— 47	6 X 1493	— 70
20 II 1490	— 222	23 XII 1493	— 430
22 IV 1490	— 357	1493	— 18, 49, 65, 71, 138, 207, 413
13 VII 1490	— 107	ca 1493	— 121, 155
17 IX 1490	— 467, 468	post 5 I 1493	— 180
5 X 1490	— 437	post 17 II 1493	— 418
19 X 1490	— 153	post 4 III 1493	— 120
4 XI 1490	— 392	post 10 III 1493	— 323
3 XII 1490	— 118	post 16 V 1493	— 215
18 XII 1490	— 164	post 21 V 1493	— 115
1490	— 48, 331	post 23 V 1493	— 188
ca 1490	— 7, 8, 16, 23, 28, 60, 161, 242, 293, 489	post 19 VII 1493	— 17
non ante 1490	— 406	post 8 XII 1493	— 353
post 25 III 1490	— 368	1493 — 4 I 1494	— 510, 511
post 29 III 1490	— 130	ca 1493 — 1494	— 53
10 I 1491/1492	— 366	8 III 1494	— 228
31 I 1491	— 339	17 VII 1494	— 154
11 II 1491	— 158	1494, ca 15 VII	— 145
16 III 1491	— 134	25 X 1494	— 108
26 III 1491	— 89, 90	15 XI 1494	— 205
11 V 1491	— 412	29 XI 1494	— 478
20 VI 1491	— 200	1 XII 1494	— 67
27 VI 1491	— 82	13 XII 1494	— 208, 209
28 VII 1491	— 223	post 17 III 1494	— 143
1 XII 1491	— 24	post 3 IV 1494	— 336
3 XII 1491	— 445	post 25 V 1494	— 500
9 XII 1491	— 481	post 28 VII 1494	— 128
1491	— 109, 306, 364, 512	1494	— 125, 342, 453
ca 491	— 187, 279, 299, 452, 513	1494/1495	— 50, 261
post 1 I 1491	— 289	ca 1490—1495	— 40, 93
10 II 1492	— 25	21 I 1495	— 349
15 II 1492 [1493]	— 262	27 I 1495 [1496]	— 72
		29 III 1495	— 63

30 III 1495	— 105	15 X 1498	— 327
31 III 1495	— 310	12 XI 1498	— 166
8 VI 1495	— 88	15 XI 1498	— 318
30 VI 1495	— 260	1 XII 1498	— 84
3 X 1495	— 423	1498	— 92, 149, 159, 221, 416
26 X 1495	— 163	ca 1498	— 126, 247
12 XI 1495	— 235	non ante 1498	— 21, 458
4 XII 1495	— 448	11 I 1499	— 317
1495	— 15, 68, 348, 375	27 I 1499 [1500]	— 354
1495, post 9 I	— 407	13 II 1499	— 454
ca 1495	— 123, 139, 140, 313, 338, 370, 379, 508	30 III 1499	— 411
post 13 IV 1495	— 421	6 IV 1499	— 503
post 26 XII 1495	— 322	18 V 1499	— 383
7 I 1496/1497	— 58	29 V 1499	— 171
29 II 1496	— 206	10 VI 1499	— 408
1 III 1496/1497	— 476	18 VII 1499	— 343
26 VIII 1496	— 495	9-13 VIII 1499	— 384
30 VII 1496	— 269	23 VIII 1499	— 43
1 IX 1496	— 312	28 VIII 1499	— 232
9 IX 1496	— 22, 459	12 IX 1499	— 369
27 X 1496	— 33	9 X 1499	— 1
6 XII 1496	— 398	4 XI 1499	— 355
1496	— 191, 395	10 XI 1499	— 351
1496, non ante 31 VII	— 4	20 XII 1499	— 55
non post 1496	— 9	21 XII 1499	— 59
ca 1496	— 94, 264	1499	— 414, 415, 431
non ante 1 X 1496	— 147	ca 1499	— 197
post 16 II 1496	— 499	non ante 1 III 1499	— 146
post 25 V 1496	— 319	23 I – 1 II 1500/1501	— 491
post 11 XI 1496	— 219	11 III 1500	— 493
post 1496	— 490	31 III 1500	— 504
ca 1494-1497	— 507	6 IV 1500	— 239
1 III 1497	— 98	7 V 1500	— 470
7 VII 1497	— 243	15 V 1500	— 301
7 IX 1497	— 515	14 VII 1500	— 340
18 IX 1497	— 400	28 VII 1500	— 456, 457
IX 1497	— 263	27 VIII 1500	— 498, 506
14 X 1497	— 311	7 X 1500	— 218
6 XII 1497	— 277	12 X 1500	— 344, 345
1497	— 66, 69, 151, 178, 251, 253, 257, 272, 422	31 X 1500	— 466
ca 1497	— 388	10 XI 1500	— 181, 182
post 2 VII 1497	— 386	20 VII-21 XI 1500	— 54
non ante 13 VIII 1497	— 225	10 XII 1500	— 136
ca 1496-1498	— 233	22 XII 1500	— 496
1497-1498	— 38	1500	— 250, 270, 371, 372, 373, 482
11 II 1498	— 3	ca 1500	— 278, 337, 409
1 III 1498	— 99, 100	post 7 III 1500	— 248
17 III 1498	— 460	non ante 24 IV 1500	— 492
30 IV 1498	— 417 (I)	post 1500?	— 285, 402
5 V 1498	— 494		
9 V 1498	— 417 (II)		
11 V 1498	— 417 (III)		
15 V 1498	— 417 (IV)		
29 V 1498	— 102		
2 VI 1498	— 484		
23 VIII 1498	— 27		
14 VIII, 9 X 1498	— 376		

ДАТИ НЕ ВИЗНАЧЕНО

5 (ca 1489-1496), 101 (ca 1481-1484), 156 (post 1472?), 167, 168 (ca 1479-1490), 210, 274 (ca 1475-1482), 302, 316, 329, 341 (ca 1481-87), 347 (1492-1500), 377, 378 (ca 1489-1497), 390 (ca 1474-1478), 439 (ca 1489-1492), 487.

**ПОКАЖЧИК ІМЕН
КОМЕНТАТОРІВ,
ПЕРЕКЛАДАЧІВ,
КОРЕКТОРІВ,
ВИДАВЦІВ ТЕКСТУ,
АВТОРІВ ДОДАТКІВ
ТА ПЕРЕДМОВ**

Alten, Bartholomaeus	14.	Johannes de Lapide	19.
Andrae, Johannes	75, 176.	Johannes Muneratus	103.
Angeli, Jacobus	391, 392.	Johannes Teutonicus	213, 214.
Angelus, Johannes	13, 89.	Johannes Otto de Valle Uracensi	105.
Anselmus Laudunensis	78, 84.	Laetus, Julius Pomponius	412.
Arculanus, Johannes	400.	Landinus, Christophorus	244, 498.
Arnoldus de Villa Nova	54.	Langius, Rodolphus	388.
Arnulphus de Sacra Saxa	33.	Lappo di Birago	166.
Ast, Georg	430.	Lignamine, Johannes Philippus de	302.
Aurifabr, Aegidius	448.	Locher, Philomusus Jacobus	98, 99.
Badius Ascensius, Jodocus	354.	Ludovicus de Valentia	466.
	491, 492, 493.	Mancinellus, Antonius	277, 492, 498.
Baldus	176.	Manilius, Sebastianus	356.
Barba, Damianus Corycius	120.	Marmita, Gellius Bernardinus	440, 441.
Barbarus, Hermolaus	383.	Marsius, Petrus	134, 136.
Bartholomaeus Brixiensis	213, 214.	Menardus	77.
Beccadelli, Thomas	99.	Merula, Bartholomaeus	355, 154.
Bartholomaeus de Bellatis	45.	Mickel, Hans	18.
Bernardinus Veronensis	480, 481.	Mondellus, Ludovicus	374, 375.
Bernardus Papiensis	217, 218.	Niavis, Paulus	140.
Beroaldus, Philippus	456, 481, 491.	Nicolaus de Lyra	84.
Bologninus, Ludovicus Joannes de	367.	Niffer, Henricus	169.
Bonardus, Joannes	355.	Nimira, Martinus de	466.
Boni Hominis, Alfonsus	413, 414.	Oliverius, Arzignanensis	486.
Bononius, Hieronymus	107, 108.	Omnibonus Leonicens	134, 136,
Brant, Sebastian	50, 84, 147,		287, 288.
	214, 218, 225, 299.	Oresme, Nicolaus	37, 41.
Brenningarius, Martin	60.	Palmarius, Johannes Baptista	383.
Britannicus, Johannes	354, 355.	Palmerius, Matthias	75.
Brito, Guillelmus	332, 79, 84.	Parthenius, Antonius	481.
Bruno, episc. Herbipolensis	389.	Parthenius, Bartholomaeus	479.
Brunus, Gabriel	515.	Paulus Burgensis	79, 84, 332.
Brunus, Leonardus	6, 466, 490.	Paulus Diaconus	241.
Cajetanus, Daniel	441.	Penketh, Thomas	172, 173.
Calderinus, Domitius	277, 346,	Petrus de Abano	193.
	347, 498.	Petrus Aeolicus	139.
Campellus Spoletinus, Julius	180.	Petrusangelus de Monte Ulmi	515.
Canter, Jacobus	89.	Phileticus, Martinus	134, 136.
Centone, Girolamo	357.	Pindarus, Thebanus	240.
Clarius, Hieronymus	218.	Pizamanus, Antonius	467.
Donatus, Aelius	491, 498.	Podocatharus, Lodovicus	35.
Doeringk, Matthias	79, 84, 332.	Porrus, Lucas	284.
Dorniberg, Thomas	11, 226.	Pylades Brixiensis	384.
Farget, Petrus	407.	Quentin, Johannes	96.
Fontius, Bartholomaeus	355.	Reger, Johannes	391, 392.
Farinator, Matthias	295.	Rotingo, Philippus de	320.
Fernus, Michael	421.	Sabellius, Marcus Antonius	456.
Ficino, Marsilio	382, 263.	Salazar, Ferdinandus de	64.
Filelfo, Francesco	357.	Samuel ben Meir Latef	158.
Franciscus Moneliensis	176.	Sandizeller. Wolfgang	86.
Fredolus Berengarius	176.	Santritter, Johannes Lucilius	327.
Gaza, Theodorus	35.	Servius Honoratus	491, 492,
Gentilis Fulginas	54.		497, 498.
Georgius Trapezuntius	181, 265.	Sforzantes, Petrus Antonius	39.
Gerhardus Cremonensis	54.	Stoll, Johannes	169.
Germanus, Nicolaus	391.	Strabo, Walafrius	78, 84.
Gomez de Ulixbona	45.	Susteren, Theodoricus de	470.
Gregorii, Franciscus	308.	Taberius, Joannes	287, 288.
Henricus de Gorichem	361.	Tornielli, Hieronymus	24, 26, 27.
Henricus de Saxonia	6.	Trivet, Nicolaus	47.
Hermannus Torrentinus	494, 495, 496.	Valla, Georgius	277.
Horborch, Gulielmus	162.	Valla, Laurentius	228, 412, 479.
Hubertinus clericus	137, 347, 516.	Volscius, Antonius	346, 347.
Ilicino, Bernardo	357.	Vulpes, Aeneas	343, 344.
Jacobus Florentinus	396.	Walleys, Thomas	88, 47.
Joannes Hispaliensis	14.	Wostefelde, Arnoldus	36.
Johannes de Cubito	132.	Wimpheling. Jacobus	289.

**ПОКАЖЧИК
КОЛИШНІХ
ВЛАСНИКІВ
ІНКУНАБУЛ**

ОСОБИ. ПРИВАТНІ ЗІБРАННЯ

Барсов Елпідіфор	512.	Collectio Regia	21, 29, 34, 35, 36, 37, 41, 42, 44, 46, 47, 48, 54, 56, 75, 77, 81, 83, 90, 126, 132, 135, 138, 139, 145, 149, 164, 176, 177, 178, 185, 208, 217, 241, 243, 244, 263, 273, 283, 287, 289, 343, 346, 354, 362, 374, 379, 382, 383, 426, 435, 437, 451, 468, 480, 481, 491, 492, 493, 494, 495, 497, 498, 505.
Глеваський С.	369.	Colomanus frater de Vienna	
Дашкевич М. П.	144.	Pannoniae (1494)	468.
Капустін Антонін	510.	Cörner Michael, pastor in Neustadt	295.
Колтовська А. О. (в чернецтві Дарія)	512.	Cramer Daniel, Theol. Licentiat	68.
Кременецький Г. Ф.	див. Gabriel, Metropolita Kijoviensis.	Cychowicz Jan	440.
Лазаревський О. М.	256.	Dantiscus Johannes	225.
Макаренко М. О.	66, 351.	Degon Thomas (1603)	427.
Сікорський І. О.	8, 159, 332.	Dylowski Jacobus a Jęzowo (?)	405.
Смотрицький Мелетій	див. Smotrzycki Meletius.	Faetinus Gabriel	461.
Шавинський В. А.	475.	Fasolus Nicolaus	486.
Ясинський Варлаам	див. Jasinski Barlaam, monachus Pecariensis.	Fridlin Sebastianus, parochus in Pelt brun	514.
Albertus Stephanides, presbyter	146.	Frisius Laurentius (1544)	468.
Aldus Johannes	494.	Gabriel, Metropolita Kijoviensis (1783)	376.
Alembek Valerianus	43.	Geret Christophorus Henricus Andreas	217.
Arrigoni Luigi, libreria antiquaria	484.	Gerstner Hannes (1692)	242.
Milano	484.	Gimlendorf Johannes (1649)	183.
Arthmaier Joannes Rorensis (1576)	247.	Girhold Jacobus	494.
Aurifaber Andreas (1547)	89.	Glabinus Andreas	444.
Aychler Lodovicus (1601)	163.	Glareanus Gregorius, pastor eccl. Urbaccensis (17 I 1604)	262.
Basgheius Palameg Joannes (1608)	488.	Glück, pastor Beverensis (?) (1694)	262.
Beynarowicz Ludwik (1809)	42.	Godlewski Michael	146.
Bibliotheca Lulincensis	320.	Godziemba de Lubranietz	Дамбський
Biblioteka Zahiniecka	43, 119, 214, 264, 469, 484, 488.	Boleslaus	429.
Buchler L.	73.	Gordon Nicolaus	166.
Bulaeus Christophorus. S. Thenl. D.	383.	Gorski Nicolaus	438, 456.
Canter Jacob	89.	Götz Christian Jacob	119.
Chaudoir Stanislas de	5, 9, 15, 18, 23, 32, 60, 62, 70, 94, 98, 105, 112, 116, 142, 155, 160, 167, 171, 179, 186, 187, 233, 240, 249, 258, 262, 265, 279, 292, 296, 304, 305, 306, 312, 316, 317, 321, 327, 337, 338, 350, 358, 366, 367, 370, 390, 398, 413, 414, 416, 422, 423, 449, 454, 458, 460, 465, 474, 482, 490, 506, 511.	Grolmus Wenceslaus	260.
Chreptowicz Joachim	156, 372, 496.	Haeck Adolphus	469.
Codesimus Hildephonsus, minorita Hispanus	116.	Hauck Benedictus (1582)	470.
Collectio Jablonoviana	2, 4, 14, 16, 17, 22, 25, 27, 33, 39, 40, 41, 45, 53, 57, 63, 64, 65, 68, 79, 80, 84, 87, 89, 92, 95, 100, 101, 103, 106, 110, 111, 113, 114, 115, 120, 121, 122, 123, 124, 127, 128, 129, 130, 131, 134, 140, 143, 148, 152, 170, 174, 180, 188, 192, 193, 194, 195, 198, 199, 202, 203, 204, 206, 215, 219, 220, 225, 231, 239, 248, 251, 253, 255, 257, 261, 267, 272, 275, 278, 286, 293, 294, 297, 298, 300, 315, 319, 322, 323, 324, 325, 328, 329, 336, 341, 352, 356, 359, 368, 371, 375, 377, 380, 382, 386, 388, 400, 401, 402, 406, 407, 410, 418, 419, 420, 421, 431, 432, 433, 435, 436, 441, 443, 445, 446, 447, 448, 450, 451, 452, 455, 462, 464, 470, 471, 483, 485, 487, 499, 489, 500, 508, 509.	Hauck Petrus	470.
		Hein D.	376.
		Hieronymus, Archimandrita (1873)	74.
		Howpecki Hieronymus	181.
		Jablónowski Jósef Alexander	див. Collectio Jablonoviana.
		Jakubowsky	див. Bibliotheca Lulincensis.
		Janowski Alexander (1607)	397.
		Jarczyński Jan	412.
		Jasinski Barlaam, monachus Pecariensis	281.
		Józefowicz Stanisław	153.
		Joselius Joannes Albertus	224.
		Josephi Lambertus (1636)	247.
		Junosza Podoski Gabriel Jan	241.
		Judecus Nicolaus	35.
		Kętrzynski Josephus	478.
		Kirchner Caspar, pastor (15 VI 1559)	254.
		Klimaszewski Andreas	58.
		Klosz G. (1811)	167.
		Knelinskij Stan. (26 III 1640)	146.
		Kreutzman Johann	400.
		Kuncewicz M. A., notarius publicus	310.
		Kuniecki N. (1785)	93.
		Kupitsch M. (1831)	389.

Lacovic Gregorius (26 III 1640)	146.	Schleckdorffensis (?) canonicus	449.
Lehmann Christian, S. Theol. D.	383.	Schradinus Georgius Ulmensis	254.
Lignitzensis Gregorius	372.	Schwerin	388.
Lopatkowsky Johannes	505.	Servatius de Gutterburgh, Max.	430.
Lubranski Johannes, episc.		Silencius Swanthoslaus (1485)	172.
Posnaniensis (1504)	35.	Skimbrowicz Hipp. (8 V 1862)	430.
Mayer Jacobus, pastor eccl. Urbaccensis	262.	Smotrzycki Meletius	228, 344.
Makaroff Alexis	475.	Snerdger Antonius (1585)	90.
Matthias, altaris eccl. cathedralis		Stalicki Valentinus	299, 331.
Vilnensis (1552)	479.	Starzyńscy див. Biblioteka Zahiniecka.	
Meier Georgius, pastor in Lentting (?)	514.	Stein Johannes (1622)	95.
Mniszech Michael Comes		Stender Albertus	492.
Vandalinus 3, 153, 392.		Straub Christophorus, pastor in	
Mniszech de Magna Konczyce		Langenalthahn	514.
Stanislaus Bonifacius	392.	Strom Ambrosius (1508)	479.
Mniszech Gregorius (nepos Stanislai, filius Francisci)	392.	Stramszewicz Stanislaus	438.
Mniszech Jacobus (Georgii filius)	392.	Ströterus Joannes Thuringus (1607)	494.
Mniszech Josef Antony de		Stubniczensis Martinus	241.
M. Konczyce (1700) 392.		Swiszkowski Swialecius Laurentius, Phil. Doct.	43.
Mniszek Stanisław (1772)	340, 466.	Szeliski Sebastianus, presbyter (1640)	269.
Niserrus Bartholomaeus, regens	507.	Szwankowski Jan, pictor (16...)	277.
Nowicki Albertus	46.	Tarlo Leopoliensis Paulus	392.
Nowomiejski Wojciech	426.	Tautt David (1617)	371.
Nowomiejski Albert (1621)	426.	Trenerus Johannes (1531)	88.
Ochocki Gabriel	126.	Ulman Andreas	119.
Odrowąski Simon, parochus	46, 241.	Unckel de Galt Johannes, S. Theol. professor	280.
Olpner Andreas	475.	Uszarensis Joannes, plebanus	246.
Opathowicki Adam	277.	Wedelski Pelrus de Obornyki, mgr Gymnasij Cracoviensis	90.
Orzechowski Paweł	373.	Wegner Daniel (1650)	174.
Oskemade Theodoricus de (1605)	428.	Weinisch Samuel	372.
Ostiensis Jacobus	438.	Weisgell Fredericus	506.
Osiadłowski Joannes (1624)	488.	Wilkowius Christophorus	492.
Pacdut Andreas (8 X 1607)	397.	Willems P. E.	469.
Piotrowski Karol Korwin	429.	Wittcnhausen Nicolaus	254.
Plater de Broel Włodzimierz (8 V 1862)	430.	Wylbrechin, Schwester benigna	460.
Poniatowski Stanisław August див. Collectio Regia.		Wyszynski Dominicus, frater (1866)	10, 189.
Porembski (Nicolaus?)	35.	Zański I. A.	93, 475.
Porta Goia Arcangelo	357.		
Potenza Franciscus (1600)	244.	НАВЧАЛЬНІ, КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ТА КУЛЬТОВІ ЗАКЛАДИ	
Prokopowicz Cyprian	93.	Волинська православна духовна семінарія	58, 93, 107, 154, 184, 270, 285, 301, 309 (II), 349, 355, 442, 444.
Poyner Johannes	459.	Волинське древлєсховище	69, 347 440.
Provana Octavius (1600)	461.	Дрогочинське училище	230, 238.
Pruszyński Wacław	440.	Житомирська гімназія	147.
Ramuldt de Zabłoyce Nicolaus Alexander (1650)	230.	Житомирська римсько-католицька семінарія	10, 26, 67, 76, 150, 161, 165, 166, 187, 189, 210, 212, 218, 222, 229, 232, 235, 247, 252, 271, 309 (1) 339, 365, 396, 405, 411, 415, 434, 439 453, 462, 473, 478.
Raupryk Stanislaus (1785)	218.	Кієво-Михайлівський монастир	513.
Rauth (1811)	167.	Кієво-Печерська лавра	181, 427.
Reimann Johann	400.	Кієво-Софійський собор	151, 221, 281, 285, 397 (i).
Ricky Joachim	95.		
Rogalski Adam (29 III 1818)	270.		
Rogusius Silvester (1585)	90.		
Rosatus Stanislaus	301, 355.		
Rostubowski Adam	475.		
Sacó Anton Bartolommeo de (1709)	357.		
Šafárik P. J. див. Schafarik Paulus Josephus.			
Salomon Petrus, consul in Cracovia (1485)	172.		
Salthen	388, 410.		
Schafarik Paulus Josephus (5 X 1841)	511.		
Schardius Simon	262.		

Волинська православна духовна семінарія	58, 93, 107, 154, 184, 270, 285, 301, 309 (II), 349, 355, 442, 444.
Волинське древлешовище	69, 347 440.
Дрогичинське училище	230, 238.
Житомирська гімназія	147.
Житомирська римсько-католицька семінарія	10, 26, 67, 76, 150, 161, 165, 166, 187, 189, 210, 212, 218, 222, 229, 232, 235, 247, 252, 271, 309 (I) 339, 365, 396, 405, 411, 415, 434, 439 453, 462, 473, 478.
Києво-Михайлівський монастир	513.
Києво-Печерська лавра	181, 427.
Києво-Софійський собор	151, 221, 281, 285, 397 (i).

Київська духовна академія	74, 117, 182, 191, 201, 276, 280, 376, 397, (II), 399, 510, 513.	Residentia Grodnensis Soc. Jesu	205.
Київська духовна семінарія	20, 74, 82, 117, 514.	Conventus Herterbergensis	68.
Київський університет св. Володимира	2, 4, 7, 8, 14, 16, 17, 19, 21, 22, 25, 27, 29, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 53, 54, 56, 57, 63, 64, 65, 68, 75, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 87, 88, 89, 90, 92, 95, 99, 100, 101, 103, 106, 110, 111, 113, 114, 115, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 143, 144, 145, 148, 149, 152, 159, 162, 164, 170, 172, 173, 174, 176, 177, 178, 180, 185, 188, 192, 193, 194, 195, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 205, 206, 208, 215, 217, 219, 220, 225, 227, 230, 231, 234, 238, 239, 241, 243, 244, 248, 250, 251, 253, 255, 256, 257, 261, 263, 267, 270, 272, 273, 275, 277, 278, 283, 286, 287, 289, 293, 294, 297, 298, 300, 307, 310, 311, 313, 315, 319, 322, 323, 324, 325, 328, 329, 332 (I), 333, 336, 341, 342, 343, 345, 346, 352, 353, 354, 356, 359, 362, 363, 364, 368, 371, 372, 374, 375, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 386, 387, 388, 400, 401, 402, 403, 404, 406, 407, 410, 418, 419, 420, 421, 424, 425, 426, 431, 432, 433, 435, 436, 437, 438, 441, 443, 445, 446, 447, 448, 450, 451, 452, 455, 456, 461, 463, 464, 468, 487, 489, 491, 492, 493, 494, 495, 497, 498, 499, 500, 504, 505, 508, 509.	Ecclesia parochialis Itzensis	24, 175, 274, 282, 308, 369.
Кременецький ліцей	див. Collectio Cremenecensis.	Conventus PP. Franciscanorum, Ingolstadt	32, 91, 116, 171, 187, 223, 240, 242, 327.
Почаївський монастир	див. Monaster Poczażowski.	Conventus Janoviensis	212, 404.
Conventus Berdyczoviensis Carmelitarum	31, 373, 438, 456.	Academia Lipsensis	182.
Conventus Berestecensis	223.	Conventus Leopoliensis Corporis Domini ord.	
Universitäts-Bibliothek in Breslau	259.	Praedicatorum	10?, 67, 189, 218.
Conventus S. Dominici Cherii (Chieri, Piemont?)	484.	Conventus Leopoliensis PP.	
Locum Colense	351.	Reformatorum	166.
Collectio Cremenecensis	133, 162, 403, 425.	Monasterium Lubarense	439.
Conventus Cremenecensis PP.		Collegium Luceoriense (1680)	230.
Reformatorum	166.	FF. Mettenses (Metz?)	390.
Ecclesia Czarnodun [ajensis]	46, 241.	Conventus Crucigerorum Nissae (Neisse, Schlesien)	259.
Conventus FF. Carmelitarum		Conventus B. V. M. in Novacella (Neustift, Tirol)	19, 49, 234.
Dinckelspilensium (Dinkelsbühl, Bayern)	295.	Conventus FF. Primorum ad S. Cunem Oenipont (Innsbruck)	6.
Conventus Capucinarum Dombrovice	309.	Collegium Ostrogiense Soc. Jesu	184, 442.
Bibliotheca Dombrovicensis scholarum piarum (1760)	478.	Collegium Parisiense Soc. Jesu	37, 41.
Conventus Friburgensis FF. Eremitarum		Monaster Poczażowski	58, 269.
S. Augustini	360.	Monasterium S. Georgii in Pruntening (?)	291.
Conventus Friburgensis ordinis		Conventus Ratisbonensis ord. Erem.	
Praedicatorum	280.	S. Augustini	514.
		Ecclesia collegiata Sandecensis (?)	156, 425.
		Ecclesia Saynensis ord. Praemonstrat	332.
		Bibliotheca Canonorum regularium	
		S. Augustini Treboviae (1718)	290.
		Monasterium Trieffenstein (1644)	247.
		Capitulus Collegiae S. Joan. Bapt. Varsoviensis	54, 176, 177.
		Conventus S. Francisci Varsoviensis ord. Minor.	146.
		Ecclesia collegiata Varsoviensis	176.
		Academia Vilnensis Soc. Jesu	38, 99, 136, 205, 227, 270, 310, 381, 479, 504.
		Academia Vilnensis medica	7, 125, 200, 227, 310, 313, 333, 380, 387, 424, 461.
		FF. Bernardini Vilnenses (1621)	427.
		Univ. Vilnensis	88, 136, 205, 270, 311, 342, 504.
		Loci Patrum Capucinarum Vinnice	189.
		Conventus Visniovecensis Carmelitarum	
		Discalceatorum (1772)	340, 466.
		Fratres Wessobrunenses	454.
		Conventus FF. Minor. Wirceburgi	389.
		РАДЯНСЬКІ ДЕРЖАВНІ УСТАНОВИ ТА ЗАКЛАДИ	
		Вінницька філія Всенародної бібліотеки України	318, 320, 361, 503.

Волинський державний науково-дослідний музей	474, 476, 477, 478, 482, 490, 502, 506, 507.
1, 5, 6, 9, 10, 13, 15,	Волинський комітет охорони пам'яток
18, 23, 26, 28, 30, 32, 51, 55, 58, 60, 61,	старовини і мистецтва 13, 23,
62, 67, 69, 70, 71, 76, 85, 86, 91, 93,	98, 179, 262, 296, 366, 367, 393, 454.
94, 95, 96, 97, 98, 102, 105, 107, 109,	Всеукраїнський музей народного
112, 116, 142, 146, 147, 150, 154, 155,	мистецтва 73, 430.
160, 161, 165, 166, 167, 171, 179, 183,	Всеукраїнський музейний городок, відділ
184, 186, 187, 189, 197, 207, 210, 212,	письма та друку 24, 50,
213, 218, 222, 223, 224, 228, 229, 232,	74, 78, 169, 175, 190, 209, 215, 237,
233, 235, 236, 240, 242, 246, 247, 249,	245, 266, 274, 282, 303, 308, 360, 369,
252, 258, 259, 260, 262, 265, 268, 269,	501, 512.
271, 279, 284, 290, 291, 292, 295, 296,	Інститут єврейської пролетарської культури
301, 302, 304, 305, 306, 309, 312, 314,	157, 158.
316, 317, 321, 326, 327, 331, 332 (2),	Інститут народної освіти
334, 335, 337, 338, 339, 344, 347, 348,	ім. Драгоманова 21.
349, 350, 355, 358, 365, 366, 367, 370,	Кабінет українського мистецтва УАН 475.
389, 390, 393, 394, 395, 396, 398, 405,	Соціально-економічний відділ
408, 409, 411, 413, 414, 415, 416, 422,	ВУАН 163, 385.
423, 428, 434, 439, 440, 442, 444, 449,	
453, 454, 458, 459. 460 462, 465, 473,	

КОНКОРДАНЦІЇ

Hain	АН УРСР	Hain	АН УРСР	Hain	АН УРСР
		2790	64	4761	480
17	358	2809	262	4763	481
21	2	2840	65	4884	126
208	380	2841	66	4947	127
226	378	2847	68	4959	131
434	11,12	2859	69	4960	129
472	514	2872	67	4965	128
477	9	2885	71	4967	130
498	5	2898	72	5027	266
499	5	3041	73	5034	265
500	5	3048	83	5044	264
611	13	3056	74	5135	139
617	14	3057	75	5141	139
836	17	3076	77	5146	140
896	19, 20	3078	76	5187	516
1045	21	3094	80, 81	5195	137
1089	22	3107	82	5238	133
1099	23	3123	515	5277	134
1113	272	3137	85	5287	136
1123	29	3165	79	5315	141
1141	30	3238	417	5353	142
1155	394	3349	87	5391	24
1159	31	3388	88	5395	25
1190	32	3461	89, 90	5396	26
1342	472	3473	91	5400	27
1349	473	3480	96	5484	143
1362	474	3502	330, 331	5503	144
1405	469	3504	92	5511	145
1418	470	3550	94	5533	359
1516	466	3703	97	5535	360
1541	467, 468	3747	98	5537	360
1553	33	3751	99, 100	5541	23
1650	226	3867	103	5605	146
1657	38	3953	104	5705	150
1682	39	3999	105	5711	151
1699	35	4011	389	5803	304
1704	34	4150	401	5805	305
1745	36	4211	106	5809	306
1759	37	4220	108	5836	152
1772	41	4273	109	5864	342
1777	42	4289	110	5885	154
1795	43	4291	111	5910	267
1897	45	4322	112	5912	510, 511
1935	63	4323	112	5933	250
1956	46	4367	113	5975	155
1969	49	4371	301	5978	156
1992	52	4377	114	6034	158
1998	53	4413	115	6047	162
2008	50	4139	117	6082	507
2039	48	4442	118	6119	339
2066	47	4473	116	6126	333
2103	51	4504	119	6178	163
2195	28	4511	120	6202	164
2211	54	4542	121	6240	166
2236	55	4547	122	6243	165
2243	57	4549	123	6391	170
2265	58	4601	349	6392	170
2689	61	4684	124	6417	172
2734	63	4734	125	6435	173

Hain	АН УРСР	Hain	АН УРСР	Hain	АН УРСР
6469	175	11771	329	14481	424
6470	175	11790	335	14508	425
6485	174	11846	334	14510	430
6488	175	11889	336	14541	433
6512	176, 177	11969	340	14593	437
6559	178	12012	86	14594	438
6678	465	12021	341	14666	440
6685	179	12026	508	14668	441, 442
6690	180	12103	343	14676	443
6707	181, 182	12104	344, 345	14725	445
6729	183	12203	347	14759	15
6818	184	12534	350	14801	446
6828	185	12559	351	14806	447
6888	395	12587	352	14919	448
6916	406	12620	353	7884	213
6922	403	12733	354	7912	214
6935	404	12744	355	7925	215
6936	405	12771	357	7984	216
6943	407	12811	356	7999	217
6952	186	12860	368	8040	218
6957	187	12861	369	8043	410
6978	188	12948	371, 372, 373	8094	219
7001	190	12977	374	8155	220
7005	189	12979	375	8273	223
7010	191	12993	376	8305	224
7038	192	13014	396	8347	148
7133	194	13019	397	8362	206
7280	195	13050	381	8389	305
7291	196	13062	382	8424	225
7302	197	13104	383	8434	6
7337	198	13131	384	8472	228
7357	482	13271	385	8481	230
7367	268	13296	386	8486	231
7446	269	13393	193	8508	232
7468	199	13396	387	8519	229
7501	200	13432	388	8520	229
7553	201	13508	390	8529	341
7554	202	13540	391	8534	233
7560	203	13541	392	8559	234
7579	418	13546	393	8562	235
7597	419	13594	292	8598	236, 237
7599	420	13687	398	8600	238
7613	204	13709	3	8602	239
7625	208, 209	13778	326	8778	240
7681	211	13798	327	8790	241
7741	212	13872	205	8884	244
7830	222	13900	400	9002	245
11376	320	14058	409	9003	246
11506	167	14061	410	9059	247
11536	321	14070	171	9098	475
11548	322	14099	408	9108	476
11572	323	14171	411	9116	477
11575	324	14186	59	9159	294
11607	153	14222	412	9162	293
11625	325	14268	413	9186	248
11641	92	14271	414, 415	9240	451
11644	149	14273	416	9296	252
11650	328	14332	423	9353	251
11651	328			9358	263

Hain	AH YPCP	Hain	AH YPCP	Copinger	AH YPCP
9638	276	15957	274	5397	446
9639	276	15985	490	6053	497
9643	275	16190	506	6080	498
9711	277	16191	508	6083	491,492,
9725	278	16282	509		493
9769	478	16292	207	6094	492
9833	279			6134	494
9960	253			6148	495
9981	259	Copinger	AH YPCP	6151	496
10080	283			6196	500
10135	284			6198	499
10178	286	199	7,8	6242	501
10194	361	204	206	6340	504
10237	287	225	14	6361	505
10240	288	406	19	6440	254
10292	290	455	449	6443	255, 256
10293	291	470	159	6505	259
10304	289	579	471	6522	260
10329	295	745	52	6524	261
10368	332	873	60	6957	279
10417	296	960	72		
10535	307	1131	96		
10700	298	1141	114	Reichling	AH YPCP
10756	299	1145	330, 331		
10778	300	1734	28		
10845	303	1736	146	276	62
10869	502	1860	159	378	16
10975	297	2242	57	561	243
10986	308	2348	341	647	86
10999	309	2447	186	724	422
11111	310	2462	421	744	455
11112	311	2527	194	819	40
11120	312	2650	271	1112	261
11156	314	2682	210	1253	292
11160	315	2823a	220	1423	257
11177	316	2848	221		
11200	317	2889	4		
11239	319	2894	206	GW	AH YPCP
14929	449	2916	227		
14956	450	3068	242		
15067	452	3171	459	5	1
15078	453	3267	249	113	2
15085	454	3370	269	215	3
15130	456, 457	4190	320	231	4
15180	458	4554	346	597	11, 12
15191	56	4627	260	615	5
15192	444	4835	120	704	9
15229	337	5121	402	729	7, 8
15232	338	5128	161	764	6
15236	273	5262	418	772	10
15346	460	5272	423	775	514
15384	461	5360	434	836	13
15457	463	5411	362	844	14
15459	464	5427	364	1202	15
15511	479	5431	365	1272	16
15513	160	5611	1	1553	17
15707	483	5663	455	1567	18
15718	484	5773	462	1599	19, 20
15751	485	5856	159	1712	21
15816	488	5928	486	1865	22

GW	АН УРСР	GW	АН УРСР	GW	АН УРСР
1891	23	4212	73	6311	125
1932	24	4218	74	6515	126
1933	25	4219	75	6614	127
1934	26	4241	76	6618	131
1944	27	4243	77	6619	129
1954	28	4258	80, 81	6622	130
2003	272	4269	82	6624	128
2022	29	4272	83	6791	140
2040	30	4278	515	6798	139
2072	31	4282	78	6834	515
2097	32	4284	84	6842	137
2317	33	4287	79	6893	141
2334	38	4303	85	6917	135
2336	39	4399	86	6921	133
2343	34	4505	87	6960	134
2350	35	4559	88	6972	136
2379	36	4643	89, 90	6987	132
2381	37	4654	91	7002	138
2389	42	4716	92	7027	142
2425	40	4747	93	7166	143
2449	41	4754	94	7229	144
2503	43	4811	95	7232	145
2758	45	4823	96	7253	160
2871	46	4988	97	7284	146
2888	47	5055	98	7422	147
2906	49	5062	99, 100	7423	148
2920	50	5099	101	7506	150
2928	48	5331	102	7513	151
2934	51	5420	103	7830	152
2993	52	5513	104	7836	153
3006	53	5577	105	7875	154
3123	54	5862	106	7935	250
3148	55	5870	107	8160	157
3154	56	5871	108	8201	162
3159	57	5922	109	8362	163
3202	58	5941	110	8381	164
3326	59	5943	111	8424	166
3388	60	5975	112	8481	167
3706	61	6016	113	9041	170
3752	62	6023	114	9046	171
3758	63	6034	115	9069	173
3854	64	6047	116	9074	172
3902	65	6080	117	9123	174
3903	66	6084	118	9125	175
3926	67	6133	119	9157	176, 177
3937	69	6134	120	9392	179
3944	68	6146	122	9397	180
3952	70	6152	121	9445	181, 182
4034	71	6153	123	9526	185
4053	72	6217	124	9529	184

СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ЦИТОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БАН	— Каталог інкунабулов. [Академия наук СССР. Библиотека]. Сост. Е. И. Боброва. М.—Л., 1963.
Карат.	— И. Каратаев. Описание славянорусских книг, напечатанных кирилловскими буквами. СПб., 1883.
Кисельов	— Инвентарь інкунабулов Всесоюзной библиотеки им. В.И. Ленина. Наличие на 1 I 1939. Сост. Н.П.Киселев. М., 1939.
ЛДУ	— Каталог інкунабулов. [ЛГУ им. А.А. Жданова. Научная библиотека им. М. Горького. Сост. А.Х. Горфункель. Л., 1967.
Львів	— Першодруки [інкунабули] Наукової бібліотеки Львівського університету. Каталог. [Упорядкував Ф.П. Максименко]. Львів, 1958.
Унд.	— В.М. Ундольський. Хронологический указатель славянорусских книг церковной печати с 1491-го по 1864-й г."Вып. 1. М., 1871.
Фаас	— I.Я. Фаас. Інкунабули Центральної наукової бібліотеки м. Одеси. Матеріали до зведеного каталога інкунабулів бібліотек України [Праці Центральної наукової бібліотеки м. Одеси]. Одеса, 1927.
Accurti	— Th. Accurti. Editiones saeculi XV pleraeque bibliographis ignotae. Annotationes ad opus quod inscribitur «Gesamtkatalog der Wiegendrucke». Vol. I—IV. Florentiae 1930.
BMC	— Catalogue of books printed in the XV-th century now in the British Museum. P. I—IX. London, 1908—1949.
Bohatta, Lit. Bibl.	— H. Bohatta. Liturgische Bibliographie des XV. Jahrhundert mit Ausnahme der Missale und Livres d'heures. Wien, 1911.
Brno Mikul.	— Soupis prvotisků, spravovaných Universitní knihovnou v. Brně. 8. Bývalá knihovna Dietrichsteinů v Mikulově. [Sest. V. Dokoupil]. Brno, 1961.
Brunet	— J.Ch. Brunet. Manuel du libraire et de l'amateur de livres. T. 1—6. Suppl. 1, 2. Paris, 1860—1880.
Campbell	— M. E. A. G. Campbell. Annales de la typographie néerlandaise au XVe siècle. La Haye, 1874. Suppl. I—IV. 1878—1890.
Claudin	— A. Claudin. Histoire de l'imprimerie en France au XVe siècle. Vol. I—IV. Paris, 1900—1914.
C. Cop.	— W.A. Copinger. Supplement to Hain's Repertorium bibliographicum or collections towards a new editions of that work. P. I.—II. Berlin, 1926.
Estr.	— K. Estreicher. Bibliografia polska. T. VIII, XII—XXV. Warszawa, 1882, 1888—1934.
Goff	— F.R. Goff. Incunabula in American libraries. A third census. New York, 1964.
Graesse	— J.G.Th. Graesse. Trésor de livres rares et précieux. T. I—VII. Dresde, 1859—1869.
GW	— Gesamtkatalog der Wiegendrucke, hrsg. von der Kommission... Bd I—VIII (Lief. 1). Leipzig, 1925—1940.
H	— L. Hain. Repertorium bibliographicum in quo libri omnes ab arte typographica inventa usque ad annum MD typis expressi ordine alphabetico vel simpliciter enumerantur vel adcuratius recensentur. Vol. I—IV. Stuttgart — Paris, 1826—1838.
HC	— Hain — Copinger.
HCR	— Hain — Copinger — Reichling.
Haebler BI	— C. Haebler. Typographie ibérique du quinzième siècle. Reproduction en facsimilé de tous les caractères typographiques employés en Espagne et en Portugal jusqu'à l'année 1500. Avec notices critiques et bibliographiques. La Haye — Leipzig, 1901 — 1902.
J. Halle	— J. Halle. Katalog № 59. München, s. a.
Lew.—Kam.	— Inkunabuły Biblioteki Jagiellońskiej. Opracowała

- A. Lewicka — Kamińska. Krakow, 1962.
- Madsen — Katalog over det Kongelige Biblioteks Inkunabler. Ved V. Madsen. Heft 1—6. Kobenhavn, 1931—1938.
- Nachtr. — Nachträge zu Hain's Repertorium bibliographicum und seinen Fortsetzungen. Als Probe des Gesamtkatalog der Wiegendrucke hrsg. von Kommission für den Gesamtkatalog der Wiegendrucke Leipzig, 1910.
- Panzer — G.W. Panzer. Annales typographici ab artis unventae origine ad annum MD. Vol. I—XI. Norimbergae, 1793—1832.
- Pell. — M. Pellechet. Catalogue général des incunables des bibliothèques publiques de France. [Confinué par M. Louis Polain]. T. I—III. Paris, 1897—1909.
- Pell. (Vers.) — Bibliothèque publique de Versailles. Catalogue des incunables et des livres imprimés de MD à MDXX. Par. M. Pellechet. Paris, 1889.
- Pol. (B) — L. Polain. Catalogue des livres imprimés au quinzième siècle des bibliothèques de Belgique. T. I—IV. Bruxelles, 1932.
- Proctor — R. Proctor. An index to the early printed books in the British Museum: from the invention of printing to the year 1500. With notes of those in the Bodleian Library. London, 1898—1903.
- R — D. Reichling. Appendices ad Hainii-Copingeri Repertorium bibliographicum. T. I—VI. München, 1905—1914.
- Schramm — A. Schramm. Der Bilderschmuck der Frühdrucke. Bd. I—IX. Leipzig, 1922—1926.
- Schreiber — W.L. Schreiber. Manuel de l'amateur de la gravure sur bois et sur métal au XVe siècle. T. 5. Catalogue des incunables à figures imprimés en Allemagne, en Suisse, en Autriche-Hongrie et en Scandinavie. P. I—II. Leipzig, 1910—1911.
- Tobolka — Z. Tobolka. Knihopis československých tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století. D. 1. Prvotisky (do roku 1500). Praha, 1925.
- Tprp — K. Haebler. Typenrepertorium der Wiegendrucke. Abt. I—II. Leipzig — New York, 1905—1908.
- VB — E. Voullième. Die Inkunabeln der Königlichen Bibliothek und der anderen Berliner Sammlungen. Leipzig, 1906—1922.
- VK — E. Voullième. Der Buchdruck Kölns bis zum Ende des XV. Jahrhunderts. Bonn, 1903.
- VT — E. Voullième. Die Inkunabeln der Öffentlichen und der kleineren Büchersammlungen der Stadt Trier. Leipzig, 1910.
- Wittyg — W. Wittyg. Exlibrisy bibliotek polskich XVII i XVIII wieku. Warszawa, 1903.
- Woolley — G. Dunn (Woolley Hall). Photographs of fifteenth century types of the exact size of the originals, designed to supplement published examples, with references to R. Proctor's Index of books in the British Museum and Bodleian Library. [London], 1899—1905.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

арк.	— аркуш
бл.	— близько
грав.	— гравюра, гравюри
гравір.	— гравірований, гравіровані
друк. знак	— друкарський знак
ініц.	— ініціал, ініціали
нум.	— нумерований, нумеровані
рубр.	— рубрика, рубрики
ряд.	— рядок
сигн.	— сигнатура, сигнатури
тит. арк.	— титульний аркуш
ЦНБ	— Центральна наукова бібліотека Академії наук УРСР
шп.	— шпальта
шр.	— шрифт, шрифти
асс.	— accedit
add.	— additiones
ca	— circa
coll.	— collectio
comm.	— commentator, commentarii
comp.	— compilavit
corr.	— corrector, correxit
ed.	— editor, edidit
maj.	— major, majus
min.	— minor, minus
P.	— pars
s. l.	— sine loco
s. d.	— sine dato
s. typ. n.	— sine typographi nomine
tract.	— tractatio
trans.	— translatio, translavit.

СПИСОК КОЛЬОРОВИХ ІЛЮСТРАЦІЙ

Aristoteles. De animalibus. Venezia, Johannes de Colonin et Johannes Manthen, 1476, оправа (№ 35).
Aristoteles. De animalibus. Venezia. Johannes de Colonia et Johannes Manthen, 1476, арк. 76 (№ 35).
Ars memorativa. Augsburg. Joliann Bämle, ca 1479, арк. 1b (№ 44).
Biblia Germanica. Nürnberg. Anton Koberger, 1483, арк. 118 b (№ 85).
Duns Scotus, Johannes. Quaestiones in quattuor libros Sententiarum Pert Lombardi. Nürnberg, Anton Koberger, 1481, частина II, арк. 3a (№ 172).
Gratianus. Decretum. Strassburg. Heinrich Eggstein, 1472, арк. 1a (№ 213).
Hieronymus. Vitae sanctorum patrum. Nürnberg. Anton Koberger, 1483, арк. 2a (№ 236).
Missale Romanum. Venezia. Octavianus Scotus, 1482, арк. 1a (№ 320).

СПИСОК ЧОРНО-БІЛИХ ІЛЮСТРАЦІЙ

На фронтиспісі: Aristoteles. Politica et Oeconomica. Paris. Antoine Vêrard, 1489 (№ 41).
Ars memorativa. Augsburg. Johann Bämle, 1479, арк. 2a (№ 44).
Datus Augustinus. Elegantiae. Köln (?), після 1472 (?), арк. 2a (№ 156).
Diurnale Parisiense. Paris. Bonhomme, 1478—1490 (№ 168).
Duns Scotus, Johannes. Quaestiones... Nürnberg. Anton Koberger, 1481, запис на арк. 1b (№ 172).
Herodotus. Historiarum libri IX. Venezia. Johannes et Gregorius de Gregoriis, 1494, титульний аркуш з власноручним записом Мелетія Смотрицькою (№ 228).
Horae intemeratae Virginis Mariae. Paris. Philippe Pigouchet, 1497 (№ 243).
Leonardus de Utino. Sermones aurei. Strassburg. Martin Schott, бл. 1483, арк. 2a з власноручним записом Варлаама Ясинського (№ 281).
Millet, Jacques. L'Istoire de la destruction de Troye la grant. Paris. Jean Bonhomme, 1484 (1490?), арк. 3a (?) (№ 315).
Li miraculi de la Madonna. Venezia. Manfredus de Bonellis, 1498, арк. 2a (№ 318).
Picus de Mirandula. Johannes Franciscus. De morte Christi, арк. 1b (№ 377).
Rolewinck. Werner. Fasciculus temporum. Köln. Nicolaus Goetz, 1478(?), арк. 69b (№ 403).
Schrick, Michael. Von ausgebrannten Wassern. Ulm. Johann Lainer, 1499, арк. 2a (№ 431).
Іоанн Дамаскин. Осмогласник. Цетиньє, 1493—1494, арк. 1a (№ 510).
Іоанн Дамаскин. Осмогласник. Цетиньє, 1493—1494, арк. 2b (№ 510).
Іоанн Дамаскин. Осмогласник. Цетиньє, 1493—1494, арк. 3a (№ 510).
Іоанн Дамаскин. Осмогласник. Цетиньє, 1493—1494, арк. 269a (№ 510).
I. Provinciale Romanum. Перша і остання сторінки (арк. 1(2)a і 8(9)a).
II. Перша сторінка (арк. 1(2)a).
III. Друга сторінка (арк. 1(2)b).
IV. Третя сторінка (арк. 2(3)a).
V. Четверта сторінка (арк. 2(3)b).
VI. П'ята сторінка (арк. 3(4)a).
VII. Шоста сторінка (арк. 3(4)b).
VIII. Сьома сторінка (арк. 4(5)a).
IX. Восьма сторінка (арк. 4(5)b).
X. Дев'ята сторінка (арк. 5(6)a).
XI. Десята сторінка (арк. 5(6)b).
XII. Одинадцята сторінка (арк. 6(7)a).
XIII. Дванадцята сторінка (арк. 6(7)b).
XIV. Тринадцята сторінка (арк. 7(8)a).
XV. Чотирнадцята сторінка (арк. 7(8)b).
XVI. П'ятнадцята сторінка (арк. 8(9)a).
XVII. Шістнадцята сторінка (арк. 8(9)b).
XVIII. Титульний аркуш Біблії 1557 р.
XIX. Оправа Біблії 1557 р.
XX. Водяний знак паперу Provinciale Romanum.

РЕЗЮМЕ

Собрание инкунабул Центральной научной библиотеки АН УССР состоит из 516 изданий, в числе которых — ряд фрагментов, найденных при вскрытии старых переплетов. По своему объему оно занимает четвертое место среди собраний Советского Союза после собраний Государственной публичной библиотеки им. М.Е. Салтыкова-Щедрина в Ленинграде, Всесоюзной библиотеки им. В.И. Ленина в Москве и Библиотеки Академии наук СССР в Ленинграде.

Настоящий каталог составлен еще в предвоенные годы бывшим сотрудником библиотеки Борисом Ивановичем Зданевичем. Работа над ним велась параллельно с формированием и изучением коллекции инкунабул молодой республиканской библиотеки (ЦНБ была основана в 1919 г. как Всенародная библиотека Украины, хотя с самого начала она выполняла также функции фундаментальной библиотеки Академии наук Украины, созданной в том же году). Фонды Отдела старопечатных изданий (сейчас Отдел редкой книги) пополнялись непрерывно почти вплоть до Великой Отечественной войны. В начальный период это были книги из частных библиотек, оставленных бывшими владельцами, бежавшими от революции. К этим поступлениям относятся и несколько инкунабул, в их числе — неизвестное издание Иоганна Гутенберга, вынутое Б.И. Зданевичем из переплета этьеновской библии 1557 г. и впоследствии утерянное (см. приложение).

В 1925 г., с приходом к руководству Отделом известного знатока старой книги, члена-корреспондента АН УССР С.И. Маслова, начинается планомерное формирование коллекций Отдела, в частности коллекции инкунабул. В том же году библиотеке были переданы книжные собрания закрытых монастырей, среди которых было обнаружено несколько инкунабул. К собранию Киево-Михайловского монастыря восходит «Часословец» Швайпольта Фиоля (Краков, 1491) — одна из первых книг кирилловской печати.

В 1926 г. Всенародной библиотеке Украины передали библиотеку Киевского университета св. Владимира — самое большое и ценное из старых собраний на территории Украины. В ее составе было 266 инкунабул. Большинство их относится к старейшей части университетского собрания — библиотеке Волынского лицея в Кременце, закрытого в 1831 г. Особую ценность Кременецкой библиотеки составляет часть библиотеки последнего польского короля Станислава Августа Понятовского (*Collectio Regia*), приобретенная у его наследников основателем лицея графом Т. Чацким. Королевскому собранию обязана коллекция инкунабул ЦНБ значительной частью изданий классиков античности, а также большинством библий. Среди многих замечательных книг этой библиотеки особого внимания заслуживает напечатанный на пергамене иллюминированный экземпляр *De animalibus* Аристотеля (Венеция, 1476, см. № 35), поднесенный в 1504 г. медиком-венецианцем Николаем Юдекусом известному меценату, познанскому епископу Яну Любранскому.

Не менее ценной частью Кременецкой библиотеки следует считать собрание известного польского историка и мецената князя Юзефа Александра Яблоновского (1712—1777), подаренное лицеем его дочерью, княгиней Теофилой Сапегой. Собрание состоит почти из одних раритетов. К нему восходит 144 инкунабулы собрания ЦНБ, представляющие исключительный интерес по своему подбору. Достаточно назвать, например, конволют из 75 римских изданий XV в. (см. № 380), из которых многие дошли до нашего времени в двух-трех экземплярах, или второе издание «Филобиблона» Ричарда де Бери (Шпейер, 1483, см. № 401). Собрание Яблоновского (*Collectio Jablonoviana*) было сформировано в Лейпциге в середине XVIII в. и включило в себя библиотеку Зальтена, послужившую для описания Г.В. Панцеру.

Среди книг основной библиотеки Кременецкого лицея — такая историко-культурная ценность, как первое издание *De officiis* Цицерона (Майнц, Фуст и Шеффер, 1465, см. № 133) — первая печатная книга гуманистического характера.

Одновременно с кременецким собранием в библиотеку Киевского университета св. Владимира вошла часть библиотеки Виленского университета с 7 инкунабулами, а в 1842 г. — библиотека Медико-

хирургической академии, созданной на базе медицинского факультета Виленского университета, с 10 инкунабулами. К ней относятся почти все медицинские инкунабулы ЦНБ, в том числе *Herbarius* (№ 227), изданный в Лувене Йоганном Вельденером ок. 1484—1485 гг. со 150 иллюстрациями «аптечных» растений, которые являются перепечаткой иллюстраций из *Herbarius'a* Петера Шеффера (Майнц, 1484).

Другие инкунабулы Киевского университета св. Владимира вошли в его библиотеку позднее с собраниями литовского канцлера Иоахима Хрептовича Бердичевского кармелитского монастыря, профессора И.А. Сикорского, академика Н.П. Дашкевича, а также в числе текущих поступлений.

В дальнейшем библиотека приобрела несколько инкунабул из частных рук, а также получила из закрытого в 1930 г. своего Винницкого филиала. В числе последних были редчайшие венецианские издания: *Li miracoli de la Madonna* из типографии Манфредо де Бонеллис (1498) (№ 318, один из уникалов собрания ЦНБ) и *Missale Romanum* (Октавиан Скотт, 1482) — один из ранних миссалов с печатными нотами.

В 1932 г. в собрание вошло 169 инкунабул Волынского научно-исследовательского музея в Житомире, библиотека которого вобрала в себя все старинные местные собрания: барона Станислава де Шодуара, Житомирской римско-католической семинарии, Житомирского римско-католического капитула, Житомирской мужской гимназии, Житомирского древлехранилища и других учреждений.

Основу собрания барона Шодуара составляют инкунабулы какой-то приобретенной им немецкой коллекции, чем объясняется наличие в этом собрании значительного количества изданий на немецком языке, а также изданий немецких первопечатников и ведущих немецких типографов XV в., например, *Matthaeus de Cracovia. Dialogus rationis et conscientiae* (№ 304), напечатанное в Майнце ок. 1459—1460 гг. шрифтами известного «Католикона», *Johannes Chrysostomus. Homiliae super Matthaeum* (№ 264) — издание страсбургского первопечатника Йоганна Ментелина, ок. 1466 г., *Speculum humanae salvationis* (Аугсбург, Гюнтер Цайнер, ок. 1473 г.) и другие.

Несколько инкунабул поступило в собрание библиотеки в 1936 г. в связи с ее преобразованием в библиотеку Академии наук. Примерно в то же время происходит пополнение собрания за счет реорганизованных музеев; 19 инкунабул получено из Всеукраинского музейного городка (Киево-Печерская лавра) после закрытия там отдела письменности и книги. В их числе — фрагмент «Триоди постной» Швайпольта Фиоля (Краков, 1491) и *Biblia Latina*, напечатанная Антоном Кобергером в Нюрнберге в 1475 г.

Во время оккупации Киева фашистскими захватчиками фонды Отдела редкой книги ЦНБ были эвакуированы в Уфу и уцелели полностью.

При подготовке «Каталога инкунабул» к печати в него были включены описания четырех инкунабул, которыми собрание обогатилось в послевоенные годы.

Б.И. Зданевич, работая в контакте с Комиссией «Сводного каталога» инкунабул в Берлине, преследовал в первую очередь цель учета инкунабул для создания в будущем сводного каталога инкунабул советских библиотек. При этом он внес целый ряд дополнений и исправлений в существующие описания изданий.

С другой стороны, автор «Каталога инкунабул» считал необходимым в дальнейшем более углубленное изучение собрания в целом или отдельных групп входящих в него инкунабул как в историко-типографском аспекте, так и с более широкой историко-культурной точки зрения. Этими его замыслами объясняется большая тщательность в выявлении особенностей каждого экземпляра, как типографских, так и других. Все старые записи, представляющие научный интерес, воспроизведены с сохранением особенностей их орфографии и, по возможности, палеографии, и хотя бы приблизительно датированы. В ряде случаев установлены авторы записей. В частности выявлены автографы видных деятелей украинской культуры XVII в. Мелетия Смотрицкого и Варлаама Ясинского.

Тщательное воспроизведение или описание всех владельческих записей, экслибрисов, наклеек, печатей делает «Каталог инкунабул» ценным материалом для изучения истории библиотек — украинских, польских, а отчасти (в древнейший период) и западноевропейских.

SUMMARY

The incunabula collection of the Central Scientific Library of the Academy of Sciences of the Ukrainian SSR possesses 516 items, including some fragments found when opening old book-covers. By its volume it takes the fourth place among the collections of the Soviet Union following the collections of the M.E. Saltykov-Shchedrin State Public Library in Leningrad, the V.I. Lenin All-Union Library in Moscow and the Library of the Academy of Sciences of the USSR in Leningrad.

Among the incunabula of the collection there are the first editions of antique and medieval texts, works of the writers-humanists of the 15th century published in their lifetime. The value of the collection increases due to a great number of unique prints and handwork book decorations.

The present catalogue was composed as long ago as in the pre-war period by Boris Ivanovich Zdanevich — the former worker of the library. The work on it was accompanied by formation and study of the incunabula collection of the young republican library (the Central Scientific Library was found in 1919 as the National library of the Ukraine, though from the very beginning it also performed the functions of the fundamental library of the Academy of Sciences of the Ukraine created the same year). Funds of the Department of the old-printed editions (now the Rare Book Department) were enlarged with books from the private libraries. Among these additions there were some incunabula including the unknown edition of «Provinciale Romanum» printed in Johann Gutenberg's type which B.I. Zdanevich took out from the binding of the Estienne's Bible of 1557 and later on it was lost (see appendix).

In 1925, when S.I. Maslov, Corr. Member Academy of Sciences of the Ukrainian SSR, the famous expert on old-printed books became the head of the Department, the regular formation of the Department collection, in particular the incunabula collection, began. The same year the book collections of private cloisters were transferred to the library. Some incunabula were found among them. «Chasoslovets» by Szvaipolt Fiol (Cracow, 1491) one of the first Cyrillic print books — belongs to the collection of the Kiev-Mikhailovsky cloister.

In 1926 the library of the St Vladimir Kiev University was transferred to the National library of the Ukraine — the greatest and most valuable collection from the old ones in the territory of the Ukraine. It included 266 incunabula. Most of them refers to the oldest part of the University collection — the library of the Volynian Lyceum in Kremenets, which was closed in 1831. A part of the Kremenets library belonging to the last Polish king Stanislaw August Poniatovsky (Collectio Regia) which was bought by the count T. Chatsky — a founder of the Lyceum in the king's heirs is of particular value. A considerable part of editions of the antique classics as well as most Bibles in the incunabula collection of the Central Scientific Library are from the king's collection. Among many remarkable books of this library the illuminated copy of «De animalibus» by Aristotle (Venice, 1476, see № 35) printed on parchment is worth attention. It was presented to the well-known patron of literature, the Poznan bishop Jan Lubranski by the inhabitant of Venice, physician Nicolaus Judecus.

The collection of the famous Polish historian and patron of literature prince Joseph Alexander Jablonowski (1712—1777) presented to the Lyceum by his daughter the princess Theophila Sapiega should be considered as a not less valuable part of the Kremenets library. The collection consists almost of the rarities. 144 incunabula of the Central Scientific Library which are of exceptional interest by their selection belong to it. It is enough to mention, for example, a convolute of 75 Rome-printed 15th-century pieces (see No. 380), many of them are preserved till present in two-three copies, or the second edition of «Filobiblon» by Richard de Bury (Speyer, 1483, see No. 301). The collection of Jablonowski (Collectio Jablonovians) was formed in Leipzig in the middle of the 18th century and involved Salthen's library which G.W. Panzer used for the description.

Among books of the fundamental library of the Kremenets Lyceum there is such a book of historical and cultural value as the first edition of «De officiis» by Cicero (Mainz, Fust and Schoeffer, 1465, see No. 133) — the first printed book of the humanistic character.

Simultaneously with the Kremenets collection a part of the Vilnius University library with 7 incunabula and in 1842 — the library of the Medicosurgical Academy created on the basis of the medical department of the Vilnius University with 10 incunabula enriched the library of the St Vladimir Kiev State University. Almost all the medical incunabula of the Central Scientific library, including

«Herbarius» (No. 227) published in Louvain by Johann Veldener approximately during 1484—85 with 150 illustrations of the «pharmacologic» plants which are a reprint of the first printed botanical illustrations from «Herbarius» by Peter Schoeffer (Mainz, 1484) belong to the library of the Medicosurgical Academy. The other incunabula of the St Vladimir Kiev University were included to its library later on together with the collections of the Lithuanian chancellor Joachim Chreptowicz, of the Berdichev Carmelit cloister, of Professor I.A. Sikorsky, Academician N.P. Dashkevich as well as with current additions.

Further the library bought some incunabula from private owners and got them in 1930 from its Vinnitsa branch as well. Among the latter there were the rarest Venice issues: «Li miracoli de la Madonna» from the printing-house of Manfredo de Bonellis (1498) (No. 318, one of the uniques in the collections of the Central Scientific Library) and «Missale Romanum» (Octavianus Scott, 1482) — one of the earliest missals with printed musics.

In 1932 169 incunabula of the Volynian Scientific museum in Zhitomir the library of which included all the old local collections: that of baron Stanislav de Chadoir, Zhitomir Roman-catholic seminary, Zhitomir Roman-catholic capitule, Zhitomir men's gymnasium, Zhitomir ancient depot and other institutions added the collection.

Incunabula of some German collection acquired by baron de Chadoir constituted a basis of his collection. It accounts for a considerable number of editions in German as well as those of German first printers and the leading German printers of the 15th century, for example, Matthaeus de Cracovia «Dialogus rationis et conscientiae» (No. 304) printed in Mainz appr. in 1459—60 by types of the famous «Catholicon», Johannes Chrysostomus, Homiliae super Matthaeum (No. 264) — edition of the Strasbourg first printer Johann Mentelin, appr. in 1466, «Speculum humanae salvationis» (Augsburg, Günter Zainer, appr. in 1473) and others.

Some incunabula added the collection of the library in 1936 in connection with its reorganization into the Library of the Academy of Sciences. Approximately at the same time there occurs enlargement of the collection at the expense of the reformed museums; 19 incunabula came from the All-Ukrainian museum (the Kiev-Pechersk Lavra). They include a fragment from «Triodi postnaya» by Shvaipolt Fiol (Cracow, 1491) and «Biblia Latina», printed by Anton Coberger in Nuremberg in 1475.

During occupation of Kiev by the fascist invaders the funds of the Rare Book Department of the Central Scientific Library were evacuated to Ufa and almost remained whole.

When preparing Catalogue of Incunabula for printing the descriptions of four incunabula, which enriched the collection in post-war years, were included.

B.I. Zdanevich, working together with the Committee of «Gesamtkatalog der Wiegendrucke» in Berlin, in the first place, pursued his object of accounting incunabula to create in the future the collective catalogue of incunabula in Soviet libraries. He has introduced a great number of additions and corrections into the existing descriptions of the editions.

On the other hand, the author of «The Catalogue of Incunabula» considered it to be necessary in the future to study more profoundly the collection as a whole groups of incunabula involved into it in both a historico-typographical aspect and from a broader historico-cultural point of view. This accounts for great thoroughness in his finding peculiarities of each copy both typographical and others. All the old records of a scientific interest were reproduced with preservation of peculiarities in their orthography and, as far as possible, in paleography and are though approximately dated. In some cases the authors of records were established. In particular, the autographs of the outstanding figures in Ukrainian culture of the 17th century — Melety Smotritsky and Varlaam Yasinsky — were detected.

A thorough reproduction or description of all owner's records ex libris, labels, stamps makes the Catalogue of Incunabula a valuable material for studying the history of the Ukrainian, Polish and partly (in the old period) West-European libraries.

ЗМІСТ

5	ВІД УПОРЯДНИКА
7	ПЕРЕДМОВА
15	АЛФАВІТНИЙ КАТАЛОГ ІНКУНАБУЛ
176	НАДХОДЖЕННЯ ОСТАННІХ РОКІВ
179	ДОДАТОК
201	ПОКАЖЧИК МІСЦЬ ДРУКУ, ДРУКАРІВ ТА ВИДАВЦІВ
227	ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК
231	ПОКАЖЧИК ІМЕН, КОМЕНТАТОРІВ, ПЕРЕКЛАДАЧІВ, КОРЕКТОРІВ, ВИДАВЦІВ ТЕКСТУ, АВТОРІВ ДОДАТКІВ ТА ПЕРЕДМОВ
233	ПОКАЖЧИК КОЛИШНІХ ВЛАСНИКІВ ІНКУНАБУЛ
238	КОНКОРДАНЦІЇ
242	СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ЦИТОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
244	СПИСОК СКОРОЧЕНЬ
245	СПИСОК КОЛЬОРОВИХ ІЛЮСТРАЦІЙ
245	СПИСОК ЧОРНО-БІЛИХ ІЛЮСТРАЦІЙ
246	РЕЗЮМЕ
248	SUMMARY

Це докладний науковий опис колекції видань XV ст., що зберігається в Центральній науковій бібліотеці АН УРСР. Серед них — перші публікації античних та середньовічних текстів, прижиттєві видання творів письменників-гуманістів XV ст. Цінність колекції збільшується завдяки великій кількості унікальних гравюр та ручних книжкових прикрас.

Крім загального бібліографічного опису видань, наводяться відомості про особливості кожного примірника, його походження, відтворюються найбільш цікаві стародавні записи, зокрема автографи таких відомих діячів української культури, як Мелетій Смотрицький та Варлаам Ясинський.

Відповідальний редактор
кандидат філологічних наук *Ф. Я. Шолом*

Рецензент
кандидат історичних наук *О. Х. Горфункель*

Редакція літератури з мистецтвознавства
фольклору та етнографії

КАТАЛОГ ИНКУНАБУЛ

(НА УКРАїнСКОМ ЯЗЫКЕ)

*Друкується за постановою
вченої ради Центральної
наукової бібліотеки АН УРСР*

◆
Редактор *Н. О. Ішина*. Оформлення та
макет художника *М. А. Посметухіна*
Художній редактор *О. Г. Ком'яхов*
Технічний редактор *Д. В. Вірич*
Коректори *О. С. Улезко, І. Б. Баркова*

◆
Здано до набору 19.III 1972 р. Підписано
до друку 23.XI. 1973 р. БФ 03519. Зам.
№ 3—676. Видавн. № 374. Тираж 1800. Папір
крейдяний, 70×100¹/₁₆. Друк. фіз. аркушів
15,75. Умовн.-друк. аркушів 20,48. Обліково-
видавн. аркушів 21,43. Ціна 2 крб. 19 коп.

Видавництво «Наукова думка», Київ,
Респіна, 3.

Головне підприємство республіканського
виробничого об'єднання «Поліграфкнига»
Держкомвидаву УРСР, м. Київ, вул. Дов-
женка, 3.

